Valsts izglītības
attīstības aģentūra

LOPKOPĪBA

PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS PARAUGS

Lopkopības tehniķis 4. PKL	LKI 4. līmenis
Lopkopja darbi – profesionālās kvalifikācijas daļa	
Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā 4. PKL	LKI 4. līmenis
Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā 4. PKL	LKI 4. līmenis
Lopkopis 3. PKL	LKI 3. līmenis

SASKAŅOTS
Izglītības un zinātnes ministrija

2025

Saturs

Profesionālās izglītības programmas mērķi....5
Profesionālās izglītības programmas sasniedzamie mācīšanās rezultāti....13
Profesionālās izglītības apguves iespējas....20
Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums kvalifikācijai Lopkopības tehniķis.21
Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga moduļu karte....23
Profesionālās izglītības programmas parauga īstenošanas plānojums kvalifikācijai Lopkopis....24
Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga moduļu karte....25
Moduļa "Procesi lauksaimniecībā" apraksts....26
Moduļa "Procesi lauksaimniecībā" saturs....27
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku labturības nodrošināšana" apraksts....29
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku labturības nodrošināšana" saturs....30
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība" apraksts....32
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība" saturs....33
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" apraksts....35
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" saturs....36
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana" apraksts....40
Moduļa " Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana" saturs....41
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" apraksts....44
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" saturs....45
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība" apraksts....49
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība" saturs....50
Moduļa "Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana" apraksts....53
Moduļa "Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana" saturs....54
Moduļa "Ganāmpulka atražošana" apraksts....62
Moduļa "Ganāmpulka atražošana" saturs....63
Moduļa "Lopkopja darbu prakse" apraksts....68
Moduļa "Lopkopja darbu prakse" saturs....69
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana" apraksts....74
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana" saturs....75
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana" apraksts....82
Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana" saturs....83
Moduļa "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" apraksts....87
Moduļa "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" saturs....88
Moduļa "Ciltsdarba plānošana" apraksts....94
Moduļa "Ciltsdarba plānošana" saturs....95

Moduļa “Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings” apraksts 102
Moduļa “Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings” saturs 103
Moduļa “Netradicionālā lopkopība” apraksts 108
Moduļa “Netradicionālā lopkopība” saturs 109
Moduļa “Zirgkopība” apraksts 112
Moduļa “Zirgkopība” saturs 113
Moduļa “Augu aizsardzība” apraksts 115
Moduļa “Augu aizsardzība” saturs 116
Moduļa “Lopbarības ražošana” apraksts 119
Moduļa “Lopbarības ražošana” saturs 120
Moduļa “Lopkopības tehniķa prakse” apraksts 122
Moduļa “Lopkopības tehniķa prakse” saturs 123
Moduļa “Aitu ēdināšana” apraksts 129
Moduļa “Aitu ēdināšana” saturs 130
Moduļa “Aitu labturības un veselības nodrošināšana” apraksts 133
Moduļa “Aitu labturības un veselības nodrošināšana” saturs 134
Moduļa “Aitkopības pamatprocesu organizēšana” apraksts 138
Moduļa “Aitkopības pamatprocesu organizēšana” saturs 139
Moduļa “Aitu ganāmpulka atražošana un produkcija” apraksts 142
Moduļa “Aitu ganāmpulka atražošana un produkcija” saturs 143
Moduļa “Aitu suņu apmācība” apraksts 147
Moduļa “Aitu suņu apmācība” saturs 148
Moduļa „Lopkopības tehniķa ar specializāciju aitkopībā prakse” apraksts 150
Moduļa „ Lopkopības tehniķa ar specializāciju aitkopībā prakse” saturs 152
Moduļa “Zirgu audzēšana un ciltsdarbs” apraksts 157
Moduļa “Zirgu audzēšana un ciltsdarbs” saturs 158
Moduļa “Zirgu labturība un ēdināšana” apraksts 161
Moduļa “Zirgu labturība un ēdināšana” saturs 162
Moduļa “Zirga sagatavošana izmantošanai” apraksts 166
Moduļa “Zirga sagatavošana izmantošanai” saturs 167
Moduļa “Zirga rehabilitācija” apraksts 172
Moduļa „Zirga rehabilitācija” saturs 173
Moduļa “Jātnieku sports” apraksts 175
Moduļa “Jātnieku sports” saturs 176
Moduļa “Lopkopības tehniķa ar specializāciju zirgkopībā prakse” apraksts 178
Moduļa “Lopkopības tehniķa ar specializāciju zirgkopībā prakse” saturs 180
Moduļa “Lauksaimniecības pamatprocesi” apraksts 185
Moduļa “Lauksaimniecības pamatprocesi” saturs 186

Moduļa “Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana” apraksts....191
Moduļa „Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana” saturs....192
Moduļa “Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana” apraksts....195
Moduļa “Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana” saturs....196
Moduļa “Lauksaimniecības dzīvnieku labturība” apraksts....199
Moduļa “Lauksaimniecības dzīvnieku labturība” saturs....200
Moduļa “Mehanizēto darbu veikšana” apraksts....203
Moduļa “Mehanizēto darbu veikšana” saturs....204
Moduļa “Veterinārijas minimums” apraksts....207
Moduļa „ Veterinārijas minimums” saturs....208
Moduļa “Lopkopības produkcijas ieguve” apraksts....211
Moduļa “Lopkopības produkcijas ieguve” saturs....212
Moduļa “Lopkopības produkcijas fasēšana un marķēšana” apraksts....215
Moduļa “Lopkopības produkcijas fasēšana un marķēšana” saturs....216
Moduļa “Lopkopja prakse” apraksts....218
Moduļa “Lopkopja prakse” saturs....219
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) apraksts....224
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (1. līmenis) saturs....226
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) apraksts....234
Moduļa „Sabiedrības un cilvēka drošība” (2. līmenis) saturs....235
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) apraksts....239
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (1. līmenis) saturs....242
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) apraksts....244
Moduļa „Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” (2. līmenis) saturs....245
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) apraksts....248
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (1. līmenis) saturs....250
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) apraksts....253
Moduļa „Valodas, kultūras izpratne un izpausmes” (2. līmenis) saturs....255
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) apraksts....258
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (1. līmenis) saturs....259
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) apraksts....263
Moduļa „Iniciatīva un uzņēmējdarbība” (2. līmenis) saturs....264
Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (2. līmenis) apraksts....268
Moduļa „Sociālās un pilsoniskās prasmes” (2. līmenis) saturs....269
Moduļa „Zaļās prasmes” apraksts....273
Moduļa „Zaļās prasmes” saturs....274
Programmas īstenošanai obligāti nepieciešamie materiālie līdzekļi....277

Profesionālās izglītības programmas mērķi

Lokopības tehniķis

Izglītības procesā sagatavot lopkopības tehniķi, kurš spēs plānot un nodrošināt ikdienas darbu izpildi un tam nepieciešamos resursus, plānot lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu, veikt ikdienas darbus, tai skaitā kopt, ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus, kopt novietnes un tehniskās būves, īstenot ganāmpulka atražošanas pasākumus un nodrošināt tam nepieciešamo, iegūt, sagatavot realizācijai un uzglabāt produkciju, veikt lauksaimniecības dzīvnieku ikdienas veselības uzraudzību un nodrošināt kopējo veselības monitoringu, nodrošināt ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvi.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

1. Plānot ikdienas darbus un resursus lopkopības uzņēmumā:

1.1. Plānot ikdienā veicamos darbus lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai.
1.2. Plānot ikdienā veicamos darbus lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai.
1.3. Plānot ikdienā veicamos darbus lopkopības produkcijas ieguvei un realizācijai.
1.4. Plānot nepieciešamos resursus ikdienas darbu veikšanai.
1.5. Plānot lauksaimniecības dzīvnieku apgādi ar barības līdzekļiem un dzeramo ūdeni.
1.6. Plānot lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu.

2. Ikdienas darbu izpildes nodrošināšana:

2.1. Nodrošināt ikdienas darbu veikšanai nepieciešamos resursus.
2.2. Nodrošināt ganāmpulka atražošanu.
2.3. Nodrošināt dzīvnieku ēdināšanu.
2.4. Nodrošināt dzīvnieku turēšanu.
2.5. Nodrošināt produkcijas ieguvi novietnē.
2.6. Nodrošināt iegūtās produkcijas sagatavošanu un uzglabāšanu realizācijai.
2.7. Nodrošināt dzīvnieku veselības monitoringu.
2.8. Nodrošināt ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvi.

3. Ikdienas darbu veikšana lopkopībā:

3.1. Kopt lauksaimniecības dzīvniekus.
3.2. Veikt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju kopšanu.
3.3. Ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus.
3.4. Īstenot ganāmpulka atražošanas pasākumus.
3.5. Iegūt produkciju no lauksaimniecības dzīvniekiem.
3.6. Sagatavot un uzglabāt lopkopības produkciju realizācijai.
3.7. Veikt dzīvnieku ikdienas veselības uzraudzību un slimu dzīvnieku aprūpi.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei nepieciešamās prasmes un attieksmes, vispārējās zināšanas un kompetences:

4.1. Sazināties valsts valodā;
4.2. Sazināties vienā svešvalodā, t.sk. lietot profesionālo terminoloģiju;
4.3. Lietot matemātiskās, dabaszinātņu, un tehnoloģiju kompetences.
4.4. Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.
4.5. Izmantot uzņēmējdarbības principus ikdienas darbos.
4.6. Turpināt tālāku izglītību un profesionālo pilnveidošanos.
4.7. Atbilstoši profesionālajai kompetencei ievērot sabiedrības intereses un darba tiesības.
4.8. Atbilstoši profesionālajai kompetencei ievērot darba aizsardzības, vides aizsardzības, ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasības.

Lokopības tehniķis – profesionālās kvalifikācijas daļa

Ikdienas darbu veikšana lopkopībā:

1. Kopt lauksaimniecības dzīvniekus.
2. Veikt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju kopšanu.
3. Ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus.
4. Īstenot ganāmpulka atražošanas pasākumus.
5. Iegūt produkciju no lauksaimniecības dzīvniekiem.
6. Sagatavot un uzglabāt lopkopības produkciju realizācijai.
7. Veikt dzīvnieku ikdienas veselības uzraudzību un slimu dzīvnieku aprūpi.

Lokopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā

Izglītības procesā sagatavot lopkopības tehniķi ar specializāciju aitkopībā, kurš plāno un organizē aitu audzēšanu.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

1. Sekot līdzi un analizēt aitkopības produkcijas pieprasījumu tirgū, atpazīt aitu šķirnes.
2. Ņemot vērā aitu fizioloģiskās prasības organizēt aitu ganāmpulka atražošanas procesu.
3. Sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām un aizpildīt nozarei specifisko dokumentāciju.
4. Novērtēt ganāmpulka turēšanas nosacījumu atbilstību labturības prasībām, novērtēt atsevišķu aitu un kopējā ganāmpulka veselības stāvokli, gala produkta piemērotību realizācijai.
5. Šķirot aitas un veidot aitu grupas, izmantojot ciltsdokumentus.
6. Plānot ganības, organizēt aitu turēšanu novietnēs un ganīšanu, ievērojot aitu turēšanas labturības prasības un izvēloties piemērotāko ganāmpulka aizsardzības veidu.
7. Patstāvīgi izvērtēt veterinārārsta nepieciešamību un vajadzības gadījumā sniegt aitām pirmo palīdzību.
8. Kopt aitas, pielietojot nepieciešamos līdzekļus un inventāru nagu apgriešanai un vannošanai, pretparazitālo pasākumu veikšanai un to aitu cirpšanai.
9. Pielietojot aitu ķeršanas un fiksēšanas paņēmienus, organizēt to noķeršanu un fiksēšanu gan individuāli, gan grupā, organizēt aitu transportēšanu un pārdzīšanu, izmantojot atbilstošu inventāru.
10. Izvēlēties barības līdzekļus atbilstoši sezonai, aitu vecumam un fizioloģiskajam stāvoklim, ievērojot aitu barošanas trakta uzbūvi un fizioloģiju.
11. Izvēlēties lopbarības sagatavošanas tehnoloģiju, ievērojot barības līdzekļu ievākšanas laika ietekmi uz lopbarības kvalitāti.
12. Organizēt aitu ēdināšanu atbilstoši sezonai, vecumam un fizioloģiskajam stāvoklim, pielietot ēdināšanas tehnoloģiju pēc sastādītā plāna.
13. Orientējoties aitkopības produkcijas veidos, to kvalitātes nodrošināšanā un pielietošanā, iegūt un sagatavot realizācijai produkciju un uzglabāt to.
14. Veikt lopkopības produkcijas ražošanu un realizāciju atbilstoši labas lauksaimniecības prakses nosacījumiem.
15. Novērtēt un nodrošināt lauksaimniecības dzīvnieku sugai un tās fizioloģiskajam stāvoklim atbilstošus turēšanas, ēdināšanas un kopšanas apstākļus.
16. Novērtēt vispārējo veterināro un sanitāro situāciju lauksaimniecības dzīvnieku novietnē un vajadzības gadījumā atbilstoši rīkoties.

17. Novērtēt novietnes mikroklimatu, tehniskā aprīkojuma stāvokli un turēšanas iekārtas atbilstoši lauksaimniecības dzīvnieku labturībai un vajadzības gadījumā atbilstoši rīkoties.
18. Patstāvīgi plānot un īstenot mērķtiecīgu ganāmpulka atražošanu.
19. Nodrošināt pārtikas nekaitīguma prasību ievērošanu lopkopības produkcijai visos ražošanas ķēdes posmos.
20. Izmantot speciālo lopkopības tehniku, aprīkojumu, iekārtas un to jauninājumus atbilstoši lietošanas instrukcijām un apmācīt uzņēmuma personālu to izmantošanā.
21. Izprast lopkopības produkcijas ražošanas rādītājus, pieņemt atbilstošus lēmumus rādītāju uzlabošanai un īstenot tos.
22. Novērtēt tirgus situāciju, plānot un īstenot lopkopības produkcijas realizāciju.
23. Lietot lopkopībā izmantojamās ķīmiski un bioloģiski aktīvās vielas.
24. Racionāli plānot un veikt darba pienākumus, uzņemties atbildību par sava darba rezultātu.
25. Sadarboties ar lopkopības produkcijas ražošanas procesa nodrošināšanā iesaistītajiem darbiniekiem un sadarbības partneriem.
26. Lietot datorprogrammas (MS Office, ar nozari saistītās vadības programmas).
27. Ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, lopkopības produkcijas ražošanā izmantot videi draudzīgas tehnoloģijas.
28. Ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības normatīvo aktu prasības.
29. Izvēlēties un lietot atbilstošus individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus.
30. Sniegt pirmo palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem.
31. Sniegt pirmo palīdzību cilvēkiem.
32. Ievērot darba tiesisko attiecību normas.
33. Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.
34. Sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.
35. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

Lokopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā

Izglītības procesā sagatavot lopkopības tehniķi ar specializāciju zirgkopībā, kurš plāno un organizē zirgu audzēšanu.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

1. Orientēties zirgu selekcijā, šķirņu daudzveidībā pasaulē un Latvijā, apzināti meklējot informāciju interneta resursos un mērķtiecīgi identificējot to, kā arī izmantojot iegūtās pamatzināšanas par ģenētiku un selekciju, mērķtiecīgi audzēt zirgus.
2. Precīzi un savlaicīgi aizpildīt nepieciešamo dokumentāciju.
3. Patstāvīgi, ar atbildības sajūtu organizēt ķēves lecināšanu, pārraudzīt ķēves grūsnības procesu un atbilstoši rīkoties dzemdību laikā.
4. Precīzi nosaukt zirga ķermeņa daļas un eksterjera trūkumus.
5. Patstāvīgi organizēt savu darbu un radīt apstākļus, kas atbilst zirga labturībai.
6. Atpazīt un novērst riskus, kas var apdraudēt cilvēku un zirga drošību.
7. Precīzi saplānot zirga dienas režīmu un nodrošināt vidi aktīvām kustībām.
8. Precīzi saplānot un noteikt nepieciešamās barības devas, atbildīgi izvēlēties barības līdzekļus un ēdināt zirgu ņemot vērā fizioloģiskās īpašības, vecumu, sezonu un slodzi.
9. Sekot līdzi zirga veselības stāvokļa izmaiņām un novērtēt zirga pašsajūtu.
10. Uzmanīgi novērtēt zirga signālus un atbildīgi rīkoties.
11. Akurāti lietot zirga kopšanas inventāru, kopjot nagus un apmatojumu.
12. Savlaicīgi sniegt pirmo medicīnisko palīdzību, atbildīgi izvērtēt veterinārārsta nepieciešamību un precīzi veikt veterinārārsta norādījumus.
13. Motivēt sevi apgūt jāšanas un braukšanas iemaņas.
14. Atbildīgi attiekties pret saviem pienākumiem, ieinteresēt klientus tūrisma pasākumos un veikt nepieciešamos drošības pasākumus.
15. Patstāvīgi meklēt un atrast nepieciešamo informāciju par zirgu izmantošanas veidiem un identificēt to, atbildīgi nodarbināt zirgu, ņemot vērā zirga šķirni un vecumu.
16. Patstāvīgi izvēlēties, lietot un labot zirgsaimniecības inventāru.
17. Patstāvīgi sagatavot zirgu publiskiem pasākumiem un pārdošanai.
18. Apmācīt zirgu dažādos vecumposmos.
19. Veikt lopkopības produkcijas ražošanu un realizāciju atbilstoši labas lauksaimniecības prakses nosacījumiem.
20. Novērtēt un nodrošināt lauksaimniecības dzīvnieku sugai un tās fizioloģiskajam stāvoklim atbilstošus turēšanas, ēdināšanas un kopšanas apstākļus.

21. Novērtēt vispārējo veterināro un sanitāro situāciju lauksaimniecības dzīvnieku novietnē un vajadzības gadījumā atbilstoši rīkoties.
22. Novērtēt novietnes mikroklimatu, tehniskā aprīkojuma stāvokli un turēšanas iekārtas atbilstoši lauksaimniecības dzīvnieku labturībai un vajadzības gadījumā atbilstoši rīkoties.
23. Patstāvīgi plānot un īstenot mērķtiecīgu ganāmpulka atražošanu.
24. Nodrošināt pārtikas nekaitīguma prasību ievērošanu lopkopības produkcijai visos ražošanas ķēdes posmos.
25. Izmantot speciālo lopkopības tehniku, aprīkojumu, iekārtas un to jauninājumus atbilstoši lietošanas instrukcijām un apmācīt uzņēmuma personālu to izmantošanā.
26. Izprast lopkopības produkcijas ražošanas rādītājus, pieņemt atbilstošus lēmumus rādītāju uzlabošanai un īstenot tos.
27. Novērtēt tirgus situāciju, plānot un īstenot lopkopības produkcijas realizāciju.
28. Lietot lopkopībā izmantojamās ķīmiski un bioloģiski aktīvās vielas.
29. Racionāli plānot un veikt darba pienākumus, uzņemties atbildību par sava darba rezultātu.
30. Sadarboties ar lopkopības produkcijas ražošanas procesa nodrošināšanā iesaistītajiem darbiniekiem un sadarbības partneriem.
31. Lietot datorprogrammas (MS Office, ar nozari saistītās vadības programmas).
32. Ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu prasības, lopkopības produkcijas ražošanā izmantot videi draudzīgas tehnoloģijas.
33. Ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības normatīvo aktu prasības.
34. Izvēlēties un lietot atbilstošus individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus.
35. Sniegt pirmo palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem.
36. Sniegt pirmo palīdzību cilvēkiem.
37. Ievērot darba tiesisko attiecību normas.
38. Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.
39. Sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.
40. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

Lokopis

Izglītības procesā sagatavot lopkopi, kurš veic lauksaimniecības dzīvnieku kopšanu, ēdināšanu, atražošanu un lopkopības produkcijas ieguvi, uzglabāšanu un sagatavošanu realizācijai atbilstoši labas lauksaimniecības prakses nosacījumiem.

Izglītības procesa rezultātā dod iespējas apgūt profesionālās, vispārējās un mūžizglītības kompetences:

1. Patstāvīgi organizēt savu darbu lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanā un kopšanā, dzīvnieku novietņu kopšanā, dzīvnieku labturības un veselības nodrošināšanā un veikt sava darba laika un materiālu uzskaiti.
2. Lietot un uzturēt kārtībā iekārtas, aprīkojumu un instrumentus lauksaimniecības dzīvnieku, to novietņu kopšanai, dzīvnieku ēdināšanai un veselības nodrošināšanai, lopkopības produkcijas ieguvei un realizācijai.
3. Lietot un uzturēt kārtībā lopkopības tehniku, iekārtas un traktortehniku lopkopības darbu veikšanai.
4. Kopt lauksaimniecības dzīvniekus, nodrošinot labu mikroklimatu novietnē.
5. Ēdināt lauksaimniecības dzīvniekus, izmantojot sastādītās barības devas un novērtējot lopbarības atlikumu.
6. Kopt un tīrīt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes.
7. Novērot lauksaimniecības dzīvnieku uzvedību, reģistrēt ar tiem saistītos notikumus un ziņot atbildīgajām personām par dzīvnieku uzvedības vai veselības stāvokļa izmaiņām.
8. Uzraudzīt un vadīt dzemdību procesu lauksaimniecības dzīvniekiem un veikt vienkāršas veterinārmedicīniskas manipulācijas.
9. Atlasīt un sagatavot lauksaimniecības dzīvniekus realizācijai.
10. Izmantot drošus darba paņēmienus lopkopības darbu veikšanai.
11. Ievērot labas lauksaimniecības prakses nosacījumus.
12. Ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības.
13. Ievērot darba tiesiskās attiecības, profesionālās un vispārējās ētikas principus.
14. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

Profesionālās izglītības programmas sasniedzamie mācīšanās rezultāti

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Lopkopis	Lopkopības tehniķis	Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	Lopkopības tehniķis specializāciju aitkopībā
LKI līmenis	**LKI 3. līmenis**	**LKI 4. līmenis**	**LKI 4. līmenis**	**LKI 4. līmenis**
Profesionālās kvalifikācijas sasniedzamie mācīšanās rezultāti	– Noteikt un atšķirt lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes. – Atšķirt lopbarības līdzekļus pēc to iedalījuma un noteikt to kvalitāti organoleptiski. – Sagatavot barības līdzekļus izēdināšanai lauksaimniecības dzīvniekiem un ēdināt lauksaimniecības dzīvniekus. – Noteikt lopbarības atlikumu. – Noteikt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes, to veidus. – Lietot lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojumu. – Tīrīt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un palīgtelpas. – Tīrīt lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumus. – Dezinficēt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un palīgtelpas pēc uzņēmumā sastādītā grafika. – Novērot un reģistrēt notikumus ar lauksaimniecības dzīvniekiem un ziņot atbildīgajam personālam. – Grupēt un pārvietot lauksaimniecības dzīvniekus. – Tīrīt un kopt lauksaimniecības dzīvniekus. – Lietot lauksaimniecības dzīvnieku individuālo kopšanas aprīkojumu.			

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Lopkopis	Lopkopības tehniķis	Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	Lopkopības tehniķis specializāciju aitkopībā
	– Identificēt un novērst lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma faktorus. – Atšķirt dažādus lopkopības tehnikas veidus. – Novērtēt lopkopības tehnikas tehnisko stāvokli. – Pievienot lopkopības tehnikas uzkabes traktoram. – Strādāt ar lopkopībā izmantojamo traktortehniku. – Uzturēt kārtībā lopkopības tehniku un traktortehniku. – Lietot elektriskos, rotējošos un mehāniskos instrumentus. – Noteikt lauksaimniecības dzīvnieku veselības stāvokli un biežāk sastopamās slimības. – Sniegt pirmo palīdzību slimajiem lauksaimniecības dzīvniekiem. – Noteikt meklēšanās pazīmes lauksaimniecības dzīvniekiem un dokumentēt tās uzņēmuma ierakstu sistēmā. – Pielietot speciālo dzemdību aprīkojumu palīdzībai dzemdību procesā. – Sagatavot dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekus realizācijai. – Darboties ar slaukšanas iekārtu. – Iegūt dažādu lopkopības produkciju. – Veikt saražotās lopkopības produkcijas pirmuzskaiti. – Apgūt lopkopības produkcijas			

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Lopkopis	Lopkopības tehniķis	Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	Lopkopības tehniķis specializāciju aitkopībā
	rādītājus un standarta prasības. – Fasēt un marķēt lopkopības produkciju un blakus produkciju, izmantojot fasēšanas tehnoloģijas un aprīkojumu. – Aizpildīt produkcijas realizācijas pirmdokumentāciju. – Ēdināt un dzirdināt dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekus. – Tīrīt un kopt lauksaimniecības dzīvniekus, dzīvnieku novietnes un aprīkojumu un nodrošināt dzīvnieku novietnēs optimālu mikroklimatu. – Savlaicīgi sniegt pirmo medicīnisko palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. – Iegūt kvalitātes standartiem atbilstošu lopkopības produkciju un blakus produkciju, strādāt ar atbilstošu tehniku, aprīkojumu un instrumentiem.			
		– Atpazīt lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes un iegūstamo produkciju.* – Noteikt lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai audzējamos kultūraugus.* – 0rientēties lauksaimniecību regulējošajās institūcijās.* – Noteikt labturības prasībām atbilstoši nodrošinātas lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas vietas.* – Noteikt labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai un dzirdināšanai.* – Noteikt dzīvnieka labsajūtu ietekmējošos faktorus.* – identificēt atbilstoši labturības prasībām turētus lauksaimniecības dzīvniekus.* – Noteikt dzīvnieka ķermeņa uzbūvi.* – Noteikt dažādu sugu dzīvnieku orgānu sistēmu fizioloģiskos rādītājus.* – Noteikt sugai raksturīgu dzīvnieka uzvedību un novirzes no tās.* – Noteikt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju veidus un		

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Lopkopis	Lopkopības tehniķis	Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	Lopkopības tehniķis specializāciju aitkopībā
		to aprīkojumu.* – Lietot un uzturēt kārtībā lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju kopšanas iekārtas un inventāru.* – Kopt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un tehniskās būves.* – Dezinficēt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un tehniskās būves.* – Apsaimniekot kūtsmēslus.* – Sagatavot nepieciešamo dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas aprīkojumu, iekārtas un instrumentus.* – Tīrīt un kopt lauksaimniecības dzīvniekus.* – Grupēt un pārvietot lauksaimniecības dzīvniekus atbilstoši mērķim.* – Noteikt lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai izmantojamos lopbarības līdzekļus.* – Organoleptiski novērtēt dzīvniekiem ikdienā izēdināmās lopbarības un ūdens kvalitāti.* – Sagatavot ikdienas barības maisījumus lauksaimniecības dzīvniekiem pirms izēdināšanas.* – Ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus atbilstoši to sugai, šķirnei, gremošanas fizioloģijai, izbarošanas veidam un sastādītajam ēdināšanas un dzirdināšanas plānam.* – Uzskaitīt barības līdzekļu atlikumu.* – Uzraudzīt lauksaimniecības dzīvnieku veselības stāvokli ikdienā.* – Savlaicīgi sniegt pirmo palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem.* – Veikt vienkāršas veterinārmedicīniskās manipulācijas atbilstoši veterinārārsta norādījumiem.* – Ievērot zoonožu ierobežošanas pasākumus.* – Iegūt kvalitatīvu produkciju no dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem.* – Sagatavot transportēšanai paredzētos dzīvniekus.* – Sagatavot un uzglabāt realizācijai iegūto lopkopības produkciju atbilstoši produkcijas uzglabāšanas nosacījumiem.* – Nodalīt realizācijai nederīgu produkciju.* – Novērst lopkopības produkcijas piesārņojuma avotus.* – Uzskaitīt un reģistrēt ikdienā iegūto lopkopības produkciju.* – Identificēt dzīvniekus ar meklēšanās pazīmēm.* – Īstenot dzīvnieku pārošanu atbilstoši aplecināšanas plānam.* – Uzraudzīt dzīvnieku grūsnības periodā.*		

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Lopkopis	Lopkopības tehniķis	Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	Lopkopības tehniķis specializāciju aitkopībā
		– Identificēt dzīvniekus ar dzemdību pazīmēm.* – Uzraudzīt dzemdību procesu, nepieciešamības gadījumā sniedzot pirmo palīdzību.* – Apkopt un ēdināt jaundzimušos.* – Atlasīt un inkubēt mājputnu olas.* – Plānot ikdienā veicamos darbus lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas nodrošināšanai. – Plānot nepieciešamos resursus dzīvnieku ikdienas ēdināšanai. – Plānot lauksaimniecības dzīvnieku apgādi ar tiem nepieciešamajiem barības līdzekļiem un dzeramo ūdeni. – Nodrošināt dzīvnieku sugai, dzimumam un vecuma grupai atbilstošu ikdienas ēdināšanu un resursus. – Izvērtēt lopbarības un ūdens padeves veida atbilstību dzīvnieku vajadzībām. – Nodrošināt plānveidīgu ganību kopšanu, atjaunošanu un izmantošanu. – Plānot ikdienā veicamos darbus lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas nodrošināšanai atbilstoši labturības prasībām. – Nodrošināt dzīvnieku sugai, dzimumam un vecumam atbilstošu dzīvnieku turēšanu un kopšanu. – Nodrošināt kūtsmēslu apsaimniekošanu. – Plānot ikdienā veicamos darbus lopkopības produkcijas ieguvei un realizācijai. – Ikdienā nodrošināt plānotās lopkopības produkcijas ieguvi. – Izvērtēt iegūtās produkcijas daudzuma un kvalitātes izmaiņas. – Nodrošināt iegūtās produkcijas sagatavošanu un uzglabāšanu realizācijai. – Nodrošināt precīzu ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvi un reģistrēšanu. – Ikdienā plānot dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu atbilstoši ciltsdarba vajadzībām. – Nodrošināt mērķtiecīgu ganāmpulka atražošanu. – Nodrošināt dzīvnieku veselības monitoring. – Vadīt apgrūtinātas dzemdības atbilstoši savai kompetencei un atbilstoši veterinārārsta norādījumiem. – Identificēt un novērst lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma cēloņus.		
			– Orientēties zirgu selekcijā.	– Organizēt aitu turēšanu novietnēs un barošanas

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Lopkopis	Lopkopības tehniķis	Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	Lopkopības tehniķis specializāciju aitkopībā
			– Aizpildīt nepieciešamo zirgu uzskaites dokumentāciju. – Organizēt ķēves lecināšanu. – Pārraudzīt ķēves grūsnības procesu un dzemdības. – Novērtēt zirga eksterjeru un darbaspējas. – Nodrošināt zirgu labturībai atbilstošu vidi. – Plānot zirga dienas režīmu. – Ēdināt zirgus. – Veikt ikdienas zirga fiziskā un psiholoģiskā stāvokļa monitoringu. – Veikt ikdienas nagu un apmatojuma kopšanu. – Sniegt zirgam pirmo medicīnisko palīdzību. – Nodarbināt zirgu atbilstoši zirga šķirnei un vecumam. – Jāt ar zirgu un braukt ar pajūgu. – Sniegt rekreatīvos un tūrisma pakalpojumus ar zirgiem. – Sagatavot zirgu prezentācijai. – Sagatavot zirgu transportēšanai.	laukumos. – Organizēt aitu ganīšanu. – Sastādīt ēdināšanas plānu. – Nodrošināt aitas ar lopbarību. – Organizēt aitu ēdināšanu. – Novērtēt aitu ganāmpulka turēšanas nosacījumu atbilstību labturības prasībām. – Novērtēt atsevišķu aitu un kopējā ganāmpulka veselības stāvokli. – Sniegt aitām pirmo palīdzību. – Vannot un apgriezt nagus. – Sastādīt pretparazitāro pasākumu plānu. – Organizēt aitu cirpšanu. – Raksturot aitkopības produkcijas pieprasījumu tirgū, atbilstošas aitu šķirnes izvēli. – Aizpildīt aitkopības nozares specifisko dokumentāciju. – Veidot aitu grupas. – Izvēlēties piemērotāko ganāmpulka aizsardzības veidu.

Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Lopkopis	Lopkopības tehniķis	Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	Lopkopības tehniķis specializāciju aitkopībā
			– Apmācīt zirgu dažādos vecumposmos. – Lietot zirgsaimniecības inventāru. – Nodrošināt zirgu labturību. – Piedalīties zirgu audzēšanā. – Izmantot zirgu atbilstoši darbaspējām. – Apmācīt zirgu dažādos vecumposmos. – Sagatavot zirgu prezentācijai.	– Fiksēt un pārvietot aitas. – Sagatavot aitu ganāmpulku atražošanas procesam. – Organizēt aitu ganāmpulka atražošanas procesu. – Iegūt un sagatavot aitkopības produkciju realizācijai.

Profesionālās izglītības programmas īstenošanai obligātie vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi programmas pamata daļā:

- Latviešu valoda I un Literatūra I (optimālais līmenis);
- Matemātika I (optimālais līmenis);
- Svešvaloda I (B2);
- Sports (vispārīgais līmenis);
- Valsts aizsardzības mācība (VAM)

Profesionālās izglītības programmas īstenošanai obligātie vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi programmas mainīgajā daļā:

- Sociālās zinības un vēsture (vispārīgais līmenis);
- Dabaszinības (vispārīgais līmenis);

- Ķīmija I (optimālais līmenis);
- Bioloģija I (optimālais līmenis);
- Svešvaloda (B1);

Piezīme: Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta kursa programmas īsteno pēc vidējās izglītības standartā un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugos norādītā satura.

* Lopkopības tehniķis – profesionālās kvalifikācijas daļas sasniedzmie mācīšanās rezultāti.

Profesionālās izglītības apguves iespējas

Profesionālās izglītības programmas veids (turpmāk – programma)		Profesionālās vidējās izglītības programma		Arodizglītības programma		Profesionālās tālākizglītības programma	
[Lopkopis]	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	-		**Pamatizglītība**	**Pamatizglītība (no 17 gadu vecuma)**	**Bez iepriekšējas izglītības ierobežojuma**	
	Programmas īstenošanas ilgums gados			**2,5 – 3 gadi**	**1 gads**	**-**	
	Programmas īstenošanas ilgums stundās			**3340 – 4250 stundas**	**Vismaz 1420 stundas**	**Vismaz 640 stundas**	
	LKI līmenis			**LKI 3. līmenis**		**LKI 3. līmenis**	
	Izglītības klasifikācijas kods			**32 621 04 1**	**32a 621 04 1**	**20T 621 04 1**	
[Lopkopības tehniķis]	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	**Pamatizglītība**	**Vidējā izglītība**	-		**Vidējā izglītība vai arodizglītība**	
	Programmas īstenošanas ilgums gados	**3,5 gadi**	**1,5 gadi**			**-**	
	Programmas īstenošanas ilgums stundās	**4760 stundas**	**2120 stundas**			**Vismaz 960 stundas**	
	LKI līmenis	**LKI 4. līmenis**				**LKI 4. līmenis**	
	Izglītības klasifikācijas kods	**33 621 04 1**	**35b 621 04 1 35b 621 04 3**			**30T 621 04 1**	
[Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā/ Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā]	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	**Pamatizglītība**	**Vidējā izglītība**	-		**Vidējā izglītība vai arodizglītība**	**Iegūta Lopkopības tehniķa kvalifikācija**
	Programmas īstenošanas ilgums gados	**3,5 + 0,5 gadi**	**1,5 + 0,5 gadi**			**-**	**-**
	Programmas īstenošanas ilgums stundās	**5740 stundas**	**3120 stundas**			**Vismaz 1200 stundas**	**Vismaz 640 stundas**
	LKI līmenis	**LKI 4. līmenis**				**LKI 4. līmenis**	
	Izglītības klasifikācijas kods	**33 621 04 1**	**35b 621 04 1 35b 621 04 3**			**30T 621 04 1**	**30T 621 04 1**

Profesionālās izglītības programmas īstenošanas plānojums

		Kurss (ja attiecināms)	Profesionālo kompetenču moduļi Nosaukums (NP*, ja attiecināms)	Mūžizglītības kompetenču moduļi (līmenis)	Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi (ja attiecināmi) Nosaukums (ieteicamais apguves līmenis) (NP*-tā gads, ja attiecināms)
LKI 4. līmenis/ Lopkopības tehniķis	Profesionālās kvalifikācijas daļa	1. kurss	Procesi lauksaimniecībā Lauksaimniecības dzīvnieku labturība Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis) Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. , 2. līmenis)	Latviešu valoda I un Literatūra (NP-3. kursā) Matemātika I (NP-3. kursā) Svešvaloda I (B2) (NP-3. kursā) Sports Sociālās zinības un vēsture Svešvaloda (B1) Dabaszinības Bioloģija I Ķīmija I Valsts aizsardzības mācība
		2. kurss	Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana Ganāmpulka atražošana Netradicionālā lopkopība Zirgkopība Lopkopja darbu prakse	Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis) Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)	
		3. kurss	Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas darbu plānošana Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas darbu plānošana Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana Ciltsdarba plānošana Augu aizsardzība Lopbarības ražošana	Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmenis) Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2. līmenis) Zaļās prasmes Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis) Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)	

		4. kurss (I)	Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings Augu aizsardzība Lopbarības ražošana Lopkopības tehniķa prakse		
Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā / Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopība		**4. kurss (II)**	Zirgu audzēšana un ciltsdarbs Zirgu labturība un ēdināšana Zirga sagatavošana izmantošanai Jātnieku sports Zirga rehabilitācija Lopkopības tehniķa ar specializāciju zirgkopībā prakse Aitu ēdināšana Aitu labturības un veselības nodrošināšana Aitkopības pamatprocesu organizēšana Aitu ganāmpulka atražošana un produkcija Aitu suņu apmācība Lopkopības tehniķa ar specializāciju aitkopībā prakse		Bioloģija II (augstākais) vai Ķīmija II (augstākais) vai Svešvaloda II (C1)

*NP – noslēguma pārbaudījums

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga moduļu karte

C	Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)								
	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)	Netradicionālā lopkopība	Zirgkopība	Augu aizsardzība	Lopbarības ražošana	Aitu suņu apmācība	Jātnieku sports	Zirga rehabilitācija	
B	Zaļās prasmes	Zirgu audzēšana un ciltsdarbs	Zirgu labturība un ēdināšana	Zirga sagatavošana izmantošanai	Lopkopības tehniķa ar specializāciju zirgkopībā prakse				
	Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmenis)	Aitu ēdināšana	Aitu labturības un veselības nodrošināšana	Aitkopības pamatprocesu organizēšana	Aitu ganāmpulka atražošana un produkcija	Lopkopības tehniķa ar specializāciju aitkopībā prakse			
	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)	Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana	Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana	Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana	Ciltsdarba plānošana	Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings	Lopkopības tehniķa prakse		
	Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. un 2. līmenis)	Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība	Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana	Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana	Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana	Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība	Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana	Ganāmpulka atražošana	Lopkopja darbu prakse
A	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)	Procesi lauksaimniecībā	Lauksaimniecības dzīvnieku labturība						
	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. un 2. līmenis)								

Profesionālās izglītības programmas īstenošanas plānojums

LKI līmenis/ Kvalifikācijas nosaukums	Kurss (ja attiecināms)	Profesionālo kompetenču moduļi Nosaukums (NP*, ja attiecināms)	Mūžizglītības kompetenču moduļi (līmenis)	Vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu pamatkursi un padziļinātie kursi (ja attiecināmi) Nosaukums (ieteicamais apguves līmenis) (NP*-tā gads, ja attiecināms)
LKI 3. līmenis / Lopkopis	1. kurss	Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana Lauksaimniecības dzīvnieku labturība Mehanizēto darbu veikšana Veterinārijas minimums Lauksaimniecības pamatprocesi	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis) Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1., 2. līmenis)	Latviešu valoda un Literatūra (vispārīgais) Matemātika (vispārīgais) Svešvaloda (B1) Sports (vispārīgais) Sociālās zinības un vēsture (vispārīgais) Svešvaloda (B1) Dabaszinības (vispārīgais)
	2. kurss	Veterinārijas minimums Lopkopības produkcijas ieguve Lopkopības produkcijas fasēšana un marķēšana Traktortehnikas vadītāju sagatavošana	Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis) Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)	
	3. kurss	Zirgkopība Netradicionālā lopkopība Lopkopja prakse		

*NP – noslēguma pārbaudījums

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga moduļu karte

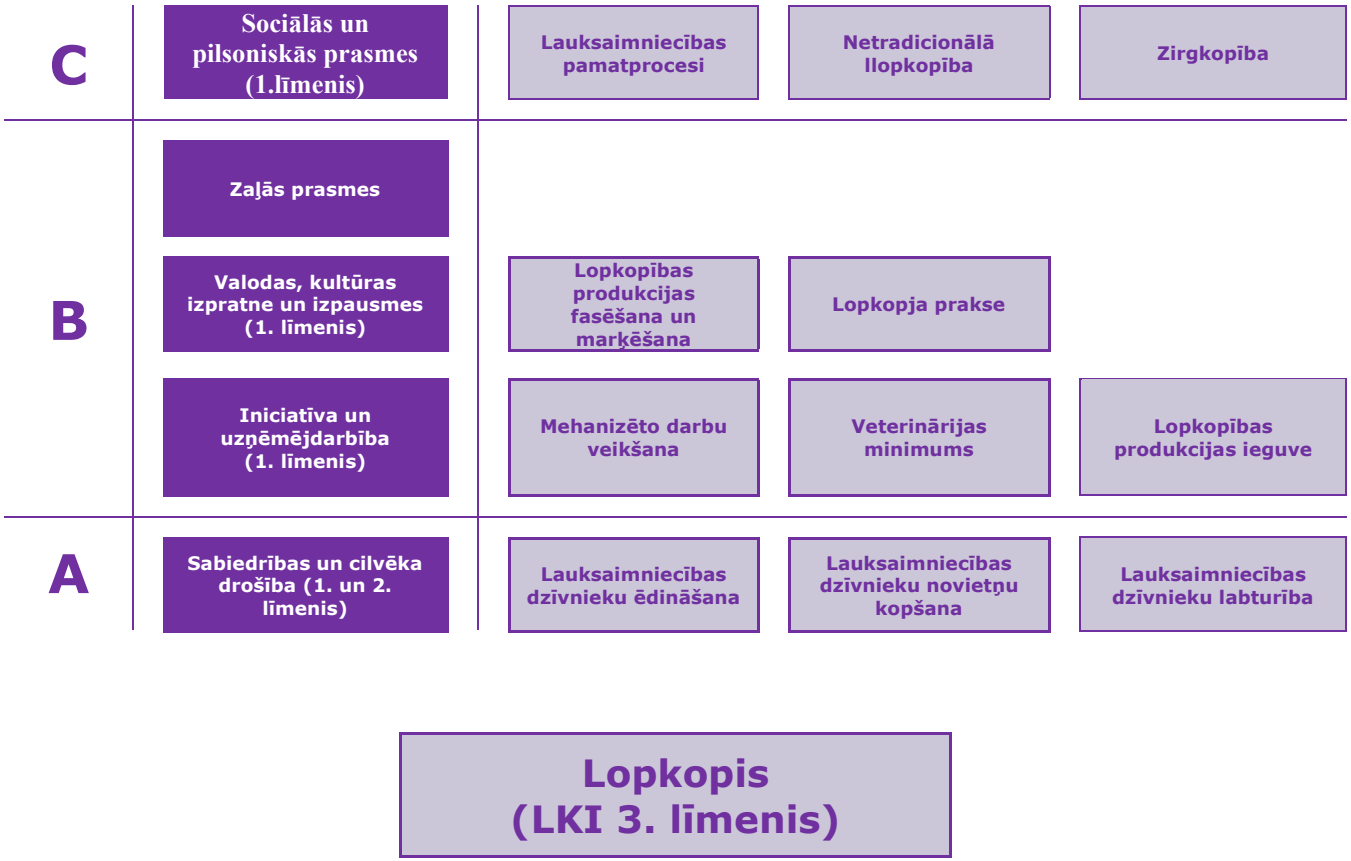

MODUĻA "Procesi lauksaimniecībā" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas noteikt lauksaimniecībā izmantojamos dzīvniekus, kultūraugus un lauksaimniecību regulējošās institūcijas.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Atpazīt lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes un iegūstamo produkciju. 2. Noteikt lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai audzējamos kultūraugus. 3. Orientēties lauksaimniecību regulējošajās institūcijās.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Procesi lauksaimniecībā" ieejas nosacījums ir iegūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums – atpazīt un raksturot lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes, noteikt iegūstamo produkciju, atpazīt lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai audzējamos kultūraugus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Procesi lauksaimniecībā" ir A daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis " Procesi lauksaimniecībā " ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. To apgūst vienlaicīgi ar moduli "Lauksaimniecības dzīvnieku labturības nodrošināšana". Pēc moduļa "Procesi lauksaimniecībā" apguves seko modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība".

MODUĻA "Procesi lauksaimniecībā" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēj: noteikt lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes un iegūstamo produkciju. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes, iegūstamo produkciju un tās raksturojumu. Izprot: dažādu lauksaimniecības dzīvnieku izmantošanas iespējas produkcijas ieguvei.	60 % no moduļa kopējā apjoma.	Atpazīst un nosauc galvenās zālēdāju lauksaimniecības dzīvnieku sugas šķirnes, lieto sugai raksturīgos terminus. Atpazīst un nosauc no tiem iegūstamo produkciju. Nosauc un atpazīst cūku šķirnes. Nosauc cūku izmantošanas veidus un iegūstamo produkciju. Nosauc cūkkopības nozarē lietotos terminus. Atpazīst un nosauc mājputnu sugas un no mājputniem iegūstamo produkciju. Nosauc cūkkopības nozarē lietotos terminus.	Raksturo galvenās zālēdāju lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes, paskaidro ar piemēriem šķirņu atšķirības. Raksturo no tiem iegūstamo produkciju, skaidro vienas sugas produkcijas atšķirības Raksturo cūku šķirnes, paskaidro ar piemēriem šķirņu atšķirības. Raksturo no tiem iegūstamo produkciju, skaidro sugas produkcijas atšķirības. Raksturo mājputnu sugas un šķirnes, paskaidro ar piemēriem šķirņu atšķirības. Raksturo no mājputniem iegūstamo produkciju, skaidro mājputnu šķirņu produkcijas atšķirības.	Raksturo Latvijā selekcionētās zālēdāju lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes, cūku šķirni, mājputnu sugas un šķirnes, salīdzina ar citām šķirnēm, paskaidro ar piemēriem šķirņu atšķirības.
2. Spēj: noteikt lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai audzējamos kultūraugus.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc galvenās graudaugu šķirnes un dzīvnieku sugas, kurām tos izmanto ēdināšanā.	Atpazīst galvenās graudaugu šķirnes un nosauc dzīvnieku sugas, kurām tos izmanto ēdināšanā.	Atšķir galvenās graudaugu šķirnes un pamato dzīvnieku sugas, kurām tos izmanto ēdināšanā.

Zina: kultūraugu veidus un dzīvnieku sugas, kuru ēdināšanā tos izmanto. Izprot: kultūraugu nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanā.		Nosauc galvenās dārzeņu kultūras un dzīvnieku sugas, kurām tās izmanto ēdināšanā. Nosauc pākšaugu kultūras un dzīvnieku sugas, kurām tās izmanto ēdināšanā. Nosauc galvenās stiebrzāles un tauriņziežus un dzīvnieku sugas, kurām tos izmanto ēdināšanā.	Pamato graudaugu izmantošanu dzīvnieku ēdināšanā. Atpazīst galvenās dārzeņu kultūras un nosauc dzīvnieku sugas, kurām tās izmanto ēdināšanā. Pamato dārzeņu izmantošanu dzīvnieku ēdināšanā. Atpazīst pākšaugu kultūras un nosauc dzīvnieku sugas, kurām tās izmanto ēdināšanā. Pamato pākšaugu izmantošanu dzīvnieku ēdināšanā. Atpazīst galvenās stiebrzāles un tauriņziežus un nosauc dzīvnieku sugas, kurām tos izmanto ēdināšanā. Pamato stiebrzāļu un tauriņziežu izmantošanu dzīvnieku ēdināšanā.	Atšķir galvenās dārzeņu kultūras un pamato dzīvnieku sugas, kurām tās izmanto ēdināšanā. Atšķir pākšaugu kultūras un pamato dzīvnieku sugas, kurām tās izmanto ēdināšanā. Atšķir galvenās stiebrzāles un tauriņziežus un pamato dzīvnieku sugas, kurām tos izmanto ēdināšanā.
3. Spēj: orientēties lauksaimniecību regulējošajās institūcijās. Zina: lauksaimniecības institūcijas un to atbildības jomas. Izprot: institūciju nozīmi lauksaimniecības darba pārvaldībā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc Zemkopības ministrijas pakļautības iestādes un lauku attīstību regulējošo likumu. Nosauc lauksaimnieku sabiedriskās organizācijas.	Nosauc un raksturo Zemkopības ministrijas pakļautības iestādes un to atbildības jomas un skaidro lauku attīstību regulējošo likumu. Nosauc un raksturo lauksaimnieku sabiedriskās organizācijas un to darbības jomas.	Detalizēti izskaidro atsevišķas Zemkopības ministrijas pakļautības iestādes funkcijas. Paskaidro lauksaimnieku sabiedriskās organizācijas dalībnieku iespējas.

*Kvalifikācija "Lopkopības tehniķis" – profesionālās kvalifikācijas daļs modulis.

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku labturības nodrošināšana" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas rūpēties par lauksaimniecības dzīvnieku labturību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Noteikt labturības prasībām atbilstoši nodrošinātas lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas vietas. 2. Noteikt labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai un dzirdināšanai. 3. Noteikt dzīvnieka labsajūtu ietekmējošos faktorus. 4. Identificēt atbilstoši labturības prasībām turētus lauksaimniecības dzīvniekus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku labturības nodrošināšana" ieejas nosacījums ir iegūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums – identificēt atbilstoši labrurības prasībām turētus dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku labturības nodrošināšana" ir A daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku labturības nodrošināšana" ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. To apgūst vienlaicīgi ar moduli "Procesi lauksaimniecībā". Pēc moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku labturības nodrošināšana" apguves seko modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība".

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku labturības nodrošināšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēj: noteikt labturības prasībām atbilstoši nodrošinātas lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas vietas. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas un mikroklimata prasības atbilstoši normatīvajiem aktiem. Izprot: turēšanas un mikroklimata ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku labturību.	32 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas vietas. Nosauc labturības prasības turēšanas vietās. Nosauc mikroklimata prasības turēšanas vietās.	Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas vietas. Skaidro labturības prasības turēšanas vietās. Ar piemēriem skaidro mikroklimata prasības un mikroklimata ietekmi dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem turēšanas vietās.	Izskaidro labturības prasību nodrošināšanas nepieciešamību dzīvniekiem. Pamato mikroklimata ievērošanas nepieciešamību dzīvnieku turēšanas vietās labturības nodrošināšanai. Sniedz priekšlikumus labturības prasību nodrošināšanai dzīvnieku turēšanas vietās atbilstoši situācijai.
2. Spēj: noteikt labturības prasības lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai un dzirdināšanai. Zina: dzīvnieka ēdināšanas un dzirdināšanas nepieciešamību ar vecumam, sugai un fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu pilnvērtīgu barību un dzeramo ūdeni. Izprot: ēdināšanas un dzirdināšanas ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku labturību.	34 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc prasības dzīvnieku ēdināšanai un dzirdināšanai atbilstoši vecumam, sugai un fizioloģiskajām vajadzībām.	Skaidro prasības dzīvnieku ēdināšanai un dzirdināšanai. Skaidro labturības prasību nodrošināšanas nepieciešamību atbilstoši vecumam, sugai un fizioloģiskajām vajadzībām.	Izdara secinājumus par novirzēm no labturības prasībām. Sniedz priekšlikumus labturības prasību nodrošināšanai atbilstoši situācijai.

			Skaidro novirzes no labturības prasībām atbilstoši situācijai.	
3. Spēj: noteikt dzīvnieka labsajūtu ietekmējošos faktorus. Zina: dzīvnieka labsajūtu ietekmējošos faktorus. Izprot: dzīvnieku labsajūtas ietekmi uz veselību un produktivitāti.	23 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc dzīvnieka labsajūtu ietekmējošos faktorus un to ietekmi uz dzīvnieka veselību un produktivitāti.	Skaidro dzīvnieka labsajūtu ietekmējošos faktorus un ar piemēriem pamato to ietekmi uz veselību un produktivitāti dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem.	Sniedz ieteikumus dzīvnieka labsajūtu ietekmējošo faktoru pilnveidošanai.
4. Spēj: identificēt atbilstoši labturības prasībām turētus lauksaimniecības dzīvniekus. Zina: atbilstoši labturības prasībām turēta lauksaimniecības dzīvnieka pazīmes un novirzes no tām. Izprot: atbilstoši labturības prasībām turēta lauksaimniecības dzīvnieka novērtēšanas nepieciešamību.	11 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc atbilstoši labturības prasībām turētu dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku pazīmes.	Atpazīst atbilstoši labturības prasībām turētus dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekus. Izskaidro atbilstoši labturības prasībām turēta dzīvnieka pazīmes.	Identificē dzīvniekus, kuri turēti labturības prasībām neatbilstošos apstākļos. Izskaidro labturības prasībām neatbilstošas turēšanas ietekmi uz dzīvnieka produktivitāti un veselību.

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas noteikt dzīvnieka anatomisko uzbūvi, fizioloģiskos rādītājus un uzvedību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Noteikt dzīvnieka ķermeņa uzbūvi. 2. Noteikt dažādu sugu dzīvnieku orgānu sistēmu fizioloģiskos rādītājus. 3. Noteikt sugai raksturīgu dzīvnieka uzvedību un novirzes no tās.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti A daļas moduļi "Procesi lauksaimniecībā" un "Dzīvnieku labturība".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un jāprezentē sagatavotais darbs par dzīvnieka ķermeņa uzbūvi, fizioloģiskajiem rādītājiem un uzvedību.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība" ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. Pēc moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība" apguves seko moduļi "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana".

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēj: noteikt dzīvnieka ķermeņa uzbūvi. Zina: veselu dzīvnieku anatomisko uzbūvi un uzbūves īpatnības, dzīvnieku orgānu sistēmu (aparātu) uzbūvi un funkcijas un orgānu topogrāfisko novietojumu dažādu sugu dzīvniekiem. Izprot: dzīvnieku anatomiskās uzbūves ietekmi uz dzīvnieku veselību, atražošanu un produktivitāti.	50% no moduļa kopējā apjoma.	Definē morfoloģijas disciplīnas, pamatjēdzienus par šūnu, tās uzbūvi un dzīvības procesiem tajā. Nosauc audu veidus un funkcijas. Apraksta dzīvnieku dzimumšūnas. Atpazīst dažādu orgānu, orgānu sistēmu, aparātu anatomiskās uzbūves elementus, nosauc tos secībā, raksturo to anatomiskās uzbūves elementus, apraksta orgānu topogrāfisko novietojumu organismā, izmantojot jēdzienus par dzīvnieka ķermeņa plaknēm un virzieniem. Raksturo dažādu sugu dzīvnieku orgānu, orgānu sistēmu, aparātu anatomiskās uzbūves īpatnības.	Definē morfoloģijas disciplīnas, pamatjēdzienus par šūnu, tās uzbūvi un dzīvības procesiem tajā. Raksturo audu veidus un funkcijas, paskaidro ar vairākiem piemēriem. Apraksta dzīvnieku dzimumšūnas. Atpazīst un raksturo dažādu orgānu, orgānu sistēmu, aparātu anatomiskās uzbūves elementus, nosauc orgānus secībā, saskata un pamato anatomiskās uzbūves kopsakarības. Apraksta orgānu topogrāfisko novietojumu organismā, izmantojot jēdzienus par dzīvnieka ķermeņa plaknēm un virzieniem, saistot to ar pārējo orgānu topogrāfiju.	Skaidro dzīvības procesu nozīmi šūnās. Salīdzina dažādu audu veidus atbilstoši orgāna uzbūvei. Paskaidro vīrišķo un sievišķo dzimumšūnu atšķirības. Salīdzina un atpazīst dažādu sugu un vecumu dzīvnieku iekšējos orgānus, paskaidro orgānu uzbūves atšķirības, to topogrāfisko novietojumu.

			Raksturo dažādu sugu dzīvnieku orgānu, orgānu sistēmu, aparātu anatomiskās uzbūves īpatnības, izskaidro uzbūves īpatnību ietekmi uz orgānu funkcijām.	
2. Spēj: noteikt dažādu sugu dzīvnieku orgānu sistēmu fizioloģiskos rādītājus. Zina: dažādu sugu dzīvnieku fizioloģiskos rādītājus, normas robežas un noteikšanas metodes, un fizioloģisko rādītāju ietekmējošos ārējās vides faktorus. Izprot: fizioloģisko rādītāju nozīmi dzīvnieka slimības noteikšanā.	30% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un apraksta orgānu sistēmu (aparātu) fizioloģiskos rādītājus dažādiem dzīvniekiem. Nosauc fizioloģisko rādītāju normas, mērvienības un rādītāju noteikšanas metodes. Raksturo ārējās vides ietekmi uz fizioloģiskajiem rādītājiem. Paskaidro rādītāju novirzi no normas.	Raksturo un apraksta orgānu sistēmu (aparātu) fizioloģiskos rādītājus dažādiem dzīvniekiem. Paskaidro fizioloģisko rādītāju normas, nosauc mērvienības un pamato rādītāju noteikšanas metodes dažādiem dzīvniekiem. Izskaidro un sasaista organisma fizioloģiskos rādītājus ar tos ietekmējošiem ārējiem faktoriem.	Pamato iegūto dzīvnieka fizioloģisko rādītāju nozīmi dzīvnieka veselības stāvokļa novērtēšanā. Izdara secinājumus par ārējās vides faktoru ietekmi uz dzīvnieku fizioloģisko rādītāju izmaiņām. Sniedz priekšlikumus ārējās vides faktoru ietekmes mazināšanai.
3. Spēj: noteikt sugai raksturīgu dzīvnieka uzvedību un novirzes no tās. Zina: veselu dzīvnieku sugai raksturīgu uzvedību, apstākļus, kas ietekmē uzvedību. Izprot: riska faktoru un nelabvēlīgu apstākļu mazināšanas nozīmi dzīvnieka uzvedības stabilizēšanai.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Skaidro raksturīgu uzvedību veselam dzīvniekam. Nosauc apstākļus, kuri var ietekmēt dzīvnika uzvedību. Skaidro nelabvēlīgo apstākļu mazināšanas nozīmi dzīvnieka uzvedības stabilizēšanai.	Raksturo un ar piemēriem pamato raksturīgu uzvedību veselam dzīvniekam. Pamato dzīvnieku uzvedību konkrētās situācijās ar piemēriem, prognozē dzīvnieka uzvedību ierastās un nestandarta situācijās.	Pamato un skaidro novirzes no vesela dzīvnieka uzvedības normām. Izvērtē dzīvnieka uzvedību atbilstoši situācijai. Sniedz priekšlikumus rīcībai nelabvēlīgo apstākļu novēršanai.

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas kopt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un tehniskās būves.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Noteikt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju veidus un to aprīkojumu. 2. Lietot un uzturēt kārtībā lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju kopšanas iekārtas un inventāru. 3. Kopt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un tehniskās būves, lietojot atbilstošus instrumentus, aprīkojumu un kopšanas līdzekļus. 4. Dezinficēt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un tehniskās būves. 5. Apsaimniekot kūtsmēslus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts B daļas modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums - kopt novietni vai tehnisko būvi un pamatot veiktās darbības.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis " Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" ir kvalifikācijas daļas modulis. To apgūst vienlaicīgi ar moduli "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana". Pēc moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" apguves seko moduļi "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" un " Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība ".

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" SATURS[1]

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēj: noteikt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju veidus un to aprīkojumu. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju veidus, to pielietojumu un aprīkojumu, novietņu, tehnisko būvju un aprīkojuma tehnisko stāvokli, uzturēšanas prasības. Izprot: atšķirīgās prasības novietnēm un aprīkojumam dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu turēšanai un tehnisko būvju izmantošanas iespējas.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lauksaimniecības dzīvnieku novietņu veidus. Nosauc tehnisko būvju veidus. Ar piemēru paskaidro novietņu pielietošanu. Paskaidro tehnisko būvju pielietošanu. Atpazīst un nosauc lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojumu un tā pielietošanu: – dzirdnes; – slaukšanas iekārtas; – mēslu transportieri; – barības izdales iekārtas.	Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku novietņu veidus. Raksturo tehnisko būvju veidus. Ar vairākiem piemēriem paskaidro novietņu pielietošanu. Pamato tehnisko būvju pielietošanu. Raksturo un izskaidro lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojumu, tā pielietošanu. Pamato novietņu un aprīkojuma tehniskā stāvokļa atbilstību lietošanai.	Skaidro jaunākos risinājumus lauksaimnniecības dzīvnieku turēšanai un aprīkojuma pielietojuma iespējas novietnēs.
2. Spēj: lietot un uzturēt kārtībā lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju kopšanas iekārtas un inventāru. Zina: novietņu un tehnisko būvju kopšanas iekārtas un inventāru, to atbilstību kopšanas darbu veikšanai, kopšanas iekārtu un inventāra ekspluatācijas,	15% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un apraksta novietņu un tehnisko būvju kopšanas iekārtas un inventāru. Skaidro to pielietošanas iespējas, ekspluatācijas noteikumus un drošus lietošanas paņēmienus. Apraksta kopšanas iekārtu un inventāra	Nosauc un raksturo novietņu un tehnisko būvju kopšanas iekārtas un inventāru. Ar piemēriem skaidro to pielietošanas iespējas, ekspluatācijas noteikumus un drošus lietošanas paņēmienus.	Novērtē kopšanas iekārtu un inventāra atbilstību kopšanas darbu veikšanai. Saskata kopšanas iekārtu un inventāra neatbilstību lietošanai un sniedz ieteikumus to nomaiņai.

uzturēšanas un uzglabāšanas noteikumus. Izprot: aprīkojuma ekspluatācijas un tīrīšanas nozīmi tā ilgtspējīgai lietošanai.		uzturēšanas un glabāšanas noteikumus. Skaidro kopšanas iekārtu un inventāra atbilstību kopšanas darbu veikšanai. Lieto novietņu kopšanas iekārtas un inventāru.	Pamato kopšanas iekārtu un inventāra uzturēšanas un glabāšanas noteikumus. Novērtē kopšanas iekārtu un inventāra atbilstību kopšanas darbu veikšanai. Lieto novietņu kopšanas iekārtas un inventāru atbilstoši ekspluatācijas noteikumiem, sagatavo inventāru uzglabāšanai.	
3. Spēj: kopt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un tehniskās būves, lietojot atbilstošus instrumentus, aprīkojumu un kopšanas līdzekļus. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju mikroklimata parametrus, kopšanas līdzekļus, novietņu un novietņu aprīkojuma kopšanas nosacījumus, drošus darba paņēmienus. Izprot: tīrības nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs un tehniskajās būvēs dzīvnieku veselības, dzīvnieku atražošanas un ražošanas procesa nodrošināšanai.	30% no moduļa kopējā apjoma.	Skaidro jēdzienu "Mikroklimats" lauksaimniecības dzīvnieku novietnē. Nosauc mikroklimata parametrus novietnē. Apraksta novietņu un novietņu aprīkojuma kopšanas līdzekļus un drošus darba paņēmienus. Skaidro novietņu un novietņu aprīkojuma kopšanas nepieciešamību un tīrīšanas nozīmi. Nosaka mikroklimata rādītājus novietnē. Kopj lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un tehniskās būves.	Skaidro jēdzienu "Mikroklimats" lauksaimniecības dzīvnieku novietnē. Nosauc un salīdzina mikroklimata parametru atšķirības dažādu lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs. Raksturo novietņu un novietņu aprīkojuma kopšanas līdzekļus un pamato drošu darba paņēmienu lietošanu. Pamato novietņu un novietņu aprīkojuma kopšanas nepieciešamību un tīrīšanas nozīmi, mikroklimata ietekmi	Pamato novietņu un novietņu aprīkojuma kopšanas un tīrīšanas nozīmi, mikroklimata ietekmi uz dzīvnieka veselību un labturību.

			uz dzīvnieka veselību un labturību. Nosaka mikroklimata rādītājus novietnē. Izskaidro novirzes no optimāliem rādītājiem. Kopj lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un tehniskās būves.	
4. Spēj: dezinficēt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un tehniskās būves. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un tehnisko būvju dezinfekcijas kārtību, dezinfekcijas līdzekļus, ķīmisko vielu lietošanas un glabāšanas noteikumus. Izprot: novietņu un tehnisko būvju dezinfekcijas nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku veselības, produktivitātes un produkcijas kvalitātes nodrošināšanā.	15% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus darbā ar dezinfekcijas līdzekļiem. Apraksta dezinfekcijas nozīmi novietnēs un tehniskajās būvēs, dezinfekcijas nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku veselības, produktivitātes un produkcijas kvalitātes nodrošināšanā. Nosauc dezinfekcijas veidus un dezinfekcijas kārtību. Atpazīst un nosauc dezinfekcijas līdzekļus. Apraksta dezinfekcijas līdzekļu lietošanas un glabāšanas noteikumus. Dezinficē novietnes un tehniskās būves, ievēro darba drošību, strādājot ar dezinfekcijas līdzekļiem.	Pamato drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību darbā ar dezinfekcijas līdzekļiem. Pamato ar piemēriem dezinfekcijas nepieciešamību novietnēs un tehniskajās būvēs, dezinfekcijas nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku veselības, produktivitātes un produkcijas kvalitātes nodrošināšanā. Raksturo dezinfekcijas veidus un dezinfekcijas kārtību. Izskaidro lietošanas noteikumus un atšķirības starp dezinfekcijas līdzekļiem, to iedarbību. Patstāvīgi dezinficē novietnes tehniskās būves, izvēlas atbilstošus	Pamato novietņu un tehnisko būvju dezinfekcijas veikšanas nepieciešamību lauksaimniecības dzīvnieku veselības, produktivitātes un produkcijas kvalitātes nodrošināšanā.

			dezinfekcijas līdzekļus, ievēro darba drošību un skaidro to ievērošanas nepieciešamību.	
5. Spēj: apsaimniekot kūtsmēslus. Zina: pakaišu veidus un kūtsmēslu veidošanos, kūtsmēslu izvākšanas tehnoloģijas un paņēmienus, kūtsmēslu uzglabāšanas noteikumus un vides aizsardzības prasības. Izprot: savlaicīgi apsaimniekotu kūtsmēslu ietekmi uz vidi un dzīvnieku veselību.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc pakaišu veidus. Nosauc kūtsmēslu veidus atbilstoši pielietotajiem pakaišiem. Apraksta kūtsmēslu krātuves un uzglabāšanas noteikumus. Nosauc apkārtējās vides piesārņojuma riskus. Paskaidro kūtsmēslu izvākšanas iespējas no novietnes atbilstoši tehnoloģijai.	Raksturo pakaišu veidus. Raksturo kūtsmēslu veidus atbilstoši pielietotajiem pakaišiem. Izvērtē pakaišu izmantošanas lietderību. Apraksta un salīdzina dažādas kūtsmēslu krātuves. Skaidro kūtsmēslu uzglabāšanas noteikumus atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Izskaidro un ar piemēriem pamato apkārtējās vides piesārņojuma riskus. Paskaidro kūtsmēslu izvākšanas iespējas no dažādu lauksaimniecības dzīvnieku novietnēm atbilstoši tehnoloģijai.	Paskaidro kūtsmēslu izvākšanas iespējas un jaunākās tehnoloģijas dažādu lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs. Paskaidro riskus un ietekmi uz vidi nepareizas kūtsmēslu apsaimniekošanas rezultātā.

[1] Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" saturs aktualizēts atbilstoši PKP "Lopkopības tehniķis" prasībām.

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas tīrīt un kopt lauksaimniecības dzīvniekus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Sagatavot nepieciešamo dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas aprīkojumu, iekārtas un instrumentus. 2. Kopt lauksaimniecības dzīvniekus, izmantojot atbilstošu košanas un tīrīšanas aprīkojumu. 3. Grupēt un pārvietot lauksaimniecības dzīvniekus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts B daļas modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums tīrīt/kopt kādu lauksaimniecības dzīvnieku un skaidrot veiktās darbības.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana" ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. To apgūst vienlaicīgi ar moduli "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana". Pēc moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana" apguves seko moduļi "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" un " Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība ".

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot nepieciešamo dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas aprīkojumu, iekārtas un instrumentus. Zina: dzīvnieku kopšanas un tīrīšanas aprīkojumu, iekārtas, instrumentus un to ekspluatācijas prasības. Izprot: atbilstoši ekspluatācijas prasībām sagatavotu kopšanas un tīrīšanas aprīkojuma, iekārtu un instrumentu pielietojuma ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieka labsajūtu.	15% no moduļa kopējā apjoma.	Atpazīst un nosauc lauksaimniecības dzīvnieku tīrīšanas iekārtas un aprīkojumu, skaidro to pielietojumu. Atpazīst un nosauc lauksaimniecības dzīvnieku kopšanas aprīkojumu un instrumentus, skaidro to pielietojumu. Izvēlas dzīvnieka tīrīšanai un kopšanai atbilstošu aprīkojumu, iekārtas vai instrumentus, skaidro to lietošanu.	Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku tīrīšanas iekārtas un aprīkojumu, pamato un ar piemēriem skaidro to pielietojuma nepieciešamību dažādiem dzīvniekiem. Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku kopšanas aprīkojumu un instrumentus. Izvēlas atbilstoši uzdevuma nosacījumiem dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas aprīkojumu, iekārtas vai instrumentus, pamato un ar piemēriem skaidro to pielietojumu.	Izskaidro katra kopšanas aprīkojuma galvenās atšķirības un to ietekmi uz dzīvnieka labsajūtu.
2. Spēj: kopt lauksaimniecības dzīvniekus, izmantojot atbilstošu kopšanas un tīrīšanas aprīkojumu. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas veidus, kopšanas un tīrīšanas veidus, dzīvnieka	65% no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta lauksaimniecības dzīvnieku turēšanu dažādos apstākļos. Nosauc un paskaidro lauksaimniecības dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas prasības un	Raksturo un pamato lauksaimniecības dzīvnieku turēšanu dažādos apstākļos, skaidro novirzes no labturības normām. Izskaidro dažādu lauksaimniecības	Argumentēti skaidro dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu tīrīšanas un kopšanas nepieciešamību atbilstoši labturības prasībām.

sagatavošanu kopšanai, dzīvnieku fiksācijas aprīkojumu un fiksācijas metodes un drošus tīrīšanas paņēmienus, novirzes no dzīvnieka labturības normām. Izprot: tīru dzīvnieku uzturēšanas nepieciešamību atbilstošu labturības prasību nodrošināšanai.		dažādu sugu dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas atšķirības. Atpazīst un nosauc pakaišus, raksturo pakaišu veidus. Skaidro pakaišu lietošanas nepieciešamību. Atpazīst un nosauc dzīvnieka fiksācijas aprīkojumu un skaidro tā pielietojumu. Nosauc darba drošības noteikumus, kopjot lauksaimniecības dzīvniekus. Sagatavo, fiksē, tīra un kopj lauksaimniecības dzīvniekus, lietojot dzīvnieku kopšanas un tīrīšanas aprīkojumu. Lieto drošus darba paņēmienus un ievēro darba drošības noteikumus.	dzīvnieku sugu prasīgumu pret tīrīšanas un kopšanas apstākļiem. Paskaidro kopšanas metodes. Raksturo atšķirības dažādiem pakaišu veidiem. Pamato pakaišu lietošanas vajadzību dažādu sugu dzīvniekiem. Raksturo dzīvnieka fiksācijas aprīkojumu un spamato tā pielietojuma nepieciešamību. Nosauc darba drošības noteikumus, kopjot lauksaimniecības dzīvniekus un pamato to ievērošanas nepieciešamību. Sagatavo, fiksē, tīra un kopj lauksaimniecības dzīvniekus, lietojot dzīvnieku kopšanas un tīrīšanas aprīkojumu. Lieto drošus darba paņēmienus un ievēro darba drošības noteikumus. Pamato tīru dzīvnieku uzturēšanas nepieciešamību dzīvnieka labturības nodrošināšanai.	Pamato pakaišu lietošanas vajadzību tīru turēšanas apstākļu nodrošināšanai dažādu sugu dzīvniekiem. Pamato fiksācijas aprīkojuma pielietošanas nepieciešamību kopjot un tīrot dzīvniekus.
3. Spēj: grupēt un pārvietot lauksaimniecības dzīvniekus atbilstoši mērķim.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc dzīvnieku pārvietošanas veidus un kārtību.	Apraksta dzīvnieku pārvietošanas veidus un kārtību.	Paskaidro mērķtiecīgas

Zina: lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanas principus un metodes, grupēšanas un pārvietošanas plānu, pārvietošanas aprīkojumu un aprīkojuma lietošanas noteikumus. Izprot: mērķtiecīgas grupēšanas nozīmi un nepieciešamību.		Apraksta dzīvnieku uzvedību grupēšanas un pārvietošanas laikā. Nosauc piemērus lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanas nepieciešamībai. Nosauc dzīvnieku pārcietošanas aprīkojumu, to lietošanas nosacījumus un drošības noteikumus pārvietojot lauksaimniecības dzīvniekus. Veic lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu atbilstoši sastādītajam plānam. Ievēro darba drošības noteikumus.	Raksturo dzīvnieku uzvedību grupēšanas un pārvietošanas laikā. Nosauc piemērus un pamato saimniecisko lietderību lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanai. Nosauc dzīvnieku pārcietošanas aprīkojumu, to lietošanas nosacījumus un pamato drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību pārvietojot lauksaimniecības dzīvniekus. Veic lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu atbilstoši sastādītajam plānam. Raksturo atšķirības starp dzīvnieku pārvietošanas veidiem. Ievēro darba drošības noteikumus.	grupēšanas nozīmi un nepieciešamību. Paskaidro grupēšanas pozitīvo vai negatīvo ietekmi uz dzīvnieka labsajūtu.

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas ēdināt lauksaimniecības dzīvniekus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Noteikt lopbarības līdzekļus. 2. Organoleptiski novērtēt dzīvniekiem ikdienā izēdināmās lopbarības un ūdens kvalitāti. 3. Sagatavot ikdienas barības maisījumus pirms izēdināšanas. 4. Ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus atbilstoši to sugai, šķirnei, gremošanas fizioloģijai, izbarošanas veidam un sastādītajam ēdināšanas un dzirdināšanas plānam. 5. Uzskaitīt barības līdzekļu atlikumu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduļi "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums – ēdināt kādu lauksaimniecības dzīvnieku un pamatot veiktās darbības.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis " Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. To apgūst vienlaicīgi ar moduli "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība". Pēc moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" apguves seko moduļi "Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana" un "Ganāmpulka atražošana".

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" SATURS[1]

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēj: noteikt lopbarības līdzekļus. Zina: lopbarības veidus un to raksturojumu, barības līdzekļus un to sastāvu un izmantošanu. Izprot: dažādu lopbarības līdzekļu izmantošanas iespējas lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanā.	25% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopbarības veidus. Apraksta lopbarības līdzekļus un nosauc to iedalījumu pēc izcelsmes. Apraksta barības līdzekļu sastāvu. Skaidro barības izmantošanas iespējas.	Raksturo lopbarības veidus. Raksturo lopbarības līdzekļus un pamato to iedalījumu pēc izcelsmes. Skaidro barības līdzekļu sastāvu. Pamato ar piemēriem lopbarības līdzekļu izmantošanas iespējas dažādu lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanā.	Pamato ar piemēriem lopbarības līdzekļu izmantošanas iespējas dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu ēdināšanā.
2. Spēj: organoleptiski novērtēt dzīvniekiem ikdienā izēdināmās lopbarības un ūdens kvalitāti. Zina: lopbarības un dzeramā ūdens kvalitātes kritērijus. Izprot: kvalitatīvas lopbarības nozīmi dzīvnieku ēdināšanā un ietekmi uz lopkopības produkcijas kvalitāti.	15% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopbarības līdzekļu organoleptiskās vērtēšanas kvalitātes rādītājus. Izskaidro kvalitatīvas lopbarības nozīmi lopkopības produkcijas ražošanā. Organoleptisko novērtē dzīvniekiem ikdienā izēdināmās lopbarības un ūdens kvalitāti. Atšķir kvalitatīvu lopbarību no bojātas.	Skaidro lopbarības līdzekļu organoleptiskās vērtēšanas kvalitātes kritērijus. Izskaidro un ar piemēriem pamato kvalitatīvas lopbarības nozīmi lopkopības produkcijas ražošanā. Organoleptisko novērtē dzīvniekiem ikdienā izēdināmās lopbarības un ūdens kvalitāti. Atšķir kvalitatīvu lopbarību no bojātas,	Pamato kvalitatīvas lopbarības nozīmi dzīvnieku ēdināšanā un ietekmi uz lopkopības produkcijas kvalitāti

			skaidro lopbarības atbilstību kvalitātes kritērijiem un bojātas lopbarības pazīmes un rašanās cēloņus.	
3. Spēj: sagatavot ikdienas barības maisījumus pirms izēdināšanas. Zina: barības maisījumu sastāvu, to sagatavošanas paņēmienus un tehnoloģiju. Izprot: dažādu barības maisījumu sagatavošanas nepieciešamību ikdienas vajadzību nodrošināšanai.	15% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc barības maisījumu veidus, sastāvu un sagatavošanu. Atpazīst un nosauc barības maisījumu sagatavošanas iekārtas un aprīkojumu, skaidro to darbības principus. Skaidro barības maisījumu sagatavošanas nepieciešamību ikdienas vajadzību nodrošināšanai. Nosauc darba drošības noteikumus barības maisījumu sagatavošanas gaitā. Sagatavo ikdienas barības maisījumu atbilstoši tehnoloģijai, lieto drošus barības maisījumu sagatavošanas paņēmienus.	Raksturo dažādus barības maisījumu veidus, pamato sastāvu un skaidro barības maisījumu sagatavošanu. Atpazīst un raksturo barības maisījumu sagatavošanas iekārtas un aprīkojumu, skaidro to darbības principus un izmantošanas iespējas. Pamato dažādu barības maisījumu sagatavošanas nepieciešamību ikdienas vajadzību nodrošināšanai. Pamato ar piemēriem darba drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību barības maisījumu sagatavošanas gaitā. Sagatavo dažādus ikdienas barības maisījumus atbilstoši tehnoloģijai, lieto drošus barības maisījumu sagatavošanas paņēmienus, skaidro	Pamato dažādu barības maisījumu sagatavošanas nepieciešamību ikdienas vajadzību nodrošināšanai. Pamato ar piemēriem darba drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību barības maisījumu sagatavošanas gaitā.

			drošības ievērošanas nepieciešamību darba gaitā.	
4. Spēj: ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus atbilstoši to sugai, šķirnei, gremošanas fizioloģijai, izbarošanas veidam un sastādītajam ēdināšanas un dzirdināšanas plānam. Zina: barības līdzekļu un dzeramā ūdens normas, ēdināšanas atšķirības dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem atbilstoši to dzimumam, vecuma grupai un fizioloģiskajam stāvoklim, ēdināšanas un dzirdināšanas plānu, ēdināšanas un dzirdināšanas paņēmienus. Izprot: ēdināšanas un dzirdināšanas nodrošināšanas nozīmi dažādu sugu, šķirņu, vecumu un dzimumu lauksaimniecības dzīvnieku grupām atbilstoši plānam.	30% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopbarības un dzeramā ūdens patēriņa normas dažādu sugu un vecuma grupu lauksaimniecības dzīvniekiem atbilstoši to gremošanas fizioloģijai. Ēdina un dzirdina dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekus atbilstoši sastādītajam ēdināšanas un dzirdināšanas plānam. Skaidro izmaiņas lopbarības un dzeramā ūdens patēriņā. Lieto drošus ēdināšanas un dzirdināšanas paņēmienus.	Skaidro lopbarības un dzeramā ūdens patēriņu dažādu sugu un vecuma grupu lauksaimniecības dzīvniekiem atbilstoši to gremošanas fizioloģijai un sastādītajam plānam. Ēdina un dzirdina lauksaimniecības dzīvniekus atbilstoši to sugai, šķirnei, gremošanas fizioloģijai, izbarošanas veidam un sastādītajam ēdināšanas un dzirdināšanas plānam. Pamato izmaiņas lopbarības un dzeramā ūdens patēriņā. Lieto drošus ēdināšanas un dzirdināšanas paņēmienus, skaidro drošības ievērošanas nepieciešamību. Izskaidro ēdināšanas un dzirdināšanas normu ievērošanas nepieciešamību.	Pamato ēdināšanas un dzirdināšanas nodrošināšanas nozīmi dažādu sugu, šķirņu, vecumu un dzimumu lauksaimniecības dzīvnieku grupām atbilstoši plānam.
5. Spēj: uzskaitīt barības līdzekļu atlikumu.	15% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopbarības uzglabāšanas prasības. Aprēķina lopbarības krājuma apjomu un	Pamato lopbarības uzglabāšanas prasību ievērošanas nepieciešamību.	Skaidro izēdināmās barības daudzumu un atbilstību ikdienas vajadzību

Zina: lopbarības krājumu uzskaites metodes, lopbarības uzglabāšanas prasības. Izprot: lopbarības krājumu ikdienas vajadzībām nodrošināšanas nepieciešamību.		masu, lieto krājuma uzskaites metodes. Aprēķina lopbarības patēriņu noteiktā laika periodā atbilstoši izēdinātajam barības daudzumam. Aprēķina lopbarības atlikumu. Skaidro izēdināmās barības daudzumu un atbilstību ikdienas vajadzību nodrošināšanai.	Aprēķina dažādu lopbarības krājumu apjomu un masu, lieto atbilstošas krājumu uzskaites metodes. Aprēķina lopbarības patēriņu noteiktā laika periodā atbilstoši izēdinātajam barības daudzumam dažādiem lauksaimniecības dzīvniekiem. Aprēķina lopbarības atlikumu un skaidro aprēķina gaitu. Skaidro izēdināmās barības daudzumu un atbilstību ikdienas vajadzību nodrošināšanai dažādiem lauksaimniecības dzīvniekiem.	nodrošināšanai dažādiem lauksaimniecības dzīvniekiem.

[1] Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" saturs aktualizēts atbilstoši PKP "Lopkopības tehniķis" prasībām.

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas spējas uzraudzīt lauksaimniecības dzīvnieku veselību un sniegt tiem pirmo palīdzību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Uzraudzīt lauksaimniecības dzīvnieku veselības stāvokli ikdienā. 2. Savlaicīgi sniegt pirmo palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. 3. Veikt vienkāršas veterinārmedicīniskās manipulācijas atbilstoši veterinārārsta norādījumiem. 4. Ievērot zoonožu ierobežošanas pasākumus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduļi "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums sniegt pirmo palīdzību dzīvniekam/demonstrēt vienkāršas veterinārmedicīniskās manipulācijas dzīvniekam.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība" ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. To apgūst vienlaicīgi ar moduli "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana". Pēc moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība" apguves seko moduļi "Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana" un "Ganāmpulka atražošana".

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēja: uzraudzīt lauksaimniecības dzīvnieku veselības stāvokli ikdienā. Zina: izmaiņas lauksaimniecības dzīvnieka ārējā izskatā un uzvedībā, izplatītākās slimības un to pazīmes un slimu dzīvnieku nodalīšanu no veselajiem. Izprot: lauksaimniecības dzīvnieku ikdienas veselības stāvokļa uzraudzīšanas nepieciešamību dzīvnieku veselības saglabāšanai.	25% no moduļa kopējā apjoma.	Nosaka dzīvnieka fizioloģiskos rādītājus un salīdzina ar normu. Nosauc lauksaimniecības dzīvnieku raksturīgākās vizuālās slimību pazīmes un skaidro turpmāko rīcību ar slimo dzīvnieku.	Nosaka un salīdzina vesela dzīvnieka fizioloģiskos rādītājus dzīvnieku grupai, nosaka atšķirības starp rādītājiem un salīdzina ar normu, paskaidro iegūto datu nozīmi. Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku galvenās slimības un to raksturīgākās vizuālās pazīmes. Izskaidro pasākumus to novēršanai un profilaksei.	Salīdzina iegūtos datus ar normu, paskaidro iegūto datu nozīmi. Izdara secinājumus par datu novirzi no normas, piedāvā risinājumus rādītāju normalizēšanai. Atpazīst dzīvnieku ar raksturīgām slimību pazīmēm. Piedāvā risinājumus slimību ierobežošanai un profilaksei.
2. Spēj: savlaicīgi sniegt pirmo palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. Zina: pirmās palīdzības sniegšanas metodes, instrumentus un materiālus un to lietošanu. Izprot: savlaicīgi sniegtas pirmās palīdzības nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku	30% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus, sniedzot lauksaimniecības dzīvniekiem pirmo palīdzību. Atpazīst un nosauc instrumentus un materiālus pirmās palīdzības sniegšanai lauksaimniecības dzīvniekam.	Raksturo un pamato drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību, sniedzot pirmo palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. Izvēlas un izskaidro instrumentu un materiālu pielietošanu pirmās palīdzības	Demonstrē instrumentu pielietošanu pirmās palīdzības sniegšanai atbilstoši situācijai. Paskaidro pirmās palīdzības sniegšanas secību vienlaicīgi vairākiem dzīvniekiem.

veselības un dzīvības saglabāšanā.		Nosauc rīcību un darbību secību pirmās palīdzības sniegšanai lauksaimniecības dzīvniekam. Pēc speciālista norādījumiem atrod pirmās palīdzības sniegšanai nepieciešamos materiālus un instrumentus.	sniegšanai lauksaimniecības dzīvniekam. Izveido pirmās palīdzības sniegšanas kārtības domu karti konkrētai situācijai lauksaimniecības dzīvniekiem un paskaidro pirmās palīdzības sniegšanas secību vienlaicīgi vairākiem dzīvniekiem. Patstāvīgi izvēlas un atrod pirmās palīdzības sniegšanai nepieciešamos materiālus un instrumentus atbilstoši konkrētai situācijai.	
3. Spēja: veikt vienkāršas veterinārmedicīniskās manipulācijas atbilstoši veterinārārsta norādījumiem. Zina: veterināro zāļu veidus, veterinārmedicīnisko manipulāciju veidus, dzīvnieku fiksāciju veterinārmedicīnisko manipulāciju veikšanai. Izprot: savlaicīgi veiktu veterinārmedicīnisko manipulāciju nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku veselības saglabāšanā.	25% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc veterināro zāļu veidus un to pielietojumu vienkāršu veterinārmedicīnisko manipulāciju veikšanai. Nosauc veterinārmedicīnisko manipulāciju veidus. Nosauc fiksācijas metodes dažādu l/s dzīvnieku fiksēšanai veterinārmedicīnisko manipulāciju veikšanai. Izmanto speciālista norādītās lauksaimniecības dzīvnieku fiksācijas metodes.	Raksturo veterināro zāļu veidus un ar piemēriem pamato to pielietojumu vienkāršu veterinārmedicīnisko manipulāciju veikšanai. Raksturo veterinārmedicīnisko manipulāciju veidus un paskaidro veterinārmedicīnisko manipulācijas veikšanai nepieciešamās darbības. Raksturo fiksācijas metodes dažādu l/s dzīvnieku fiksēšanai	Skaidro un pamato manipulāciju veikšanas secību. Skaidro rīcību alternatīvai zāļu ievadīšanai atbilstoši situācijai. Pamato izvēlēto dzīvnieka fiksācijas metodi. Pirmās palīdzības sniegšanas demonstrācijas laikās skaidro savlaicīgi veiktu veterinārmedicīnisko manipulāciju nozīmi

		Fiksē lauksaimniecības dzīvniekus speciālista vadībā. Demonstrē pirmās palīdzības sniegšanu un veic veterinārmedicīnisko manipulāciju pēc speciālista norādījumiem.	veterinārmedicīnisko manipulāciju veikšanai. Patstāvīgi izvēlas fiksācijas metodes dažādu l/s dzīvnieku fiksēšanai atbilstoši situācijai. Fiksē lauksaimniecības dzīvniekus speciālista vadībā. Demonstrē pirmās palīdzības sniegšanu un veic veterinārmedicīnisko manipulāciju pēc speciālista norādījumiem konkrētā situācijā.	lauksaimniecības dzīvnieku veselības saglabāšanā.
4. Spēja: ievērot zoonožu ierobežošanas pasākumus. Zina: zoonozes, to izplatības ierobežošanu, zooantroponozes izplatīšanās ierobežošanu. Izprot: cilvēku un dzīvnieku slimību izplatīšanas ierobežošanas nepieciešamību.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Atšķir un nosauc lauksaimniecības dzīvnieku infekcijas un invāzijas slimībām raksturīgās pazīmes un pasākumus zoonožu un zooantroponožu ierobežošanai.	Izskaidro situācijas bīstamību lauksaimniecības dzīvnieku infekcijas un invāzijas slimību gadījumos. Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku infekcijas un invāzijas slimībām raksturīgās pazīmes un izskaidro pasākumus zoonožu un zooantroponožu ierobežošanai.	Pamato zoonožu un zooantroponožu ierobežošanas pasākumu nodrošināšanas nepieciešamību cilvēku un dzīvnieku veselības un dzīvības saglabāšanai.

MODUĻA "Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas iegūt kvalitatīvu produkciju no dažādiem lauksaimniecības dzīvniekiem.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Iegūt kvalitatīvu produkciju no lauksaimniecības dzīvniekiem. 2. Sagatavot transportēšanai paredzētos dzīvniekus. 3. Sagatavot un uzglabāt realizācijai iegūto lopkopības produkciju atbilstoši produkcijas uzglabāšanas nosacījumiem. 4. Nodalīt realizācijai nederīgu produkciju. 5. Novērst lopkopības produkcijas piesārņojuma avotus. 6. Uzskaitīt un reģistrēt ikdienā iegūto lopkopības produkciju
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduļi "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums sagatavot lauksaimniecības dzīvnieku, iekārtu vai aprīkojumu produkcijas ieguvei vai transportēšanai.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis "Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana" ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. To apgūst vienlaicīgi ar moduli "Ganāmpulka atražošana". Pēc moduļa apguves seko profesionālās kvalifikācijas daļas noslēdzošais modulis "Lopkopja darbu prakse".

MODUĻA "Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis*
1. Spēj: iegūt kvalitatīvu produkciju no lauksaimniecības dzīvniekiem. Zina: slaukšanas tehnoloģijas un iekārtu darbības principus, olu savākšanas tehnoloģijas, cirpšanas paņēmienus un instrumentus, dzīvnieku ķermeņa kondīcijas un dzīvmasas noteikšanas metodes, produkcijas pirmapstrādes procesu un kvalitātes rādītājus, higiēnas prasības produkcijas ieguvē. Izprot: atbilstoši tehniskajām prasībām lietotu iekārtu, instrumentu un materiālu ietekmi uz kvalitatīvas lopkopības produkcijas ieguvi.	35% no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta slaukšanas tehnoloģijas un slaukšanas iekārtu darbības principus. Nosauc slaukšanas iekārtu tehniskos rādītājus un skaidro slaukšanas iekārtu atbilstību lopkopības produkcijas ieguvei. Skaidro slaukšanas iekārtas regulēšanas nepieciešamību. Apraksta slaukšanas iekārtu ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku tesmeņa veselību. Apraksta tesmeņa uzbūvi un piena sekrēcijas procesu tesmeņa formas. Apraksta piena pirmapstrādes procesu un higiēnas prasības. Nosauc piena ķīmisko sastāvu un kvalitātes rādītājus. Apraksta piena sensorās un fizikāli-	Raksturo slaukšanas tehnoloģijas un slaukšanas iekārtu darbības principus. Raksturo slaukšanas iekārtu tehniskos rādītājus un ar piemēriem pamato dažādu sugu dzīvniekiem paredzēto slaukšanas iekārtu atbilstību lopkopības produkcijas ieguvei, pamato iekārtu regulēšanas nepieciešamību. Skaidro slaukšanas iekārtu ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku tesmeņa veselību. Raksturo tesmeņa uzbūvi un piena sekrēcijas procesu, tesmeņa formas un skaidro tesmeņa formas ietekmi uz piena ražošanu.	Piedāvā jaunākos slaukšanas tehnoloģiju risinājumus dažādām dzīvnieku sugām. Pamato tesmeņa formas uzlabošanas nepieciešamību jaunāko tehnoloģiju izmantošanā. Skaidro sekas un ietekmi uz produkcijas kvalitāti higiēnas prasību neievērošanas gadījumā. Sniedz priekšlikumus piena ķīmiskā sastāva un kvalitātes rādītāju uzlabošanai. Pamato slaukšanas procesa un darbu secības ievērošanu, to ietekmi uz produktivitāti. Piedāvā jaunākos olu savākšanas tehnoloģiju

		ķīmiskās īpašības dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem. Sagatavo piena mājlopu slaukšanai. Slauc piena mājlopu. Veic piena pirmapstrādi. Ievēro darba drošības noteikumus. Apraksta olu savākšanas tehnoloģijas, nosauc iekārtas un izmantojamos materiālus olu savākšanai. Skaidro nepieciešamo iekārtu un materiālu tehnisko atbilstību produkcijas ieguvei. Nosauc dažādu mājputnu olu kvalitātes rādītājus. Vāc un šķiro mājputnu olas. Nosauc un atšķir mājlopu cirpšanas instrumentus. Apraksta dzīvnieka cirpšanas tehnoloģiju. Sagatavo instrumentus dzīvnieku cirpšanai. Sagatavo dzīvnieku cirpšanai. Nosauc vilnas veidus un apraksta vilnas	Skaidro piena sekrēcijas procesu. Raksturo piena pirmapstrādes procesu, skaidro piena pirmapstrādes procesa nepieciešamību un pamato higiēnas prasību ievērošanas nepieciešamību produkcijas kvalitātes nodrošināšanai. Izskaidro piena ķīmiskā sastāva un kvalitātes rādītāju izmaiņas dažādu faktoru ietekmē. Sagatavo piena mājlopus slaukšanai. Slauc piena mājlopus, skaidro slaukšanas procesu un darbu secību. Veic piena pirmapstrādi. Ievēro darba drošības noteikumus. Ar piemēriem skaidro dažādu putnu sugu olu savākšanas tehnoloģijas, iekārtas un materiālus. Novērtē un pamato nepieciešamo iekārtu un materiālu tehnisko atbilstību produkcijas ieguvei.	risinājumus mājputniem. Pamato kvalitatīvu mājputnu olu ieguvi atražošanas procesa nodrošināšanai un izmantošanai pārtikā. Salīdzina un novērtē priekšrocības un trūkumus dažādu tehnoloģiju un instrumentu pielietošanai mājlopu cirpšanai. Salīdzina dažādu dzīvnieku iegūto vilnas daudzumu un kvalitāti un paskaidro iegūtās vilnas kvalitātes atšķirības. Pamato vilnas pirmapstrādes nepieciešamību. Pamato instrumentu, meteriālu un aprīkojuma izvēli dzīvmasas noteikšanai dažādām dzīvnieku sugām. Pamato iegūto rādītāju atbilstību produkcijas ieguvei. Salīdzina dažādu šķirņu dzīvnieku

		pirmapstrādi pēc nocirpšanas. Iegūst vilnu. Lieto drošus darba paņēmienus. Veic nocirptās vilnas pirmapstrādi. Nosauc instrumentus, materiālus un aprīkojumu dzīvnieku dzīvmasas noteikšanai, skaidro to pielietošanu un metodes dzīvnieku barojuma pakāpes noteikšanai. Apraksta lauksaimniecības dzīvnieku organisma attīstības izmaiņas augšanas laikā. Atšķir un nosauc dažādu lauksaimniecības dzīvnieku produkcijas kvalitātes rādītājus.	Atpazīst un raksturo dažādu mājputnu sugu olas, tās salīdzina, nosaka atšķirības. Izskaidro dažādu mājputnu olu kvalitātes rādītājus. Vāc un šķiro mājputnu olas. Skaidro mājputnu olu savākšanas procesu. Raksturo mājlopu cirpšanas instrumentus un pamato to pielietošanas iespējas atbilstoši tehnoloģijai. Izvēlas instrumentus dzīvnieku cirpšanai un sagatavo tos mājlopu cirpšanai. Sagatavo dzīvnieku cirpšanai. Raksturo vilnas veidus un pamato vilnas pirmapstrādes nepieciešamību. Iegūst vilnu. Lieto drošus darba paņēmienus. Patstāvīgi veic nocirptās vilnas pirmapstrādi, skaidro procesu. Atpazīst un raksturo instrumentus, materiālus un	organisma izmaiņas noteiktā periodā un izdara secinājumus.

			aprīkojumu dzīvmasas noteikšanai, skaidro un demonstrē to pielietošanu dzīvnieku barojuma pakāpes noteikšanai. Skaidro iegūtos rādītājus. Izskaidro lauksaimniecības dzīvnieku organisma attīstības izmaiņas augšanas laikā. Izskaidro dažādu lauksaimniecības dzīvnieku lopkopības produkcijas kvalitātes prasības.	
2. Spēj: sagatavot transportēšanai paredzētos dzīvniekus. Zina: realizācijai nozīmētos dzīvniekus, transportu, transportēšanas aprīkojumu un transportēšanas nosacījumus, labturības nosacījumus dzīvnieku transportēšanai, realizācijai paredzētu dzīvnieku sagatavošanu transportēšanai. Izprot: labturības prasību ievērošanas nepieciešamību dzīvnieku pārvadāšanas laikā transportlīdzeklī.	15% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc piemērotāko aprīkojumu dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu pārvietošanai un drošus darba paņēmienus. Nosauc labturības nosacījumus dzīvnieku transportēšanai. Nosauc piemērotāko transportu lauksaimniecības dzīvnieku pārvadāšanai. Nosauc dzīvnieka transportēšanai piemērotu aprīkojumu.	Nosauc un pamato piemērotāko aprīkojumu dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu pārvietošanai. Skaidro drošu darba paņēmienu lietošanas nepieciešamību. Skaidro labturības nosacījumus dzīvnieku transportēšanai, pamato to ievērošanas nepieciešamību. Nosauc un pamato piemērotāko transporta veidu	Salīdzina dažādu transportlīdzekļu izmantošanas piemērotību konkrētu dzīvnieku sugu pārvadāšanai. Atpazīst un skairdo transportlīdzekļa neatbilstību dzīvnieku transportēšanai. Piedāvā risinājumus dzīvnieka labturības prasību nodrošināšanai pārvadāšanas laikā. Salīdzina dažādu sugu realizācijai paredzēto dzīvnieku

		Nosauc realizācijai paredzēto lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošanas veidus. Identificē realizācijai paredzētos dzīvniekus, sagatavo tos pārvietošanai. Skaidro dažādu sugu dzīvnieku fiksēšanu transportēšanai.	lauksaimniecības dzīvnieku pārvadāšanai. Raksturo un ar piemēriem pamato dzīvnieka transportēšanai piemērota aprīkojums lietošanas nepieciešamību veselības saglabāšanai. Pamato ar piemēriem realizācijai paredzēto lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošanas veidus. Identificē un raksturo realizācijai paredzētos dzīvniekus, sagatavo tos pārvietošanai. Pamato un skaidro ar piemēriem dzīvnieku sagatavošanas nepieciešamību pirms transportēšanas. Demonstrē atbilstoša aprīkojuma lietošanu dzīvnieka fiksēšanai.	pārvietošanas iespējas un piedāvā risinājumus dzīvnieku sagatavošanai pārvietošanai atbilstoši situācijai.
3. Spēj: sagatavot un uzglabāt realizācijai iegūto lopkopības produkciju atbilstoši produkcijas uzglabāšanas nosacījumiem. Zina: produkcijas uzglabāšanas vietas un uzglabāšanas nosacījumus, produkcijas fasēšanas tehnoloģijas un	20% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc produkcijas uzglabāšanas vietas un skaidro dažādas lopkopības produkcijas uzglabāšanas nosacījumus. Nosauc svaigpiena kvalitātes rādītājus.	Nosauc un raksturo produkcijas uzglabāšanas vietas. Skaidro lopkopības produkcijas uzglabāšanas nosacījumus un uzglabāšanas	Salīdzina dažādas produkcijas uzglabāšanas vietas, uzglabāšanas apstākļu ietekmi uz produkcijas kvalitāti. Salīdzina dažādas svaigpiena fasēšanas

produkcijas marķēšanu un realizācijas pavaddokumentus. Izprot: atbilstoši uzglabāšanas nosacījumiem produkcijas uzglabāšanas vietās nodrošinātu apstākļu ietekmi uz produkcijas kvalitāti.		Apraksta higiēnas prasības svaigpiena fasēšanai. Atpazīst un nosauc svaigpiena fasēšanas tehnoloģijas un aprīkojumu. Fasē svaigpienu, lieto drošus darba paņēmienus. Nosauc mājputnu olu realizācijas standarta prasības. Nosauc mājputnu olu fasēšanas un marķēšanas veidus. Fasē un marķē mājputnu olas. Ievēro darba drošības noteikumus un pielieto drošus darba paņēmienus. Nosauc produkcijas realizācijas pavaddokumentus. Aizpilda produkcijas realizācijas pavaddokumentus.	apstākļu ietekmi uz produkcijas kvalitāti. Nosauc un skaidro svaigpiena kvalitātes rādītājus. Skaidro higiēnas prasību ievērošanas nepieciešamību fasējot svaigpienu. Nosauc un raksturo svaigpiena fasēšanas tehnoloģijas un aprīkojumu. Fasē svaigpienu. Skaidro darba gaitu, fasēšanas tehnoloģiju un drošu darba paņēmienu lietošanu. Nosauc un skaidro mājputnu olu realizācijas standarta prasības. Nosauc un skaidro mājputnu olu fasēšanas un marķēšanas tehnoloģijas. Fasē un marķē mājputnu olas. Ievēro darba drošības noteikumus un pielieto drošus darba paņēmienus. Pamato olu fasēšanas nepieciešamību produkcijas kvalitātes nodrošināšanai uzglabāšanas vietās.	tehnoloģijas un aprīkojumu, nosaka priekšrocības vai trūkumus, piedāvā jaunākās svaigpiena fasēšanas tehnoloģijas. Salīdzina dažādas olu fasēšanas tehnoloģijas un aprīkojumu, nosaka priekšrocības vai trūkumus, piedāvā jaunākās olu fasēšanas un marķēšanas tehnoloģijas. Pamato pavaddokumentu aizpildīšanas nepieciešamību produkcijas izsekojamībai.

			Nosauc produkcijas realizācijas pavaddokumentus. Skaidro pavaddokumentu nozīmi. Aizpilda realizācijai paredzētās produkcijas pavaddokumentus.	
4. Spēj: nodalīt realizācijai nederīgu produkciju. Zina: novirzes no produkcijas kvalitātes rādītājiem, lauksaimnieciskās ražošanas atkritumus un to apsaimniekošanas iespējas. Izprot: nederīgās produkcijas kaitīgo ietekmi uz produkcijas kvalitāti un vidi.	10% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc realizācijai nederīgas produkcijas kvalitātes rādītājus, skaidro ar piemēru. Nosauc lauksaimnieciskās ražošanas atkritumus un to rašanās iespējas. Nosauc ražošanas procesā iegūtu realizācijai nederīgas lopkopības produkcijas nodalīšanas iespējas un lopkopības ražošanas atkritumu apsaimniekošanas veidus.	Pamato ar piemēriem realizācijai nederīgas produkcijas kvalitātes rādītājus. Raksturo lauksaimnieciskās ražošanas atkritumus un pamato ar piemēriem to rašanās iespējas. Pamato ražošanas procesā iegūtu realizācijai nederīgas lopkopības produkcijas nodalīšanas un lopkopības ražošanas atkritumu apsaimniekošanas nepieciešamību. Skaidro neapsaimniekotas produkcijas un atkritumu kaitīgo ietekmi uz vidi un produkcijas kvalitāti.	Skaidro realizācijai nederīgas produkcijas savākšanas un škirošanas nepieciešamību utilizēšanas nodrošināšanai. Skaidro neapsaimniekotas produkcijas un atkritumu kaitīgo ietekmi uz vidi un produkcijas kvalitāti.

5. Spēj: novērst lopkopības produkcijas piesārņojuma avotus. Zina: produkcijas piesārņojuma veidus un avotus, to novēršanas metodes, blakusproduktu veidus un to rašanās cēloņus. Izprot: lopkopības produkcijas piesārņojuma avotu novēršanas nozīmi kvalitatīvas produkcijas ieguvē.	15% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopkopības produkcijas piesārņojuma veidus un to avotus. Apraksta produkcijas piesārņojuma avotu novēršanas iespējas. Nosauc lopkopības blakusproduktu veidus un to rašanās cēloņus.	Raksturo lopkopības produkcijas piesārņojuma veidus un to avotus. Skaidro piesārņojuma avotu novēršanas iespējas dažādai lopkopības produkcijai. Raksturo lopkopības blakusproduktu veidus un pamato to rašanās cēloņus.	Paskaidro atšķirības starp piesārņojuma veidiem un avotiem. Sniedz priekšlikumus produkcijas piesārņojuma novēršanai vai mazināšanai atbilstoši situācijai.
6. Spēj: uzskaitīt un reģistrēt ikdienā iegūto lopkopības produkciju. Zina: iegūtās lopkopības produkcijas ikdienas uzskaites principus un reģistrācijas dokumentu aizpildīšanas kārtību. Izprot: lopkopības produkcijas ražošanas ikdienas rādītāju uzskaites nozīmi atbilstošu saimniecisku lēmumu pieņemšanā.	5% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopkopības produkcijas izsekojamības pirmdokumentus. Uzskaita un reģistrē iegūto lopkopības produkciju. Skaidro uzskaites nozīmi un nepieciešamību produkcijas izsekojamībai.	Nosauc lopkopības produkcijas izsekojamības pirmdokumentus un skaidro to nozīmi saimniecisko lēmumu pieņemšanā. Uzskaita un reģistrē iegūto lopkopības produkciju. Pamato precīzas uzskaites nepieciešamību un skaidro ierakstu nozīmi produkcijas izsekojamībai.	Pamato precīzas uzskaites nepieciešamību un skaidro ierakstu nozīmi produkcijas izsekojamībai.

MODUĻA "Ganāmpulka atražošana" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas īstenot ganāmpulka atražošanas procesu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Identificēt dzīvniekus ar meklēšanās pazīmēm. 2. Īstenot dzīvnieku pārošanu atbilstoši aplecināšanas plānam. 3. Uzraudzīt dzīvnieku grūsnības periodā. 4. Identificēt dzīvniekus ar dzemdību pazīmēm. 5. Uzraudzīt dzemdību procesu, nepieciešamības gadījumā sniedzot pirmo palīdzību. 6. Apkopt un ēdināt jaundzimušos. 7. Atlasīt un inkubēt olas.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti B daļas moduļi "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības uzraudzība".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums – noteikt meklēšanās/dzemdību pazīmes dzīvniekam.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Ganāmpulka atražošana" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis "Ganāmpulka atražošana" ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. Pēc moduļa apguves seko profesionālās kvalifikācijas daļas noslēdzošais modulis "Lopkopja darbu prakse".

MODUĻA "Ganāmpulka atražošana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēj: identificēt dzīvniekus ar meklēšanās pazīmēm. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku ārējās meklēšanās pazīmes un to noteikšanas metodes. Izprot: savlaicīgi noteiktu dzīvnieka meklēšanās pazīmju nozīmi ganāmpulka atražošanā un dzīvnieka veselības uzturēšanā.	10% no moduļa kopējā apjoma.	Atpazīst un nosauc ārējās meklēšanās pazīmes lauksaimniecības dzīvniekiem. Nosauc dzīvnieka meklēšanās noteikšanas metodes. Atpazīst dzīvnieku ar meklēšanās pazīmēm.	Atpazīst un raksturo ārējās meklēšanās pazīmes dažādiem lauksaimniecības dzīvniekiem. Skaidro un salīdzina dzīvnieka meklēšanās noteikšanas metodes. Identificē dažādus lauksaimniecības dzīvniekus ar meklēšanās pazīmēm un raksturo pazīmes.	Skaidro savlaicīgi atpazītu un noteiktu dzīvnieka meklēšanās pazīmju nozīmi ganāmpulka atražošanai un ietekmi uz dzīvnieka veselību.
2. Spēj: īstenot dzīvnieku pārošanu atbilstoši aplecināšanas plānam. Zina: optimālo aplecināšanas laiku, aplecināšanas plāna saturu, dabiskās lecināšanas procesu, ganāmpulka atražošanas notikumu ikdienas reģistrāciju. Izprot: savlaicīgi veiktas dzīvnieku pārošanas ietekmi uz dzīvnieku veselību un reprodukciju.	10% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lauksaimniecības dzīvnieku lecināšanas veidus, skaidro lecināšanas paņēmienus. Nosaka optimālo dabiskās lecināšanas laiku. Atlasa dzīvnieku pārus dabiskajai lecināšanai atbilstoši aplecināšanas plānam. Veic dzīvnieku pārošanu.	Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku lecināšanas veidus. Ar piemēriem pamato lecināšanas veida izvēli un lecināšanas paņēmienus. Pamato optimālā dabiskās lecināšanas laika izvēli. Paskaidro izvēlēto dzīvnieku pāru atlasi. Atlasa dzīvnieku pārus dabiskajai lecināšanai atbilstoši aplecināšanas plānam.	Salīdzina un novērtē ieguvumus optimāla lecināšanas laika izvēlē. Skaidro paredzamos zaudējumus nepareizi izvēlēta lecināšanas laika gadījumā. Skaidro savlaicīgi veiktas dzīvnieku pārošanas ietekmi uz dzīvnieku veselību un reprodukciju.

		Veic ierakstus zootehniskajā reģistrācijas žurnālā.	Veic dzīvnieku pārošanu, skaidro veiktās darbības. Veic ierakstus zootehniskajā reģistrācijas žurnālā, paskaidro ierakstu nozīmi un nepieciešamību.	
3. Spēj: uzraudzīt dzīvnieku grūsnības periodā. Zina: augļa attīstības procesu, grūsnības ilgumu un noteikšanas metodes dažādiem dzīvniekiem. Izprot: pareizi un savlaicīgi noteiktas grūsnības ietekmi uz dzīvnieka veselību.	10% no moduļa kopējā apjoma.	Atpazīst un nosauc dzemdību tuvošanās pazīmes. Atpazīst dzīvniekus ar dzemdību tuvošanās pazīmēm.	Atpazīst un raksturo dzemdību tuvošanās pazīmes dažādiem lauksaimniecības dzīvniekiem. Identificē dažādus lauksaimniecības dzīvniekus ar dzemdību tuvošanās pazīmēm. Raksturo un pamato dzemdību tuvošanās pazīmes. Skaidro savlaicīgas palīdzības sniegšanu nepieciešamības gadījumā.	Pamato savlaicīgi noteiktu dzemdību tuvošanās pazīmju ietekmi uz dzemdību procesu un savlaicīgu palīdzības sniegšanu dzīvniekam nepieciešamības gadījumā.
4. Spēj: identificēt dzīvniekus ar dzemdību pazīmēm. Zina: dzīvnieku dzemdību tuvošanās pazīmes. Izprot: savlaicīgi noteiktu dzemdību tuvošanās pazīmju ietekmi uz dzemdību procesu un savlaicīgu palīdzības sniegšanu dzīvniekam nepieciešamības gadījumā.	10% no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta dzemdību norises vietas izvēli un sagatavošanas principus dzīvniekam. Paskaidro ar piemēru. Apraksta dzemdību norisi dažādu sugu dzīvniekiem. Nosauc apgrūtinātu dzemdību pazīmes dažādu sugu dzīvniekiem.	Raksturo dzemdību norises vietas izvēli un ar piemēriem pamato vietas sagatavošanas principus dažādu sugu dzīvniekiem. Raksturo dzemdību norisi dažādu sugu dzīvniekiem. Atpazīst un raksturo apgrūtinātu dzemdību	Pamato dzemdētājas novērošanas nepieciešamību pēc dzemdībām. Nosauc un izvēlas apgrūtinātu dzemdību palīdzībā izmantojamo aprīkojumu atbilstoši situācijai.

		Identificē apgrūtinātu dzemdību situācijas, kad nepieciešams sniegt pirmo palīdzību. Skaidro rīcību apgrūtinātu dzemdību gadījumā. Atpazīst un nosauc apgrūtinātu dzemdību palīdzībā izmantojamo aprīkojumu.	pazīmes dažādu sugu dzīvniekiem. Identificē un raksturo apgrūtinātu dzemdību situācijas, kad nepieciešams sniegt pirmo palīdzību. Pamato ar piemēriem rīcību apgrūtinātu dzemdību gadījumā. Skaidro dzemdētājas novērošanas nepieciešamību pēc dzemdībām. Nosauc un izvēlas apgrūtinātu dzemdību palīdzībā izmantojamo aprīkojumu. Izskaidro aprīkojuma lietošanu un darbības principus.	Pamato savlaicīgi sniegtas apgrūtinātu dzemdību palīdzības ietekmi uz dzīvnieka un jaundzimušā veselību.
5. Spēja: uzraudzīt dzemdību procesu, nepieciešamības gadījumā sniedzot pirmo palīdzību. Zina: dzemdību norises vietu un vietas sagatavošanas principus, dzemdību procesa norisi, apgrūtinātu dzemdību pazīmes, pirmās palīdzības sniegšanas aprīkojumu un metodes. Izprot: dzemdētājas novērošanas nepieciešamību pēc dzemdībām, savlaicīgi sniegtas apgrūtinātu dzemdību palīdzības	20% no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta dzemdību norises vietas izvēli un sagatavošanas principus dzīvniekam. Paskaidro ar piemēru. Apraksta dzemdību norisi dažādu sugu dzīvniekiem. Nosauc apgrūtināti dzemdību pazīmes dažādu sugu dzīvniekiem. Identificē apgrūtinātu dzemdību situācijas, kad nepieciešams sniegt pirmo palīdzību.	Raksturo dzemdību norises vietas izvēli un ar piemēriem pamato vietas sagatavošanas principus dažādu sugu dzīvniekiem. Raksturo dzemdību norisi dažādu sugu dzīvniekiem. Atpazīst un raksturo apgrūtinātu dzemdību pazīmes dažādu sugu dzīvniekiem. Identificē un raksturo apgrūtinātu dzemdību situācijas, kad nepieciešams sniegt	Pamato dzemdētājas novērošanas nepieciešamību pēc dzemdībām. Nosauc un izvēlas apgrūtinātu dzemdību palīdzībā izmantojamo aprīkojumu atbilstoši situācijai. Pamato savlaicīgi sniegtas apgrūtinātu dzemdību palīdzības ietekmi uz dzīvnieka un jaundzimušā veselību.

ietekmi uz dzīvnieka un jaundzimušā veselību.		Skaidro rīcību apgrūtinātu dzemdību gadījumā. Atpazīst un nosauc apgrūtinātu dzemdību palīdzībā izmantojamo aprīkojumu.	pirmo palīdzību. Pamato ar piemēriem rīcību apgrūtinātu dzemdību gadījumā. Skaidro dzemdētājas novērošanas nepieciešamību pēc dzemdībām. Nosauc un izvēlas apgrūtinātu dzemdību palīdzībā izmantojamo aprīkojumu. Izskaidro aprīkojuma lietošanu un darbības principus.	
6. Spēj: apkopt un ēdināt jaundzimušos. Zina: jaunpiena kvalitātes kritērijus un uzglabāšanas noteikumus, jaundzimušo apkopšanas un ēdināšanas metodes un paņēmienus. Izprot: kvalitatīva jaunpiena un apkopšanas metožu ietekmi uz jaundzimušā veselību.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc galvenos darbus jaundzimušā apkopšanai. Apraksta un nosaka jaunpiena kvalitātes kritērijus. Apraksta jaunpiena uzglabāšanas noteikumus. Sagatavo jaunpienu uzglabāšanai. Sagatavo jaunpienu ēdināšanai. Apraksta jaundzimušo apkopšanas un ēdināšanas metodes un paņēmienus. Veic jaundzimušo apkopšanu un ēdināšanu.	Raksturo galvenos darbus jaundzimušā apkopšanai. Raksturo jaunpiena kvalitātes kritērijus, pamato iegūtos jaunpiena kvalitātes rādītājus un rīcību jaunpiena kvalitātes nodrošināšanai. Sagatavo jaunpienu uzglabāšanai un skaidro jaunpiena uzglabāšanas noteikumus. Sagatavo jaunpienu ēdināšanai. Ar piemēriem pamato dažādu dzīvnieku jaundzimušo apkopšanas un ēdināšanas metodes un paņēmienus.	Skaidro jaundzimušā barošanas pareiza laika un pirmpiena daudzuma ievērošanas nepieciešamību.

			Veic jaundzimušo apkopšanu un ēdināšanu. Skaidro veiktās darbības.	
7. Spēj: atlasīt un inkubēt mājputnu olas. Zina: inkubācijai paredzēto mājputnu olu izvēles principus un inkubācijas procesu. Izprot: kvalitatīvi atlasītu un inkubētu mājputnu olu ietekmi uz mājputnu atražošanas procesu.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta inkubējamo olu kvalitātes rādītājus un uzglabāšanas noteikumus pirms inkubēšanas dažādām mājputnu sugām. Apraksta olu inkubēšanas ilgumu dažādām mājputnu sugām. Apraksta olu bioloģisko kontroli inkubācijas laikā.	Raksturo inkubējamo olu kvalitātes rādītājus un pamato uzglabāšanas noteikumus pirms inkubēšanas dažādām mājputnu sugām. Pamato un ar piemēriem paskaidro olu inkubēšanas ilgumu dažādām mājputnu sugām. Skaidro olu bioloģiskās kontroles nepieciešamību inkubācijas laikā.	Salīdzina olu inkubēšanas ilgumu un režīmu dažādām mājputnu sugām. Paskaidro sekas, ja inkubēšanai paredzētās olas dažādām putnu sugām inkubē vienlaicīgi vienā inkubatorā.

MODUĻA "Lopkopja darbu prakse" APRAKSTS*

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas ikdienā ēdināt un dzirdināt, kopt lauksaimniecības dzīvniekus un novietnes, iegūt lopkopības produkciju un uzraudzīt dzīvnieku veselību darba vidē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Ikdienā kopt dažādus lauksaimniecības dzīvniekus, to novietnes, ievērojot labas lauksaimniecības prakses nosacījumus. 2. Ikdienā ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus. 3. Iegūt produkciju no lauksaimniecības dzīvniekiem un aizpildīt produkcijas uzskaites pirmdokumentus. 4. Uzraudzīt lauksaimniecības dzīvnieku veselību ikdienā un sniegt tiem pirmo palīdzību. 5. Piedalīties ganāmpulka atražošanas pasākumos.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi A un B daļas moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lopkopja darbu prakse" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu, iesniedz prakses dokumentus un atskaitās par prakses laikā veiktajiem uzdevumiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lopkopja darbu prakse" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis "Lopkopja darbu prakse" ir profesionālās kvalifikācijas daļas noslēdzošais modulis. Pēc moduļa apguves seko modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana".

MODUĻA "Lopkopja darbu prakse" SATURS[2]

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēj: ikdienā kopt dažādus lauksaimniecības dzīvniekus, to novietnes, ievērojot labas lauksaimniecības prakses nosacījumus.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Iepazīstas ar novietņu aprīkojumu. Lieto novietnes aprīkojumu, inventāru un iekārtas novietnes, palīgtelpu, lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanai. Veic dezinfekciju lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs un palīgtelpās atbilstoši speciālista ieteikumiem. Iepazīstas ar lauksaimniecības dzīvnieku individuālo kopšanas aprīkojumu, tā darbību. Kopj lauksaimniecības dzīvniekus, lieto individuālo kopšanas aprīkojumu. Ievēro darba drošības noteikumus. Nosaka novietnes mikroklimata parametrus, novērtē situāciju.	Iepazīstas un novērtē novietnes tehnisko stāvokli un aprīkojuma atbilstību pielietošanai. Novērtē iekārtu un inventāra atbilstību darbam. Lieto novietnes aprīkojumu, inventāru un iekārtas novietnes, palīgtelpu, lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanai. Izvērtē padarīto darbu. Patstāvīgi veic dezinfekciju lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs un palīgtelpās. Pamato dezinfekcijas veikšanas nepieciešamību. Iepazīstas un izvērtē lauksaimniecības dzīvnieku individuālo kopšanas aprīkojumu, pārbauda tā darbību. Kopj lauksaimniecības dzīvniekus, lieto individuālo kopšanas	Atbildīgi lieto novietņu un dzīvnieku kopšanas aprīkojumu, iekārtas un inventāru. Nomaina bojāto vai nolietoto inventāru, informē atbildīgās personas par kopšanas aprīkojuma bojājumiem vai defektiem. Rod risinājumu darba turpināšanai bojāta inventāra gadījumā. Veic pasākumus mikroklimata uzlabošanai novietnē.

			aprīkojumu. Ievēro darba drošības noteikumus. Nosaka novietnes mikroklimata parametrus, novērtē stāvokli.	
*2. Spēj: ikdienā ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Iepazīstas ar prakses vietā esošajām iekārtām lopbarības sagatavošanai pirms izēdināšanas: – graudu dzirnavas; – graudu placinātāji; – sakņu un bumbuļaugu mazgātāji, smalcinātāji; – dozētāji un svari; – barības padeves iekārtas; – barības maisītāji; – barības izdalītāji un cita tehnika, ko šim mērķim izmanto prakses saimniecībās. Sagatavo lopbarības līdzekļus pirms izēdināšanas speciālista vadībā. Sagatavo barības normu lauksaimniecības dzīvniekiem, pēc norādītās barības devas. Ēdina un dzirdina lauksaimniecības	Iepazīstas ar prakses vietā esošajām iekārtām un novērtē to atbilstību lopbarības sagatavošanai pirms izēdināšanas: – graudu dzirnavas; – graudu placinātāji; – sakņu un bumbuļaugu mazgātāji, smalcinātāji; – dozētāji un svari; – barības padeves iekārtas; – barības maisītāji; – barības izdalītāji un cita tehnika, ko šim mērķim izmanto mācību prakses saimniecībās. Sagatavo patstāvīgi lopbarības līdzekļus pirms izēdināšanas. Sagatavo barības normu lauksaimniecības dzīvniekiem, pēc norādītās barības devas. Ēdina un dzirdina lauksaimniecības dzīvniekus. Veic padarītā darba	Novērtē organoleptoski dzīvniekiem ikdienā izēdināmās lopbarības un ūdens kvalitāti. Novērtē dzīvniekiem izēdināmās barības daudzumu un atbilstību to ikdienas vajadzībām. Sastāda alternatīvu rīcības plānu bojātu barības līdzekļu gadījumā.

		dzīvniekus. Uzskaita barības līdzekļu atlikumu.	pašnovērtējumu. Uzskaita un seko līdzi patērētajam barības līdzekļu daudzumam. Novērtē izmaiņas lopbarības un dzeramā ūdens patēriņā. Informē saimniecības speciālistu, ja tiek konstatētas izmaiņas.	
*3. Spēj: iegūt rodukciju no lauksaimniecības dzīvniekiem un aizpildīt produkcijas uzskaites pirmdokumentus.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Atlasa un apzīmē realizācijai norādītos lauksaimniecības dzīvniekus speciālista vadībā. Ievēro darba drošības noteikumus. Iepazīstas ar saimniecībā uzstādīto slaukšanas iekārtu un tās darbību. Pārbauda slaukšanas iekārtas darbību. Sagatavo piena mājlopus slaukšanai. Slauc piena mājlopus speciālista vadībā. Ievēro darba drošības, slaukšanas un personīgās higiēnas noteikumus. Pārbauda un sagatavo darbam cirpšanas tehniku. Sagatavo dzīvniekus cirpšanai. Cērp mājdzīvniekus speciālista vadībā.	Atlasa un apzīmē realizācijai norādītos lauksaimniecības dzīvniekus patstāvīgi. Ievēro darba drošības noteikumus. Iepazīstas ar saimniecībā uzstādīto slaukšanas iekārtu un tās darbību. Pārbauda slaukšanas iekārtas darbību, nepieciešamības gadījumā veic to noregulēšanu. Sagatavo piena mājlopus slaukšanai. Slauc piena mājlopus patstāvīgi. Ievēro darba drošības, slaukšanas un personīgās higiēnas noteikumus. Patstāvīgi pārbauda un sagatavo darbam cirpšanas tehniku. Sagatavo dzīvniekus cirpšanai.	Novērtē lauksaimniecības dzīvnieku nobarošabnas rezultātus. Novertē organoleptiski iegūtā piena kvalitāti. Nodala ražošanas procesā iegūtu realizācijai nederīgu lopkopības produkciju. Veicina produkcijas piesārņojuma avotu novēršanu.

		Ievēro darba drošības noteikumus un drošus cirpšanas paņēmienus. Savāc un šķiro mājputnu olas. Identificē olu piesārņojuma avotus. Aizpilda saražotās lopkopības produkcijas pirmdokumentus speciālista vadībā.	Cērp mājdzīvniekus. Ievēro darba drošības noteikumus un drošus cirpšanas paņēmienus. Savāc un šķiro mājputnu olas. Izvērtē olu piesārņojuma avotus. Patstāvīgi aizpilda saražotās lopkopības produkcijas pirmdokumentus.	
4. Spēj: uzraudzīt lauksaimniecības dzīvnieku veselību ikdienā un sniegt tiem pirmo palīdzību.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Nosaka slimības pazīmes lauksaimniecības dzīvniekiem. Nodala slimos dzīvniekus no veselajiem speciālista vadībā. Fiksē lauksaimniecības dzīvniekus atbilstoši speciālista norādījumiem. Sniedz pirmo palīdzību slimajam dzīvniekam atbilstoši speciālista sniegtiem norādījumiem. Izdara veterinārās manipulācijas lauksaimniecības dzīvniekiem saskaņā ar speciālista norādījumiem. Ievēro darba drošības noteikumus un drošus darba paņēmienus.	Identificē slimo dzīvnieku, nosaka slimības pazīmes lauksaimniecības dzīvniekiem. Patstāvīgi nodala slimos dzīvniekus no veselajiem, ierobežo ēdināšanu, turpina novērot. Patstāvīgi fiksē lauksaimniecības dzīvniekus. Pamato fiksācijas metodes izvēli. Patstāvīgi sniedz pirmo palīdzību slimajam dzīvniekam speciālista uzraudzībā. Izdara veterinārās manipulācijas lauksaimniecības dzīvniekiem patstāvīgi, speciālista uzraudzībā. Ievēro darba drošības	Novērtē izmaiņas lauksaimniecības dzīvnieku ārējā izskatā un uzvedībā, nodala slimos dzīvnieku no veselajiem un pamato nodalīšanas iemeslus. Izvēlas piemērotākos pasākumus lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma faktoru novēršanai dzīvnieku nodalīšanas un manipulāciju veikšanas laikā.

			noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus.	
5. Spēj: piedalīties ganāmpulka atražošanas pasākumos.	20% no moduļa kopējā apjoma.	Identificē meklēšanās pazīmes lauksaimniecības dzīvniekam ar speciālista palīdzību. Novēro dzemdību procesu lauksaimniecības dzīvniekam Sniedz dzemdību palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem ar speciālista norādītiem instrumentiem un aprīkojumu. Ievēro darba drošības noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus.	Seko dzīvnieku meklēšanās laikam un identificē ārējās meklēšanās pazīmes lauksaimniecības dzīvniekam. Nosaka aplecināšanas vai mākslīgās apsēklošanas laiku. Atlasa dzīvnieku pārus dabiskai aplecināšanai atbilstoši saimniecībā sastādītajam plānam. Sagatavo dzemdību vietu lauksaimniecības dzīvniekam un novēro dzemdības. Sniedz dzemdību palīdzību nepieciešamības gadījumā. Sagatavo aprīkojumu apgrūtintām dzemdībām. Aprūpē un ēdina jaundzimušo. Ievēro darba drošības noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus.	Patstāvīgi pieņem lēmumu par novēroto situāciju. Informē un komunicē ar saimniecības speciālistiem. Piedāvā arī savu situācijas risinājumu.

[2] Atbilstoši prakses vietas specializācijai.

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas plānot un nodrošināt dzīvnieku ēdināšanu ikdienā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Plānot ikdienā veicamos darbus lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas nodrošināšanai. 2. Plānot nepieciešamos lopbarības resursus dzīvnieku ikdienas ēdināšanai. 3. Plānot lauksaimniecības dzīvnieku apgādi ar tiem nepieciešamajiem barības līdzekļiem un dzeramo ūdeni. 4. Nodrošināt dzīvnieku sugai, dzimumam un vecuma grupai atbilstošu ikdienas ēdināšanu un lopbarību. 5. Izvērtēt lopbarības un ūdens padeves veida atbilstību dzīvnieku vajadzībām. 6. Nodrošināt plānveidīgu ganību kopšanu, atjaunošanu un izmantošanu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana" ieejas nosacījums ir apgūts modulis "Lopkopja darbu prakse".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums – saplānot nepieciešamos lopbarības resursus dažādu sugu (pēc izvēles) dzīvnieku ikdienas ēdināšanai novietnē.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". To apgūst vienlaicīgi ar moduli " Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana". Pēc moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana" apguves seko moduļi "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" un "Ciltsdarba plānošana".

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis*
1. Spēj: plānot ikdienā veicamos darbus lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas nodrošināšanai. Zina: ikdienas darbus, to secību, darbinieku pienākumus, darba laika uzskaiti un darba laika grafika sastādīšanu dzīvnieku ēdināšanas nodrošināšanai. Izprot: pārdomāti saplānotu darbu nozīmi ikdienas dzīvnieku ēdināšanas nodrošināšanai.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc veicamos darbus un pienākumus dzīvnieku ēdināšanā nodarbinātajiem darbiniekiem novietnē. Nosauc darbu veikšanai nepieciešamo laiku atbilstoši situācijai. Skaidro esošo situāciju ar darbinieku nodrošinājumu dzīvnieku ēdināšanai novietnē atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Plāno veicamos ikdienas darbus dzīvnieku ēdināšanai novietnē un sagatavo darbiniekiem veicamo darbu sarakstu un darbu sadali atbilstoši situācijai. Sastāda darāmo darbu laika grafiku darbiniekiem darbiniekiem dzīvnieku ēdināšanai novietnē.	Skaidro ar piemēriem veicamos darbus un pienākumus dažādu sugu dzīvnieku ēdināšanā nodarbinātajiem darbiniekiem novietnē. Nosauc un pamato darbu veikšanai nepieciešamo laiku dažādu sugu dzīvnieku ēdināšanai. Izvērtē esošo situāciju ar darbinieku nodrošinājumu dažādu sugu dzīvnieku ēdināšanai novietnē atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Izdara secinājumus par darbinieku nodrošinājumu novietnē. Plāno veicamos ikdienas darbus dažādu sugu dzīvnieku ēdināšanai,	Novērtē riskus neveicot darbus secīgi, risku ietekmi uz dzīvnieku ēdināšanu. Pamato darbinieku nodrošinājumu dzīvnieku ēdināšanai novietnē un sniedz priekšlikumus optimāla darba nodrošināšanai. Sagatavo alternatīvu darbu plānu atbilstoši situācijai. Izstrādā detalizētu ikdienā darāmo darbu laika grafiku dzīvnieku ēdināšanas nodrošināšanai. Pamato darbu veikšanai nepieciešamo laika patēriņu.

			sagatavo darbiniekiem ikdienā veicamo darbu sarakstu un darbu sadali dažādām dzīvnieku sugām novietnē. Paskaidro atšķirības plānojot darbus dažādu sugu dzīvnieku ēdināšanai, pamato veicamo darbu nepieciešamību, darbu secību un to nozīmi dzīvnieku ēdināšanā. Izstrādā detalizētu ikdienā darāmo darbu laika grafiku dzīvnieku ēdināšanā, pamato darba resursu izmantošanu	
2.Spēj: plānot nepieciešamos lopbarības resursus dzīvnieku ikdienas ēdināšanai. Zina: lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību un izlietojumu, un iegādes iespējas. Izprot: pareizi saplānotu lopbarības resursu nozīmi dzīvnieku ikdienas ēdināšanas nodrošināšanai.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Aprēķina lopbarības un lopbarības piedevu izlietojumu novietnē atbilstoši situācijai. Skaidro pieejamo lopbarību un lopbarības piedevas dzīvnieku ēdināšanai atbilstoši esošajai situācijai. Apraksta ikdienas lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību noteicošos faktorus.	Aprēķina lopbarības un lopbarības piedevu izlietojumu novietnē atbilstoši situācijai dažādu sugu dzīvniekiem. Izvērtē esošo situāciju ar lopbarības nodrošinājumu dažādu dzīvnieku sugu ēdināšanai atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Izdara secinājumus par lopbarības	Pamato izlietoto lopbarību un lopbarības piedevas, skaidro ar piemēriem to izēdināšanu dažādu sugu dzīvniekiem pēc vecuma, dzimuma, produktivitātes un fizioloģiskā stāvokļa Novērtē izlietotās lopbarības un lopbarības piedevu daudzumu dažādu

		Skaidro lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību dzīvnieku ēdināšanai atbilstoši esošajai situācijai. Aprēķina lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību. Plāno lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību dzīvniekiem novietnē atbilstoši situācijai. Sastāda iepērkamās lopbarības un lopbarības piedevu sarakstu dzīvniekiem novietnē.	nodrošinājumu novietnē esošajiem lauksaimniecības dzīvniekiem Raksturo ikdienas lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību noteicošos faktorus dažādu sugu dzīvniekiem. Pamato ar piemēriem lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību dažādu sugu dzīvnieku ēdināšanai novietnē. Aprēķina lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību dažādu sugu dzīvniekiem atbilstoši konkrētai situācijai. Pamato aprēķinus. Plāno lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību dažādu sugu dzīvniekiem novietnē atbilstoši situācijai. Pamato lopbarības vajadzības aprēķinu. Sastāda iepērkamās lopbarības un lopbarības piedevu sarakstu dažādu sugu dzīvniekiem novietnē.	sugu dzīvnieku ikdienas un ilgāka laika perioda ēdināšanā, arī radītos zaudējumus. Novērtē un izskaidro lopbarības un lopbarības piedevu aprēķināto vajadzības dažādu sugu dzīvniekiem novietnē pie dažādiem turēšanas apstākļiem. Pamato iepērkamās lopbarības un lopbarības piedevu vajadzību sastādītajā sarakstā dažādu sugu dzīvniekiem pēc to fizioloģiskajām un morfoloģiskajām atšķirībām.

3. Spēj: plānot lauksaimniecības dzīvnieku apgādi ar tiem nepieciešamajiem barības līdzekļiem un dzeramo ūdeni. Zina: barības vielas, barības devu sastādīšanas principus, barības devas un barības normas dažādu sugu, dzimumu un vecuma grupu lauksaimniecības dzīvniekiem, barības līdzekļu nozīmi dzīvnieku ēdināšanā. Izprot: pareizi saplānotas dzīvnieku apgādes ar barības līdzekļiem un dzeramo ūdeni nozīmi labturības prasību nodrošināšanai.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc barības vielas un barības vielu ietekmi uz dzīvnieka vielmaiņu. Nosauc barības normu dažādu sugu, dzimuma un vecuma dzīvniekiem. Nosauc barības devu sastādīšanas pamatprincipus. Sastāda barības devu atbilstoši dzīvnieka fizioloģiskajam stāvoklim. Nosauc barības līdzekļu izvēli atkarībā no lauksaimniecības dzīvnieku fizioloģiskajām atšķirībām. Skaidro barības līdzekļu nozīmi dzīvnieku ēdināšanā Plāno lauksaimniecības dzīvnieku apgādi ar tiem nepieciešamajiem barības līdzekļiem un dzeramo ūdeni atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.	Nosauc barības vielas, izskaidro barības vielu ietekmi uz dzīvnieka vielmaiņu. Nosauc barības normu dažādu sugu, dzimuma un vecuma dzīvniekiem. Nosauc un pamato barības devu sastādīšanas pamatprincipus, tos piemērojot dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku barības devu sastādīšanā. Sastāda barības devu dažādu sugu dzīvniekiem atbilstoši to fizioloģiskajam stāvoklim. Pamato barības līdzekļu izvēli atkarībā no lauksaimniecības dzīvnieku fizioloģiskajām atšķirībām. Paskaidro devas atbilstību normai. Pamato barības līdzekļu nozīmi dzīvnieku ēdināšanā Plāno dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku apgādi ar	Sastāda detalizētu barības devu dažādu sugu dzīvniekiem atbilstoši to fizioloģiskajam stāvoklim. Izskaidro barības līdzekļu izvēli. Pamato devas atbilstību normai. Sastāda detalizētu barības līdzekļu vajadzību pamatojoties uz lauksaimniecības dzīvnieku fizioloģiskajām un morfoloģiskajām atšķirībām. Pamato barības līdzekļu un dzeramā ūdens vajadzību un nodrošinājumu atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.

			tiem nepieciešamajiem barības līdzekļiem un dzeramo ūdeni atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.	
4. Spēj: nodrošināt dzīvnieku sugai, dzimumam un vecuma grupai atbilstošu ikdienas ēdināšanu un lopbarību. Zina: lopbarības kvalitātes noteikšanas metodes, lopbarības paraugu sagatavošanas metodika un instrumenti, ganāmpulka struktūru, lopbarības krājumu un patēriņu, dzīvnieku ķermeņa kondīciju. Izprot: atbilstošas kvalitātes lopbarības nodrošināšanas nepieciešamību dzīvnieku ēdināšanai.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopbarības kvalitātes noteikšanas metodes. Nosauc instrumentus lopbarības parauga noņemšanai un materiālus parauga sagatavošanai. Apraksta parauga noņemšanas un sagatavošanas metodiku. Noņem barības līdzekļu paraugus ķīmiskām analīzēm. Nosauc dzīvnieku ēdināšanas atšķirības atkarībā no ražības rādītājiem un ganāmpulka struktūras. Aprēķina lopbarības krājumu un patēriņu dzīvnieku sugai ikdienas ēdināšanai atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.	Nosauc lopbarības kvalitātes noteikšanas metodes. Paskaidro metožu atšķirības. Apraksta instrumentus lopbarības parauga noņemšanai un materiālus parauga sagatavošanai. Apraksta parauga noņemšanas un sagatavošanas metodiku. Noņem barības līdzekļu paraugus ķīmiskām analīzēm. Paskaidro veiktās darbības. Paskaidro barības līdzekļu ķīmisko analīžu rezultātus. Nosauc un izskaidro dažādu sugu un šķirņu lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas atšķirības atkarībā no ražības rādītājiem un ganāmpulka struktūras.	Izskaidro un pamato konkrētas metodes pielietošanas nepieciešamību lopbarības kvalitātes noteikšanai. Izvērtē un izskaidro barības līdzekļu ķīmisko analīžu rezultātu rādītājus. Paskaidro lopbarības krājumu nodrošināšanas nepieciešamību. Sniedz priekšlikumus ēdināšanas resursu nodrošināšanai atbilstoša dzīvnieka ķermeņa kondīcijas saglabāšanai.

			Aprēķina lopbarības krājumu un patēriņu dažādu sugu dzīvniekiem ikdienas ēdināšanai. Paskaidro krājumu nepieciešamību ēdināšanas nodrošināšanai atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.	
5. Spēj: izvērtēt lopbarības un ūdens padeves veida atbilstību dzīvnieku vajadzībām. Zina: ūdens padeves un barības izdales veidus un tehnoloģiskos risinājumus. Izprot: atbilstošu risinājumu nodrošināšanu lopbarības un ūdens padevei.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc dzīvnieku novietnē pieejamo tehniku barības izdalei un ūdens padevei un dažādus tehnoloģiskos risinājumus Nosauc lopbarības izdales un ūdens padeves veidus dažādās dzīvnieku turēšanas vietās atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Novērtē ūdens padeves un barības izdales veidus un tehnoloģiskos risinājumus atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.	Izvērtē dažādu sugu dzīvnieku novietnē pieejamo aprīkojumu barības izdalei un ūdens padevei un dažādus tehnoloģiskos risinājumus. Apraksta un paskaidro lopbarības izdales un ūdens padeves veidus dažādās dzīvnieku turēšanas vietās dažādu sugu dzīvniekiem. Izvērtē ūdens padeves un barības izdales veidus un tehnoloģiskos risinājumus dažādu sugu dzīvniekiem. Sastāda darba dienas režīmu lopbarības izdalei dažādām dzīvnieku sugām atbilstoši barības	Izskaidro dzīvnieku novietnē pieejamo tehnoloģiju barības izdalei un ūdens padevei. Piedāvā dažādus tehnoloģiskos risinājumus atkarībā no lauksaimniecības dzīvnieku fizioloģiskajām un morfoloģiskajām atšķirībām. Pamato lopbarības izdales un ūdens padeves iespējas atbilstoši pieejamiem lopbarības un ūdens resursiem atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.

			izdales tehnoloģijām pieejamai lopbarībai un uzdevuma nosacījumiem vai atbilstoši situācijai	
6. Spēj: nodrošināt plānveidīgu ganību kopšanu, atjaunošanu un izmantošanu. Zina: ganību botānisko sastāvu un tā izmantošanu dzīvnieku ēdināšanai. Izprot: atbilstoši koptu ganību nozīmi dzīvnieku ēdināšanas nodrošināšanai.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta ganību sistēmu un izmantošanas veidus dažādu sugu dzīvniekiem. Skaidro ganību botānisko sastāvu un to izmantošanu dažādu sugu dzīvniekiem. Nosaka ganību kopšanas nepieciešamību, atjaunošanu un izmantošanu saskaņā ar tā atjaunošanas un izmantošanas plānu.	Raksturo ganību sistēmu un izmantošanas veidus dažādu sugu dzīvniekiem. Izvērtē ganības, to botānisko sastāvu un izmantošanas piemērotību dažādu sugu dzīvniekiem. Izvērtē ganību kopšanas nepieciešamību, atjaunošanu un izmantošanu dažādu sugu dzīvniekiem atbilstoši situācijai.	Pamato un izskaidro ganību kopšanu, atjaunošanu un izmantošanu saskaņā ar to atjaunošanas un izmantošanas plānu. Paskaidro ganību kopšanas, atjaunošanas un izmantošanas novirzes no plāna. Pamato ganību botāniskā sastāva izmantošanas iespējas dažādu sugu dzīvniekiem.

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas plānot un nodrošināt lauksaimniecības dzīvniekus turēšanu un kopšanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Plānot ikdienā veicamos darbus lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas nodrošināšanai atbilstoši labturības prasībām. 2. Nodrošināt dzīvnieku sugai, dzimumam un vecumam atbilstošu dzīvnieku turēšanu un kopšanu. 3. Nodrošināt kūtsmēslu apsaimniekošanu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana" ieejas nosacījums ir apgūts modulis "Lopkopja darbu prakse".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums – saplānot nepieciešamos darbus dažādu sugu (pēc izvēles) dzīvnieku turēšanai un kopšanai.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". To apgūst vienlaicīgi ar moduli " Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana". Pēc moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana" apguves seko moduļi "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" un "Ciltsdarba plānošana".

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis*
1. Spēj: plānot ikdienā veicamos darbus lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas nodrošināšanai atbilstoši labturības prasībām. Zina: ikdienas darbus un to secību, darbinieku pienākumus, darba laika uzskaiti un darba laika grafika sastādīšanu dzīvnieku turēšanas nodrošināšanai. Izprot: pārdomāti saplānotu darbu nozīmi ikdienas dzīvnieku turēšanas un kopšanas nodrošināšanai.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc veicamos darbus un pienākumus dzīvnieku turēšanai un kopšanai nodarbinātajiem darbiniekiem novietnē. Nosauc darbu veikšanai nepieciešamo laiku atbilstoši situācijai. Skaidro esošo situāciju ar darbinieku nodrošinājumu dzīvnieku turēšanai un kopšanai novietnē atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Plāno veicamos ikdienas darbus dzīvnieku turēšanai un kopšanai novietnē un sagatavo darbiniekiem veicamo darbu sarakstu un darbu sadali atbilstoši situācijai. Sastāda darāmo darbu laika grafiku darbiniekiem dzīvnieku	Skaidro ar piemēriem veicamos darbus un pienākumus dažādu sugu dzīvnieku turēšanai un kopšanai nodarbinātajiem darbiniekiem novietnē. Nosauc un pamato darbu veikšanai nepieciešamo laiku dažādu sugu dzīvnieku kopšanai. Plāno veicamos ikdienas darbus dažādu sugu dzīvnieku turēšanai un kopšanai, sagatavo darbiniekiem ikdienā veicamo darbu sarakstu un darbu sadali dažādām dzīvnieku sugām novietnē. Paskaidro atšķirības plānojot darbus dažādu sugu dzīvnieku turēšanai un kopšanai, pamato	Novērtē riskus neveicot darbus secīgi, risku ietekmi uz dzīvnieku turēšanu un kopšanu atbilstoši labturības prasībām. Pamato darbinieku nodrošinājumu dzīvnieku turēšanai un kopšanai novietnē un sniedz priekšlikumus optimāla darba nodrošināšanai. Sagatavo alternatīvu darbu plānu atbilstoši situācijai. Izstrādā detalizētu ikdienā darāmo darbu laika grafiku dzīvnieku turēšanai un kopšanai. Pamato darbu veikšanai nepieciešamo laika patēriņu. Plāno nepieciešamos cilvēkresursus darba

		turēšanai un kopšanai novietnē.	veicamo darbu nepieciešamību, darbu secību un to nozīmi dzīvnieku turēšanai un kopšanai. Izstrādā detalizētu ikdienā darāmo darbu laika grafiku dzīvnieku turēšanai un kopšanai, pamato darba resursu izmantošanu Apzināt esošo situāciju dzīvnieku turēšanai un kopšanai nodrošināšanai. Plānot ikdienas darbus lauksaimniecības dzīvnieku un novietņu kopšanai. Sagatavot ikdienā veicamo darbu sarakstu dzīvnieku turēšanai un kopšanai nodrošināšanai. Izstrādā detalizētu ikdienā darāmo darbu laika grafiku dzīvnieku turēšanai un kopšanai.	nodrošināšanai dzīvnieku novietnē.
2. Spēj: nodrošināt dzīvnieku sugai, dzimumam un vecumam atbilstošu dzīvnieku turēšanu un kopšanu.	50 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta mikroklimata ietekmi un dzīvnieka labsajūtu. Nosauc stresu veicinošos faktorus dzīvnieku	Izvērtēt novietnes atbilstību dzīvnieku labturībai, nosaka mikroklimata ietekmi un dzīvnieka labsajūtu.	Pamato novietnes mikrokliatbilstību dzīvnieku labturībai, mikroklimata ietekmi un dzīvnieka labsajūtu un skaidro

Zina: lauksaimniecības dzīvnieku vecuma un dzimuma grupas, dzīvnieku labturību reglamentējošos normatīvos dokumentus, mikroklimata ietekmi uz dzīvnieku veselību un produktivitāti, stresu veicinošos faktorus dzīvnieku pārvietošanas un grupēšanas laikā. Izprot: zoohigiēnas prasību nodrošināšanas nepieciešamību dzīvnieku novietnēs un lauka apstākļos.		pārvietošanas un grupēšanas laikā. Veic dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu atbilstoši sastādītajam plānam un uzdevuma nosacījumiem. Apraksta grupēšanas un/vai pārvietošanas ietekmi uz dzīvnieku uzvedības, veselības un produktivitātes izmaiņām. Sagatavo dzīvnieku kopšanai nepieciešamo aprīkojumu un resursus. Sagatavo novietņu kopšanai nepieciešamo aprīkojumu un resursus.	Izvērtē stresu veicinošos faktorus dzīvnieku pārvietošanas un grupēšanas laikā. Veic dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu atbilstoši sastādītajam plānam un uzdevuma nosacījumiem. Pamato lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanas un pārvietošanas nepieciešamību. Izvērtē grupēšanas un/vai pārvietošanas ietekmi uz uzvedības, veselības un produktivitātes izmaiņām. Sagatavo dzīvnieku kopšanai nepieciešamo aprīkojumu un materiālos resursus. Paskaidro aprīkojuma atbilstību un resursu piemērotību kopšanas darbu veikšanai. Sagatavo novietņu kopšanai nepieciešamo aprīkojumu.	zoohigiēnas prasību nodrošināšanas nepieciešamību dzīvnieku novietnēs un lauka apstākļos. Pamato stresu veicinošo faktoru ietekmi uz dzīvnieku to pārvietošanas un grupēšanas laikā. Sniedz prikšlikumus stresa faktoru mazināšanai dzīvnieku pārvietošanas laikā un pamato dzīvnieku operatīvo pārvietošanas nepieciešamību. Izvērtē grupēšanas un/vai pārvietošanas ietekmi uz dzīvnieku uzvedības, veselības un produktivitātes izmaiņām. Sniedz priekšlikumus kopšanas darbu optimizēšanai.

3. Spēj: nodrošināt kūtsmēslu apsaimniekošanu. Zina: kūtsmēslu uzglabāšanas nosacījumus, kūtsmēslu daudzuma aprēķinu un reģistrācijas kārtību. Izprot: kūtsmēslu uzglabāšanas nepieciešamību atbilstoši vides aizsardzības prasībām.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Aprēķina iegūstamo kūtsmēslu daudzumu no novietnē esošajiem dzīvniekiem atbilstošu uzdevuma nosacījumiem. Uzskaita iegūtos kūtsmēslu daudzumu uzglabāšanas vietā konkrētā periodā. Apraksta kūtsmēslu uzglabāšanu atbilstoši vides aizsardzības prasībām.	Aprēķina iegūstamo kūtsmēslu daudzumu no novietnē esošajiem dzīvniekiem atbilstošu uzdevuma nosacījumiem. Pamato aprēkīnu. Uzskaita iegūtos kūtsmēslu daudzumu uzglabāšanas vietā konkrētā periodā. Novērtē iegūto kūtsmēslu izmantošanas iespējas. Apraksta kūtsmēslu uzglabāšanu atbilstoši vides aizsardzības prasībām. Pamato vides prasību ievērošanas nepieciešamību. Nosauc kūtsmēslu izvākšanu un uzglabāšanu tehnoloģijas	Sagatavo alternatīvu variantu kūtsmēslu izvakšanai neparedzētu apstākļu gadījumā Izskaidro nepareizas kūtsmēslu uzglabāšanas ietekmi uz vidi. Apraksta jaunākās tehnoloģijas kūtsmēslu uzglabāšanā un izvākšanā.

MODUĻA "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas plānot un nodrošināt produkcijas ieguvi un uzglabāšanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Plānot ikdienā veicamos darbus lopkopības produkcijas ieguvei un realizācijai. 2. Ikdienā nodrošināt plānotās lopkopības produkcijas ieguvi. 3. Izvērtēt iegūtās produkcijas daudzuma un kvalitātes izmaiņas. 4. Nodrošināt iegūtās produkcijas sagatavošanu un uzglabāšanu realizācijai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" ieejas nosacījums ir apgūti moduļi "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums – saplānot veicamos darbus dažādu sugu (pēc izvēles) dzīvnieku produkcijas ieguvei.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". To apgūst vienlaicīgi ar moduli "Ciltsdarba plānošana". Pēc moduļa "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" apguves seko modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings".

MODUĻA "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis*
1. Spēj: plānot ikdienā veicamos darbus lopkopības produkcijas ieguvei un realizācijai. Zina: ikdienas darbus un to secību, darbinieku pienākumus, darba laika uzskaiti, darāmo darbu laika grafika sastādīšanu lopkopības produkcijas ieguvei un realizācijai. Izprot: pārdomāti saplānotu darbu nozīmi produkcijas ieguves un realizācijas nodrošināšanai.	24 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc veicamos darbus, to secību un pienākumus lopkopības produkcijas ieguvē un realizācijā nodarbinātajiem darbiniekiem novietnē. Nosauc darbu veikšanai nepieciešamo laiku atbilstoši situācijai. Skaidro esošo situāciju ar darbinieku nodrošinājumu lopkopības produkcijas ieguvē un realizācijā novietnē atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Plāno veicamos ikdienas darbus lopkopības produkcijas ieguvē un realizācijā novietnē un sagatavo darbiniekiem veicamo darbu sarakstu un darbu sadali atbilstoši situācijai. Sastāda darāmo darbu laika grafiku	Skaidro ar piemēriem veicamos darbus, to secību un pienākumus dažādu sugu dzīvnieku lopkopības produkcijas ieguvē un realizācijā nodarbinātajiem darbiniekiem novietnē. Nosauc un pamato darbu veikšanai nepieciešamo laiku dažādu sugu dzīvnieku lopkopības produkcijas ieguvei un realizācijai. Izvērtē esošo situāciju ar darbinieku nodrošinājumu lopkopības produkcijas ieguvē un realizācijā novietnē atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Izdara secinājumus par darbinieku	Novērtē riskus neveicot darbus secīgi, risku ietekmi uz produkcijas ieguvi. Pamato darbinieku nodrošinājumu lopkopības produkcijas ieguvē un realizācijā novietnē un sniedz priekšlikumus optimāla darba nodrošināšanai. Sagatavo alternatīvu darbu plānu atbilstoši situācijai. Izstrādā detalizētu ikdienā darāmo darbu laika grafiku dzīvnieku produkcijas ieguvei un realizācijai. Pamato darbu veikšanai nepieciešamo laika patēriņu.

		darbiniekiem dzīvnieku produkcijas ieguvei un realizācijai novietnē.	nodrošinājumu novietnē. Plāno veicamos ikdienas darbus dažādu sugu dzīvnieku lopkopības produkcijas ieguvē un realizācijā, sagatavo darbiniekiem ikdienā veicamo darbu sarakstu un darbu sadali dažādām dzīvnieku sugām novietnē. Paskaidro atšķirības plānojot darbus dažādu sugu dzīvnieku produkcijas ieguvei un realizācijai, pamato veicamo darbu nepieciešamību, darbu secību un to nozīmi produkcijas ieguvei. Izstrādā ikdienā darāmo darbu laika grafiku dzīvnieku produkcijas ieguvei un realizācijai, skaidro darbu veikšanai nepieciešamo laika patēriņu atbilstoši situācijai.	
2. Spēj: ikdienā nodrošināt plānotās lopkopības produkcijas ieguvi.	36 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc piena ieguves tehnoloģijas, iekārtas un aprīkojumu un	Raksturo piena ieguves tehnoloģijas, iekārtas un	Raksturo jaunākās piena ieguves tehnoloģijas,

Zina: produkcijas ieguves tehnoloģijas, iekārtas un aprīkojumu. Izprot: videi draudzīgu tehnoloģiju pielietošanu kvalitatīvas lopkopības produkcijas ieguvē.		apraksta dzīvnieka piemērotību tām. Nosauc pazīmes dzīvniekam, kas liecina par tā piemērotību piena produkcijas ieguvei. Izvēlas dzīvniekus produkcijas ieguvei atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Nosauc olu ieguves tehnoloģijas, iekārtas un aprīkojumu un apraksta mājputnu piemērotību tām. Izvēlas mājputnus produkcijas ieguvei atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Sagrupē dzīvniekus atbilstoši pieejamai produkcijas ieguves tehnoloģijai, dzīvnieka piemērotībai piena ieguvei.	aprīkojumu, skaidro to pielietošanas iespējas un pamato dažādu sugu dzīvnieku piemērotību tām. Raksturo pazīmes dzīvniekam, kas liecina par tā piemērotību piena produkcijas ieguvei, skaidro turpmāko rīcību ar produkcijas ieguvei neatbilstošiem dzīvniekiem. Izvēlas dzīvniekus produkcijas ieguvei atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Paskaidro izvēli. Raksturo olu ieguves tehnoloģijas, iekārtas un aprīkojumu, skaidro to pielietošanas iespējas un pamato dažādu sugu mājputnu piemērotību tām. Izvēlas mājputnus produkcijas ieguvei atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Pamato izvēli. Sagrupē dzīvniekus atbilstoši pieejamai produkcijas ieguves tehnoloģijai,	iekārtas un aprīkojumu, salīdzina to pielietošanas iespējas, skaidro to pielietošanas iespējas dažādu sugu dzīvniekiem un jaunāko tehnoloģiju ietekmi uz vidi. Sagatavo priekšlikumus turpmākai rīcībai ar produkcijas ieguvei neatbilstošiem dzīvniekiem. Pamato sagatavoto rīcības plānu. Raksturo jaunākās olu ieguves tehnoloģijas, iekārtas un aprīkojumu, salīdzina to pielietošanas iespējas, skaidro to pielietošanas iespējas un jaunāko tehnoloģiju ietekmi uz vidi dažādu sugu mājputniem. Izdara secinājumus, pamato grupēšanas nepieciešamību un sniedz priekšlikumus dažādu situāciju risinājumam.

			dzīvnieka piemērotībai piena ieguvei. Skaidro grupēšanas nepieciešamību.	
3. Spēj: izvērtēt iegūtās produkcijas daudzuma un kvalitātes izmaiņas. Zina: produkcijas daudzuma novirzes no vidējiem rādītājiem, kvalitātes prasības lopkopības produkcijai. Izprot: dažādu faktoru ietekmi uz iegūtās produkcijas daudzumu.	24 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc iegūtās produkcijas daudzumu ietekmējošos faktorus dažādām dzīvnieku sugām. Skaidro faktoru ietekmi uz iegūtās produkcijas daudzuma samazinājumu. Aprēķina produkcijas daudzuma izmaiņas atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Nosauc pārtikas aprites uzraudzības likuma prasības produkcijas kvalitātei. Nosauc iespējamos lopkopības produkcijas piesārņojuma veidus un avotus. Novērtē dažādu lauksaimniecības dzīvnieku lopkopības produkciju organoleptiski. Skaidro produkcijas atbilstību kvalitātes prasībām.	Raksturo iegūtās produkcijas daudzumu ietekmējošos faktorus dažādām dzīvnieku sugām atbilstoši to labsajūtai. Pamato un izdara secinājumus par faktoru ietekmi uz iegūtās produkcijas daudzumu. Aprēķina produkcijas daudzuma izmaiņas dažādu sugu dzīvniekiem atbilstoši uzdevuma nosacījumiem un skaidro faktoru ietekmi uz produkcijas izmaiņām. Nosauc pārtikas aprites uzraudzības likuma prasības produkcijas kvalitātei. Raksturo iespējamos lopkopības produkcijas piesārņojuma veidus un avotus un izskaidro	Sastāda pasākumu plānu kaitīgo faktoru novēršanai. Aprēķina un izvērtē izmaiņas iegūtajai produkcijai atbilstoši uzdevuma nosacījumiem, izdara secinājumus un sniedz priekšlikumus. Sastāda pasākumu plānu produkcijas piesārņojuma avotu novēršanai. Izdara secinājumus un pamato ar piemēriem produkcijas atbilstību kvalitātes prasībām.

			piesārņojuma ietekmi uz dažādu sugu dzīvnieku produkcijas kvalitāti. Novērtē dažādu lauksaimniecības dzīvnieku lopkopības produkciju organoleptiski. Atpazīst neatbilstošas kvalitātes produkciju un skaidro kvalitātes novirzes no kvalitātes kritērijiem.	
4. Spēj: nodrošināt iegūtās produkcijas sagatavošanu un uzglabāšanu realizācijai. Zina: dzīvnieku transportēšanas nosacījumus, pārtikas nekaitīguma un higiēnas prasības, lopkopības produkcijas realizācijas dokumentus un to aizpildīšanas kārtību. Izprot: atbilstošu produkcijas uzglabāšanas prasību nodrošināšanas nepieciešamību un produkcijas izcelsmes izsekojamības nozīmi produkcijas kvalitātes kontrolei.	16% no moduļa kopējā apjoma.	Sastāda realizācijai paredzēto lauksaimniecības dzīvnieku sarakstu atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Skaidro pārtikas nekaitīguma un higiēnas prasību ievērošanas nepieciešamību produkcijas pirmapstrādei, sagatavošanai uzglabāšani un realizācijai. Nosauc dzīvnieku un lopkopības produkcijas realizācijai nepieciešamos dokumentus. Aizpilda lopkopības produkcijas realizācijas pavaddokumentus	Sastāda realizācijai paredzēto dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku sarakstu atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Skaidro dzīvnieku izvēli. Pamato pārtikas nekaitīguma un higiēnas prasību ievērošanas nepieciešamību dažādu sugu dzīvnieku produkcijas pirmapstrādei, sagatavošanai uzglabāšani un realizācijai. Skaidro un ar piemēriem pamato produkcijas uzglabāšanas	Izvērtē un pamato dzīvnieku izvēli pēc uzdevuma nosacījumiem. Sagatavo pasākumu plānu produkcijas pirmapstrādei un uzglabāšanai neparedzamu apstākļu gadījumos. Paskaidro produkcijas izcelsmes un izsekojamības nozīmi produkcijas kvalitātes kontrolei.

		atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.	noteikumu neievērošanas sekas. Izvēlas dzīvnieku un lopkopības produkcijas realizācijai nepieciešamos dokumentus atbilstoši situācijai. Aizpilda lopkopības produkcijas realizācijas pavaddokumentus atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Paskaidro dokumentos ietverto datu izcelsmi un patiesumu.	

MODUĻA "Ciltsdarba plānošana" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas nodrošināt ganāmpulka atražošanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Nodrošināt precīzu ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvi un reģistrēšanu. 2. Ikdienā plānot dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu atbilstoši ciltsdarba vajadzībām. 3. Nodrošināt mērķtiecīgu ganāmpulka atražošanu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Ciltsdarba plānošana" ieejas nosacījums ir apgūti moduļi "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas plānošana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku turēšanas plānošana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums – veikt mākslīgo apsēklošanu lauksaimniecības dzīvniekam.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Ciltsdarba plānošana" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". To apgūst vienlaicīgi ar moduli "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana". Pēc moduļa "Ciltsdarba plānošana" apguves seko modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings".

MODUĻA "Ciltsdarba plānošana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis*
1. Spēj: nodrošināt precīzu ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvi un reģistrēšanu. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas metodes un kārtību, audzēšanas programmas, pārraudzības noteikumus, pārraudzības un snieguma datu ieguvi, lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanas un saglabāšanas programmas, to pielietojumu, piena un gaļas pārraudzības noteikumi, pārraudzības un snieguma datu ieguvi un reģistrāciju, dzīvmasas noteikšanas metodes, piena produktivitātes uzskaiti. Izprot: pārraudzības datu nozīmi ciltsdarba un saimnieciskās darbības nodrošināšanai.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc jaundzimušo apzīmēšanas kārtību un veic jaundzimušo apzīmēšanu atbilstoši uzdevuma nosacījumam un normatīvo aktu prasībām. Nosauc pārraudzībā iegūstamos snieguma datus dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem. Nosauc pārraudzības darbam paredzētos mērinstrumentus un apraksta to darbību un verifikācijas kārtību. Aizpilda ikmēneša pārraudzības dokumentus ganāmpulkam. Veic piena paraugu noņemšanu un nosaka izslaukuma daudzuma. Noformē un sagatavo piena paraugus nosūtīšanai uz laboratoriju.	Skaidro datu ievadīšanas un apzīmēšanas veikšanas termiņus dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem LAD datu bāzē. Izvēlas dzīvnieku sugai atbilstošo krotāliju un veic jaundzimušo apzīmēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Skaidro apzīmēšanas nepieciešamību. Nosauc pārraudzībā iegūstamos snieguma datus dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem. Skaidro pārraudzībā iegūto snieguma datu atšķirības. Norāda atšķirības starp dažādiem pārraudzības darbam paredzētiem mērinstrumentu	Skaidro sugai atbilstošās krotālijas atšķirību, ciparu un valsts koda nozīmi uz krotālijas. Skaidro pārraudzībā iegūto snieguma datu nozīmi ciltsdarba nodrošināšanai. Pamato mērinstrumentu izvēli konkrētu pārraudzības datu ieguvei dažādu sugu dzīvnieku ganāmpulkos. Skaido sekas kļūdaini aizpildītiem pārraudzības dokumentiem. Pamato piena paraugu nosūtīšanas termiņu ievērošanas nepieciešamību un skaidro sekas termiņa neievērošanai. Skaidro obligāti iegūstamo datu

		Apraksta gaļas liellopu pārraudzības datu ieguvi un reģistrēšanu. Veic gaļas liellopu pārraudzības un snieguma pārbaudes datu ieguvi noteiktajos termiņos. Apraksta aitu pārraudzības datu ieguvi. Veic aitu pārraudzības un snieguma pārbaudes datu ieguvi noteiktajos termiņos. Apraksta cūku pārraudzības datu ieguvi. Veic cūku pārraudzības un snieguma pārbaudes datu ieguvi noteiktajos termiņos. Veic nepieciešamos dzīvnieku reģistra ierakstus datu bāzē.	veidiem, to darbību un verifikācijas kārtību. Aizpilda ikmēneša pārraudzības dokumentus dažādu sugu dzīvnieku ganāmpulkiem. Skaido dokumentu aizpildīšanas nepieciešamību un kļūdainu datu norādīšanas sekas. Veic piena paraugu noņemšanu. Izskaidro piena paraugu ņemšanas atšķirības dažādās slaukšanas iekārtās. Noformē un sagatavo piena paraugus nosūtīšanai uz laboratoriju, skaidro paraugu nosūtīšanas termiņus. Skaidro gaļas liellopu pārraudzības datu ieguvi un reģistrēšanas kārtību. Veic gaļas liellopu pārraudzības un snieguma pārbaudes datu ieguvi noteiktajos termiņos. Skaidro termiņu ievērošanas nepieciešamību un sekas.	nepieciešamību dažādu sugu dzīvniekiem ciltsdarba nodrošināšanai.

			Skaidro aitu pārraudzības datu ieguvi. Veic aitu pārraudzības un snieguma pārbaudes datu ieguvi noteiktajos termiņos. Skaidro termiņu ievērošanas nepieciešamību un sekas. Skaidro cūku pārraudzības datu ieguvi. Veic cūku pārraudzības un snieguma pārbaudes datu ieguvi noteiktajos termiņos. Skaidro termiņu ievērošanas nepieciešamību un sekas. Veic nepieciešamos dzīvnieku reģistra ierakstus datu bāzē. Skaidro pareizi ievadīto datu nozīmi ciltsdarba nodrošināšanai.	
2. Spēj: ikdienā plānot dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu atbilstoši ciltsdarba vajadzībām. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanas vajadzību ciltsdarba plānošanai.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Skaidro galvenos lauksaimniecības dzīvnieku produktivitātes rādītājus selekcijas darbam. Nosauc dzīvnieku	Skaidro un ar piemēriem pamato produktivitātes rādītājus dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem selekcijas darbam. Skaidro dzīvnieku	Pamato dzīvnieku produktivitātes rādītāju izvēli grupēšanas plāna sastādīšanai dažādām dzīvnieku sugām.

Izprot: dzīvnieku grupēšanas nozīmi ciltsdarba vajadzībām.		izlases un atlases kritērijus to tālākai izmantošanai ciltsdarbā un grupēšanas plāna sastādīšanai. Izvērtē ganāmpulka dzīvnieku ražības rādītājus. Sastāda lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanas plānu tālākai izmantošanai ciltsdarbam.	izlases un atlases kritērijus to tālākai izmantošanai ciltsdarbā un grupēšanas plāna sastādīšanai. Pamato grupēšanas nepieciešamību. Izvērtē dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku ražības rādītājus. Sastāda lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanas plānu tālākai izmantošanai ciltsdarbam. Pamato rādītāju izvēli grupēšanas plāna sastādīšanai.	
3. Spēj: nodrošināt mērķtiecīgu ganāmpulka atražošanu. Zina: dzīvnieku audzēšanas metodes, izlasi un atlasi, bioproduktu un vaislas dzīvnieku piedāvājumu, mākslīgās apsēklošanas vai aplecināšanas datu reģistrēšanu, dzemdību uzraudzības principus. Izprot: ciltsdarba nozīmu ganāmpulka izkopšanā un atražošanā.	50 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lauksaimniecības dzīvnieku apsēklošanas veidus. Apraksta lauksaimniecības dzīvnieku apsēklošanas organizēšanas pasākumus, atbilstoši dzīvnieku audzēšanas metodēm. Nosauc govju un cūku dzimumcikla stadijas un apraksta to apaugļošanās fizioloģiju. Vizuāli nosaka meklēšanos pēc ārējām	Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku apaugļošanas veidus. Pamato lauksaimniecības dzīvnieku apsēklošanas organizēšanas pasākumus, atbilstoši dzīvnieku audzēšanas metodēm. Raksturo govju un cūku dzimumcikla stadijas, apraksta dzimumcikla fizioloģiju un to	Analizē iepriekšējā perioda atražošanas plāna izpildes rezultātus. Veic mākslīgo apsēklošanu un pamato veiktās darbības. Veic grūsnības noteikšanu rektāli un skaidro abortu riskus saistībā ar grūsnības noteikšanu, izmeklējot rektāli.

		pazīmēm vai izmeklē rektāli govs dzimumorgānus pirms sēklošanas. Apraksta Djuāra trauka uzbūvi. Nosauc tā kopšanas paņēmienus. Apraksta dziļsaldētās spermas un kuiļu spermas uzglabāšanas noteikumus. Atšķir un apraksta mākslīgās apsēklošanas aprīkojumu un instrumentus. Sagatavo tos darbam. Veic spermas atkausēšanu, ņemot vērā ganāmpulka selekcijas virzienu un sastādīto dzīvnieku atražošanas plānu. Ievēro darba drošību darbā ar šķidro slāpekli. Ievada sagatavoto mākslīgās apsēklošanas instrumentu govs dzimumorgānos un veic govs apsēklošanu. Ievada katetru cūkas dzimumorgānos un veic apsēklošanu. Ievēro drošību darbā. Reģistrē mākslīgo apsēklošanu vai	ietekmējošos faktorus. Vizuāli nosaka meklēšanos pēc ārējām pazīmēm, raksturo pazīmes, vai izmeklē rektāli govs dzimumorgānus pirms sēklošanas, skaidro rektālās izmeklēšanas nepieciešamību un govs dzimumorgānu stāvokli un pamato veiktās darbības. Raksturo Djuāra trauka uzbūvi un skaidro Djuāra trauku atšķirības. Skaidro Djuāra trauka kopšanu, pamatojot atbilstošus kopšanas paņēmienus. Skaidro dziļsaldētās spermas un kuiļu spermas uzglabāšanas noteikumus un termiņus. Raksturo mākslīgās apsēklošanas aprīkojumu un instrumentus, pamato to izvēli un sagatavo darbam. Veic spermas atkausēšanu, ņemot vērā ganāmpulka	

		aplecināšanu datu bāzē. Sagatavo pasākumu sarakstu dzemdību uzraudzībai. Nosauc mākslīgās apsēklošanas priekšrocības salīdzinājumā ar dabīgo lecināšanu. Nosauc biotehnoloģiju sasniegumus. Nosauc govs grūsnības pazīmes dažādās augļa attīstības stadijās un grūsnības noteikšanas metodes. Rektāli izmeklējot nosaka govs grūsnību.	selekcijas virzienu un sastādīto dzīvnieku atražošanas plānu. Pamato vaislinieku izvēli. Ievēro drošības noteikumus darbā ar šķidro slāpekli un izskaidro apsaldēšanās ar šķidro slāpekli riska faktorus. Ievada sagatavoto mākslīgās apsēklošanas instrumentu govs dzimumorgānos un veic govs apsēklošanu. Ievada katetru cūkas dzimumorgānos un veic mākslīgo apsēklošanu. Ievēro drošību darbā. Skaidro veiktās darbības. Reģistrē mākslīgo apsēklošanu vai aplecināšanu datu bāzē, skaidro reģistrēšanas noteikumu ievērošanu. Sagatavo pasākumu sarakstu dzemdību uzraudzības nodrošināšanai, pamato pasākumu	

			nozīmi dzemdību uzraudzībai. Nosauc un raksturo mākslīgās apsēklošanas priekšrocības salīdzinājumā ar dabīgo lecināšanu. Izvērtē biotehnoloģiju sasniegumu pielietojumu. Raksturo govs grūsnības pazīmes dažādās augļa attīstības stadijās. Pamato grūsnības noteikšanas metodes govīm. Rektāli izmeklējot nosaka govs grūsnību. Pamato rektālās izmeklēšanas nepieciešamību grūsnības noteikšanai. Skaidro abortu riskus saistībā ar grūsnības noteikšanu, izmeklējot rektāli.	

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas veikt lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitoringu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Nodrošināt dzīvnieku veselības monitoringu. 2. Vadīt apgrūtinātas dzemdības atbilstoši savai kompetencei un atbilstoši veterinārārsta norādījumiem. 3. Identificēt un novērst lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma cēloņus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings" ieejas nosacījums ir apgūti moduļi "Produkcijas ieguves un uzglabāšanas plānošana" un "Ciltsdarba plānošana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums – veikt mākslīgo apsēklošanu lauksaimniecības dzīvniekam.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings" ir B daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Pēc moduļa apguves seko noslēdzošais modulis "Lopkopības tehniķa prakse" kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis".

MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku veselības monitorings" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis*
1. Spēj: nodrošināt dzīvnieku veselības monitoringu. Zina: galveno slimību simptomus, slimību novēršanas profilakses pasākumus, biodrošības pasākumu plānu, dezinfekcijas līdzekļu sagatavošanas un uzglabāšanas kārtību, ārstēto un ārstējamo dzīvnieku uzskaites reģistru un tā aizpildīšanas kārtību, ārstēšanas līdzekļu uzglabāšanas kārtību, izlietoto ārstēšanas līdzekļu uzskaiti. Izprot: precīzu norādījumu izpildes nozīmi slimību profilaksē.	50 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc sugai raksturīgās biežāk sastopamo slimību simptomus. Nosauc profilakses pasākumus dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku slimību novēršanai. Nosauc biodrošības pasākumus atbilstoši pasākumu plānam dažādu sugu dzīvnieku veselības saglabāšanai. Sagatavo dezinfekcijas līdzekli atbilstoši lietošanas instrukcijai un uzdevuma nosacījumiem. Paskaidro dezinfekcijas līdzekļu lietošanu atbilstoši instrukcijai profilakses pasākumu nodrošināšanai. Paskaidro dezinfekcijas līdzekļu uzglabāšanas noteikumus. Nosaka ganāmpulkā slimo lauksaimniecības dzīvnieku nodalīšanas	Nosauc un atpazīst sugai raksturīgās biežāk sastopamo slimību simptomus. Izskaidro profilakses pasākumu ievērošanas nepieciešamību slimību novēršanai atbilstoši dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku fizioloģiskajam un klīniskajam stāvoklim. Raksturo biodrošības pasākumus un izskaidro to ievērošanas nepieciešamību dažādu sugu dzīvnieku veselības saglabāšanai. Sagatavo dezinfekcijas līdzekli atbilstoši lietošanas instrukcijai. Aprēķina nepieciešamo ūdens daudzumu un līdzekļa koncentrāciju	Izvērtē sastopamo slimību simptomu bīstamību dzīvnieka veselībai un izvērtē speciālista piesaisti. Izdara secinājumus un izvērtē speciālista piesaisti profilaktisko pasākumu nodrošināšanā atbilstoši situācijai. Izvēlas dzīvnieku sugu un sagatavo ieteikumus konkrētu biodrošības pasākumu ieviešanai novietnē atbilstoši situācijai. Izvēlas atilstošo dezinfekcijas līdzekli no vairākiem piedāvātajiem līdzekļiem atbilstoši konkrētai situācijai. Pamato izvēli. Skaidro dezinfekcijas līdzekļu nepareizas lietošanas sekas.

		nepieciešamību atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Skaidro nodalīšanas iemeslus. Nosauc ar dzīvnieku veselību saistītos notikumus, kuri paredzēti dokumentēt. Aizpilda ārstējamo dzīvnieku uzskaites reģistru. Paskaidro ārstēšanas un dezinfekcijas līdzekļu uzglabāšanas noteikumus.	šķīduma pagatavošanai. Paskaidro dezinfekcijas līdzekļu lietošanu atbilstoši instrukcijai un precīzas šķīduma pagatavošanas nozīmi profilakses pasākumu nodrošināšanai. Paskaidro dezinfekcijas līdzekļu uzglabāšanas noteikumus un to ievērošanas nepieciešamību. Nosaka slimo dzīvnieku nodalīšanas nepieciešamību dažādu lauksaimniecības sugu dzīvnieku ganāmpulkā atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Pamato ar piemēriem nodalīšanas iemeslus. Paskaidro ar piemēriem ar dzīvnieku veselību saistītus notikumus un to dokumentēšanas nepieciešamību. Aizpilda ārstējamo dzīvnieku uzskaites reģistru atbilstoši situācijai un pamato	Skairo sekas slimo dzīvnieku nenodalīšanas gadījumā. Sniedz priekšlikumus uzskaites darba optimizēšanai vai uzlabošanai atbilstoši situācijai.

			aizpildīšanas nepieciešamību. Pamato ārstēšanas un dezinfekcijas līdzekļu pareizas uzglabāšanas noteikumu ievērošanas nepieciešamību.	
2. Spēj: vadīt apgrūtinātas dzemdības atbilstoši savai kompetencei un atbilstoši veterinārārsta norādījumiem. Zina: novirzes no dabīgu dzemdību norises, dzemdību palīdzības sniegšanas pamatnoteikumus, dzemdību vietas, aprīkojuma un materiālu sagatavošanu dzemdību palīdzības sniegšanai, rīcību apgrūtinātu dzemdību gadījumā un speciālista piesaistes nepieciešamību. Izprot: pirmās palīdzības sniegšanas nepieciešamību lauksaimniecības dzīvniekiem dzemdību procesā.	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc galvenos lauksaimniecības dzīvnieku apgrūtinātu dzemdību cēloņus. Apraksta dzemdību palīdzības sniegšanas pamatnoteikumus lauksaimniecības dzīvniekiem. Nosauc apgrūtinātu dzemdību gadījumus liellopiem, kad nav nepieciešama speciālista piesaiste. Skaidro dzemdību vietas un palīdzības sniegšanai sagatavoto apgrūtināto dzemdību materiālu un aprīkojuma atbilstību dzemdību procesa norisei. Nosauc apgrūtinātu dzemdību gadījumus, kad ir nepieciešama speciālista piesaiste.	Nosauc un raksturo lauksaimniecības dzīvnieku apgrūtinātu dzemdību cēloņus. Izvērtē rīcību apgrūtinātu dzemdību gadījumā un speciālista piesaistes nepieciešamību. Paskaidro ar piemēriem apgrūtinātu dzemdību gadījumus dažādu lauksaimniecības sugu dzīvniekiem, kad nav nepieciešama speciālista piesaiste. Pamato pareizi sagatavotas dzemdību vietas un palīdzības sniegšanai sagatavoto apgrūtināto dzemdību materiālu un aprīkojuma atbilstību dzemdību procesa norisei. Atpazīst un ar piemēru paskaidro	Analizē atbilstoši uzdevuma nosacījumiem apgrūtinātu dzemdību cēloņus, pamato nepareizi sagatavotas dzemdību vietas ietekmi uz dzemdētājas un jaundzimušā veselību. Demonstrē atbilstošus pirmās palīdzības sniegšanas paņēmienus apgrūtinātu dzemdību palīdzībai atbilstoši veterinārārsta norādījumiem un savas kompetences ietvaros.

			neatbilstoši sagatavotu dzemdību vietu, aprīkojumu un materiālus. Paskaidro ar piemēriem apgrūtinātu dzemdību gadījumus dažādu lauksaimniecības sugu dzīvniekiem, kad ir nepieciešama speciālista piesaiste. Novērtē un pamato dzemdību palīdzības sniegšanas nepieciešamību.	
3. Spēj: identificēt un novērst lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma cēloņus. Zina: stresa un traumatisma cēloņus un sekas, to novēršanas iespējas. Izprot: savlaicīgu stresa faktoru novēršanas nozīmi dzīvnieka veselības uzturēšanai.	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Atpazīst un skaidro stresu izraisošos faktorus dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem. Apraksta un atpazīst dažādu sugu dzīvniekus stresa stāvoklī. Atpazīst un skaidro traumatismu izraisošos un veicinošos faktorus dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem. Nosauc traumu veidus lauksaimniecības dzīvniekiem. Atpazīst dažādu sugu traumētus dzīvniekus. Nosauc traumu novēršanas piemērus.	Raksturo dzīvnieka stresa veidus. Identificē stresa skartos dzīvniekus pēc vizuālajām pazīmēm. Nosaka stresu veicinošos faktorus atbilstoši situācijai. Paskaidro stresa ietekmi uz dzīvnieka veselību, atražošanu un produktivitāti. Raksturo traumu veidus un paskaidro traumas ietekmi uz dzīvnieka veselību, produktivitāti un produkcijas ieguvi. Identificē traumētos dzīvniekus pēc vizuālajām pazīmēm,	Novērtē stresu izraisošos faktorus. Sagatavo stresu izraisošo faktoru novēršanas vai mazināšanas ieteikumus un izvērtē speciālista piesaistes nepieciešamību atbilstoši situācijai. Novērtē traumu izraisošos faktorus. Sagatavo traumu izraisošo faktoru novēršanas ieteikumus un izvērtē speciālista piesaistes nepieciešamību atbilstoši situācijai.

			izskaidro dzīvnieku traumas veicinošos apstākļus atbilstoši situācijai.	

MODUĻA "Netradicionālā lopkopība" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas netradicionālās lauksaimniecības savvaļas dzīvnieku ēdināšanā, kopšanā un produkcijas ieguvē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Atšķirt netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugas. 2. Ēdināt un dzirdināt netradicionālās lopkopības dzīvniekus. 3. Tīrīt un kopt netradicionālās lopkopības dzīvniekus. 4. Audzēt netradicionālās lopkopības dzīvniekus produkcijas ieguvei.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti A daļas moduļi "Pamatprocesi lauksaimniecībā" un "Lauksaimniecības dzīvnieku labturība".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums sastāda barības devu kādai no netradicionālās lauksaimniecības savvaļas dzīvnieku sugām.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Netradicionālā lopkopība" ir brīvās izvēles C daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis "Lopkopības produkcijas ieguve un uzglabāšana" ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. Modulis apgūstams B daļā pēc moduļu "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība", "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana", "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana", "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" apguves un pirms noslēdzošā moduļa "Lopkopja darbu prakse".

MODUĻA "Netradicionālā lopkopība" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis*
1. Spēj: atšķirt netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugas. Zina: netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugu raksturojumu, fizioloģiskās un morfoloģiskās atšķirības. Izprot: netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugu izmantošanas iespējas.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugas. Apraksta netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugu fizioloģiskās atšķirības. Nosauc piemērus netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugu izmantošanas iespējām.	Raksturo un atpazīst netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugas. Nosauc populārākās Latvijā audzētās netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugu šķirnes. Izskaidro netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugu fizioloģiskās un morfoloģiskās atšķirības. Izskaidro netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugu izmantošanas iespējas.	Atpazīst un raksturo populārākās Latvijā audzētās netradicionālās lopkopības dzīvnieku sugu šķirnes.
2. Spēj: ēdināt un dzirdināt netradicionālās lopkopības dzīvniekus. Zina: netradicionālās lopkopības dzīvnieku barības un ūdens patēriņa normas, ēdināšanas un dzirdināšanas aprīkojumu un tā pielietojumu, barības izēdināšanas prasības un drošus darba paņēmienus.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc piemērus netradicionālās lopkopības dzīvnieku ēdināšanas atšķirībām. Nosauc barības normas netradicionālās lopkopības dzīvniekiem. Sastāda barības devu dažādu sugu netradicionālās lopkopības dzīvniekiem	Raksturo netradicionālās lauksaimniecības savvaļas dzīvnieku ēdināšanas atšķirības. Skaidro barības normu nepieciešamību atbilstoši sezonai. Sastāda barības devu dažādu sugu netradicionālās lopkopības dzīvniekiem atbilstoši uzdevuma nosacījumiem.	Detalizēti skaidro vienas sugas dzīvnieku dažāda vecuma un izmantošanas ēdināšanas atšķirības. Analizē iepērkamās barības sastāvu. Skaidro alternatīvas iespējas barības devas nodrošināšanai.

Izprot: netradicionālās lopkopības dzīvnieku ēdināšanas īpatnības.		atbilstoši uzdevuma nosacījumiem. Aprēķina nepieciešamo barības un dzeramā ūdens daudzumu. Ēdina un dzirdina netradicionālās lopkopības dzīvniekus. Ievēro darba drošības noteikumus un drošus darba paņēmienus.	Skaidro barības piedevu nodrošināšanas nepieciešamību. Aprēķina un pamato nepieciešamās barības un dzeramā ūdens daudzumu. Ēdina un dzirdina dažādu sugu netradicionālās lopkopības dzīvniekus. Ievēro darba drošības noteikumus un drošus darba paņēmienus. Patstāvīgi nosaka nepieciešamās barības devas.	
3. Spēj: tīrīt un kopt netradicionālās lopkopības dzīvniekus. Zina: netradicionālās lopkopības dzīvnieku tīrīšanas noteikumus, instrumentus un drošas tīrīšanas metodes. Izprot: netradicionālās lopkopības dzīvnieku kopšanas nepieciešamību un katras netradicionālās lauksaimniecības savvaļas dzīvnieku sugas raksturīgo uzvedību tīrīšanas laikā.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus, tīrot un kopjot netradicionālās lopkopības dzīvniekus. Atpazīst un nosauc netradicionālās lopkopības dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas instrumentus. Nosauc darba drošības noteikumus darbā ar dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas instrumentiem. Tīra un kopj netradicionālās lopkopības dzīvniekus atbilstoši sugas īpatnībām. Ievēro darba drošības noteikumus un lieto	Pamato darba drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību, tīrot un kopjot netradicionālās lopkopības dzīvniekus. Atpazīst netradicionālās lopkopības dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas instrumentus, skaidro to pielietošanu. Atpazīst tīrīšanas un kopšanas instrumentus un pamato darba drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību darbā ar tiem. Izvēlas atbilstošus tīrīšanas un kopšanas instrumentus.	Pamato regulāras netradicionālās lopkopības dzīvnieku kopšanas nepieciešamību. Izvērtē netradicionālās lopkopības dzīvnieku kopšanas nepieciešamību atbilstoši situācijai.

		drošus darba paņēmienus.	Tīra un kopj dažādu sugu netradicionālās lopkopības dzīvniekus. Ievēro darba drošības noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus.	
4. Spēj: audzēt netradicionālās lopkopības dzīvniekus produkcijas ieguvei. Zina: iegūstamās produkcijas veidus un blakusprodukciju, tirgus prasības un tirgus tendences. Izprot: netradicionālās lopkopības dzīvnieku produkcijas tirgus pieprasījumu.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc netradicionālās lopkopības dzīvnieku produkciju, tās veidus. Nosauc Netradicionālās lopkopības dzīvnieku produkcijas Realizācijas tirgus prasības dažādu sugu dzīvniekiem Nosauc netradicionālās lopkopības dzīvnieku blakusproduktus, to veidus. Nosauc vaislas materiāla kvalitātes prasības dažādu sugu netradicionālās lopkopības dzīvniekiem.	Atpazīst un raksturo dažādu sugu netradicionālās lopkopības dzīvnieku produkciju pēc pazīmēm. Salīdzina netradicionālās lopkopības dzīvnieku produkcijas realizācijas tirgus prasību atšķirības dažādu sugu dzīvniekiem. Atpazīst un raksturo dažādu sugu netradicionālās lopkopības dzīvnieku blakusproduktus. Pamato kvalitatīva vaislas materiāla nepieciešamību dažādu sugu netradicionālās lopkopības dzīvniekiem.	Izskaidro netradicionālās lopkopības dzīvnieku audzēšanas atšķirības dažādu produkcijas veidu ieguvē. Sagatavo informāciju par jaunākajām tirgus tendencēm netradicionālās lopkopības dzīvnieku audzēšanā un produkcijas izmantošanā. Pamato kvalitatīva vaislas dzīvnieka izvēli pēc uzdevuma nosacījumiem.

MODUĻA "Zirgkopība" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas ēdināt, kopt un izaudzēt zirgus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Ēdināt dažāda vecuma un izmantošanas virziena zirgus. 2. Kopt zirgus un zirgu staļļus. 3. Izaudzēt zirgus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti A daļas moduļi "Pamatprocesi lauksaimniecībā" un "Lauksaimniecības dzīvnieku labturība".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā ir teorētisko zināšanu pārbaudes jautājumi un praktiskais uzdevums kur demonstrē zirga kopšanu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Zirgkopība" ir brīvās izvēles C daļas modulis kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis "Zirgkopība" ir profesionālās kvalifikācijas daļas modulis. Modulis apgūstams B daļā pēc moduļu "Lauksaimniecības dzīvnieku anatomija, fizioloģija un uzvedība", "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana", "Lauksaimniecības dzīvnieku kopšana", "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" apguves un pirms noslēdzošā moduļa "Lopkopja darbu prakse".

MODUĻA "Zirgkopība" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: ēdināt dažāda vecuma un izmantošanas virziena zirgus. Zina: zirga ēdināšanas režīmu, barības līdzekļu sadalījumu pa ēdienreizēm un lopbarības sagatavošanas veidus izēdināšanai un drošus darba paņēmienus. Izprot: kvalitatīvas lopbarības izēdināšanas nozīmi.	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc zirgu gremošanas trakta uzbūvi. Nosauc lopbarības līdzekļus un līdzekļu sagatavošanas veidus pirms izēdināšanas zirgiem. Veic zirgu ēdināšanu un dzirdināšanu speciālista vadībā.	Raksturo un izskaidro zirgu gremošanas trakta uzbūvi un darbību. Ievēro darba drošības noteikumus. Patstāvīgi veic zirgu ēdināšanu un dzirdināšanu. Ievēro darba drošības noteikumus.
2. Spēj: kopt zirgus un zirgu staļļus. Zina: zirga apmatojuma tīrīšanas paņēmienus, zirgu staļļu, boksu un stāvvietu tīrīšanas zoohigiēnas prasības, tīrīšanas instrumentus un materiālus. Izprot: drošu darba paņēmienu pielietošanas nozīmi darba aizsardzībā.	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc zoohigiēniskos parametrus zirgu novietnē. Nosauc zirgu tīrīšanas instrumentus, materiālus un zirglietas. Apraksta to pielietojumu. Veic zirgu apmatojuma tīrīšanu un kopšanu. Veic zirgu staļļu, boksu un stāvvietu tīrīšanu un kopšanu. Ievēro darba drošības noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus.	Novērtē mikroklimatu zirgu stallī. Raksturo zirgu tīrīšanas instrumentus, materiālus un zirglietas, skaidro to pielietojumu. Patstāvīgi veic zirgu apmatojuma tīrīšanu un kopšanu. Patstāvīgi veic zirgu staļļu, boksu un stāvvietu tīrīšanu un kopšanu. Ievēro darba drošības noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus.
3. Spēj: izaudzēt zirgus. Zina: zirgu atražošanu, ķēves atnešanos, kumeļa apkopšanas pasākumus līdz atšķiršanai un zirgu	50 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc zirgu izmantošanas veidus. Atpazīst zirgu šķirnes pēc to izmantošanas veida. Nosauc zirgu fizioloģiskās un saimnieciskās	Raksturo un izskaidro zirgu šķirnes pēc to izmantošanas veida. Raksturo zirgu fizioloģiskās un saimnieciskās dzimumgatavības iestāšanās vecumu.

uzskaites dokumentu aizpildīšanas kārtību. Izprot: vesela zirga tautsaimniecisko nozīmi.		dzimumgatavības iestāšanās vecumu. Nosauc ķēves meklēšanās pazīmes. Apraksta ķēvju aplecināšanas procesu. Piedalās ķēvju aplecināšanas organizēšanā. Nosaka ķēvju atnešanās laiku. Nosauc galvenos darbus kumeļa un ķēves apkopšanai pēc dzemdībām. Aizpilda zirgu uzskaites dokumentus.	Nosauc un raksturo ķēves meklēšanās pazīmes. Raksturo ķēvju aplecināšanas procesu. Organizē ķēvju aplecināšanu pēc speciālista norādījumiem. Nosaka un izskaidro ķēvju atnešanās laiku. Raksturo galvenos darbus kumeļa un ķēves apkopšanai pēc dzemdībām. Aizpilda zirgu uzskaites dokumentus, paskaidro aizpildīšanas nepieciešamību

MODUĻA "Augu aizsardzība" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas ierobežot kultūraugu nezāles, slimības un kaitēkļus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Noteikt nezāļu sugas un to ierobežošanas iespējas. 2. Noteikt kultūraugu kaitēkļus un to nodarītos bojājumus. 3. Noteikt kultūraugu slimības un to izplatību. 4. Izvēlēties nepieciešamos augu aizsardzības līdzekļus kaitīgo organismu ierobežošanai. 5. Sagatavot darba šķīdumu un lietot augu aizsardzības līdzekļus. 6. Uzglabāt augu aizsardzības līdzekļus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" profesionālās kvalifikācijas daļas moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Augu aizsardzība" apguves rezultātā izglītojamais kārto eksāmenu Valsts augu aizsardzības dienesta noteiktā kārtībā lai iegūtu Profesionālā augu aizsardzības līdzekļu lietotāja apliecību darbībām ar 2.reģistrācijas klases augu aizsardzības līdzekļiem. Eksāmens sastāv no teorētiskās un praktiskās daļas. Teorētiskajā daļā izglītojamais atbild uz jautājumiem par lauku nezālēm, kultūraugu slimībām un kaitēkļiem, to ierobežošanas iespējām, darba drošības noteikumiem, strādājot ar pesticīdiem un augu aizardzības iekārtām. Praktiskajā daļā veic kādu no uzdevumiem: atpazīst nezāles, konkrēto kultūraugu slimības un kaitēkļu bojājumus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Augu aizsardzība" ir brīvās izvēles C daļas modulis profesionalajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams B daļā pēc profesionālās kvalifikācijas daļas moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Augu aizsardzība" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: noteikt nezāļu sugas un to ierobežošanas iespējas. Zina: nezāļu raksturīgās pazīmes, klasifikāciju un ierobežošanas iespējas. Izprot: nezāļu ierobežošanas nepieciešamību kultūraugu audzēšanā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Atpazīst augu vai to attēlu un nosauc sugu latviešu valodā. Nosauc un raksturo nezāļu uzskaites un izplatības noteikšanas metodes. Nosauc un raksturo nezāļu ierobežošanas paņēmienus.	Atpazīst augu vai to attēlu, nosauc sugu latviešu valodā un to raksturo. Nosauc un raksturo nezāļu uzskaites un izplatības noteikšanas metodes, izprot to nozīmi ierobežošanas izvēlē. Nosauc un raksturo nezāļu ierobežošanas paņēmienus un salīdzina to efektivitāti
2. Spēj: noteikt kultūraugu kaitēkļus un to nodarītos bojājumus. Zina: kultūraugu kaitēkļu un to nodarīto bojājumu raksturīgākās pazīmes. Izprot: kultūraugu kaitēkļu ierobežošanas nepieciešamību kultūraugu audzēšanā.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un raksturo galvenās kultūraugu kaitēkļu grupas. Pēc paraugiem vai attēliem nosaka izplatītākos kultūraugu kaitēkļus, raksturo to izraisītos bojājumus.	Nosauc un raksturo galvenās kultūraugu kaitēkļu grupas un izskaidro kaitēkļu klasifikācijas principus. Pēc paraugiem vai attēliem nosaka izplatītākos kultūraugu kaitēkļus, raksturo to izraisītos bojājumus, izplatību un radītos ekonomiskos zaudējumus.
3. Spēj: noteikt kultūraugu slimības un to izplatību. Zina: kultūraugu slimību raksturīgākās pazīmes un izplatības noteikšanas metodes.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Pēc paraugiem vai attēliem nosaka un raksturo izplatītākās kultūraugu parazitārās slimības. Nosauc un raksturo kultūraugu neparazitārās slimības.	Pēc paraugiem vai attēliem nosaka izplatītākās kultūraugu parazitārās slimības, raksturo to izraisītos bojājumus, izplatību un radītos ekonomiskos zaudējumus.

Izprot: slimību ierobežošanas nepieciešamību kultūraugu audzēšanā.			Nosauc un raksturo kultūraugu neparazitāro slimību cēloņus un to novēršanas iespējas.
4. Spēj: izvēlēties nepieciešamos augu aizsardzības līdzekļus kaitīgo organismu ierobežošanai. Zina: augu aizsardzības līdzekļu klasifikācijas pamatprincipus. Izprot: augu aizsardzības līdzekļu lietošanas nozīmi augu audzēšanā un kopšanā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un raksturo galvenās normatīvo aktu prasības darbā ar augu aizsardzības līdzekļiem. Nosauc un raksturo galvenās augu aizsardzības līdzekļu grupas. Nosauc un raksturo kultūraugu kaitīgo organismu ierobežošanas paņēmienus.	Nosauc un raksturo galvenās normatīvo aktu prasības darbā ar augu aizsardzības līdzekļiem, izprot augu aizsardzības līdzekļu ietekmi uz cilvēkiem un vidi. Nosauc un raksturo galvenās augu aizsardzības līdzekļu grupas un pasākumus kaitīgo organismu rezistences novēršanai. Nosauc un raksturo kultūraugu kaitīgo organismu ierobežošanas paņēmienus un salīdzina paņēmienu efektivitāti.
5. Spēj: sagatavot darba šķīdumu un lietot augu aizsardzības līdzekļus. Zina: auguaizsardzības līdzekļu marķējumu un darba šķīdumu sagatavošanas metodes, paņēmienus. Izprot:darba drošību un individuālo aizsardzības līdzekļu nozīmi darba procesā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un raksturo marķējumā iekļauto informāciju konkrētam augu aizsardzības līdzeklim. Sagatavo un lieto augu aizsardzības līdzekļa imitācijas darba šķīdumu pēc uzdevuma norādījumiem par marķējumu, ievērojot individuālās aizsardzības prasības	Nosauc un raksturo marķējumā iekļautos informāciju konkrētam augu aizsardzības līdzeklim. Izprot šīs informācijas pielietošanas nozīmi, lai novērstu kaitīgo ietekmi uz dzīvajiem organismiem un vidi. Sagatavo un lieto augu aizsardzības līdzekļa imitācijas darba šķīdumu pēc uzdevuma norādījumiem par marķējumu, ievērojot individuālās aizsardzības prasības un pamato savas darbības.
6. Spēj: uzglabāt augu aizsardzības līdzekļus. Zina: normatīvo aktu prasības augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un raksturo prasības augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanā.	Nosauc un raksturo prasības augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanā. Pamato rīcību augu aizsardzības līdzekļu noplūdes gadījumā.

Izprot: augu aizsardzības līdzekļu drošas uzglabāšanas ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību, un vidi.			

MODUĻA "Lopbarības ražošana" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas ierīkot un kopt zālājus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Ierīkot kultivētos zālājus atbilstoši izmantošanas veidam. 2. Veikt dabīgo un kultivēto zālāju ielabošanu un kopšanu. 3. Lietot lauksaimniecības tehniku un iekārtas dabīgo un kultivēto zālāju ielabošanai un kopšanai. 4. Sagatavot rupjo lopbarību. 5. Lietot lopbarības sagatavošanas tehniku un agregātus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" profesionālās kvalifikācijas daļas moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lopbarības ražošana" apguves rezultātā izglītojamais kārto ieskaiti. Ieskaite sastāv no teorētiskās un praktiskās daļas. Teorētiskajā daļā izglītojamais atbild uz jautājumiem par zālāju botānisko sastāvu, zālaugu maisījumiem; ganību sistēmām; rupjās lopbarības kvalitātes prasībām un to nodrošināšanu; drošības noteikumu ievērošanu lopbarības sagatavošanā. Praktiskajā daļā veic kādu no uzdevumiem: zālāju ierīkošanu, ielabošanu, kopšanu; rupjās lopbarības sagatavošanu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lopbarības ražošana" ir brīvās izvēles C daļas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams B daļā pēc profesionālās kvalifikācijas daļas moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lopbarības ražošana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: ierīkot kultivētos zālājus atbilstoši izmantošanas veidam. Zina: zālaugu sugas un to maisījumus, prasības un pasākumus kultivēto zālāju ierīkošanai. Izprot: veicamo pasākumu nozīmi kultivēto daudzgadīgo zālāju ražības nodrošināšanā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc zālaugu iedalījumu pēc sastāva un izmantošanas veida. Apraksta zālaugu botāniskās īpašības. Nosauc un apraksta zālāju izmantošanas veidus. Apraksta zālāju ierīkošanas prasības un ierīko zālāju speciālista vadībā. Izvēlas un sastāda zālaugu maisījumus pēc tabulām. Ierīko zālāju pēc speciālista norādījumiem. Nosauc un apraksta ganību sistēmas. Apraksta ganību atšķirības dažādiem lauksaimniecības dzīvniekiem.	Raksturo zālaugu iedalījumu pēc sastāva un izmantošanas veida. Nosaka tauriņziežu un stiebrzāļu dzimtas augu uzbūves atšķirības. Nosauc zālāju izmantošanas veidus un analizē tos pēc sastāva. Raksturo un pamato zālāju ierīkošanas prasības. Izvēlas un sastāda zālaugu maisījumus pēc tabulām un analizē zālaugu maisījuma piemērotību izmantošanas veidam. Ierīko zālāju patstāvīgi. Izskaidro ganību sistēmu priekšrocības un trūkumus. Izskaidro ganību atšķirības dažādiem lauksaimniecības dzīvniekiem.
2. Spēj: veikt dabīgo un kultivēto zālāju ielabošanu un kopšanu. Zina: dabīgo un kultivēto zālāju ielabošanas un kopšanas paņēmienus, līdzekļus un to ietekmi uz ražību.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta kaļķošanas nozīmi zālāju ielabošanā. Nosauc mēslošanas līdzekļus, veidus un devas zālāju kopšanai. Atšķir un nosauc nezāles un to ierobežošanas iespējas zālājos.	Raksturo kaļķošanas nepieciešamību zālājos. Analizē mēslošanas līdzekļu nepieciešamību dažādiem zelmeņiem. Raksturo nezāles un to ierobežošanas pasākumus. Izskaidro nezāļu ietekmi uz zālaugu attīstību.

Izprot: veicamo pasākumu ietekmi uz dabīgo un kultivēto zālāju ražību.			
3. Spēj: lietot lauksaimniecības tehniku un iekārtas dabīgo un kultivēto zālāju ielabošanai un kopšanai. Zina: veicamos darbus un drošus lauksaimniecības tehnikas lietošanas paņēmienus. Izprot: darba drošības noteikumu un drošu darba paņēmienu nozīmi darbā ar lauksaimniecības tehniku.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības tehnikas noteikumus zālāju ielabošanā un kopšanā. Strādā ar zālāju zālāju ierīkošanas un kopšanas tehniku speciālista vadībā.	Nosauc darba drošības tehnikas noteikumus zālāju ielabošanā un kopšanā. Izskaidro iespējamās sekas darba drošības noteikumu neievērošanas gadījumā. Patstāvīgi strādā ar zālāju ierīkošanas un kopšanas tehniku.
4. Spēj: sagatavot rupjo lopbarību. Zina: rupjās lopbarības veidus, sagatavošanas paņēmienus, kvalitātes prasības un kvalitātes nodrošināšanas iespējas. Izprot: kvalitatīvi sagatavotas lopbarības ietekmi uz lopkopības produkcijas kvalitāti.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc rupjās lopbarības veidus. Nosauc rupjās lopbarības kvalitāti ietekmējošos faktorus. Nosauc siena, skābsiena un skābbarības sagatavošanas tehnoloģijas atšķirības.	Nosauc un raksturo rupjās lopbarības veidus, nosaka paraugu sastāvu. Raksturo rupjās lopbarības kvalitāti ieietekmējošos faktorus dažādos lopbarības sagatavošanas posmos. Nosauc un raksturo siena, skābsiena un skābbarības sagatavošanas tehnoloģijas atšķirības.
5. Spēj: lietot lopbarības sagatavošanas tehniku un agregātus. Zina: veicamos darbus un drošus tehnikas lietošanas paņēmienus lopbarības sagatavošanā. Izprot: darba drošības noteikumu un drošu darba paņēmienu nozīmi darbā ar tehniku un agregātiem.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības tehnikas noteikumus lopbarības sagatavošanā. Lieto lopbarības sagatavošanas tehniku un strādā ar to pieredzējuša speciālista vadībā. Lieto drošus darba paņēmienus.	Izskaidro iespējamās sekas darba drošības noteikumu neievērošanas gadījumā. Patstāvīgi strādā ar siena, skāsiena un skābbarības sagatavošanas tehniku. Lieto drošus darba paņēmienus.

MODUĻA "Lopkopības tehniķa prakse" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas lopkopības ikdienas darbu plānošanā un nodrošināšanā darba vidē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Plānot lopkopībā strādājošo darbus lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai, turēšanai un lopkopības produkcijas ieguvei. 2. Plānot resursus nepārtraukta ikdienas darba nodrošināšanai. 3. Plānot lauksaimniecības dzīvnieku apgādi ar tiem nepieciešamajiem barības līdzekļiem un ūdeni, grupēšanu un pārvietošanu. 4. Nodrošināt dzīvnieku ēdināšanu, turēšanu, produkcijas ieguvi un uzglabāšanu. 5. Nodrošināt ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvi. 6. Nodrošināt dzīvnieku veselības monitoringu un veterinārārsta norādījumu izpildi.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Lopkopības tehniķa prakse" ieejas nosacījums ir apgūti visi programmas, A, B un C daļas moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lopkopības tehniķa prakse" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu, iesniedz prakses dokumentus un atskaitās par prakses laikā veiktajiem uzdevumiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lopkopības tehniķa prakse" ir apgūstams programmas B daļā. Modulis "Lopkopības tehniķa prakse" ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" iegūšanai un paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē.

MODUĻA "Lopkopības tehniķa prakse" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Augsts apguves līmenis
1. Spēj: plānot lopkopībā strādājošo darbus lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanai, turēšanai un lopkopības produkcijas ieguvei.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Apzina situāciju prakses saimniecībā un sastāda plānu ikdienā veicamajiem darbiem: – dzīvnieku ēdināšanai; – dzīvnieku un novietņu kopšanai; – dzīvnieku produkcijas ieguvei un realizācijai. Sagatavo darbu sarakstu. novietnē strādājošajiem kopā ar saimniecības speciālistu. Sastāda ikdienā darāmo darbu laika grafiku.	Iepazīstas un apzina situāciju prakses saimniecībā. Sastāda plānu ikdienā veicamajiem darbiem: – dzīvnieku ēdināšanai; – dzīvnieku un novietņu kopšanai; – dzīvnieku produkcijas ieguvei un realizācijai. Patstāvīgi sagatavo darbu sarakstu. novietnē strādājošajiem. Sastāda ikdienā darāmo darbu laika grafiku.	Iepazīsats ar saimniecību, apzina situāciju aktīvi komunicē ar saimniecības speciālistiem. Noskaidro iespējas darbu optimizēšanai.
2. Spēj: plānot resursus nepārtraukta ikdienas darba nodrošināšanai.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Apzina kopā ar speciālistu saimniecībā pieejamos cilvēkresursus darba nodrošināšanai novietnē, pieejamos barības līdzekļus un to daudzumu, pieejamo novietņu tehnisko aprīkojumu, tā	Novērtē saimniecībā pieejamos cilvēkresursus darba nodrošināšanai novietnē, pieejamos barības līdzekļus un to daudzumu, pieejamo novietņu tehnisko aprīkojumu,tā	Apzina un novērtē situāciju ar pieejamiem resursiem saimniecībā, aktīvi komunicē ar saimniecības speciālistiem. Noskaidro iespējas

		vajadzību atbilstību lietošanai. Plāno nepieciešamos cilvēkresursus, barības līdzekļus, dzīvnieku un novietņu kopšanas līdzekļus, tehniskā aprīkojuma un instrument vajadzību ikdienas darba nodrošināšanai un nepieciešamās lopbarības un lopbarības piedevu iegādi pēc speciālista ieteikumiem.	vajadzību atbilstību lietošanai. Patstāvīgi plāno nepieciešamos cilvēkresursus, barības līdzekļus, dzīvnieku un novietņu kopšanas līdzekļus, tehniskā aprīkojuma un instrument vajadzību ikdienas darba nodrošināšanai un nepieciešamās lopbarības un lopbarības piedevu iegādi. Salīdzina vairākas resursu iegādes iespējas.	resursu vajadzības optimizēšanai. Piedāvā optimālāko resursu iegādes variantu, pamatojot to.
3. Spēj: plānot lauksaimniecības dzīvnieku apgādi ar tiem nepieciešamajiem barības līdzekļiem un ūdeni, grupēšanu un pārvietošanu.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Apzina kopā ar speciālistu barības izdali un ūdens padevi novietnē. Plāno dzīvnieku ikdienas apgādi ar saimniecībā pieejamo barību un dzeramo ūdeni, to izdali un ritmu pēc speciālista ieteikumiem. Apzina situāciju ganāmpulkā, nosaka dzīvnieku grupu lielumu. Plāno dzīvnieku grupas un dzīvnieku pārvietošanu atbilstoši to vecumam,	Apzina un novērtē kopā ar speciālistu barības izdali un ūdens padevi novietnē un izvērtē to atbilstību dzīvnieku vajadzībām. Plāno dzīvnieku ikdienas apgādi ar saimniecībā pieejamo barību un dzeramo ūdeni, to izdali un ritmu. Apzina un novērtē situāciju ganāmpulkā, nosaka dzīvnieku grupu lielumu. Plāno dzīvnieku grupas un dzīvnieku	Apzina un izvērtē situāciju novietnē ar barības izdali un ūdens padeves veidu, aktīvi komunicē ar saimniecības speciālistiem. Noskaidro iespējas barības izdales un ūdens padeves veida optimizēšanai. Konsultējas ar saimniecības speciālistiem, piedāvā savu plānu par dzīvnieku pārvietošanu

		dzimumam un fizioloģiskajam stāvoklim kopā ar speciālistu.	pārvietošanu atbilstoši to vecumam, dzimumam un fizioloģiskajam stāvoklim.	atbilstoši to vajadzībām.
4. Spēj: nodrošināt dzīvnieku ēdināšanu, turēšanu, produkcijas ieguvi un uzglabāšanu.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Apzina kopā ar speciālistu dzīvnieku ēdināšanu atbilstoši to ražībai un fizioloģiskajām vajadzībām, novietnes atbilstību dzīvnieka labturības prasībām un dzīvnieka piemērotību produkcijas ieguvei. Komunicē ar novietnē strādājošajiem un nodrošina barības izdali atbilstoši plānotajai dienas kārtībai, dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu atbilstoši plānam un vajadzībai, produkcijas ieguvi un uzglabāšanu. Nodrošina novietņu un dzīvnieku kopšanai nepieciešamo inventāru un materiālus.	Apzina un novērtē dzīvnieku ēdināšanu atbilstoši to ražībai un fizioloģiskajām vajadzībām, novietnes atbilstību dzīvnieka labturības prasībām un dzīvnieka piemērotību produkcijas ieguvei. Komunicē ar novietnē strādājošajiem un nodrošina barības izdali atbilstoši plānotajai dienas kārtībai, dzīvnieku grupēšanu un pārvietošanu atbilstoši plānam un vajadzībai, produkcijas ieguvi un uzglabāšanu. Nodrošina novietņu un dzīvnieku kopšanai nepieciešamo inventāru un materiālus, seko līdzi novietņu un dzīvnieku kopšanai. Seko līdzi darbu izpildei. Palīdz strādājošajiem	Apzina un izvērtē situāciju dzīvnieku ēdināšanu atbilstoši to ražībai un fizioloģiskajām vajadzībām, novietnes atbilstību dzīvnieka labturības prasībām un dzīvnieka piemērotību produkcijas ieguvei, aktīvi komunicē ar saimniecības speciālistiem. Noskaidro iespējas darbu optimizēšanai. Konsultējas ar saimniecības speciālistiem, piedāvā savu risinājumu dzīvnieku ēdināšanai atbilstoši situācijai.

			nepieciešamības gadījumā. Uzskaita lopbarības krājumu un patēriņu. Seko līdzi lopbarības krājumam. Informē par krājumu atlikumu saimniecības speciālistu.	
5. Spēj: nodrošināt ciltsdarbam nepieciešamo datu ieguvi.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Veic lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu saskaņā ar speciālista norādījumiem. Nosaka lauksaimniecības dzīvnieku dzīvmasas un auguma parametrus. Sagatavo mērinstrumentus pārraudzības veikšanai ganāmpulkā. Veic nepieciešamos dzīvnieku reģistra ierakstus datu bāzē un nodrošina dzīvnieku pārraudzības un snieguma pārbaudes datu ieguvi speciālista vadībā.	Patstāvīgi veic lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu. Pamato lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas nepieciešamību. Nosaka lauksaimniecības dzīvnieku dzīvmasas un auguma parametrus. Veic nepieciešamos aprēķinus. Sagatavo mērinstrumentus pārraudzības veikšanai ganāmpulkā. Veic mērinstrumentu pārbaudi. Veic nepieciešamos dzīvnieku reģistra ierakstus datu bāzē un nodrošina dzīvnieku pārraudzības un	Konsultējas ar saimniecības vadītāju par nepieciešamo datu ieguves un reģistrācijas iespējām saimniecībā ciltsdarbam nodrošināšanai.

			snieguma pārbaudes datu ieguvi speciālista uzraudzībā.	
6. Spēj: nodrošināt dzīvnieku veselības monitoringu un veterinārārsta norādījumu izpildi.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Apzina situāciju profilaktisko pasākumu nodrošināšanai un slimību novēršanai novietnē. Nodrošina biodrošības pasākumu plāna izpildi. Identificē dzīvnieku ar slimības pazīmēm un organizē slimo lauksaimniecības dzīvnieku nodalīšanu no veselajiem. Identificē dzīvnieku stresa un traumatisma cēloņus, veic pasākumus šo cēloņu novēršanai. Seko līdzi dzemdību procesam un informē veterinārārstu par apgrūtinātām dzemdībām. Pieraksta informāciju par dzīvnieku veselības stāvokli.	Apzina situāciju profilaktisko pasākumu nodrošināšanai un slimību novēršanai novietnē. Nodrošina biodrošības pasākumu plāna izpildi un seko līdzi biodrošības pasākumu ievērošanai. Identificē dzīvnieku ar slimības pazīmēm un organizē slimo lauksaimniecības dzīvnieku nodalīšanu no veselajiem. Identificē dzīvnieku stresa un traumatisma cēloņus, veic pasākumus šo cēloņu novēršanai. Seko līdzi dzemdību procesam un informē veterinārārstu par apgrūtinātām dzemdībām. Seko līdzi dzīvnieku veselības stāvoklim. Palīdz veterinārārstam apgrūtinātām dzemdību gadījumā.	Komunicē ar saimniecības speciālistiem par profilaktisko un biodrošības pasākumu nodrošināšanas nepieciešamību.

			Nodrošina veterinārārsta norādījumu izpildi savas kompetences ietvaros. Pieraksta informāciju par dzīvnieku veselības stāvokli.	

MODUĻA "Aitu ēdināšana" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas organizēt aitu ēdināšanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Organizēt aitu turēšanu novietnēs un barošanas laukumos. 2. Organizēt aitu ganīšanu. 3. Sastādīt ēdināšanas plānu. 4. Nodrošināt aitas ar lopbarību. 5. Organizēt aitu ēdināšanu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Aitu ēdināšana" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē izstrādāto projektu "Aitu ēdināšanas plāna sastādīšana un nobarošanas tehnoloģijas" noteikta vecuma, dzimuma, fizioloģiskā stāvokļa aitām un sezonai. Projekta darbā iekļauti jautājumi par: 1. Aitu ēdināšanas tehnoloģiju novietnēs un barošanas laukumos. 2. Aitu ganīšanas veidiem. 3. Ganību plānošanas principiem. 4. Barības līdzekļu veidiem. 5. Aitu ēdināšanas organizēšanu atbilstoši aitas vecumam, dzimumam, fizioloģiskam stāvoklim un sezonai. 6. Aitkopības saimniecībā veiktajiem praktiskajiem darbiem un izdarītajiem secinājumiem
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Aitu ēdināšana" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Aitu ēdināšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: organizēt aitu turēšanu novietnēs un barošanas laukumos. Zina: aitu turēšanas veidus novietnēs, šķirņu īpatnības turēšanai novietnēs, ēdināšanas tehnoloģijas novietnēs un barošanas laukumos. Izprot: labturības prasību ievērošanas nozīmi aitu turēšanai novietnēs un barošanas laukumos.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc novietņu veidus aitu turēšanai, novietņu piemērotību konkrētai aitu grupai. Nosauc un raksturo ēdināšanas tehnoloģijas novietnēs un barošanas laukumos. Novērtē pielietotās aitu barošanas tehnoloģijas atbilstību dažādām aitu grupām. Izstrādā vispārīgu tehnoloģisko plānu aitu turēšanai novietnē. Apraksta labturības prasību ievērošanas nepieciešamību un nozīmi novietnē.	Raksturo novietņu veidus un izvērtē novietņu piemērotību konkrētu aitu grupu turēšanai. Raksturo un analizē ēdināšanas tehnoloģijas novietnēs un barošanas laukumos. Nosaka atšķirības dažādās aitu ēdināšanas vietās. Novērtē un analizē pielietojamo aitu barošanas tehnoloģiju atbilstību dažādām aitu grupām un izmantojamos resursus. Izstrādā tehnoloģisko plānu konkrētām aitu grupām turēšanai novietnē. Pamato labturības prasību ievērošanas nepieciešamību un nozīmi novietnē.
2. Spēj: organizēt aitu ganīšanu. Zina: aitu turēšanas veidus ārā, ganību plānošanas principus pēc laika un platības, ēdināšanu ganībās, ganībām piemērotu augu maisījumu izvēli un ganību ražību, aploku ierīkošanas principus. Izprot: dažādu aitu ganīšanas veidu trūkumus un priekšrocības.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc aitu ganīšanas veidus. Paskaidro viena ganīšanas veida priekšrocības un trūkumus. Plāno ganību ierīkošanu atbilstoši plānošanas principiem. Izvēlas augu maisījumu ganībām. Apraksta ganību plānošanas principus. Izsaka vērojumus par ganību ražību un nepieciešamību pārdzīt uz citu aploku un ļaut zelmenim atjaunot rezerves.	Raksturo aitu ganīšanas veidus. Salīdzina dažādas aitu ganīšanas iespējas. Nosaka katra ganīšanas veida priekšrocības un trūkumus. Pamato savu viedokli. Plāno ganību ierīkošanu ievērojot pānošanas principus, atbilstoši zelmeņa produktivitātei un ganību sezonas periodam, augu maisījuma nepieciešamībai un nepieciešamajiem resursiem.

		Nosauc aploku veidus. Ierīko aplokus. Veic aploku kopšanas darbus.	Izvērtē augu maisījumu ganībām priekšrocības un pieejamību. Prognozē zelmeņa produktivitāti un aploku maiņas nepieciešamību dažādos ganību sezonas periodos (mēnešos). Raksturo aploku ierīkošanu un ganību kopšanu. Ierīko aplokus. Novērtē aploku tehnisko stāvokli. Veic aploku kopšanas darbus.
3. Spēj: sastādīt ēdināšanas plānu. Zina: aitu gremošanas trakta uzbūvi un fizioloģiju, barības līdzekļu veidus, lopbarības kvalitātes kritērijus, barības vielu nodrošinājuma aprēķināšanas un ēdināšanas plāna sastādīšanas metodes. Izprot: atbilstoši sezonai, aitu vecumam un fizioloģiskajam stāvoklim sastādīta ēdināšanas plāna nozīmi.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc aitu gremošanas trakta daļas un funkcijas. Apraksta fizioloģiskos procesus gremošanas laikā. Nosauc barības līdzekļu veidus, kurus izmanto aitu ēdināšanā, raksturo to enerģētisko vērtību. Ar piemēru paskaidro barības līdzekļu piemērotību konkrētai aitu grupai. Nosauc lopbarības kvalitātes kritērijus. Apraksta barības daudzuma noteikšanu aitu ganāmpulkam. Nosaka nepieciešamos barības līdzekļus, barības devas, barības izēdināšanas veidu un laikus. Sastāda ēdināšanas plānu noteiktam periodam.	Raksturo aitu gremošanas trakta daļas un funkcijas. Paskaidro fizioloģiskos procesus gremošanas laikā. Raksturo un salīdzina barības līdzekļus, kurus izmanto aitu ēdināšanā, raksturo to enerģētisko vērtību. Ar vairākiem piemēriem paskaidro barības līdzekļu piemērotību konkrētai aitu grupai vai šķirnei. Analizē lopbarības kvalitātes kritērijus. Paskaidro konstatētās novirzes no kvalitatīvas lopbarības. Pamato kvalitatīvas barības izēdināšanas nozīmi. Izvērtē barības daudzuma noteikšanu aitu ganāmpulkam. Nosaka nepieciešamos barības līdzekļus, barības devas, barības izēdināšanas veidu un laikus. Izvēlas aitu grupu un sastāda ēdināšanas plānu noteiktam periodam.

			Pamatoti argumentē atbilstoši noteiktas barības devas nozīmi izēdināšanas plāna sastādīšanā.
4. Spēj: nodrošināt aitas ar lopbarību. Zina: lopbarības veidus, sagatavošanas tehnoloģijas, barības līdzekļu ievākšanas laiku, uzglabāšanas veidus un pamatprincipus, lopbarības kvalitātes īpašības un organoleptisko novērtēšanu. Izprot: barības līdzekļu ievākšanas laika un uzglabāšanas veida ietekmi uz barības kvalitāti.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un ar dažiem piemēriem paskaidro dažāda veida lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas tehnoloģijas. Nosauc lopbarības kvalitātes īpašības un veic organoleptisko barības līdzekļu novērtēšanu. Salīdzina ar kvalitatīvas lopbarības kritērijiem. Veic aprēķinus lopbarības nepieciešamībai noteiktam aitu skaitam.	Izvērtē, salīdzina un ar vairākiem piemēriem izskaidro dažāda veida lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas tehnoloģijas. Pamato barības līdzekļu ievākšanas laika ietekmi uz barības kvalitāti. Analizē lopbarības kvalitātes īpašības. Veic barības līdzekļu organoleptisko novērtēšanu. Izvērtē organoleptiskās novērtēšanas rezultātus ar kvalitātes kritērijiem. Aprēķina lopbarības daudzumu noteiktam aitu skaitam un grupām un pamato nepieciešamību.
5. Spēj: organizēt aitu ēdināšanu. Zina: sezonas, aitu vecuma un fizioloģiskā stāvokļa nozīmi aitu ēdināšanas organizēšanā, aitu ēdināšanas plāna sastādīšanas principus, aitu ēdināšanas un nobarošanas tehnoloģijas, to priekšrocības un trūkumus, aitu nobarošanas ekonomiskā pamatojuma aprēķināšanas metodes. Izprot: ekonomiski pamatotu aitu ēdināšanas un nobarošanas tehnoloģiju pielietošanas saimniecisko nozīmi.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta aitu ēdināšanas atšķirību ziemas un vasaras periodā. Izvērtē un salīdzina aitu ēdināšanas atšķirību ziemas un vasaras periodā. Sastāda barības devu aitai atbilstoši vecumam, dzimumam, fizioloģiskajām stāvoklim un sezonai.	Izvērtē un salīdzina aitu ēdināšanas atšķirību ziemas un vasaras periodā. Raksturo aitu ēdināšanas tehnoloģiju dažāda vecuma un fizioloģiskā stāvokļa aitām. Sastāda un pamato barības devu aitai atbilstoši vecumam, dzimumam, fizioloģiskajām stāvoklim un sezonai.

MODUĻA "Aitu labturības un veselības nodrošināšana" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas nodrošināt labturību aitu ganāmpulkā un sniegt aitām pirmo palīdzību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Novērtēt aitu ganāmpulka turēšanas nosacījumu atbilstību labturības prasībām. 2. Novērtēt aitu ganāmpulka turēšanas nosacījumu atbilstību labturības prasībām. 3. Sniegt aitām pirmo palīdzību. 4. Vannot un apgriezt nagus. 5. Sastādīt pretparazitāro pasākumu plānu. 6. Organizēt aitu cirpšanu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Aitu labturības un veselības nodrošināšana" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio apkopoto informāciju par aitu mītņu mikroklimata parametriem un aitai nepieciešamo platību, aitu kūts, aploku un vasaras nojumju iekārtojumu veidiem, aitu kūtī nepieciešamo piemērotāko inventāru, veselas aitas fizioloģiskajiem rādītājiem, veterināro zāļu veidiem un to ievadīšanas metodēm, izplatītākajam aitu slimībām, nagu dezinfekcijas līdzekļiem, naga uzbūvi, nagu kopšanai nepieciešamo inventāru, parazītu veidiem un to attīstības ciklu, pretparazitāro pasākumu plānu, aitu sagatavošanu cirpšanai, cirpšanai nepieciešamo inventāru, cirpšanas paņēmieniem. Demonstrē pirmās palīdzības medikamentu ievadīšanas paņēmienus, aitu nagu kopšanai nepieciešamo inventāru, nagu apgriešanu, cirpšanai nepieciešamo inventāru, aitu fiksācijas un cirpšanas paņēmienus. Prezentē aitkopības saimniecībā veiktos praktiskos darbus un izdarītos secinājumus par aitu fizioloģisko rādītāju noteikšanu konkrētai aitu grupai, aitu nagu kopšanu, aitu sagatavošanu cirpšanai.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Aitu labturības un veselības nodrošināšana" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Aitu labturības un veselības nodrošināšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: novērtēt aitu ganāmpulka turēšanas nosacījumu atbilstību labturības prasībām. Zina: aitu labturības prasības, aitu turēšanas un ēdināšanas tehnoloģijas, turēšanas un ēdināšanas kļūdas. Izprot: aitu turēšanas apstākļu un ēdināšanas prasību ievērošanas nepieciešamību dzīvnieku veselības nodrošināšanai.	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc aitu mītņu mikroklimata parametrus un aitai nepieciešamo platību. Apraksta zoohigiēnas prasības aitu mītnēm. Apraksta aitu kūts un barības galdu iekārtošanas nosacījumus. Nosauc aitu aploku veidus. Nosauc aitu kūts inventāru un inventāra pielietošanu.	Raksturo un analizē aitu mītņu mikroklimata parametrus. Raksturo nepieciešamo platību dažādām aitu grupām. Raksturo un analizē zoohigiēnas prasības aitu mītnēm. Raksturo un pamato aitu kūts un barības galdu iekārtošanas nosacījumus. Apraksta aploku iekārtošanas nosacījumus un pamato aploka veida izvēli. Raksturo aitu kūts inventāru un paskaidro inventāra pielietošanu. Salīdzina dažāda inventāra iegādes izmaksas.
2. Spēj: novērtēt aitu ganāmpulka turēšanas nosacījumu atbilstību labturības prasībām. Zina: aitu labturības prasības, aitu turēšanas un ēdināšanas tehnoloģijas, turēšanas un ēdināšanas kļūdas. Izprot: aitu turēšanas apstākļu un ēdināšanas prasību ievērošanas	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosaka un apraksta aitu fizioloģiskos rādītājus pēc pedagoga dotajiem kritērijiem un salīdzina tos ar veselas aitas fizioloģiskajiem rādītājiem. Apraksta pazīmes, kuras norāda uz saslimšanu. Nosauc aitu veselību ietekmējošos faktorus. Nosauc slimības, kuras ietekmē produkcijas ieguvi un kvalitāti.	Izvēlas konkrētu aitu grupu un nosaka un analizē aitu fizioloģiskos rādītājus un salīdzina tos ar veselas aitas fizioloģiskajiem rādītājiem. Ar vairākiem piemēriem raksturo pazīmes, kuras norāda uz saslimšanu. Raksturo aitu veselību ietekmējošos faktorus.

nepieciešamību dzīvnieku veselības nodrošināšanai.			Nosauc slimības, kuras ietekmē produkcijas ieguvi un kvalitāti, izskaidro to bīstamību.
3. Spēj: sniegt aitām pirmo palīdzību. Zina: medikamentu veidus un ievadīšanas metodes, izplatītākos medicīnas instrumentus un aprīkojumu ārstniecisko manipulāciju veikšanai, aitu slimības, pirmās palīdzības sniegšanas paņēmienus, izplatītāko slimību klīniskās pazīmes un nepieciešamību pēc veterinārārsta palīdzības. Izprot: savlaicīgi sniegtas pirmās palīdzības nozīmi aitu veselības saglabāšanā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc veterināro zāļu veidus un to ievadīšanas metodes. Vispārīgi apraksta instrumentus un aprīkojumu palīdzības sniegšanai. Demonstrē ar atbilstošiem paņēmieniem to pielietojumu. Nosauc gremošanas, elpošanas un dzimumorgānu slimību pazīmes. Sniedz pirmo palīdzību, vispārīgi apraksta profilakses pasākumus. Nosauc vielmaiņas slimību pazīmes. Sniedz pirmo palīdzību, vispārīgi apraksta profilakses pasākumus. Apraksta vispārīgi saindēšanās pazīmes. Sniedz pirmo palīdzību, apraksta profilakses pasākumus. Nosauc ķirurģisko slimību pazīmes, sniedz pirmo palīdzību, vispārīgi apraksta nepieciešamos instrumentus un materiālus. Nosauc infekcijas slimību pazīmes, vispārīgi apraksta profilakses pasākumus.	Nosauc un raksturo veterināro zāļu veidus un to ievadīšanas metodes. Nosauc instrumentus un aprīkojumu palīdzības sniegšanai, paskaidro to lietošanas nozīmi un pielieto tos pirmās palīdzības sniegšanai. Raksturo gremošanas, elpošanas un dzimumorgānu slimību pazīmes un izpausmi. Sniedz pirmo palīdzību, analizē profilakses pasākumus. Raksturo vielmaiņas slimību pazīmes un izpausmi. Sniedz pirmo palīdzību, analizē profilakses pasākumus. Raksturo saindēšanās pazīmes un izpausmi. Sniedz pirmo palīdzību, analizē profilakses pasākumus atkarībā no vielas, kura izsaukusi saindēšanos. Raksturo ķirurģisko slimību pazīmes un izpausmi, sniedz pirmo palīdzību pielietojot atbilstošākos instrumentus un materiālus, analizē profilakses pasākumus. Raksturo infekcijas slimību pazīmes un profilakses pasākumus.
4. Spēj: vannot un apgriezt nagus.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc situācijas, kad nepieciešama aitu nagu	Raksturo situācijas, kad nepieciešama aitu nagu

Zina: aitu nagu anatomiju, nagu kopšanas inventāra veidus un tā pielietojumu, nagu kopšanas un dezinfekcijas līdzekļus un vannošanas paņēmienus. Izprot: vannošanas un nagu kopšanas ietekmi uz aitas veselību un produktivitāti.		vannošana un apraksta vannošanas nozīmi. Nosauc nagu dezinfekcijai lietojamos līdzekļus. Pēc dotā parauga aprēķina nepieciešamo dezinfekcijas līdzekļu daudzumu. Vispārīgi apraksta aitu naga uzbūvi, paskaidro naga funkcijas. Nosauc iespējamās nagu patoloģijas. Apraksta sniedzamo palīdzību un veicamos profilakses pasākumus. Izvēlas nagu kopšanas inventāru, pielieto to uz mulāžas. Veic aitu fiksāciju. Apskata nagus un identificē pāraugušus un deformētus nagus. Izvērtē nagu apgriešanas nepieciešamību. Apgriež nagus. Ievēro drošus darba paņēmienus.	vannošana un izskaidro vannošanas nozīmi. Raksturo nagu dezinfekcijai lietojamos līdzekļus. Izvēlas efektīvākos, aprēķina nepieciešamo dezinfekcijas līdzekļu daudzumu. Raksturo aitu naga uzbūvi un funkcijas, izskaidro savlaicīgi koptu nagu ietekmi uz aitu veselību. Nosauc un izskaidro iespējamās nagu patoloģijas. Izvēlas konkrētai situācijai atbilstošu sniedzamo palīdzību un veicamos profilakses pasākumus. Izvēlas piemērotāko nagu kopšanas inventāru un pielieto to uz mulāžas. Veic aitu fiksāciju. Raksturo pāraugušus un deformētus nagus. Analizē nagu apgriešanas nepieciešamību. Apgriež nagus. Ievēro drošus darba paņēmienus.
5. Spēj: sastādīt pretparazitāro pasākumu plānu. Zina: aitu parazitārās slimības, pretparazitāro līdzekļu veidus un pielietojumu, attārpošanas plāna sastādīšanas nosacījumus. Izprot: parazītu ietekmi uz aitas veselību un pretparazitāro	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Definē parazītisma jēdzienu un parazītu veidus un raksturo to ietekmi aitu veselību. Nosauc parazitāro slimību pazīmes, apraksta parazīta attīstības ciklu. Uzskaita pretparazitāro līdzekļu veidus un to ievadīšanas metodes. Pēc parauga sastāda aitu attārpošanas plānu.	Uzskaita un raksturo parazītu veidus un izskaidro to ietekmi aitu veselību. Raksturo parazitāro slimību pazīmes, izskaidro parazīta attīstības ciklu. Raksturo pretparazitāro līdzekļu veidus un izskaidro to ievadīšanas metodes.

pasākumu nozīmi aitas veselības nodrošināšanā.		Izskaidro parazītu ietekmi uz aitas veselību.	Patstāvīgi sastāda aitu attārpošanas plānu, izvēlas attārpošanas līdzekļus. Pamato pretparazitāro pasākumu nozīmi aitas veselības nodrošināšanā.
6. Spēj: organizēt aitu cirpšanu. Zina: aitu fiksēšanas paņēmienus cirpšanas laikā, cirpšanas inventāra veidus un tā pielietojumu. Izprot: aitu cirpšanas ietekmi uz aitas veselību.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta aitu cirpšanas laika izvēli un aitu sagatavošanu cirpšanai. Fiksē aitas. Pielieto atbilstošu fiksēšanas inventāru un drošus darba paņēmienus. Nosauc aitu cirpšanai nepieciešamo inventāru un pielieto to. Nosauc aitu cirpšanai nepieciešamos apstākļus un paskaidro aitu cirpšanas ietekmi uz veselību.	Pamato aitu cirpšanas laika izvēli un izskaidro aitu sagatavošanu cirpšanai. Veic aitu fiksāciju. Izvēlas situācijai atbilstošāko aitu fiksēšanas paņēmienu. Lieto drošus darba paņēmienus un ievēro darba drošību. Raksturo aitu cirpšanas inventāru un pielieto to. Raksturo aitu cirpšanai nepieciešamo apstākļu un raksturo veselības problēmas.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Aitkopības pamatprocesu organizēšana" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spēju veidot aitu ganāmpulku atbilstoši mērķa produkcijai.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Raksturot aitkopības produkcijas pieprasījumu tirgū, atbilstošas aitu šķirnes izvēli. 2. Aizpildīt aitkopības nozares specifisko dokumentāciju. 3. Veidot aitu grupas. 4. Izvēlēties piemērotāko ganāmpulka aizsardzības veidu. 5. Fiksēt un pārvietot aitas.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Aitkopības pamatprocesu organizēšana" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio apkopoto informāciju par aitu šķirnēm Latvijā un pasaulē, šķirnes izvēli atbilstoši mērķa produkcijai, aitkopības nozari reglamentējošiem dokumentiem, aitu konstitūcijas un kondīciju tipiem, aitu eksterjera formām, aitu grupēšanas metodēm un paņēmieniem, aitu grupēšanas aprīkojumu, aitu ganāmpulka aizsardzības veidiem. Demonstrē aitu noķeršanas un fiksēšanas paņēmienus un metodes. Prezentē aitkopības saimniecībā veiktos praktiskos darbus un izdarītos secinājumus par aitu grupēšanu noteiktam mērķim, aitu identifikāciju un reģistra veidošanu, aitu transportēšanas aprīkojumu un inventāru, aitu transportēšanu un pārdzīšanu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Aitkopības pamatprocesu organizēšana" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Aitkopības pamatprocesu organizēšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: raksturot aitkopības produkcijas pieprasījumu tirgū, atbilstošas aitu šķirnes izvēli. Zina: aitu šķirnes, šķirņu krustojumus un audzēšanas metodes Latvijā un pasaulē, aitkopības produkcijas pieprasījumu tirgū. Izprot: aitkopības produkcijas pieprasījumu tirgū, šķirnes izvēles nozīmi produkcijas ieguvē un piemērotību Latvijas klimatiskajiem apstākļiem.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Atšķir aitu šķirnes un to krustojumus pēc ārējām pazīmēm. Nosauc to audzēšanas metodes un izmantošanas veidus. Apraksta aitkopības produkcijas tirgus pieprasījuma jaunākās tendences un piedāvājumu. Salīdzina cenas un izdara secinājumus. Nosauc aitu šķirnes izvēli noteicošos faktorus. Izdara secinājumus par aitu šķirnes piemērotību Latvijas klimatiskajiem apstākļiem.	Atšķir un raksturo aitu šķirnes un to krustojumus pēc ārējām pazīmēm. Izskaidro šķirņu audzēšanas metodes un izmantošanas veidus. Apraksta aitkopības produkcijas tirgus pieprasījuma jaunākās tendences un prognozē to iespējamo attīstību. Salīdzina cenas un nosaka optimālo cenu. Raksturo sugas un šķirnes izvēli noteicošos faktorus konkrētā situācijā. Pamato savu izvēli par aitu šķirnes piemērotību Latvijas klimatiskajiem apstākļiem.
2. Spēj: aizpildīt aitkopības nozares specifisko dokumentāciju. Zina: nozares specifisko dokumentāciju, normatīvo aktu prasības un dokumentu noformēšanas tehniskās prasības.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc aitkopības nozari reglamentējošos dokumentus. Aizpilda aitkopības nozares dokumentus pēc dotajiem paraugiem. Paskaidro dokumentā ietverto informāciju.	Raksturo aitkopības nozari reglamentējošajos dokumentos ietverto informāciju. Izskaidro dokumentu nozīmi saimniecisko lēmumu pieņemšanā. Aizpilda aitkopības nozares dokumentus.

Izprot: normatīvo aktu un izmaiņu prasību ievērošanas nepieciešamību dokumentācijas aizpildīšanā.			Paskaidro dokumentā ietverto informāciju un pamato tās nozīmi aitu audzēšanai.
3. Spēj: veidot aitu grupas. Zina: aitu šķirņu īpatnības, kondīciju, mērķa produkciju, aitu šķirošanas un grupēšanas aprīkojuma veidus, to pielietojumu, aitu šķirošanas un grupēšanas metodes un paņēmienus, ciltsdokumentu informāciju. Izprot: aitu šķirošanas un grupēšanas ietekmi uz mērķa produkciju.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Vispārīgi apraksta aitu konstitūcijas un kondīcijas tipus. Novērtē aitu eksterjeru pēc dotā apraksta. Nosauc aitu grupēšanas principus atkarībā pēc mērķa produkcijas. Nosauc aitu grupēšanas metodes un paņēmienus. Atpazīst un raksturo aitu grupēšanas aprīkojumu. Veido aitu grupas, ievērojot aitu grupēšanas principus. Ievēro drošības noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus.	Raksturo aitu konstitūcijas un kondīcijas tipus, paskaidro izvēlētā tipa ietekmi uz mērķa produkciju. Nosaka aitu eksterjeru un novērtē eksterjera kļūdas. Izskaidro aitu grupēšanas principus atkarībā pēc mērķa produkcijas. Raksturo aitu grupēšanas metodes un paņēmienus. Atpazīst un izskaidro aitu grupēšanas aprīkojuma pielietojumu. Veido aitu grupas, ievērojot aitu grupēšanas principus, izmantojot piemērotas grupēšanas metodes un paņēmienus. Paskaidro grupu veidošanas mērķi. Ievēro drošības noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus.
4. Spēj: izvēlēties piemērotāko ganāmpulka aizsardzības veidu. Zina: ganāmpulku sargiem piemēroto dzīvnieku un suņu šķirnes, aitu aizsardzības veidus ganībās no plēsējiem, ganu suņu izmantošanas iespējas. Izprot: suņu nozīmi aitu ganīšanā un aizsardzībā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc prasības ganību iežogojumam, lai tas nodrošinātu ganāmpulka aizsardzību. Nosauc ganu suņu šķirnes un to izmantošanas iespējas aitu ganīšanā un aizsardzībā. Nosauc dzīvniekus, kurus var izmantot aitu ganāmpulka aizsardzībai.	Nosauc un izskaidro prasības ganību iežogojumam, lai tas nodrošinātu ganāmpulka aizsardzību. Nosauc ganu suņu šķirnes un izskaidro suņu izmantošanas iespējas aitu ganīšanā un aizsardzībā un pamato suņu izmantošanas nepieciešamību aitu ganīšanā. Nosauc dzīvniekus, izskaidro kā tos var izmantot aitu ganāmpulka aizsardzībai.

5. Spēj: fiksēt un pārvietot aitas. Zina: aitu noķeršanas un fiksēšanas paņēmienus un metodes, dzīvnieku pārvadāšanas noteikumus, aitu transportēšanas veidus, aprīkojumu un inventāru, aitu pārdzīšanas metodes, ceļu satiksmes drošības noteikumus dzīvnieku pārvietošanai. Izprot: dzīvnieku labturības prasību ievērošanas nozīmi aitu transportēšanas un pārdzīšanas laikā.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta aitu noķeršanas un fiksēšanas paņēmienus un metodes. Noķer un fiksē aitas pārvietošanai, pielietojot speciālista norādītās fiksācijas metodes. Ievēro drošības noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus. Apraksta aitu pārvadāšanas noteikumu prasības un labturības nodrošināšanas nepieciešamību aitām. Nosauc aitu transportēšanas veidus, nepieciešamo aitu transportēšanas inventāru un aprīkojumu un drošības pasākumus. Transportē aitas. Pielieto aitu transportēšanas aprīkojumu un inventāru. Ievēro drošības noteikumus. Nosauc aitu pārdzīšanas metodes. Paskaidro ar dažu piemēru palīdzību ceļu satiksmes noteikumu ievērošanas nepieciešamību. Pārdzen aitas, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus. Pielieto drošus darba paņēmienus un ievēro darba drošību.	Raksturo aitu noķeršanas un fiksēšanas paņēmienus un metodes, to izvēles principus. Noķer un fiksē aitas pārvietošanai, izmantojot situācijai atbilstošākās fiksācijas metodes. Ievēro drošības noteikumus un lieto drošus darba paņēmienus. Skaidro un izvērtē aitu pārvadāšanas noteikumu prasību ievērošanas nepieciešamību un labturības prasību nodrošināšanas nepieciešamību. Izvēlas aitu piemērotāko transportēšanas veidu. Transportē aitas pielietojot situācijai atbilstošāko aitu transportēšanas aprīkojumu un inventāru. Ievēro drošības noteikumus. Raksturo aitu pārdzīšanas metodes. Paskaidro ar vairāku piemēru palīdzību ceļu satiksmes noteikumu ievērošanas nepieciešamību. Izvēlas atbilstošāko veidu un aprīkojumu aitu pārvietošanai. Pārdzen aitas. Pielieto drošus darba paņēmienus un ievēro darba drošību.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Aitu ganāmpulka atražošana un produkcija" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas atražot aitu ganāmpulku un iegūt aitkopības produkciju.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Sagatavot aitu ganāmpulku atražošanas procesam. 2. Organizēt aitu ganāmpulka atražošanas procesu. 3. Iegūt un sagatavot aitkopības produkciju realizācijai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Aitu ganāmpulka atražošana un produkcija" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio apkopoto par vaislai paredzēto dzīvnieku atbilstību atražošanai, aitu izlasi un atlasi, aitu dzimumorgānu uzbūvi un funkcijām, aitu dzimumciklu, aitu meklēšanās pazīmēm, apaugļošanās procesu un grūsnības pazīmēm, aitu dzemdību procesa norisi, aitu dzemdību palīdzības paņēmieniem un aprīkojumu, jēru apzīmēšanu, aitkopības produkcijas veidiem un tās pielietojumu, kvalitātes kritērijiem, aitas sagatavošanas plānu un skici prezentācijai. Demonstrē ar jēra maketu dzemdību palīdzības paņēmienus un aitas sagatavošanu prezentācijai, izmantojot foto un video materiālus vai skices. Prezentē aitkopības saimniecībā veiktos praktiskos darbus un izdarītos secinājumus par grūsnības noteikšanu un aprīkojuma lietošanu, aitu dzemdību procesa norisi, jaundzimušo jēru aprūpi, vilnas paraugu izpēti, vilnas uzglabāšanu un realizāciju, nobarojuma klases un kategorijas noteikšanu, sastādīto aitu audzēšanas gada kalendāru.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Aitu ganāmpulka atražošana un produkcija" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Aitu ganāmpulka atražošana un produkcija" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot aitu ganāmpulku atražošanas procesam. Zina: aitu fizioloģiskās prasības turēšanai ganāmpulkos, vides pieejamību, aitu plānoto realizāciju un aitu izlases metodes, aitu eksterjera kļūdas, aitu veselības rādītājus - atbilstību fizioloģiskajiem parametriem, aitu produktivitātes rādītājus, šķirnes standartus, aitu fizioloģiju - kondīciju, eksterjeru, zobu stāvokli, uzvedību, flēmēšanu. Izprot: aitu izlases un atlases nozīmi veselīga un saimnieciski produktīva ganāmpulka izveidē.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosaka aitu fizioloģisko un saimniecisko vaislas gatavību. Nosauc vaislai audzējamo dzīvnieku atbilstības kritērijus. Paskaidro ar piemēru aitu izlases un atlases jēdzienu. Izstrādā plānu aitu sagatavošanai ganāmpulka atražošanas procesam. Nosauc izlases un atlases principus aitu lecināšanai.	Nosaka un paskaidro fizioloģisko un saimniecisko vaislas gatavību. Raksturo un analizē vaislai audzējamo dzīvnieku atbilstības kritērijus. Definē aitu izlases un atlases jēdzienus un ar piemēriem izskaidro jēdziena būtību. Izstrādā plānu aitu sagatavošanai ganāmpulka atražošanas procesam, izvēlas konkrētais situācijai atbilstošus aitu un teķu atlases kritērijus. Izskaidro izlases un atlases principus aitu lecināšanai.
2. Spēj: organizēt aitu ganāmpulka atražošanas procesu. Zina: aitu reproduktīvās sistēmas uzbūvi, grūsnas aitas pazīmes, grūsnības noteikšanas metodes un aprīkojumu, dzemdību palīdzības sniegšanas metodes, jaundzimušo jēru aprūpi, pēcdzemdību perioda aprūpi.	45 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc aitu un teķu dzimumorgānu daļas, uzbūvi un paskaidro to funkcijas. Nosauc dzimumcikla un servisa perioda ilgumu un ar piemēru paskaidro galvenās aitu meklēšanās pazīmes. Paskaidro teķu uzvedību meklēšanās laikā. Apraksta aitu sagatavošanas procesu lecināšanai.	Raksturo aitu un teķu dzimumorgānu daļas, uzbūvi un izskaidro funkcijas. Raksturo dzimumcikla un servisa perioda ilgumu, ar piemēriem paskaidro aitu meklēšanās pazīmes. Raksturo teķu uzvedību meklēšanās laikā. Raksturo aitu sagatavošanas procesu lecināšanai, ar piemēru

Izprot: dzemdību palīdzības sniegšanas un jaundzimušo jēru aprūpes nepieciešamību ganāmpulka atražošanas procesā.		Sastāda lecināšanas plānu. Raksturo apaugļošanās procesu un nosauc grūsnības pazīmes. Lieto aprīkojumu aitu grūsnības noteikšanai. Nosaka aitas grūsnību. Apraksta dzemdību ceļus, dzemdību tuvošanās pazīmes, augļa novietojumu dzemdību laikā un dzemdību norises procesu. Apraksta dzemdību palīdzības sniegšanas pamatnoteikumus un izstrādā plānu palīdzības sniegšanai. Nosauc gadījumus dzemdību palīdzības sniegšanas nepieciešamībai. Ar jēra maketu demonstrē dzemdību palīdzības sniegšanas metodes. Apraksta jaundzimušā jēra un aitu mātes apkopšanas procesu. Nosauc jēru apzīmēšanas veidus un termiņu. Veic jēru apzīmēšanu. Nosauc drošības noteikumus jēru apzīmēšanas laikā.	pamato lecināšanas metodes izvēli. Sastāda lecināšanas plānu, pamato plānoto darbu secību. Izskaidro apaugļošanās procesu un raksturo grūsnības pazīmes. Lieto aprīkojumu aitu grūsnības noteikšanai. Izskaidro izmeklēšanas rezultātus. Raksturo dzemdību ceļus, dzemdību tuvošanās pazīmes, izskaidro augļa novietojumu dzemdību laikā un dzemdību norises procesu. Izskaidro dzemdību palīdzības sniegšanas pamatnoteikumus un izstrādā plānu palīdzības sniegšanai. Novērtē un pamato dzemdību palīdzības sniegšanas nepieciešamību. Ar jēra maketu demonstrē un izskaidro pielietotās dzemdību palīdzības sniegšanas metodes. Raksturo jaundzimušā jēra un aitu mātes apkopšanas procesu, izskaidro iespējamās jaundzimušo slimības un palīdzības sniegšanu. Raksturo jēru apzīmēšanas veidus un termiņu, izskaidro apzīmēšanas nepieciešamību. Veic jēru apzīmēšanu izvēloties atbilstošus paņēmienus. Pamato drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību.

3. Spēj: iegūt un sagatavot aitkopības produkciju realizācijai. Zina: aitkopības produkcijas veidus un tā pielietojumu, kvalitātes kritērijus, vilnas šķirošanas metodes, vaislas un nobarojamo dzīvnieku sagatavošanu pārdošanai, piena iegūšanas metodes un iespējas aitām, aitu sagatavošana prezentācijas pasākumiem, aitkopības produkcijas uzglabāšanas metodes un prasības, piena kvalitātes un uzglabāšanas prasības. Izprot: aitkopības produkcijas uzglabāšanas prasību ievērošanas nozīmi tās kvalitātes nodrošināšanā.	45 % no moduļa kopējā apjoma.	Veic aitu fiksāciju un vilnas nocirpšanu. Atpazīst un nosauc vilnas veidus, tehniskās īpašības. un ķīmisko sastāvu. Nosaka tīras vilnas iznākumu vienam paraugam. Ar piemēru paskaidro vilnas šķirošanas nepieciešamību, nosauc uzglabāšanas un izmantošanas iespējas. Nosauc aitu gaļas īpašības un apraksta kvalitātes rādītājus. Nosauc kautķermeņa barojuma klases un kategorijas, apraksta tās. Nosauc aitādu veidus. Ar dažiem piemēriem paskaidro aitādu novilkšanas tehniku un konservēšanas veidus. Nosauc aitu piena īpašības. Paskaidro aitu piena diētisko nozīmi. Apraksta prasības un nosauc nepieciešamo dokumentāciju vaislas dzīvnieku pārdošanai. Apraksta nobarojamo dzīvnieku sagatavošanu realizācijai un nobarojuma novērtējumu. Izstrādā plānu aitu prezentācijai pēc pedagoga dotas konkrētas aitas parauga. Sastāda aitu audzēšanas gada kalendāru, atbilstoši norādītajai konkrētai situācijai.	Izvēlas atbilstošus instrumentus un aprīkojumu un veic aitu fiksāciju un cirpšanu, izmantojot piemērotāko paņēmienu. Raksturo vilnas veidus, tehniskās īpašības. un ķīmisko sastāvu. Nosaka tīras vilnas iznākumu vairākiem paraugiem. Pamato tīras vilnas iznākumu atkarībā no vilnas parauga kvalitātes. Raksturo vilnas uzglabāšanas apstākļus, pamato vilnas šķirošanas nepieciešamību un, minot vairākus piemērus, paskaidro tās izmantošanas iespējas. Raksturo aitu gaļas īpašības un analizē kvalitātes rādītājus. Raksturo kautķermeņa barojuma klases un kategorijas. Nosauc un raksturo aitādu veidus. Ar vairākiem piemēriem paskaidro aitādu novilkšanas tehniku un raksturo konservēšanas veidus, izvērtē tos. Analizē aitu piena īpašības un izskaidro diētisko vērtību. Nosauc aitu šķirnes, no kurām iegūst visvairāk piena. Nosauc aitu piena izmantošanas veidus. Raksturo un izvērtē aitu piena iegūšanas metodes un piena kvalitātes un uzglabāšanas prasības.

			Izskaidro prasības vaislas dzīvnieku pārdošanai un paskaidro nepieciešamajā dokumentācijā ietverto informāciju. Raksturo nobarojamo dzīvnieku sagatavošanu realizācijai un novērtē nobarojumu. Izvēlas aitu pēc pedagoga piedāvātajiem paraugiem, novērtē aitas izskatu un izstrādā plānu aitu prezentācijai. Apraksta veiktos darbus un pamato veikto darbu nepieciešamību. Izvēlas aitu atnešanās periodu un sastāda aitu audzēšanas gada kalendāru. Norāda aitu audzēšanas mērķi un pamato savu izvēli.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Aitu suņu apmācība" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas sagatavot aitu suņus ganīšanai un ganāmpulka aizsardzībai.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. izvēlēties piemērotāko suņu šķirni un izvērtēt tā lietderību aitu ganīšanā un ganāmpulka aizsardzībā. 2. pārzināt suņa sagatavošanu aitu ganāmpulka aizsardzībai. 3. organizēt aitu ganīšanu izmantojot ganu suni
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Aitu suņu apmācība" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio apkopoto informāciju par aitu ganu un sargsuņu šķirnēm, to izaudzēšanas un uzturēšanas metodēm, vesela suņa fizioloģiskajiem rādītājiem, veterinārām prasībām sunim atrodoties aitu ganāmpulkā, suņu uzvedības tipiem, padevības pazīmēm, kucēnu audzēšanu un audzināšanu, suņu apmācību. Demonstrē suņu apmācības vispārējās paklausības komandas, suņu ganīšanas komandas un pretkomandas. Prezentē aitkopības saimniecībā gūtās praktiskās iemaņas un izdarītos secinājumus par suņu apmācību, sargsuņa darbību, suņa komunikāciju ar saimnieku un aitām, aitu ganīšanu izmantojot suni.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Aitu suņu apmācība" ir brīvās izvēles modulis. Modulis "Aitu suņu apmācība" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Aitu suņu apmācība" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvēlēties piemērotāko suņu šķirni un izvērtēt tā lietderību aitu ganīšanā un ganāmpulka aizsardzībā. Zina: ganu un sargsuņu šķirnes, veselības rādītājus, izaudzēšanas un uzturēšanas metodes Latvijā un pasaulē. Izprot: atbilstošas suņu šķirnes izvēles nozīmi ganāmpulka ganīšanai un aizsardzībai.	35 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta aitu ganu un sargsuņu šķirnes pēc ārējām pazīmēm, rakstura īpašībām. Nosauc aitu ganu un sargsuņu uzturēšanas un izaudzēšanas metodes. Izvēlas suni atbilstoši izmantošanas veidam. Nosauc vesela suņa fizioloģiskos rādītājus. Novērtē suņa veselības stāvokli, apraksta pazīmes, kuras norāda uz saslimšanu. Nosauc veterinārās prasības sunim aitu ganāmpulkā.	Raksturo aitu ganu un sargsuņu šķirnes pēc ārējām pazīmēm, rakstura īpašībām. Nosauc aitu ganu un sargsuņu uzturēšanas un izaudzēšanas metodes. Izvēlas suni atbilstoši izmantošanas veidam. Raksturo vesela suņa fizioloģiskos rādītājus. Novērtē suņa veselības stāvokli, raksturo pazīmes, kuras norāda uz saslimšanu. Raksturo veterinārās prasības sunim aitu ganāmpulkā un izskaidro to nozīmi.
2. Spēj: pārzināt suņa sagatavošanu aitu ganāmpulka aizsardzībai. Zina: suņu etoloģijas pamatus, apmācības pamatprincipus un līmeņus, suņa motivācijas elementus, suņa komunikāciju ar saimnieku un aitām. Izprot: apmācīta suņa nozīmi darbā ar aitām.	40 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta suņu uzvedības tipus. Vispārīgi apraksta dažāda vecuma kucēnu audzēšanas un audzināšanas principus. Apraksta suņa apmācības pamatprincipus un līmeņus. Demonstrē dažas suņu paklausību raksturojošās komandas. Ar 2-3 piemēriem raksturo suņa motivācijas elementus, apraksta suņa komunikāciju ar saimnieku un aitām.	Raksturo un analizē suņu uzvedības tipus. Raksturo dažāda vecuma kucēnu audzēšanas un audzināšanas principus. Raksturo suņa apmācības pamatprincipus un līmeņus. Demonstrē vairākus suņu komandu veidus un žestus. Ar vairākiem piemēriem raksturo visus suņa motivācijas elementus, apraksta suņa

		Sagatavo sargsuni ganāmpulka aizsardzībai, pielietojot suņu galveno komandu kompleksu sargsuņa sagatavošanai. Lieto drošus apmācības paņēmienus un ievēro drošību.	komunikāciju ar saimnieku un aitām. Sagatavo sargsuni ganāmpulka aizsardzībai, pielietojot suņu galveno komandu kompleksu sargsuņa sagatavošanai. Lieto drošus apmācības paņēmienus un ievēro drošību. Izskaidro apmācīta sargsuņa nozīmi aitu ganāmpulka aizsardzībai.
3. Spēj: organizēt aitu ganīšanu izmantojot ganu suni. Zina: suņa ganīšanas komandas un pretkomandas. Izprot: saimnieka komunikācijas ar suni nozīmi ganīšanas procesā.	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta ganīšanas apmācību aploku ierīkošanas nosacījumus. Demonstrē suņu galveno komandu un pretkomandu komplektu. Organizē aitu ganīšanas procesu, izmantojot suni. Ievēro drošības noteikumus.	Paskaidro ganīšanas apmācību aploku ierīkošanas nosacījumus. Demonstrē suņu ganīšanas komandas un pretkomandas un izskaidro to nozīmi. Organizē aitu ganīšanas procesu izmantojot suni un izskaidro ganu suņa nozīmi. Ievēro drošības noteikumus.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Lopkopības tehniķa ar specializāciju aitkopībā prakse" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas plānot un organizēt aitu audzēšanas, turēšanas, ēdināšanas un kopšanas darbus saimniecībā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Novērtēt saimniecībā esošos resursus un aizpildīt aitkopības nozares specifisko dokumentāciju. 2. Organizēt aitu ēdināšanu. 3. Novērtēt atsevišķu aitu un kopējā ganāmpulka veselības stāvokli. 4. Organizēt aitu ganāmpulka atražošanas procesu. 5. Iegūt un sagatavot aitkopības produkciju realizācijai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas B un C daļas profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" iegūšanai nepieciešamie moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lopkopības tehniķa ar specializāciju aitkopībā prakse" apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kura laikā prezentē portfolio (darbu mapi) ar sagatavotajiem materiāliem par veiktajiem darbiem prakses vietā, pašvērtējumu, darba vietas prakses vadītāja vērtējumu. Darbu mapes vēlamais saturs: 1. Titullapa. 2. Prakses vietas apraksts. 3. Sešas sadaļas. Katrā no sadaļām secīgi apkopoti ikdienā veicamo darbu apraksti, vizuālais materiāls, prakses vietā veiktie aprēķini, sastādītie plāni un izdarītie secinājumi. 1. Aitkopības saimniecības raksturojums, aitu kūts iekārtojums un pielietojamais aprīkojums. 2. Dažādu vecumu un fizioloģiskā stāvokļa aitu ēdināšanas organizēšana novietnēs un barošanas laukumos, aitu ganīšana, lopbarības sagatavošana, barības devas, nepieciešamā lopbarības daudzuma noteikšana. 3. Aitu ganāmpulka atražošanas process: aitu lecināšana, grūsnības noteikšana, atnešanās organizēšana. 4. Aitkopības produkcijas iegūšana un sagatavošana realizācijai. 5. Atsevišķu aitu un kopējā ganāmpulka veselības stāvokļa novērtējums, biežāk sastopamās slimības, pirmās palīdzības sniegšanas gadījumu apraksts. 6. Moduļa apguves pašvērtējums.

	Noslēguma prezentācijā iekļauti secinājumi un atziņas par prakses laikā apgūto. Izglītojamie iesniedz atbilstošos profesionālās kvalifikācijas prakses dokumentus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lopkopības tehniķa ar specializāciju aitkopībā prakse" ir paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē un ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā" ieguvei.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lopkopības tehniķa ar specializāciju aitkopībā prakse" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: novērtēt saimniecībā esošos resursus un aizpildīt aitkopības nozares specifisko dokumentāciju.	5 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta saimniecības darbības virzienu un novērtē esošos resursus pēc iepazīšanās ar saimniecību. Apzina aitkopības nozares specifisko dokumentāciju saimniecībā un salīdzina to atbilstību ar normatīvo aktu prasībām. Aizpilda aitkopības nozares specifisko dokumentāciju izmantojot saimniecībā esošo paraugu.	Novērtē un analizē saimniecības resursus pēc iepazīšanās ar saimniecību. Patstāvīgi aizpilda aitkopības nozares specifisko dokumentāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Salīdzina ar saimniecībā esošajiem aizpildītajiem aitkopības nozares dokumentiem. Nepieciešamības gadījumā koriģē dokumentu. Pamato precīzi un savlaicīgai aizpildītu aitkopības nozares dokumentu nozīmi aitu audzēšanas procesā.
2. Spēj: organizēt aitu ēdināšanu.	40 % no moduļa kopējā apjoma.	Veic aitu grupēšanu, ievērojot darba drošību. Veic aitu ēdināšanu atbilstoši aitas vecumam un fizioloģiskam stāvoklim. Sastāda ēdināšanas plānu izvēlētai aitu grupai. Nosaka papildbarības nepieciešamību atbilstoši aitu vecumam, dzimumam,	Nosaka aitu grupas pēc raksturīgām pazīmēm un veic aitu grupēšanu. Izvēlas atbilstošus grupēšanas paņēmienus un ievēro darba drošību. Pārbauda barības kvalitāti organoleptiski un veic aitu ēdināšanu atbilstoši aitas

		fizioloģiskajam stāvoklim un izēdina to. Ierīko aitu aplokus, lieto atbilstošus materiālus un instrumentus darbu veikšanai. Lieto drošus darba paņēmienus un ievēro darba drošību. Gana un pārdzen aitas speciālista klātbūtnē. Kopj ganības speciālista vadībā. Aprēķina nepieciešamo barības daudzumu izvēlētai aitu grupai. Sagatavo un novieto uzglabāšanai lopbarību speciālista vadībā. Veic lopbarības kvalitātes organoleptisko novērtēšanu speciālista vadībā.	vecumam un fizioloģiskam stāvoklim. Sastāda ēdināšanas plānu visām aitu grupām saimniecībā. Pamato un plāno nepieciešamību izēdināt papildbarību atbilstoši aitu vecumam, dzimumam, fizioloģiskajam stāvoklim un izēdina to. Izvēlas un sagatavo atbilstošus materiālus un darbu veikšanai nepieciešamos instrumentus. Veic nepieciešamos priekšdarbus aploku ierīkošanai vai remontam. Ierīko aitu aplokus norādītajā vietā. Lieto drošus darba paņēmienus un ievēro darba drošību. Patstāvīgi gana un pārdzen aitas. Patstāvīgi kopj ganības pēc speciālista norādījumiem. Aprēķina barības daudzumu visām aitu grupām saimniecībā. Sagatavo un novieto uzglabāšanai lopbarību, analizē tehnoloģijas speciālista vadībā. Veic lopbarības kvalitātes organoleptisko novērtēšanu speciālista vadībā, salīdzina ar kvalitatīvas lopbarības kritērijiem.
3. Spēj: novērtēt atsevišķu aitu un kopējā ganāmpulka veselības stāvokli.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosaka aitu mītņu platību, mikroklimata parametrus un saimniecībā pielietotos zoohigiēnas pasākumus. Vēro ganāmpulku un nosaka pazīmes, kuras raksturo kopējā ganāmpulka veselības stāvokli.	Novērtē aitu mītņu platību, mikroklimata parametrus un saimniecībā pielietotos zoohigiēnas pasākumus. Salīdzina ar normatīviem. Sniedz priekšlikumus situācijas uzlabošanai.

		Nosaka aitas veselības rādītājus izmantojot. veterinārmedicīnā izstrādātos norādījumus. Nosaka pazīmes, kuras norāda uz saslimšanu aitai izmantojot. veterinārmedicīnā izstrādātos norādījumus. Noķer un fiksē aitas pēc specialista norādītā paņēmiena. Apgriež aitām nagus, lieto atbilstošus instrumentus. Lieto atbilstošus darba paņēmienus un ievēro darba drošību. Veic aitu nagu kopšanu, lieto atbilstošus kopšanas aprīkojumu un līdzekļus. Lieto atbilstošus darba paņēmienus un ievēro darba drošību. Nosaka pazīmes, kuras norāda uz parazītu klātbūtni specialista vadībā. Sastāda aitu attārpošanas plānu un veic aitu attārpošanu uzklausot speciālista norādījumus.	Patstāvīgi nosaka pazīmes, kuras norāda uz kopējā ganāmpulka veselības stāvokli. Novērtē kopējo ganāmpulka veselības stāvokli. Izsaka un pamato savu viedokli par turpmāko rīcību ganāmpulka veselības stāvokļa stabilizēšanai. Patstāvīgi nosaka aitas veselības rādītājus saskaņā ar veterinārmedicīnā izstrādātiem norādījumiem. Izsaka un pamato savu viedokli par turpmāko rīcību aitu veselības slimību profilaksei. Patstāvīgi nosaka pazīmes, kuras norāda uz saslimšanu aitai saskaņā ar veterinārmedicīnā izstrādātiem norādījumiem. Izsaka un pamato savu viedokli par turpmāko rīcību aitu atveseļošanai. Patstāvīgi noķer un fiksē aitas, izvēlas atbilstošāko fiksēšanas paņēmienu. Izvēlas atbilstošus instrumentus un patstāvīgi apgriež aitām nagus. Veic instrumentu kopšanu pēc izdarītās procedūras. Lieto atbilstošus darba paņēmienus un ievēro darba drošību. Veic aitu nagu kopšanu, dezinfekciju vai vannošanu. Izvēlas atbilstošus kopšanas aprīkojumu un līdzekļus.

			Veic aprīkojuma kopšanu pēc izdarītās procedūras. Lieto atbilstošus darba paņēmienus un ievēro darba drošību. Patstāvīgi nosaka pazīmes, kuras norāda uz parazītu klātbūtni aitai saskaņā ar veterinārmedicīnā izstrādātiem norādījumiem. Patstāvīgi sastāda aitu attārpošanas plānu un veic aitu attārpošanu saskaņā ar veterinārmedicīnā izstrādātiem norādījumiem.
4. Spēj: organizēt aitu ganāmpulka atražošanas procesu.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Sastāda aitu lecināšanas plānu un organizē aitu lecināšanu, uzklausot speciālista norādījums. Nosaka aitu gatavību lecināšanai pēc raksturīgām meklēšanās pazīmēm. Veic aitu izlasi un pāru atlasi lecināšanai. Nosaka vai prognozē aitu grūsnības ilgumu specialista klātbūtnē. Sagatavo dzemdību vietu pēc speciālista norādījuma. Uzrauga un vada dzemdību procesu saskaņā ar specialista norādījumiem. Veic jaundzimušā jēra un aitas aprūpi pēc dzemdībām saskaņā ar speciālista norādījumiem. Apzīmē jērus speciālista vadībā.	Sastāda aitu lecināšanas plānu, saskaņo ar saimniecības speciālistu. Organizē aitu lecināšanu pēc sastādītā plāna. Izvēlas piemērotāko lecināšanas veidu. Pamato savu izvēli. Nosaka aitu meklēšanās pazīmes. Novērtē un nosaka aitu atbilstību lecināšanai. Veic aitu izlasi un pāru atlasi lecināšanai. Nosaka vai prognozē aitu grūsnības ilgumu. Lieto aparatūru grūsnības noteikšanai. Novērtē situāciju kūtī. Sagatavo dzemdību vietu paredzot atsevišķus aizgaldu aitām un jēriem.

			Novēro dzemdību procesa periodus un patstāvīgi vada dzemdību procesu. Veic jaundzimušā jēra un aitas aprūpi pēc dzemdībām patstāvīgi. Patstāvīgi apzīmē jērus.
5. Spēj: iegūt un sagatavot aitkopības produkciju realizācijai.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Fiksē un cērp aitas. Sagatavo un novieto vilnu uzglabāšanai saskaņā ar speciālista norādījumiem. Sagatavo vaislas un nobarojamo dzīvnieku realizācijai saskaņā ar speciālista norādījumiem. Sagatavo aitas prezentācijai saskaņā ar speciālista norādījumiem. Novērtē aitu realizācijas ekonomisko pamatojumu speciālista vadībā.	Sagatavo aitu cirpšanai, fiksē un cērp aitas. Veic aitas pārbaudi un, nepeiciešamības gadījumā, dezinfekciju pēc cirpšanas. Sagatavo un novieto vilnu uzglabāšanai. Veic vilnas uzskaiti. Patstāvīgi sagatavo vaislas un nobarojamo dzīvnieku realizācijai. Patstāvīgi sagatavo aitas prezentācijai. Patstāvīgi novērtē aitu realizācijas un saimnieciskās darbības ekonomisko pamatojumu.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Zirgu audzēšana un ciltsdarbs" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas audzēt zirgus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Orientēties zirgu selekcijā. 2. Aizpildīt nepieciešamo zirgu uzskaites dokumentāciju. 3. Organizēt ķēves lecināšanu. 4. Pārraudzīt ķēves grūsnības procesu un dzemdības. 5. Novērtēt zirga eksterjeru un darbaspējas.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Zirgu audzēšana un ciltsdarbs" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio apkopoto informāciju par dažādu šķirņu zirgu audzēšanu atkarībā no ciltsdarba mērķa. Demonstrē aizpildītos zirga uzskaites dokumentus. Prezentācijā iekļauj jautājumus par: – zirgu audzēšanas programmām un to mērķiem; – zirgu reģistrēšanas un apzīmēšanas reglamentējošajiem dokumentiem; – ķēves lecināšanas un apsēklošanas metodēm, metožu atšķirībām, to priekšrocībām un trūkumiem; – zirga eksterjera un darbaspēju novērtēšanas kritērijiem; – veiktajiem pasākumiem zirgu novietnē, novērojot ķēves grūsnību, veterinārārsta klātbūtnes nepieciešamību apgrūtinātu dzemdību gadījumā un jaundzimuša kumeļa apkopšanu. Prezentē saimniecībā veiktos praktiskos darbus un izdarītos secinājumus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Zirgu audzēšana un ciltsdarbs" ir brīvās izvēles modulis. Modulis "Zirgu audzēšana un ciltsdarbs" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Zirgu audzēšana un ciltsdarbs" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: orientēties zirgu selekcijā. Zina: zirgu šķirņu daudzveidību pasaulē un Latvijā, zirgu šķirņu klasifikāciju, zirgu audzēšanas programmas un informācijas meklēšanas iespējas interneta resursos. Izprot: selekcijas nozīmi zirgu audzēšanas procesā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosaka zirgu šķirnes, tās raksturīgākās pazīmes. Izskaidro zirgu selekcijas jēdzienu un vispārīgi apraksta, selekcijas metodes. Nosauc Latvijā visas spēkā esošās zirgu audzēšanas programmas.	Raksturo zirga šķirni pēc klasifikācijas un izmantošanas virziena. Pamato savu izvēli zirgu šķirnes raksturošanai. Definē zirgu selekcijas jēdzienu un raksturo selekcijas metodi, kura ir atkarīga no selekcijas mērķa, pamato metodes izvēli. Raksturo visu Latvijā spēkā esošo zirgu audzēšanas programmu audzēšanas mērķi.
2. Spēj: aizpildīt nepieciešamo zirgu uzskaites dokumentāciju. Zina: normatīvo aktu prasības dzīvnieku audzēšanā, zirgu uzskaites dokumentus un to aizpildīšanas kārtību. Izprot: precīzi un savlaicīgi aizpildītu un uzturētu kārtībā dokumentu nozīmi zirgu audzēšanas procesā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc nepieciešamos zirgu uzskaites dokumentus un to aizpildīšanas kārtību. Pēc parauga aizpilda nepieciešamo zirgu uzskaites dokumentāciju, paskaidro dokumentā ietverto informāciju.	Raksturo zirgu uzskaites dokumentu aizpildīšanas nepieciešamību un dokumentu aizpildīšanas termiņus. Aizpilda nepieciešamo zirgu uzskaites dokumentāciju. Paskaidro dokumentā ietverto informāciju un pamato tās nozīmi zirgu audzēšanai.
3. Spēj: organizēt ķēves lecināšanu.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc meklēšanās signālus ķēvei.	Raksturo ķēves meklēšanās signālus, argumentē un pamato optimālo lecināšanas laiku.

Zina: ķēves meklēšanās signālus, apsēklošanas metodes un pasākumus ķēves lecināšanas organizēšanai. Izprot: atbildīgas rīcības nozīmi ķēves lecināšanas procesa organizēšanā.		Apraksta ķēves lecināšanas un apsēklošanas metodes. Prognozē ķēves atnešanās laiku. Sagatavo ķēves lecināšanas plānu, apraksta notikumu gaitu, izdara secinājumus par ķēves atnešanās laiku.	Raksturo un pamato ķēves lecināšanas un apsēklošanas metodes. Izskaidro katras lecināšanas metodes priekšrocības, pamato apsēklošanas metodes izvēli, prognozē ķēves atnešanās laiku. Sagatavo ķēves lecināšanas rīcības plānu, argumentē un pamato rīcības nepieciešamību un nozīmi, nosaka ķēves atnešanās laiku.
4. Spēj: pārraudzīt ķēves grūsnības procesu un dzemdības. Zina: dabīgas grūsnības norises kārtību, dzemdību tuvošanās pazīmes, dabīgas vai apgrūtinātas dzemdību pazīmes, pazīmes, kad nepieciešama veterinārārsta palīdzība dzemdību laikā, jaundzimuša kumeļa apkopšanas un kumeļa atšķiršanas metodes. Izprot: atbilstošas vides un labturības prasību nodrošināšanas nepieciešamību un atbilstošas rīcības nodrošināšanas nepieciešamību dzemdību procesā.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta dabīgas grūsnības norises procesu un dzemdību tuvošanās pazīmes. Apraksta dabīgu zirgu dzemdību norises procesu un labturības prasību ievērošanas nepieciešamību. Paskaidro veterinārārsta klātbūtnes nepieciešamību. Apraksta jaundzimušā kumeļa apkopšanas darbības. Apraksta kumeļa atšķiršanas metodes.	Raksturo dabīgu grūsnības norises procesu un dzemdību tuvošanās pazīmes. Ar vairākiem piemēriem raksturo dabīgu vai apgrūtinātu dzemdību pazīmes. Raksturo labturības prasības dzemdību procesa nodrošināšanai. Izvērtē un pamato veterinārārsta klātbūtnes nepieciešamību. Nosaka jaundzimušā kumeļa apkopšanas nozīmīgumu un argumentē veterinārārsta klātbūtnes nepieciešamību. Nosaka vēlamāko kumeļu atšķiršanas metodi, ar vairākiem piemēriem pamato tās nozīmīgumu.
5. Spēj: novērtēt zirga eksterjeru un darbaspējas. Zina: zirga ķermeņa daļas, eksterjera trūkumus, eksterjera novērtēšanas metodes un biomehānikas pamatprincipus.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc zirga ķermeņa daļas, apraksta to funkcijas. Nosauc zirga eksterjera trūkumus. Nosauc eksterjera vērtēšanas metodes. Novērtē zirga eksterjeru, izmantojot paraugu.	Raksturo zirga ķermeņa daļas, izskaidro to funkcijas. Nosauc un raksturo izteiktus zirga eksterjera trūkumus un argumentēti pamato trūkuma būtiskumu zirga izmantošanā.

Izprot: eksterjera novērtēšanas metodes balstoties uz zirga biomehāniskajiem pamatprincipiem.		Apraksta zirga biomehānikas pamatprincipus. Nosauc visas zirga darbaspējas. Raksturo konkrēta zirga darbaspējas.	Nosauc un izskaidro eksterjera vērtēšanas metodes. Novērtē zirga eksterjeru, pielieto dažādas vērtēšanas metodes. Nosaka eksterjera trūkumus, ja tādi ir. Apraksta zirga biomehānikas pamatprincipus un paskaidro iespējamos riskus pie nepareizas zoohigiēnas un labturības prasību ievērošanas. Argumentēti pamato savu viedokli. Nosauc un raksturo visas zirga darbaspējas, ar konkrētiem piemēriem paskaidro darbaspēju nozīmi atbilstoši zirga šķirnei un izmantošanas veidam.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Zirgu labturība un ēdināšana" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas nodrošināt zirgu labturību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Nodrošināt zirgu labturībai atbilstošu vidi. 2. Saplānot zirga dienas režīmu. 3. Ēdināt zirgus. 4. Veikt ikdienas zirga fiziskā un psiholoģiskā stāvokļa monitoringu. 5. Veikt ikdienas nagu un apmatojuma kopšanu. 6. Sniegt zirgam pirmo medicīnisko palīdzību.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Zirgu labturība un ēdināšana" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio apkopoto informāciju par zirga labturības nodrošināšanu, izvēloties kādu zirga raksturojošu pazīmi – vecumu, šķirni, izmantošanas veidu. Demonstrē zirga kopšanas inventāra pielietošanu un kopšanas paņēmienus. Prezentācijā iekļauj jautājumus par: – zirgu labturības nodrošināšanu un labturības prasību izpildi novietnēs; – zirgu ēdināšanu, barības veidiem un devām; – zirga fizioloģiju, vesela un slima zirga pazīmēm; – zirga aktīvo kustību nodrošināšanas nepieciešamību un zirga dienas režīma plānošanu; – veiktajiem darbiem un galvenajiem secinājumiem mācību saimniecībā zirgu ēdināšanā, zirgu labturības nodrošināšanā, zirga nagu un apmatojuma kopšanā un pirmās nepieciešamās medicīniskās palīdzības sniegšanā. Prezentē zirgu saimniecībā veiktos praktiskos darbus un izdarītos secinājumus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Zirgu labturība un ēdināšana" ir brīvās izvēles modulis. Modulis "Zirgu labturība un ēdināšana" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Zirgu labturība un ēdināšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmen is	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: nodrošināt zirgu labturībai atbilstošu vidi. Zina: zirgu uzvedības pazīmes, zoohigiēnas un labturības prasības un kūtsmēslu apsaimniekošanas prasības. Izprot: prasību un nosacījumu atbilstību zirgu labturības nodrošināšanai.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc likumā lietotos terminus un jēdzienus. Paskaidro likuma būtību dzīvnieku labturības nodrošināšanai. Nosauc minimālās labturības prasības zirgu turēšanā un kopšanā. Vispārīgi raksturo zirga uzvedības pazīmes. Mēra mikroklimata rādītājus. Veic nepieciešamos darbus atbilstoši labturības prasībām, lai uzturētu zirgu novietni un apkārtējo vidi kārtībā.	Definē un izskaidro likumā lietotos terminus un jēdzienus. Paskaidro likuma pielietošanas nepieciešamību dzīvnieku labturības un veselības nodrošināšanai. Apraksta labturības prasības zirgu turēšanā un kopšanā, nodarbināšanā. Raksturo zirga uzvedības pazīmes dažādā vecumā un dažādās turēšanas vietās un apstākļos. Mēra mikroklimata rādītājus. Izdara secinājumus. Piedāvā risinājumus dažāda veida novietņu uzturēšanai atbilstoši labturības prasībām zirgu novietnē un veic nepieciešamos darbus, lai uzturētu zirgu novietni un apkārtējo vidi kārtībā.
2. Spēj: saplānot zirga dienas režīmu. Zina: apstākļus zirga aktīvām kustībām, aktīvās kustības, plānošanas principus, labturības un drošības prasības.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Saplāno dienas režīmu viena vecuma zirgiem, ievēro plānošanas principus, izdara secinājumus. Apraksta aktīvo kustību plānošanas principus, izdara secinājumus. Saplāno zirgam aktīvās kustības vienai dienai.	Ievērojot plānošanas principus saplāno darba dienas režīmu dažāda vecuma zirgiem un atbilstoši to izmantošanas mērķim, pamato izveidotā dienas režīma plānu. Saplāno un ar vairākiem piemēriem raksturo aktīvās

Izprot: zirga dienas režīma ietekmi uz zirga labturību.			kustības zirgiem pēc vecuma grupām un izmantošanas veida, ievērojot drošības prasības, pamato savu aktīvo kustību plānu.
3. Spēj: ēdināt zirgus. Zina: barības veidus, kvalitātes kritērijus, nepieciešamās barības devas, zirgu vecuma grupas un fizioloģiskās īpašības, ēdināšanas metodes un paņēmienus, ganību ierīkošanas un apsaimniekošanas pamatprincipus. Izprot: precīzi saplānotas barības devas ietekmi uz zirgu veselību.	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Uzskaita gremošanas sistēmas uzbūvi un paskaidro darbību. Vispārīgi uzskaita lopbarības veidus, ko izmanto zirgu ēdināšanā un apraksta kopbarības kvalitātes kritērijus. Paskaidro zirga ēdināšanas un barības devas plānošanas principus. Ar 1-2 piemēriem izklāsta zirga ēdināšanas metodes un pielietotos paņēmienus. Plāno barības devu zirgam, izdara secinājumus. Ēdina zirgus. Nosaka barības līdzekļu kvalitāti un izēdināšanas secību, izdara secinājumus. Ievēro drošības noteikumus. Nosaka ganību platības vajadzību konkrētam dzīvnieku skaitam pēc vecuma un izmantošanas veida.	Raksturo zirga gremošanas sistēmas uzbūvi un darbību dažādām zirgu grupām. Raksturo dažādu zirgu vecuma grupām ēdināšanā izmantotos lopbarības veidus un lopbarības kvalitātes rādītājus. Paskaidro zirga ēdināšanas un barības devas plānošanas principus. Ar vairākiem piemēriem izklāsta zirga ēdināšanas metodes un pielietotos paņēmienus. Plāno barības devu zirgam pēc vecuma un nodarbošanās, izdara secinājumus. Ēdina zirgus, izvēlas ēdināšanas metodi un paņēmienus. Izvērtē katra barības līdzekļa kvalitāti un izēdināšanas nozīmīgumu, pamato savu izvēli. Ievēro drošības noteikumus. Izvēlas ganību platības vajadzību konkrētam dzīvnieku skaitam pēc to vecuma, kultivēto zālāju izmantošanas ilguma, pamato savu izvēli.
4. Spēj: veikt ikdienas zirga fiziskā un psiholoģiskā stāvokļa monitoringu. Zina: vesela un slima zirga fizioloģiju, zirga fiziskā un	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta vesela zirga fizioloģiju un psiholoģiskos rādītājus, veicot monitoringu, prognozē zirga pašsajūtas izmaiņas. Nosauc zirgu kondīciju veidus. Nosauc zirgu kondīciju veidus.	Apraksta vesela zirga fizioloģiju un prognozē zirga pašsajūtu izmaiņas pēc noteiktām pazīmēm, pamato savu izvēli. Raksturo zirgu kondīciju veidus ar vairākiem piemēriem. Raksturo zirgu

psiholoģiskā stāvokļa izmaiņu pazīmes un zirgu slimības. Izprot: atbildīgas rīcības ietekmi uz zirga pašsajūtu.			slimības un nosaka slimību pazīmes.
5. Spēj: veikt ikdienas nagu un apmatojuma kopšanu. Zina: zirga kopšanas inventāru, līdzekļus un to pielietojumu, zirga nagu un apmatojuma kopšanas metodes. Izprot: zirgu psiholoģiskā stāvokļa piemērotību ikdienas apkopei.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta zirga nagu kopšanas inventāru, tā pielietošanas iespējas un nepieciešdamību, zirga nagu kopšanas paņēmienus un pamato nagu kopšanas nepieciešamību. Kopj zirga nagus. Pielieto zirga nagu kopšanas inventāru. Ievēro drošus darba paņēmienus. Apraksta vispārīgi zirga apmatojuma kopšanas inventāru, tā pielietošanas iespējas un nepieciešdamību, zirga apmatojuma kopšanas paņēmienus un pamato apmatojuma kopšanas nepieciešamību. Kopj zirga apmatojumu. Pielieto zirga apmatojuma kopšanas inventāru. Ievēro drošus darba paņēmienus.	Raksturo zirga nagu kopšanas inventāru, izskaidro tā pielietošanas nepieciešamību un lietošanas paņēmienus, zirga nagu kopšanas paņēmienus. Pamato zirga nagu kopšanas nepieciešamību. Kopj zirga nagus. Izvēlas nagu kopšanas inventāru un paskaidro nagu kopšanas inventāra pielietošanas secību un nozīmi nagu kopšanas procesā. Izvēlas un pielieto atbilstošus nagu kopšanas paņēmienus. Paskaidro nagu kopšanas darbu secību. Ievēro drošus darba paņēmienus. Raksturo zirga apmatojuma kopšanas inventāru, izskaidro tā pielietošanas nepieciešamību un lietošanas paņēmienus, zirga apmatojuma kopšanas paņēmienus. Pamato zirga apmatojuma kopšanas nepieciešamību. Kopj zirga apmatojumu. Izvēlas apmatojuma kopšanas inventāru un paskaidro apmatojuma kopšanas inventāra pielietošanu un nozīmi apmatojuma kopšanas procesā. Izvēlas un pielieto atbilstošus

			apmatojuma kopšanas paņēmienus. Paskaidro apmatojuma kopšanas darbu secību. Ievēro drošus darba paņēmienus.
6. Spēj: sniegt zirgam pirmo medicīnisko palīdzību. Zina: medicīniskās palīdzības minimumu zirgkopībā, zirgu anatomiju un veterinārijas pamatprocedūras. Izprot: precīzi veiktu veterinārārsta norādījumu un atbildīgi izvērtētas veterinārārsta klātbūtnes nepieciešamības nozīmi savlaicīgā medicīniskās palīdzības sniegšanā.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc zirga anatomijas raksturošanai lietotos terminus un vispārīgi raksturo zirga ķermeņa daļas un to funkcijas. Apraksta pirmās palīdzības sniegšanas procedūru konkrētai situācijai. Pamato veterinārārsta klātbūtnes nepieciešamību. Apraksta medicīniskās palīdzības minimumu, paskaidro veterinārijas pamatprocedūras, ko var veikt bez veterinārārsta palīdzības. Izvēlas manipulācijai nepieciešamos instrumentus un paņēmienus. Sniedz zirgam pirmo medicīnisko palīdzību speciālista klātbūtnē. Ievēro drošības noteikumus.	Sagrupē zirga anatomiju raksturojošos terminus atbilstoši zirga uzbūves struktūrai. Raksturo zirga ķermeņa daļas un paskaidro to funkcijas. Ar vairākiem piemēriem un dažādām situācijām paskaidro pirmās palīdzības sniegšanas nepieciešamību. Izvērtē savu darbību situācijas atrisināšanai. Pamato veterinārārsta klātbūtnes nepieciešamību. Raksturo medicīniskās palīdzības minimumu, paskaidro veterinārijas pamatprocedūras, ko var veikt bez veterinārārsta palīdzības. Ar vairākiem piemēriem izvērtē veterinārārsta klātbūtnes nepieciešamību un pamato veterinārārsta klātbūtnes nozīmi savlaicīgā medicīniskās palīdzības sniegšanā. Izvēlas manipulācijai nepieciešamos instrumentus un paņēmienus. Sniedz zirgam pirmo medicīnisko palīdzību un pamato savas darbības. Izskaidro situācijas, kad nepieciešama veterinārārsta klātbūtne. Ievēro drošības noteikumus.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Zirga sagatavošana izmantošanai" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas dažādi izmantot zirgu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Nodarbināt zirgu atbilstoši zirga šķirnei un vecumam. 2. Jāt ar zirgu un braukt ar pajūgu. 3. Sniegt rekreatīvos un tūrisma pakalpojumus ar zirgiem. 4. Sagatavot zirgu prezentācijai. 5. Sagatavot zirgu transportēšanai. 6. Apmācīt zirgu dažādos vecumposmos. 7. Lietot zirgsaimniecības inventāru.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Zirga sagatavošana izmantošanai" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio apkopoto informāciju par zirga sagatavošanas un apmācības procesu no kumeļa vecuma līdz pieaugušam zirgam. Demonstrē zirgu inventāra kopšanu un sagatavoto rekreācijas un tūrisma pakalpojuma plānu un komunikāciju ar klientu. Prezentācijā iekļauj jautājumus par: – zirga nodarbināšanu dažādos tā vecuma posmos un atbilstoši tā šķirnei, jāšanas un braukšanas pamatprincipiem; – zirga vadības paņēmieniem; – zirga transportēšanu; – zirgu apmācību, apmācības metodēm un treniņiem; – zirgu novietnē veiktajiem darbiem - zirga inventāra lietošanu un kopšanu. Prezentē zirgu saimniecībā veiktos praktiskos darbus un izdarītos secinājumus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Zirga sagatavošana izmantošanai" ir brīvās izvēles modulis. Modulis "Zirga sagatavošana izmantošanai" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Zirga sagatavošana izmantošanai" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: nodarbināt zirgu atbilstoši zirga šķirnei un vecumam. Zina: zirgu izmantošanas un nodarbināšanas veidus, piemērotību veicamajam darbam, informācijas par zirgu izmantošanas veidiem meklēšanas vietnes. Izprot: zirga nodarbināšanas iespējas atbilstoši zirga šķirnei un vecumam.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta zirga nodarbināšanas vajadzību atbilstoši šķirnei un vecumam. Novērtē un ar piemēru paskaidro konkrētas šķirnes un vecuma zirga piemērotību veicamajam uzdevumam.	Izskaidro zirga nodarbināšanas nepieciešamību atbilstoši šķirnei un vecumam. Ar vairākiem piemēriem pamato dažādu zirga šķirņu un vecuma piemērotību veicamajam uzdevumam vai darbam.
2. Spēj: jāt ar zirgu un braukt ar pajūgu. Zina: zirga vadības paņēmienus, zirga uzvedību vadīšanas laikā, drošības noteikumus jāšanas un braukšanas laikā un zirglietu un inventāra pielietošanu. Izprot: drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību jāšanas un braukšanas laikā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc zirga vadības paņēmienus, nepieciešamo jāšanas inventāru, izklāsta tā pielietošanas iespējas. Apraksta zirga uzvedību jāšanas laikā. Nosauc drošības noteikumus, kas jāievēro jāšanas laikā. Ar 1-2 piemēriem paskaidro drošības ievērošanas nepieciešamību un sekas, kas rodas, ja neievēro drošības noteikumus jāšanas laikā. Jāj ar zirgu speciālista pavadībā, vadot zirgu pēc specialista norādījumiem.	Izskaidro zirga vadības paņēmienus, nosauc nepieciešamo inventāru, raksturo inventāra sastāvdaļas, izklāsta inventāra pielietošanas iespējas, apraksta dažāda rakstura un vecuma zirgu uzvedību vadīšanas laikā. Nosauc drošības noteikumus, kas jāievēro jāšanas laikā. Ar 3-5 piemēriem paskaidro drošības ievērošanas nepieciešamību un sekas, kas rodas, ja neievēro drošības noteikumus jāšanas laikā.

		Nosauc zirgu pajūga vadības paņēmienus, nepieciešamo braukšanas inventāru, izklāsta tā pielietošanas iespējas. Apraksta zirga uzvedību braukšanas laikā. Brauc ar zirgu pajūgu speciālista pavadībā, vadot zirgu pēc speciālista norādījumiem. Nosauc drošības noteikumus, kas jāievēro braukšanas laikā. Ar 1-2 piemēriem paskaidro drošības ievērošanas nepieciešamību un sekas, kas rodas, ja neievēro drošības noteikumus braukšanas laikā. Apraksta zirga vadības līdzekļus un ar piemēru nosauc to pielietošanas iespējas.	Jāj ar zirgu speciālista pavadībā, patstāvīgi vadot zirgu. Apraksta zirgu pajūga vadības paņēmienus, nosauc nepieciešamo inventāru, raksturo inventāra sastāvdaļas, izklāsta inventāra pielietošanas iespējas, apraksta dažāda rakstura un vecuma zirgu uzvedību vadīšanas laikā. Brauc ar zirgu pajūgu speciālista pavadībā, vadot zirgu pajūgu patstāvīgi. Nosauc drošības noteikumus, kas jāievēro braukšanas laikā. Ar 3-5 piemēriem paskaidro drošības ievērošanas nepieciešamību un sekas, kas rodas, ja neievēro drošības noteikumus braukšanas laikā. Izskaidro un pamato ar vairākiem piemēriem dažādu zirga vadības līdzekļu pielietošanas iespējas un nepieciešamību. Salīdzina pielietojamās zirglietas un inventāru dažāda rakstura un vecumposma zirgiem.
3. Spēj: sniegt rekreatīvos un tūrisma pakalpojumus ar zirgiem. Zina: piedāvāto tūrisma pakalpojumu, tūrisma piedāvājuma izstrādāšanas metodes un klientu ieinteresēšanas veidus, profesionālās un vispārējās ētikas, saskarsmes un komunikācijas	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc minimālos drošības noteikumus, kas jāievēro izmantojot zirgu rekreācijas un tūrisma pakalpojumu sniegšanas laikā. Nosauc rekreācijas un tūrisma pakalpojuma veidus ar zirgiem un pakalpojumu izveides pamatprincipus.	Apraksta drošības noteikumus, kas jāievēro izmantojot zirgu rekreācijas un tūrisma pakalpojumu sniegšanas laikā. Izskaidro rekreācijas tūrisma pakalpojuma piedāvājuma nozīmi klientam. Apraksta tūrisma pakalpojuma izveides pamatprincipus.

pamatprincipus un drošības pasākumus. Izprot: drošības pasākumu ievērošanas nepieciešamību pasākumu organizēšanā un pozitīvu klientu atsauksmju ietekmi uz tūrisma pakalpojumu attīstību.		Izveido rekreācijas un tūrisma pakalpojuma piedāvājumu. Pamato nepieciešamību komunicēt ar klientu pasākuma apmeklēšanas nodrošināšanai. Nosauc objektīvas pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas nosacījumus.	Izveido rekreācijas un tūrisma pakalpojuma piedāvājumu un apraksta pakalpojuma norisi. Modelē klientu ieinteresēšanas veidus pasākuma piedāvājumā. Nosauc un pamato objektīvas pakalpojumu kvalitātes nosacījumu nepieciešamību.
4. Spēj: sagatavot zirgu prezentācijai. Zina: zirga uzvedību publisko pasākumu laikā, zirga sagatavošanas metodes un prezentēšanas prasības un zirga darbaspēju vērtēšanas kritērijus. Izprot: labturības prasību ievērošanas nozīmību kvalitatīvai zirgu sagatavošanai prezentācijai.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc zirga sagatavošanas metodes un prezentēšanas prasības, kuras ir nepieciešamas zirga prezentācijai. Vispārīgi apraksta raksturīgo zirga uzvedību publisko pasākumu laikā. Demonstrē zirga sagatavotības pakāpi prezentācijai.	Apraksta zirga sagatavošanas metodes un prezentācijas prasības, kas ir nepieciešamas, zirga prezentācijai. Ar vairākiem piemēriem izskaidro un prognozē zirgu uzvedību dažādu publisko pasākumu laikā. Demonsrtrē prezentācijai sagatavotu zirgu, raksturo savu darbību zirga sagatavošanā.
5. Spēj: sagatavot zirgu transportēšanai. Zina: zirgu transportēšanas paņēmienus, drošības un labturības prasības zirga transportēšanas laikā. Izprot: drošības un labturības prasību ievērošanas nozīmību kvalitatīvai zirgu transportēšanai.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc minimālās zirgu labturības prasības un transportēšanas paņēmienus. Sagatavo zirgu transportēšanas pasākumu plānu. Sagatavo zirgu transportēšanai.	Apraksta un raksturo optimālās zirgu labturības prasības un transportēšanas paņēmienus. Sagatavo zirgu transportēšanas pasākumu plānu. Sagatavo zirgu transportēšanai.
6. Spēj: apmācīt zirgu dažādos vecumposmos. Zina: zirga fizioloģiju, etoloģiju, apmācības metodes inventāru un treniņa metodes, treniņa plāna sastādīšanas principus un darba	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc kumeļa apmācības metodes un drošības noteikumus, kas jāievēro treniņa laikā. Sastāda kumeļa apmācības plānu un paskaidro drošības pasākumu ievērošanas noteikumus.	Apraksta kumeļa apmācības metodes un drošības noteikumus, kas jāievēro treniņa laikā. Sastāda kumeļa apmācības plānu.

drošības pasākumu pamatprincipus dažādos vecumposmos. Izprot: zirga apmācības specifiku dažādos vecumposmos un darba drošības pasākumu ievērošanas nepieciešamību.		Demonstrē kumeļu apmācības metodes. Nosauc jaunzirga apmācības un treniņu metodes un drošības noteikumus, kas jāievēro treniņa laikā. Sastāda jaunzirga apmācības plānu un prognozē sasniedamos rezultātus. Paskaidro drošības pasākumu ievērošanas noteikumus. Nosauc zirga apmācības un treniņu metodes un drošības noteikumus, kas jāievēro treniņa laikā. Demonstrē zirga apmācības treniņa metodes. Sastāda zirga apmācības plānu un paskaidro drošības pasākumu ievērošanas noteikumus.	Ar piemēriem pamato drošības pasākumu ievērošanas nepieciešamību. Demonstrē kumeļu apmācības metodes. Apraksta jaunzirga apmācības un treniņu metodes un drošības noteikumus, kas jāievēro treniņa laikā. Sastāda jaunzirga apmācības plānu un nosauc kontrētus vēlamos sasniedzamos treniņu rezultātus. Ar piemēriem pamato drošības pasākumu ievērošanas nepieciešamību. Apraksta zirga apmācības un treniņu metodes un drošības noteikumus, kas jāievēro treniņa laikā. Demonstrē zirga apmācības treniņa metodes, izvēlas un lieto nepieciešamo inventāru. Sastāda zirga apmācības plānu atbilstoši plāna sastādīšanas principiem. Ar piemēriem pamato drošības pasākumu ievērošanas nepieciešamību.
7. Spēj: lietot zirgsaimniecības inventāru. Zina: jāšanas un braukšanas inventāru un pielietojumu, inventāra kopšanas līdzekļus un labošanas paņēmienus, materiālu īpašības.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Izvēlas jāšanas vai braukšanas vajadzībām paredzēto inventāru, paskaidro lietošanas nozīmi. Pēc parauga sagatavo zirgu un jāšanas un braukšanas inventāru. Veic zirglietu kopšanu un labošanu, ievērojot darba drošības prasības.	Izvēlas jāšanas vai braukšanas vajadzībām paredzēto inventāru, ar vairākiem piemēriem paskaidro lietošanas nozīmi atbilstoši zirga izmantošanas veidam. Sagatavo zirgu un jāšanas un braukšanas inventāru, atbilstoši zirga izmantošanas veidam.

Izprot: kopta jāšanas un braukšanas inventāra ietekmi uz zirga un cilvēka pašsajūtu.			Veic zirglietu kopšanu un labošanu, paskaidro konkrētu paņēmienu pielietošanas nepieciešamību, izskaidro kopta inventāra ietekmi uz zirgu, ievērojot darba drošības prasības.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Zirga rehabilitācija" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas organizēt zirga atlabšanu pēc pārslodzes vai traumas.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. apkopot nepieciešamo informāciju par zirga rehabilitācijas veidiem. 2. organizēt zirga normālu funkciju atjaunošanas procesu. 3. plānot zirga atpūtas režīmu pēc pārslodzes vai traumas.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Zirga rehabilitācija" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio apkopoto informāciju par zirga pārslodzes iespējamību un traumatismu un zirga rehabilitācijas pasākumu nodrošināšanu. Demonstrē zirgam primāro apkopi traumu gadījumā un imitē masāžas kustības. Prezentācijā iekļauj jautājumus par: −zirga normālu funkciju atjaunošanas procesa organizēšanu; −zirgam paredzētajiem rehabilitācijas veidiem; −atpūtas režīma plānošanu zirgam pēc pārslodzes un traumām. Prezentē zirgu saimniecībā veiktos praktiskos darbus un izdarītos secinājumus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Zirga rehabilitācija" ir brīvās izvēles modulis. Modulis "Zirga rehabilitācija" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Zirga rehabilitācija" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: apkopot nepieciešamo informāciju par zirga rehabilitācijas veidiem. Zina: zirga rehabilitācijas veidus, informācijas meklēšanas iespējas. Izprot: atbilstoša un efektīva rehabilitācijas veida nozīmi zirga funkciju atjaunošanai.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Uzskaita zirga masāžas veidus un masāžas veikšanas nepieciešamības gadījumus. Vispārīgi demonstrē masāžas veikšanas darbības. Nosauc zirga fizioterapijas pielietošanas mērķi. Nosauc citus zirgam paredzētos terapijas veidus.	Apraksta zirga masāžas veidus, patstāvīgi izvērtē masāžas pielietošanas nepieciešamību. Demonstrē masāžas veikšanas darbības, paskaidro darbības veikšanas secību un iedarbību uz zirgu. Apraksta un pamato zirga fizioterapijas pielietošanas nepieciešamību. Apraksta citus zirgam paredzētos terapijas veidus.
2. Spēj: organizēt zirga normālu funkciju atjaunošanas procesu. Zina: zirga anatomiju un fizioloģiju, labturības prasības, veterinārijas minimumu un zirga funkciju atjaunošanas paņēmienus. Izprot: zirga funkciju atjaunošanas nepieciešamību kvalitatīvai zirga izmantošanai.	40 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un apraksta zirga ķermeņa balsta un kustību orgānu sistēmu uzbūvi un izklāsta fizioloģiskos pamatprincipus. Nosauc pirmās palīdzības sniegšanas minimumu pedagoga 2 dotajiem traumu gadījumu piemēriem. Uz mulāžas veic primāro trumu apkopi. Uzskaita minimālās labturības prasības, kas jāievēro zirgam atkopjoties no traumas vai pārslodzes.	Raksturo zirga ķermeņa balsta un kustību orgānu sistēmu uzbūvi. Izskaidro fizioloģiskos pamatprincipus. Salīdzina dažādu šķirņu zirgu balsta sistēmu. Izskaidro atšķirības. Raksturo pirmās palīdzības sniegšanas minimumu pedagoga 3 dotajiem traumu gadījumiem. Pamato savas darbības traumu apkopē. Uz mulāžas veic primāro trumu apkopi, paskaidro darbību secību.

		Pēc parauga veido zirga atkopšanās plānu pēc pārslodzes vai traumas.	Apraksta minimālās labturības prasības, kas jāievēro zirgam atkopjoties no traumas vai pārslodzes, pamato šo prasību ievērošanas nepieciešamību. Patstāvīgi veido zirga atkopšanās plānu zirga pārslodzes un traumas gadījumā.
3. Spēj: plānot zirga atpūtas režīmu pēc pārslodzes vai traumas. Zina: atpūtas režīma plānus, metodes un paņēmienus zirga funkciju normālai atjaunošanai. Izprot: atpūtas režīma nozīmi zirga turpmākai izmantošanai.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Plāno zirga atpūtas režīmu pārslodzes gadījumā. Ar piemēru paskaidro atpūtas režīma nozīmi zirga darbaspēju atjaunošanai. Plāno zirga atpūtas režīmu traumas gadījumā. Ar piemēru paskaidro atpūtas režīma nozīmi zirga darbaspēju atjaunošanai.	Plāno dažāda vecuma un noslodzes zirgiem atpūtas režīmu pārslodzes gadījumā. Ar vairākiem piemēriem paskaidro atpūtas režīma nozīmi zirga darbaspēju atjaunošanai. Plāno zirgiem atpūtas režīmu dažādu traumu gadījumā. Ar vairākiem piemēriem paskaidro atpūtas režīma nozīmi zirga darbaspēju atjaunošanai.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Jātnieku sports" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas plānot zirga sagatavošanu jātnieku sporta sacensībām.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Orientēties jātnieku sporta veidos un sacensību noteikumos. 2. Sagatavot un izmantot nepieciešamo inventāru un vietu treniņu procesam. 3. Saplānot atbilstošu treniņa grafiku.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Jātnieku sports" apguves rezultātā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio apkopoto informāciju par jātnieku sporta veidiem, sporta veida aprakstiem, jātnieka un zirga sagatavošanos treniņu procesam un labturības prasību ievērošanu sacensību laikā. Demonstrē inventāru zirgu treniņu nodrošināšanai un paskaidro inventāra lietošanas nozīmi. Prezentācijā iekļauj jautājumus par: – jātnieku sporta veidiem Latvijā un Pasaulē; – inventāra sagatavošanu un izmantošanu zirga treniņu procesam; – treniņa grafiku plānošanas nepieciešamību un principiem; – piemērotu labturības apstākļu nodrošināšanu zirgiem, tos transportējot un ēdināšanas režīma ievērošanu sporta sacensībās. Prezentē zirgu saimniecībā veiktos praktiskos darbus un izdarītos secinājumus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Jātnieku sports" ir brīvās izvēles modulis. Modulis "Jātnieku sports" ir specializācijas modulis profesionālajai kvalifikācijai "Lopkopības tehniķis". Modulis apgūstams pēc profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis" visu moduļu apguves.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Jātnieku sports" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: orientēties jātnieku sporta veidos un sacensību noteikumos. Zina: olimpiskos un citus FEI atzītos jātnieku sporta veidus Latvijā un pasaulē. Izprot: katra sporta veida specifiku.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc Olimpiskos jātnieku sporta veidus. Nosauc populārākos FEI atzītos jātnieku sporta veidus Latvijā un pasaulē. Nosauc vispārējos sacensību noteikumus Latvijā. Nosauc LJF ētikas kodeksa pamatprincipus.	Apraksta Olimpiskos jātnieku sporta veidus. Katram no tiem izklāsta galvenos noteikumus. Nosauc zināmos Latvijas izlases dalībniekus, zirgus un viņu izcilākos sasniegumus. Apraksta un ar vairākiem piemēriem paskaidro un salīdzina populārāko jātnieku sporta veidu attīstību Latvijā un pasaulē. Apraksta un salīdzina dažādu sacensību disciplīnu vispārējos noteikumus. Apraksta un raksturo LJF ētikas kodeksa nozīmi jātnieku sportā.
2. Spēj: sagatavot un izmantot nepieciešamo inventāru un vietu treniņu procesam. Zina: nepieciešamo inventāru un tā pielietojumu zirga trenēšanai. Izprot: atbilstoši izvēlēta inventāra nozīmi treniņa procesa nodrošināšanai.	40 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta minimāli nepieciešamos sagatavošanās darbus, pirms uzsākt zirga izmantošanu. Nosauc nepieciešamo inventāru, atbilstoši zirga izmantošanas veidam. Sagatavo nepieciešamo inventāru atbilstoši speciālista norādītajam zirga izmantošanas veidam. Demonstrē minimālo nepieciešamo inventāra	Patstāvīgi saplāno un sagatavo nepieciešamo sagatavošanās darba grafiku jātniekam, atbilstoši plānotajam zirga izmantošanas veidam. Nosauc nepieciešamo inventāru, apraksta un salīdzina tā izmantošanas iespējas. Izvēlas zirga izmantošanas veidu un sagatavo atbilstošu inventāru. Demonstrē atbilstoša treniņu

		daudzumu, atbilstoši plānotajam treniņam. Sagatavo treniņa vietu. Lieto drošus darba paņēmienus un ievēro drošības prasības. Apraksta zirga sagatavošanas procesa gaitu pirms norādīto treniņu uzsākšanas.	inventāra izvēli noteiktajam treniņa mērķim, apraksta un sagrupē nepieciešamo inventāru atbilstoši norādītajam treniņu veidam. Sagatavo treniņa vietu atbilstoši konkrētam treniņa veidam. Lieto drošus darba paņēmienus un ievēro drošības prasības. Piedāvā iespējamos risinājumus treniņu inventāra papildināšanai. Patstāvīgi sastāda un pamato zirga sagatavošanas darbu grafiku, attiecībā pret doto zirga treniņu plānu.
3. Spēj: saplānot atbilstošu treniņa grafiku. Zina: zirga un jātnieka treniņa procesu, zirga fizioloģiskos procesus slodzes laikā, uzdevumu secību. Izprot: atšķirību starp zirga apmācību un trenēšanu ikdienā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc zirga treniņa plāna struktūru atbilstoši treniņu veidam. Sagatavo vispārīgu treniņa plānu. Paskaidro uzdevumu secību. Nosauc nepieciešamos organizatoriskos pasākumus zirga nodarbināšanas un treniņa procesa nodrošināšanai. Sastāda zirga nodarbināšanas un treniņa procesa organizēšanas plānu.	Izvēlas zirga treniņa veidu, sagatavo un pamato treniņu plānu grafiku, atbilstoši izvēlētajam treniņu veidam un zirga fizioloģiskajiem procesiem. Sniedz alternatīvus variantus. Pamato organizatoriskā pasākuma lietderību. Sastāda zirga nodarbināšanas un treniņa procesa organizēšanas plānu. Izskaidro atšķirības starp zirga apmācību un zirga trenēšanu ikdienā.
4. Spēj: plānot zirgu dalību sporta sacensībās. Zina: zirga labturības un darba drošības prasības sacensību režīmā. Izprot: labturības un darba drošības nozīmi uz zirga rezultātu kvalitāti sacensībās.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un ar dažiem piemēriem paskaidro minimālās labturības un drošības prasības, kas jāievēro sacensību laikā.	Apraksta un raksturo optimālās labturības un drošības prasības, kas jāievēro sacensību laikā. Prognozē zirga uzvedību sacensību laikā.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Lopkopības tehniķa ar specializāciju zirgkopībā prakse" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas plānot un organizēt zirgu audzēšanas, turēšanas, ēdināšanas un kopšanas darbus saimniecībā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Nodrošināt zirgu labturību. 2. Piedalīties zirgu audzēšanā. 3. Izmantot zirgu atbilstoši darbaspējām. 4. Apmācīt zirgu dažādos vecumposmos. 5. Sagatavot zirgu prezentācijai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas B un C daļas profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" iegūšanai nepieciešamie moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lopkopības tehniķa ar specializāciju zirgkopībā prakse" apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu, kura laikā prezentē portfolio (darbu mapi) ar sagatavotajiem materiāliem par veiktajiem darbiem prakses vietā, pašvērtējumu, darba vietas prakses vadītāja vērtējumu. Darbu mapes vēlamais saturs: 1.Titullapa. 2.Prakses vietas apraksts. 3.Sešas sadaļas. Sadaļu ieteicamais saturs atbilstošs sasniedzamajiem rezultātiem: 1) Zirgu labturības nodrošināšana – zirgu novietnes kopšana, zirga nagu ikdienas apkope, zirga apmatojuma kopšana, zirgu ēdināšana. 2) Zirgu audzēšana, zirgu šķirnes, zirgu uzskaites dokumentācija, zirgu lecināšana, ķēves grūsnības process un dzemdības. 3) Zirgu izmantošana atbilstoši darbaspējām, jāšana ar zirgu, braukšana zirga pajūgā. 4) Zirgu apmācīšana dažādos vecumposmos, kumeļa apmācība, jaunzirga apmācība. 5) Zirga sagatavošana prezentācijai, zirga sagatavošanas prasības publiskiem pasākumiem. 6) Moduļa apguves pašvērtējums. Katrā no sadaļām secīgi apkopoti ikdienā veicamo darbu apraksti, vizuālais materiāls, prakses vietā veiktie aprēķini, sastādītie plāni un izdarītie secinājumi.

	Noslēguma prezentācijā iekļauti secinājumi un atziņas par prakses laikā apgūto. Izglītojamais iesniedz atbilstošos profesionālās kvalifikācijas prakses dokumentus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lopkopības tehniķa ar specializāciju zirgkopībā prakse" ir paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē un ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas "Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā" ieguvei.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Lopkopības tehniķa ar specializāciju zirgkopībā prakse" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: nodrošināt zirgu labturību.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Novērtē labturības prasību ievērošanu zirgu novietnē. Salīdzina ar normatīvo aktu prasībām. Kopj zirgu novietni. Ievēro darba drošību un pielieto drošus darba paņēmienus. Saplāno veicamos darbus zirga nagu ikdienas apkopei. Veic zirga nagu ikdienas apkopi. Pielieto atbilstošas darba metodes metodes un ievēro drošības noteikumus. Organizē savu darbu, saskaņā ar darba veikšanas laiku. Saplāno veicamos darbus zirga apmatojuma kopšanai. Veic zirga apmatojuma kopšanu. Pielieto atbilstošas darba metodes metodes un ievēro drošības noteikumus. Organizē savu darbu, saskaņā ar darba veikšanas laiku. Nosaka zirgiem esošos barības līdzekļus un ganību iespējas saimniecībā. Novērtē organoleptiski barības līdzekļus. Saplāno barības devu	Novērtē novietnes piemērotību labturības prasībām, sniedz priekšlikumus situācijas uzlabošanai. Regulāri kopj zirgu novietni un uztur kārtībā apkārtējo vidi. Ievēro darba drošību un pielieto drošus darba paņēmienus. Secīgi saplāno veicamos darbus nagu ikdienas apkopei. Veic zirga nagu ikdienas apkopi, izvēlas nagu apkopes inventāru un aprīkojumu. Pielieto atbilstošas darba metodes un ievēro drošības noteikumus. Organizē savu un palīgstrādnieku darbu, nosakot darbu izpildes laiku. Koriģē veicamos darbus atbilstoši konkrētajai situācijai. Secīgi saplāno veicamos darbus zirga apmatojuma kopšanai. Veic zirga apmatojuma kopšanu, izvēlas apmatojuma kopšanas inventāru un aprīkojumu.

		vienam zirgam, atbilstoši pieejamiem barības līdzekļiem, zirga vecumam un izmantošanai. Ēdina zirgus, atbilstoši to vecumam, fizioloģiskajām īpašībām un sezonai. Ievēro drošības noteikumus ēdinot zirgus.	Pielieto atbilstošas darba metodes un ievēro drošības noteikumus. Organizē savu un palīgstrādnieku darbu, nosakot darbu izpildes laiku. Koriģē veicamos darbus atbilstoši konkrētajai situācijai. Nosaka zirgiem esošos barības līdzekļus un ganību iespējas saimniecībā. Novērtē organoleptiski un izvēlas barības līdzekļus zirga ēdināšanai. Prognozē ganību izmantošanu atbilstoši konkrētajiem laika apstākļiem. Saplāno barības devas saimniecībā esošajiem zirgiem, atbilstoši pieejamiem barības līdzekļiem, zirgu vecumam un izmantošanai. Nosaka sagatavotās barības pietiekamību. Ēdina zirgus, atbilstoši sastādītajam barības devu plānam, zirgu vecumam, fizioloģiskajām īpašībām, izmantošanas veidam un sezonai. Ievēro drošības noteikumus ēdinot zirgus.
2. Spēj: piedalīties zirgu audzēšanā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosaka zirgu šķirnes, izmantojot šķirņu raksturīgo pazīmju paraugu. Nosaka zirgu izmantošanas iespējas prakses saimniecībā. Iepazīstas ar zirgu uzskaites	Nosaka zirgu šķirnes pēc šķirņu raksturīgākajām pazīmēm un nosaka to izmantošanas iespējas. Pamato zirgu atbilstošu izmantošanu saimniecībā.

		dokumentiem saimniecībā un salīdzina to atbilstību ar normatīvo aktu prasībām. Veic zirgu uzskaites dokumentu aizpildīšanu, izmantojot saimniecībā esošo paraugu. Plāno veicamos darbus ķēves lecināšanai. Iespēju gadījumā piedalās ķēves lecināšanā, ievērojot drošības noteikumus. Novēro ķēves grūsnības norisi un prognozē dzemdību tuvošanos. Nosaka ķēvei apgrūtinātas vai dabīgas dzemdību pazīmes. Piedalās ķēves dzemdību procesā, ja ir tāda iespēja. Ievēro drošības noteikumus.	Patstāvīgi prakses saimniecībā aizpilda zirgu uzskaites dokumentus, atbilstoši normatīvo aktu prasībām, salīdzina ar saimniecībā esošajiem aizpildītajiem zirgu uzskaites dokumentiem. Nepieciešamības gadījumā koriģē dokumentu vai argumentēti pamato sava dokumenta informāciju. Pamato precīzi un savlaicīgai aizpildītu zirgu uzskaites dokumentu nozīmi zirgu audzēšanas procesā. Patstāvīgi nosaka ķēves meklēšanās pazīmes. Secīgi saplāno veicamos darbus ķēves lecināšanai. Iespēju gadījumā piedalās ķēves lecināšanā, ievērojot drošības noteikumus. Novēro grūsnības norises procesu un atšķir dabīgu dzemdību tuvošanos no apgrūtinātām dzemdību pazīmēm. Prognozē dzemdību tuvošanos ķēvei un veterinārārsta palīdzības nepieciešamību dzemdību laikā. Piedalās ķēves dzemdību procesā, ja ir tāda iespēja. Ievēro drošības noteikumus.
3. Spēj: izmantot zirgu atbilstoši darbaspējām.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Kopj un labo jāšanas un braukšanas inventāru. Sagatavo zirgu jāšanai.	Izvēlas zirga izmantošanas inventāra kopšanas līdzekļus un drošus paņēmienus.

		Izvēlas jāšanas inventāru un aprīkojumu. Jāj ar zirgu, izvēloties zirga vadības paņēmienus un ievērojot drošības noteikumus. Sagatavo zirgu braukšanai ar pajūgu. Izvēlas braukšanas inventāru un aprīkojumu. Brauc ar zirgu pajūgu, izvēloties zirga vadības paņēmienus un ievērojot drošības noteikumus.	Veic jāšanas un braukšanas inventāra kopšanu un labošanu. Sagatavo zirgu jāšanai. Izvēlas un sagatavo jāšanas inventāru un aprīkojumu, pārbauda inventāra drošību. Izvēlas sev atbilstošu zirgu (pēc zirga rakstura) un ekipējumu. Jāj ar zirgu, izvēloties zirga vadības paņēmienus un ievērojot drošības noteikumus. Sagatavo zirgu braukšanai ar pajūgu. Izvēlas un sagatavo braukšanas inventāru un aprīkojumu, pārbauda inventāra drošību. Brauc ar zirgu pajūgu, izvēloties zirga vadības paņēmienus un ievērojot drošības noteikumus.
4. Spēj: apmācīt zirgu dažādos vecumposmos.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Sagatavo kumeļa apmācības plānu. Apmāca kumeļu atbilstoši plānam. Pielieto atbilstošu apmācības inventāru un atbilstošas metodes. Ievēro drošības noteikumus treniņa laikā. Sagatavo jaunzirga apmācības un treniņa plānu. Trenē jaunzirgu atbilstoši tā izmatošanas virzienam. Pielieto atbilstošu treniņa inventāru un atbilstošas treniņa metodes. Ievēro drošības noteikumus treniņa laikā.	Sagatavo kumeļa apmācības plānu noteiktam laika periodam. Apmāca kumeļu, atbilstoši plānam. Izvēlas un pielieto atbilstošu apmācības inventāru un atbilstošas metodes. Ievēro drošības noteikumus kumeļa apmācības laikā. Sagatavo jaunzirga apmācības un teniņa plānu noteiktam laika periodam. Trenē jaunzirgu atbilstoši tā izmatošanas virzienam treniņa plānam. Izvēlas un pielieto atbilstošu treniņa inventāru un atbilstošas treniņa metodes.

			Ievēro drošības noteikumus treniņa laikā.
5. Spēj: sagatavot zirgu prezentācijai.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Speciālista uzraudzībā sagatavo zirgu publiskiem pasākumiem. Pielieto atbilstošas sagatavošanas metodes un drošus darba paņēmienus.	Patstāvīgi sagatavo zirgu publiskiem pasākumiem. Veic secīgas darbības. Pielieto atbilstošas sagatavošanas metodes un drošus darba paņēmienus. Pamato labturības prasību nodrošināšanas nepieciešamību zirgam publisko pasākumu laikā.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lauksaimniecības pamatprocesi" APRAKSTS**

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas noteikt lauksaimniecībā izmantojamos resursus, procesus, orientēties tirgus pieprasījumā un lauksaimniecisko ražošanu reglamentējošajos dokumentos.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Noteikt lauksaimniecības resursus, kultūraugus, lauksaimniecības dzīvnieku sugas un iegūstamo produkciju. 2. Izvēlēties lauksaimniecības ražošanas nozarei un konkrētam darbam atbilstošu tehniku, agregātus un inventāru. 3. Orientēties lauksaimniecību un lauku attīstību regulējošajos normatīvajos aktos un institūcijās. 4. Orientēties lauksaimniecības tirgus pieprasījumā. 5. Izvēlēties ražošanai un videi drošas darba metodes lauksaimniecībā.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Lauksaimniecības pamatprocesi" ieejas nosacījums ir iegūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lauksaimniecības pamatprocesi" apguves rezultātā izglītojamais kārto pārbaudījumu - atbild uz jautājumiem par resursiem lauksaimniecībā, kultūraugiem, lauksaimniecības dzīvniekiem, tehniku, lauksaimniecību un lauku attīstību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un institūcijām, lauksaimniecības produkcijas tirgus pieprasījumu, drošām darba metodēm lauksaimniecībā, atšķir un raksturo kultūraugus, nosaka un raksturo lauksaimniecības dzīvnieku sugas, atpazīst un raksturo lauksaimniecības dzīvnieku produkciju vai atpazīst un nosauc lauksaimniecībā izmantojamo tehniku, agregātus un inventāru.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības pamatprocesi" ir A daļas modulis. Modulis "Lauksaimniecības pamatprocesi" ir apgūstams paralēli modulim "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana", "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku labturība". Modulis "Lauksaimniecības pamatprocesi" ir ieejas nosacījums modulim "Mehanizēto darbu veikšana".

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Lauksaimniecības pamatprocesi" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: noteikt lauksaimniecības resursus. Zina: lauksaimniecības resursu veidus. Izprot: lauksaimniecības resursu izmantošanas nozīmi tautsaimniecībā.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lauksaimniecībā nozīmīgākos klimata raksturlielumus. Nosauc zemes lietošanas un lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas veidus. Nosauc ūdens ieguves un izmantošanas veidus lauksaimniecībā. Uzskaita lauksaimniecībā strādājošajiem nepieciešamās zināšanas un prasmes. Nosauc finanšu resursus lauksaimniecībā. Nosauc lauksaimnieciskajā ražošanā izmantojamās ēkas un būves, īsi raksturo to pielietošanas mērķi. Nosauc fosilās un atjaunojamās enerģijas avotus lauksaimniecībā, īsi tos raksturo.	Raksturo lauksaimniecisko ražošanu ietekmējošos klimata raksturlielumus un pamato to nozīmi lauksaimniecībā. Raksturo un salīdzina zemes un lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas veidus. Raksturo ūdens ieguves veidus, to izmantošanas iespējas lauksaimniecībā un resursa saglabāšanas iespējas. Pamato vispusīgu un profesionālu zināšanu nepieciešamību lauksaimniecībā. Izskaidro finanšu resursu izmantošanas nepieciešamību un to pielietošanas iespējas lauksaimniecībā. Izskaidro lauksaimniecībā izmantojamo ēku un būvju nepieciešamību un pamato to pielietojumu. Nosauc enerģijas avotus lauksaimniecībā, raksturo fosilās un atjaunojamās enerģijas izmantošanas ieguvumus ražošanā lauksaimniecībā.

2. Spēj: noteikt kultūraugus. Zina: kultūraugu veidus lauksaimniecības produkcijas ražošanā. Izprot: atbilstoši resursiem un tirgus pieprasījumam izvēlētu kultūraugu nozīmi ražošanā.	23 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc augu sastāvdaļas un fizioloģiskos procesus, īsi tos raksturojot. Atšķir labību sugas un kukurūzu. Nosauc produkcijas galvenos kvalitātes rādītājus. Apraksta kartupeļu izmantošanas iespējas un nosauc kartupeļu galvenos kvalitātes rādītājus. Atšķir un ar piemēriem nosauc tehniskajām vajadzībām izmantojamos laukaugus un bioenerģētiskās kultūras. Atšķir un ar piemēriem nosauc pākšaugu sugas un to galvenos kvalitātes rādītājus. Atpazīst un ar piemēriem nosauc stiebrzāļu un tauriņziežu sugas un to izmantošanu lopbarībā. Atpazīst un ar piemēriem nosauc izplatītākās augļu koku un ogulāju sugas. Atpazīst un nosauc izplatītākās dārzeņu sugas un to audzēšanas iespējas. Pamato dārzeņu produkcijas izmantošanu uzturā.	Raksturo augu sastāvdaļu nozīmi un izskaidro fizioloģiskos procesus augos. Atšķir labību sugas un kukurūzu, raksturo to galvenos kvalitātes rādītājus noteiktam izmantošanas veidam. Raksturo kartupeļu izmantošanas saistību ar kvalitātes rādītājiem. Atšķir un ar piemēriem nosauc tehniskās un bioenerģētiskās kultūras. Raksturo to izmantošanu tehniskajām vajadzībām un pieprasījumu tirgū. Raksturo ar piemēriem katras pākšaugu sugas produkcijas izmantošanu un galvenos kvalitātes rādītājus. Ar piemēriem raksturo stiebrzāļu un tauriņziežu sugu izmantošanu lopbarībā un ķīmisko sastāvu. Ar piemēriem raksturo augļu koku un ogulāju sugu daudzveidību un produkcijas pielietošanu. Apraksta augļkopības produkcijas pieprasījumu tirgū. Apraksta izplatītāko dārzeņu sugu audzēšanas iespējas laukā un segtajās platībās. Apraksta dārzeņu produkcijas pieprasījumu tirgū.
3. Spēj: noteikt lauksaimniecības dzīvnieku sugas un iegūstamo produkciju. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku izmantošanas iespējas produkcijas ieguvē. Izprot:	23 % no moduļa kopējā apjoma.	Atpazīst un nosauc zālēdāju sugas un organoleptiski novērtē no tiem iegūstamo produkciju. Nosauc cūku izmantošanas veidus un produkciju.	Raksturo galvenās zālēdāju sugas un organoleptiski novērtē no tiem iegūstamo produkciju. Raksturo produkcijas pieprasījumu tirgū.

atbilstoši resursiem un tirgus pieprasījumam izvēlētu lauksaimniecības dzīvnieku nozīmi ražošanā.		Nosauc cūkkopības nozarē lietotos terminus. Izveido prezentāciju un pastāsta par mājputnu sugām un no mājputniem iegūstamo produkciju. Izveido prezentāciju un pastāsta par mājputnu sugām un no mājputniem iegūstamo produkciju un tās pieprasījumu tirgū. Raksturo mājputnu sugas un sagatavoto mājputnu olu kolekciju. Atpazīst un nosauc bišu produkcijas veidus. Apraksta augu nozīmi bišu produkcijas ieguvē. Sagatavo vizuālu materiālu par izplatītākajām zivju sugām un produkciju. Prezentē un pastāsta par zivju izmantošanas veidiem.	Raksturo cūku izmantošanas veidus, produkciju un tās pieprasījumu tirgū. Stāstījumā izmanto cūkkopības nozarē lietotos terminus. Izveido prezentāciju un pastāsta par mājputnu sugām un no mājputniem iegūstamo produkciju un tās pieprasījumu tirgū. Raksturo mājputnu sugas un sagatavoto mājputnu olu kolekciju. Atpazīst bišu produkciju un raksturo tās pielietojumu. Nosauc izplatītākos medus augus. Raksturo bišu nozīmi sēklaudzēšanā. Sagatavo vizuālu materiālu par izplatītākajām zivju sugām, zivju izmantošanas veidiem un produkciju. Izskaidro zivju produkcijas nozīmi uzturā. Sagatavoto materiālu prezentē.
4. Spēj: noteikt lauksaimniecībā izmantojamo tehniku, agregātus un inventāru. Zina: lauksaimniecībā izmantojamās tehnikas, agregātu un inventāra pielietošanas veidus un iespējas. Izprot: atbilstošas tehnikas izvēli lauksaimniecības produkcijas ražošanā.	23 % no moduļa kopējā apjoma.	Atpazīst un nosauc darba mapē apkopotos lauksaimniecībā izmantojamos spēkratus. Atpazīst un nosauc lauksaimniecības pašgājējtehniku, kas apkopota darba mapē. Atpazīst un nosauc augsnes apstrādes agregātus, kas apkopoti darba mapē. Atpazīst un nosauc sējmašīnas un stādāmās mašīnas, izmantojot sagatavoto darba mapi.	Raksturo spēkratu dažādību un to izmantošanas iespējas lauksaimniecības darbos, pamatojoties uz darba mapē apkopotajiem materiāliem. Raksturo lauksaimniecībā izmantojamo pašgājējtehniku, pamatojoties uz darba mapē apkopotajiem materiāliem. Raksturo augsnes apstrādes agregātus un pamato to pielietojumu atbilstoši situācijai.

		Atpazīst un nosauc mēslošanas, kaļķošanas un augu kopšanas agregātus, izmantojot sagatavoto darba mapi. Izmantojot sagatavoto darba mapi, atpazīst un nosauc ražas novākšanas tehniku. Izmantojot sagatavoto darba mapi, atpazīst un nosauc lopkopības fermās izmantojamo tehniku. Atpazīst un nosauc lauksaimniecībā izmantojamo inventāru, izmantojot sagatavoto darba mapi. Prezentē darba mapi, pastāsta par lauksaimniecībā izmantojamo tehniku, agregātiem, inventāru un to pielietošanu.	Izmanto darba mapē apkopotos materiālus. Raksturo sējmašīnu, stādāmo mašīnu atšķirības un pielietošanas iespējas. Izmanto sagatavoto darba mapi. Izmantojot sagatavoto darba mapi, izskaidro mēslošanas, kaļķošanas un augu kopšanas agregātu atšķirības un pamato pielietošanas iespējas. Izmantojot sagatavoto darba mapi, raksturo ražas novākšanas tehniku un tās izmantošanas specifiku. Raksturo fermās izmantojamās tehnikas pielietošanu, izmantojot sagatavoto darba mapi. Izmantojot sagatavoto darba mapi, raksturo lauksaimniecībā izmantojamo inventāru un tā pielietošanas daudzveidību. Prezentē darba mapi, pastāsta par lauksaimniecībā izmantojamo tehniku, agregātiem, inventāru un to pielietošanu. Salīdzina tehniskos parametrus.
5. Spēj: orientēties lauksaimniecību un lauku attīstību regulējošajos normatīvajos aktos un institūcijās. Zina: lauksaimniecību un lauku attīstību regulējošos normatīvos aktus un institūcijas. Izprot: normatīvo aktu un institūciju nozīmi saimnieciskajā darbībā.	8 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc Latvijas lauksaimniecībā un lauku attīstībā nozīmīgos Eiropas Savienības normatīvos dokumentus. Nosauc lauksaimniecību regulējošos normatīvos aktus Latvijā. Nosauc un apraksta Zemkopības ministrijas pakļautības iestādes,	Izskaidro Latvijas lauksaimniecībā un lauku attīstībā svarīgāko Eiropas Savienības normatīvo dokumentu nozīmi. Izskaidro Latvijas lauksaimniecību regulējošo aktu nozīmi lauksaimnieciskajā ražošanā.

		izmantojot patstāvīgi izveidoto shēmu. Nosauc un īsi raksturo lauksaimnieku sabiedriskās organizācijas.	Izmantojot patstāvīgi izveidoto shēmu, izskaidro Zemkopības ministrijas pakļautības iestāžu atbildības sfēras. Nosauc un raksturo lauksaimnieku sabiedriskās organizācijas. Izskaidro lauksaimnieku sabiedrisko organizāciju darbības jomas un principus.
6. Spēj: izvēlēties ražošanai un videi drošas darba metodes lauksaimniecībā. Zina: drošus darba paņēmienus. Izprot: individuālās darba aizsardzības, ugunsdrošības un vides aizsardzības prasību ievērošanas nepieciešamību.	8 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc iespējamos riskus un drošus darba paņēmienus lauksaimniecībā. Nosauc dzīvnieku labturības prasības. Nosauc un apraksta labas augu aizsardzības principus. Nosauc iespējamos piesārņojuma avotus lauksaimniecībā un vides aizsardzības prasības.	Izskaidro lauksaimniecībā iespējamos riskus un pamato drošu darba paņēmienu nepieciešamību. Izskaidro dzīvnieku labturības prasības un to nodrošināšanas nozīmi. Ar piemēriem izskaidro labas augu aizsardzības principus. Pamato vides aizsardzības prasību ievērošanas nepieciešamību lauksaimniecībā.

**Profesionālās kvalifikācijas "Lopkopis" modulis.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" APRAKSTS**

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas noteikt lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes, lopbarības līdzekļus, sagatavot tos izēdināšanai un ēdināt lauksaimniecības dzīvniekus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Noteikt un atšķirt lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes. 2. Atšķirt lopbarības līdzekļus un noteikt to kvalitāti organoleptiski. 3. Sagatavot barības līdzekļus izēdināšanai lauksaimniecības dzīvniekiem un ēdināt lauksaimniecības dzīvniekus. 4. Noteikt lopbarības patēriņu un krājumu noteiktam laika periodam.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa „Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" ieejas nosacījums – iegūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" apguves rezultātā izglītojamais kārto pārbaudījumu - atbild uz jautājumiem par lauksaimniecības dzīvnieku sugām un šķirnēm, to raksturojumu, lopbarības līdzekļiem, to kvalitātes kritērijiem un lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanu, nosaka lopbarības kvalitāti organoleptiski, sagatavo lauksaimniecības dzīvnieku izēdināšanai paredzēto lopbarību, aprēķina lopbarības patēriņu dzīvniekam vai nosaka lopbarības atlikumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" ir A daļas modulis un pamatmodulis visu pārējo moduļu apguvei programmā "Lauksaimniecība". Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" ir apgūstams paralēli ar moduli "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana". Modulis "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" ir ieejas nosacījums moduļu "Mehanizēto darbu veikšana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku labturība" apguvei.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: atšķirt lauksaimniecības dzīvnieku sugas un šķirnes. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku sugu un šķirņu raksturojumu un ēdināšanas atšķirības. Izprot: dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu un šķirņu izmantošanas veidus.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Atšķir un nosauc lauksaimniecības dzīvnieku sugas. Atšķir dažādas lauksaimniecības dzīvnieku šķirnes un nosauc to izmantošanas veidus. Nosauc dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu un šķirņu ēdināšanas atšķirības.	Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku sugas. Atšķir un raksturo lauksaimniecības dzīvnieku šķirnes pēc ārējām pazīmēm izskaidro šķirņu izmantošanas veidus. Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku sugu un šķirņu ēdināšanas īpatnības pēc dzīvnieku izmantošanas veida.
2. Spēj: atšķirt lopbarības līdzekļus pēc to iedalījuma. Zina: lopbarības līdzekļu vispārējo raksturojumu, to izcelsmi. Izprot: dažādu lopbarības līdzekļu iekļaušanu lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanā un to atšķirīgās ietekmes uz lopkopības produkcijas ražošanu.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopbarības līdzekļus. Nosauc lopbarības līdzekļus iedalījumu pēc to izcelsmes. Apraksta lopbarības līdzekļu fizioloģisko iedarbību. Nosauc un izvērtē barības līdzekļu ķīmisko sastāvu.	Raksturo lopbarības līdzekļus. Nosauc un pamato lopbarības līdzekļus pēc to izcelsmes. Raksturo lopbarības līdzekļus pēc fizioloģiskās iedarbības. Nosauc un pamato barības līdzekļu ķīmisko sastāvu. Izskaidro lopbarības līdzekļu pielietojumu un atšķirīgo ietekmi uz lopkopības produkcijas ražošanu.
3. Spēj: organoleptiski noteikt lopbarības līdzekļu kvalitāti. Zina: lopbarības kvalitātes kritērijus.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopbarības līdzekļu organoleptiskās vērtēšanas kvalitātes kritērijus.	Nosauc un raksturo lopbarības līdzekļu organoleptiskās vērtēšanas kvalitātes kritērijus. Izskaidro un pamato kvalitatīvas

Izprot: kvalitatīvas lopbarības nozīmi lopkopības produkcijas ražošanā.		Izskaidro kvalitatīvas lopbarības nozīmi lopkopības produkcijas ražošanā. Veic lopbarības līdzekļu organoleptisko novērtēšanu speciālista vadībā. Atšķir kvalitatīvu lopbarību no bojātas.	lopbarības nozīmi lopkopības produkcijas ražošanā. Patstāvīgi novērtē organoleptiski lopbarības līdzekļu kvalitāti. Atšķir kvalitatīvu lopbarību no bojātas. Izskaidro pieļautās kļūdas bojātas lopbarības gatavošanas tehnoloģijā.
4. Spēj: sagatavot lopbarības līdzekļus pirms izēdināšanas. Zina: lopbarības sagatavošanas veidus, tehnoloģijas un izēdināšanas aprīkojumu. Izprot: lopbarības līdzekļu dažādu sagatavošanas veidu nepieciešamību.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus lopbarības sagatavošanas gaitā. Atpazīst un nosauc lopbarības līdzekļu sagatavošanas iekārtas un aprīkojumu, izprot to darbības principus. Nosauc lopbarības līdzekļu sagatavošanas veidus. Veic lopbarības līdzekļu sagatavošanu pirms izēdināšanas speciālista vadībā. Ievēro darba drošību un drošus darba paņēmienus.	Nosauc darba drošības noteikumus un izvērtē situācijas drošumu lopbarības sagatavošanas gaitā. Nosauc un raksturo lopbarības līdzekļu sagatavošanas iekārtas un aprīkojumu. Nosauc lopbarības līdzekļu sagatavošanas veidus un izskaidro to ietekmi uz lopbarības līdzekļu apēdamību, izmantojamību un dzīvnieku veselību. Patstāvīgi veic lopbarības līdzekļu sagatavošanu pirms izēdināšanas. Ievēro darba drošību un drošus darba paņēmienus.
5. Spēj: ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus. Zina: lopbarības un dzeramā ūdens patēriņa normas lauksaimniecības dzīvniekiem, birstošas un putošas lopbarības izbarošanas veidus, ēdināšanas un dzirdināšanas aprīkojumu un tā pielietojumu, un lopbarības izēdināšanas prasības.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas procesā. Definē jēdzienus barības devai un barības normai. Nosauc lopbarības un dzeramā ūdens patēriņa normas dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem.	Nosauc darba drošības noteikumus lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas procesā. Izskaidro varbūtējās sekas darba drošības noteikumu neievērošanas gadījumā. Definē un izskaidro jēdzienus barības devai un barības normai. Nosauc lopbarības un dzeramā ūdens patēriņa normas dažādu

Izprot: dažādu sugu un šķirņu lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas vajadzības, dažādu lopbarības līdzekļu izēdināšanas metodes un atšķirīgās ietekmes uz produkcijas ražošanu.		Nosauc birstošas un putošas lopbarības izbarošanas veidus un tehnoloģijas. Nosauc lopbarības izēdināšanas prasības - secību, kvalitāti, kvantitāti. Atpazīst lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas un dzirdināšanas aprīkojumu. Izprot to darbību. Veic dzīvnieku ēdināšanu un dzirdināšanu speciālista vadībā, ievēro darba drošības noteikumus.	sugu lauksaimniecības dzīvniekiem. Pamato normu kopsakarību ar produktivitāti un veselības stāvokli. Nosauc birstošas un putošas lopbarības izbarošanas veidus un tehnoloģijas. Pamato izbarošanas veidu izvēli. Pamato un skaidro lopbarības izēdināšanas prasības - secību, kvalitāti, kvantitāti. Atpazīst un raksturo lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas un dzirdināšanas aprīkojumu. Patstāvīgi to pielieto. Patstāvīgi veic dzīvnieku ēdināšanu un dzirdināšanu, ievēro darba drošības noteikumus.
6. Spēj: noteikt lopbarības atlikumu. Zina: lopbarības patēriņu noteiktā laika periodā un uzglabāšanas prasības. Izprot: lopbarības krājumu nodrošināšanas nepieciešamību.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopbarības uzglabāšanas prasības. Nosaka lopbarības krājumu apjomu un masu. Aprēķina lopbarības patēriņu noteiktā laika periodā pēc speciālista norādījumiem. Aprēķina lopbarības atlikumu pēc speciālista norādījumiem. Apraksta lopbarības nepārtraukta un pilna nodrošinājuma nozīmi.	Nosauc un izskaidro lopbarības uzglabāšanas prasības. Nosaka un aprēķina lopbarības krājumu apjomu un masu. Patstāvīgi aprēķina lopbarības patēriņu noteiktā laika periodā. Patstāvīgi aprēķina lopbarības atlikumu. Apraksta un izskaidro lopbarības nepārtraukta un pilna nodrošinājuma nozīmi.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" APRAKSTS**

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas tīrīt un uzturēt kārtībā lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un palīgtelpas.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Noteikt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes, to veidus. 2. Kopt lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumus. 3. Lietot tīrīšanas un kopšanas instrumentus un materiālus. 4. Tīrīt un veikt dezinfekciju lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa „Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" ieejas nosacījums – iegūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa „Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" apguves rezultātā izglītojamais kārto pārbaudījumu - atbild uz jautājumiem par lauksaimniecības dzīvnieku novietnēm, to veidiem, kopšanu un pielietotajiem tīrīšanas līdzekļiem, veic praktisko uzdevumu par kādu no tēmām: tīra novietni un palīgtelpas, tīra lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumus, veic dezinfekciju novietnē.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis „ Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" ir A daļas modulis un pamatmodulis visu pārējo moduļu apguvei programmā „Lauksaimniecība". Modulis „Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" ir apgūstams paralēli ar moduli „Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana". Modulis „Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" ir ieejas nosacījums moduļu „Mehanizēto darbu veikšana" un „Lauksaimniecības dzīvnieku labturība" apguvei.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: noteikt lauksaimniecības dzīvnieku novietņu tipus. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku novietņu veidus un to pielietojumu. Izprot: atšķirīgās prasības novietnēm dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu turēšanai.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta novietnes būvniecības risinājumus. Atpazīst un nosauc novietņu iedalījumu pēc pielietojuma.	Raksturo novietnes būvniecības risinājumus. Izskaidro galvenās atšķirības starp novietņu pielietojumiem.
2. Spēj: lietot lauksaimniecības dzīvnieku novietņu aprīkojumu. Zina: aprīkojuma veidus, ekspluatācijas noteikumus un tīrīšanas paņēmienus. Izprot: aprīkojuma ekspluatācijas un tīrīšanas nozīmi tā ilgtspējīgai lietošanai.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus darbā ar novietņu aprīkojumu. Atpazīst un nosauc vispārīgos novietņu aprīkojumus, to ekspluatācijas noteikumus. Apraksta novietņu aprīkojuma kopšanu. Lieto novietnes aprīkojumu pēc speciālista norādījumiem, izmanto drošus darba paņēmienus.	Nosauc un pamato drošības noteikumus darbā ar novietņu aprīkojumu. Izskaidro novietņu aprīkojuma pielietošanas nepieciešamību, to ekspluatācijas noteikumus. Pamato novietņu aprīkojuma kopšanas nepieciešamību. Lieto novietnes aprīkojumu patstāvīgi, veic tā tīrīšanu, izmanto drošus darba paņēmienus.
3. Spēj: tīrīt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un palīgtelpas. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un palīgtelpu tīrīšanas metodes, lietojamos instrumentus	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus novietņu un palīgtelpu tīrīšanas laikā. Nosauc galvenos darbus novietnes un palīgtelpu tīrīšanā.	Nosauc un pamato drošības noteikumus novietņu un palīgtelpu tīrīšanas laikā. Izskaidro darbu secību novietnes un palīgtelpu tīrīšanai.

un materiālus, un to drošu lietošanu. Izprot: tīrības nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs un palīgtelpās ražošanas procesa nodrošināšanai un darba drošības noteikumu ievērošanai.		Atpazīst instrumentus un materiālus novietnes un palīgtelpu tīrīšanai, zina to ekspluatācijas kārtību. Tīra novietnes un palīgtelpas pēc speciālista norādījumiem, izmanto drošus darba paņēmienus.	Raksturo katra instrumenta un materiāla pielietojumu novietnes un palīgtelpu tīrīšanai. Tīra novietnes un palīgtelpas patstāvīgi, izvēlas racionālus un drošus tīrīšanas darba paņēmienus.
4. Spēj: tīrīt lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumus. Zina: lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanas metodes, lietojamos instrumentus un materiālus, drošu iekārtu lietošanu. Izprot: tīrības un sakārtotības nozīmi barības uzglabāšanas un sagatavošanas laukumos.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanas laikā. Nosauc lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu veidus. Nosauc galvenos darbus lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanā. Atpazīst un izvēlas instrumentus un materiālus lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanai. Tīra lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumus pēc speciālista norādījumiem, ievēro drošus darba paņēmienus.	Nosauc un pamato drošības noteikumus lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanas laikā. Nosauc un raksturo lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu veidus. Izskaidro tīrīšanas pasākumu nepieciešamību. Izvēlas un raksturo piemērotākos instrumentus un materiālus lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanai. Tīra lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumus patstāvīgi, izvēlas racionālus un drošus paņēmienus.
5. Spēj: dezinficēt lauksaimniecības dzīvnieku novietnes un palīgtelpas pēc uzņēmumā sastādītā grafika. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku novietņu un palīgtelpu dezinfekcijas grafiku, kārtību, dezinfekcijas līdzekļu pielietošanas noteikumus, drošus lietošanas paņēmienus un individuālos aizsardzības līdzekļus. Izprot: novietņu un palīgtelpu dezinfekcijas nozīmi	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus darbā ar dezinfekcijas līdzekļiem. Apraksta dezinfekcijas nozīmi novietnēs un palīgtelpās. Nosauc dezinfekcijas veidus un dezinfekcijas pamatprasības. Atpazīst un nosauc dezinfekcijas līdzekļus. Dezinficē novietnes un palīgtelpas pēc speciālista norādījumiem, ievēro darba drošību, strādājot ar dezinfekcijas līdzekļiem.	Zina un pamato drošības noteikumus darbā ar dezinfekcijas līdzekļiem. Pamato dezinfekcijas nepieciešamību novietnēs un palīgtelpās. Raksturo dezinfekcijas veidus un dezinfekcijas pamatprasības. Izskaidro lietošanas noteikumus un atšķirības starp dezinfekcijas līdzekļiem, to iedarbību. Dezinficē novietnes un palīgtelpas, vadoties pēc

lauksaimniecības dzīvnieku veselības, produktivitātes un produkcijas kvalitātes uzturēšanā.			atbildīgās personas dotajām norādēm, ar šīs personas izsniegtiem dezinfekcijas līdzekļiem un ievērojot darba drošību.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku labturība" APRAKSTS**

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas rūpēties par lauksaimniecības dzīvnieku labturību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Novērot un reģistrēt notikumus ar lauksaimniecības dzīvniekiem. 2. Grupēt lauksaimniecības dzīvniekus. 3. Droši rīkoties ar dzīvnieku tīrīšanas, kopšanas un fiksēšanas aprīkojumu un iekārtām. 4. Tīrīt un kopt lauksaimniecības dzīvniekus. 5. Noteikt mītņu mikroklimatu un lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatismu izraisošos cēloņus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa „Lauksaimniecības dzīvnieku labturība" ieejas nosacījums ir apgūti moduļi „Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana" un „Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa „Lauksaimniecības dzīvnieku labturība" apguves rezultātā izglītojamais kārto pārbaudījumu - atbild uz jautājumiem par notikumiem ar lauksaimniecības dzīvniekiem, izmaiņām to uzvedībā, lauksaimniecības dzīvnieku stresa cēloņiem un to novēršanu, mikroklimatu novietnē, veic uzdevumu par tēmu: lauksaimniecības dzīvnieku individuālais kopšanas aprīkojums un tā pielietošana dzīvnieku kopšanā.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis „Lauksaimniecības dzīvnieku labturība" ir A daļas modulis. Modulis „Lauksaimniecības dzīvnieku labturība" ir apgūstams paralēli ar moduli „Mehanizēto darbu veikšana". Modulis „Lauksaimniecības dzīvnieku labturība" ir ieejas nosacījums moduļu „Veterinārijas minimums" un „Lopkopības produkcijas ieguve" apguvei.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Lauksaimniecības dzīvnieku labturība" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: novērot un reģistrēt notikumus ar lauksaimniecības dzīvniekiem un ziņot atbildīgajam personālam. Zina: notikumu reģistrācijas veidus un uzskaites kārtību. Izprot: savlaicīgu un precīzu ziņu sniegšanas būtiskumu.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Raksturo notikumus ganāmpulkā, nosauc piemērus notikumu reģistrēšanai un uzskaites kārtībai.	Raksturo un izskaidro notikumus ganāmpulkā. Pamato savlaicīgu un precīzu ziņu sniegšanas būtiskumu.
2. Spēj: grupēt un pārvietot lauksaimniecības dzīvniekus. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanas un pārvietošanas kārtību, kustības grafiku, agresīvu lauksaimniecības dzīvnieku uzvedības pazīmes un aprīkojuma lietošanas noteikumus. Izprot: mērķtiecīgas grupēšanas nozīmi, lauksaimniecības dzīvnieku uzvedību pārvietošanas laikā un pareizas rīcības nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku agresijas gadījumos	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem, lietojot tiem paredzētu aprīkojumu. Apraksta dzīvnieku uzvedību grupēšanas un pārvietošanas laikā. Nosauc piemērus lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanas nepieciešamībai. Pārvieto lauksaimniecības dzīvniekus pēc speciālista norādījumiem. Nosauc pārvietošanas veidus un kārtību. Ievēro darba drošības noteikumus.	Nosauc un pamato drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem, lietojot tiem paredzētu aprīkojumu. Raksturo dzīvnieku uzvedību grupēšanas un pārvietošanas laikā. Nosauc piemērus un pamato saimniecisko lietderību lauksaimniecības dzīvnieku grupēšanai. Pārvieto lauksaimniecības dzīvniekus, raksturo atšķirības starp dzīvnieku pārvietošanas veidiem.

			Ievēro darba drošības noteikumus.
3. Spēj: tīrīt un kopt lauksaimniecības dzīvniekus. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku tīrīšanas noteikumus, instrumentus un drošas tīrīšanas metodes. Izprot: lauksaimniecības dzīvnieku kopšanas nepieciešamību un katras lauksaimniecības dzīvnieku sugas raksturīgo uzvedību tīrīšanas laikā.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus lauksaimniecības dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas laikā. Apraksta lauksaimniecības dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas prasības un dažādu sugu tīrīšanas un kopšanas atšķirības. Atpazīst un nosauc tīrīšanas un kopšanas instrumentus. Atpazīst un nosauc pakaišus, pakaišu veidus. Raksturo pakaišu lietošanas nepieciešamību. Tīra un kopj lauksaimniecības dzīvniekus pēc speciālista norādījumiem. Ievēro darba drošības noteikumus.	Nosauc un pamato drošības noteikumus lauksaimniecības dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas laikā. Izskaidro dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu prasīgumu pret tīrīšanas un kopšanas apstākļiem. Raksturo tīrīšanas un kopšanas instrumentus. Raksturo kopšanas metodes. Raksturo atšķirības starp pakaišu veidiem. Pamato pakaišu lietošanas vajadzību. Tīra un kopj lauksaimniecības dzīvniekus, izvēlas instrumentus un drošus darba paņēmienus. Ievēro darba drošības noteikumus.
4. Spēj: lietot lauksaimniecības dzīvnieku individuālo kopšanas aprīkojumu. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku individuālā kopšanas aprīkojuma veidus, darba metodes un drošus darba paņēmienus. Izprot: individuālā kopšanas aprīkojuma pielietojuma ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieka labsajūtu.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem, tos kopjot ar individuālo kopšanas aprīkojumu. Atšķir un nosauc lauksaimniecības dzīvnieku individuālo kopšanas aprīkojumu. Lieto lauksaimniecības dzīvnieku individuālo kopšanas aprīkojumu pēc speciālista norādījumiem. Ievēro darba drošības noteikumus.	Nosauc un pamato darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem, tos kopjot ar individuālo kopšanas aprīkojumu. Izskaidro galvenās atšķirības starp lauksaimniecības dzīvnieku individuālajiem kopšanas aprīkojumiem. Lieto lauksaimniecības dzīvnieku individuālo kopšanas aprīkojumu. Raksturo lauksaimniecības dzīvnieku kopšanas veidus. Ievēro darba drošības noteikumus.

5. Spēj: identificēt un novērst lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma faktorus. Zina: lauksaimniecības dzīvnieku stresa veidus, traumatisma cēloņus un to novēršanas iespējas. Izprot: stresa un traumatisma ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku veselību, atražošanu un produktivitāti.	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta dzīvniekus stresa stāvoklī. Nosauc stresu izraisošos faktorus. Nosauc lauksaimniecības dzīvnieku traumu veidus. Atpazīst realitātē traumas veicinošos apstākļus. Apraksta stresa un traumatisma ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku veselību. Identificē stresa un traumatisma faktorus speciālista vadībā. Nosauc to mazināšanas un novēršanas piemērus.	Raksturo dzīvniekus stresa stāvoklī, stresu izraisošos faktorus un veicinošus apstākļus. Nosauc un raksturo lauksaimniecības dzīvnieku traumu veidus. Atpazīst realitātē un izskaidro dzīvnieku traumatisma veidus un traumas veicinošos apstākļus. Izvērtē stresa un traumatisma ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku veselību. Identificē stresa un traumatisma faktorus. Izvēlas piemērotākos pasākumus stresa un traumatisma faktoru mazināšanai un novēršanai.
6. Spēj: uzturēt lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs atbilstošu mikroklimatu. Zina: mikroklimata parametrus novietnē un tā prasības dažādām lauksaimniecības dzīvnieku sugām. Izprot: mikroklimata ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku veselību, atražošanu un produktivitāti.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc dzīvnieku novietņu mikroklimata ietekmējošos faktorus. Apraksta dzīvnieku novietņu mikroklimata parametrus dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu novietnēs. Nosauc novietnes mikroklimata uzturēšanas veidus. Apraksta novietnes mikroklimata ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku veselību.	Raksturo dzīvnieku novietņu mikroklimata ietekmējošos faktorus. Pamato atšķirīgus mikroklimata parametrus dažādu lauksaimniecības dzīvnieku sugu novietnēs. Izvēlas piemērotākos mikroklimata uzturēšanas veidus. Izvērtē novietnes mikroklimata ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku veselību, atražošanu un produktivitāti.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Mehanizēto darbu veikšana" APRAKSTS**

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas strādāt ar lopkopībā izmantojamo tehniku un traktortehniku un uzturēt to kārtībā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Novērtēt lopkopības tehnikas tehnisko stāvokli. 2. Pievienot lopkopības tehnikas uzkabes traktoram. 3. Strādāt atbildīgi ar lopkopībā izmantojamo traktortehniku. 4. Strādāt atbildīgi ar elektriskajiem, rotējošiem un mehāniskiem instrumentiem.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa „Mehanizēto darbu veikšana" ieejas nosacījums ir apgūti moduļi „Lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšana", „Lauksaimniecības dzīvnieku novietņu kopšana" un „Lauksaimniecības dzīvnieku labturība". Moduli „Mehanizēto darbu veikšana" apgūst pēc moduļa „Traktortehnikas vadītāju sagatavošana" vai paralēli tam.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa „Mehanizēto darbu veikšana" apguves rezultātā izglītojamais kārto pārbaudījumu - atbild uz jautājumiem par lauksaimniecības tehniku, tās ekspluatāciju, lietošanas mērķi un uzturēšanu kārtībā, veic praktisko uzdevumu: pievieno lopkopības tehnikas uzkabes traktoram, sagatavo lopkopības tehniku darbam, lieto elektriskos, rotējošos mehānismus un mehāniskos instrumentus, veicot lopkopības tehnikas remontu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis „Mehanizēto darbu veikšana" ir B daļas modulis. Modulis „Mehanizēto darbu veikšana" ir ieejas nosacījums moduļu „Veterinārijas minimums" un „Lopkopības produkcijas ieguve" apguvei.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Mehanizēto darbu veikšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: atšķirt dažādus lopkopības tehnikas veidus. Zina: lopkopības tehnikas atšķirības, uzbūvi un darbības principus. Izprot: lopkopības tehnikas lietošanas mērķi.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Atšķir un nosauc lopkopības tehnikas veidus. Apraksta lopkopības tehnikas darbības principus. Nosauc lopkopības tehnikas izmantošanas veidus.	Nosauc un raksturo lopkopības tehnikas veidus. Izskaidro lopkopības tehnikas darbības principus. Pamato lopkopības tehnikas iedalījumu pēc izmantošanas veidiem.
2. Spēj: novērtēt lopkopības tehnikas tehnisko stāvokli. Zina: lopkopības tehnikas ekspluatācijas noteikumus. Izprot: lopkopības tehnikas uzturēšanas darba kārtībā nozīmi.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopkopības tehnikas ekspluatācijas noteikumus. Apraksta lopkopības tehnikas uzturēšanu darba kārtībā. Novērtē lopkopības tehnikas tehnisko stāvokli. Nosaka lopkopības tehnikas bojājumus, to rašanās iemeslus.	Izskaidro un pamato lopkopības tehnikas ekspluatācijas noteikumus. Izskaidro nozīmi lopkopības tehnikas uzturēšanai darba kārtībā. Novērtē lopkopības tehnikas tehnisko stāvokli un nosaka pasākumus bojājumu novēršanai. Nosaka un raksturo lopkopības tehnikas bojājumus, to rašanās iemeslus.
3. Spēj: pievienot lopkopības tehnikas uzkabes traktoram. Zina: lopkopības tehnikas uzkabju pievienošanas secību.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus darbā ar uzkabēm. Nosauc lopkopības tehnikas uzkabju pievienošanas secību. Pievieno lopkopības uzkabes	Nosauc un pamato darba drošības noteikumus darbā ar uzkabēm.

Izprot: lopkopības tehnikas uzkabju pievienošanas drošību traktoram.		tehniku traktoram pēc speciālista norādījumiem, ievēro darba drošības noteikumus.	Nosauc un paskaidro lopkopības tehnikas uzkabju pievienošanas secību. Patstāvīgi pievieno lopkopības uzkabes tehniku traktoram, ievēro darba drošības noteikumus.
4. Spēj: strādāt ar lopkopībā izmantojamo traktortehniku. Zina: lopkopībā izmantojamās traktortehnikas izmantošanas iespējas. Izprot: lopkopībā izmantojamās traktortehnikas lietošanas nepieciešamību dažādu lopkopības darbu veikšanai.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus darbā ar traktortehniku. Apraksta traktortehnikas izmantošanas iespējas lopkopībā. Strādā ar lopkopībā izmantojamo traktortehniku pēc speciālista norādījumiem, ievēro darba drošības noteikumus darbā ar traktortehniku.	Nosauc un izskaidro darba drošības noteikumus darbā ar traktortehniku. Raksturo un analizē traktortehnikas izmantošanas iespējas lopkopībā. Strādā ar lopkopībā izmantojamo traktortehniku patstāvīgi, ievēro darba drošības noteikumus darbā ar traktortehniku.
5. Spēj: uzturēt kārtībā lopkopības tehniku un traktortehniku. Zina: lopkopības tehnikas tīrīšanas metodes un drošus tīrīšanas paņēmienus. Izprot: drošības noteikumus veicot lopkopības tehnikas tīrīšanu un kopšanu.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus, veicot lopkopības tehnikas un traktortehnikas apkopi. Nosauc lopkopības tehnikas un traktortehnikas apkopes metodes un secību. Veic lopkopības tehnikas un traktortehnikas apkopi pēc speciālista norādījumiem, ievēro darba drošības noteikumus.	Nosauc un pamato darba drošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību veicot lopkopības tehnikas un traktortehnikas apkopi. Paskaidro un analizē lopkopības tehnikas un traktortehnikas apkopes metodes un secību. Veic lopkopības tehnikas un traktortehnikas apkopi patstāvīgi, ievēro darba drošības noteikumus.
6. Spēj: droši strādāt ar elektriskajiem, rotējošajiem un mehāniskajiem instrumentiem. Zina: elektrisko, rotējošo mehānismu un mehānisko instrumentu drošu lietošanu	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus darbā ar elektriskiem, rotējošiem un mehāniskiem darba instrumentiem. Apraksta elektrisko, rotējošo un mehānisko darba instrumentu veidus, to izmantošanu.	Nosauc un izskaidro darba drošības noteikumus darbā ar elektriskiem, rotējošiem un mehāniskiem darba instrumentiem. Raksturo un analizē elektrisko, rotējošo un mehānisko darba

pastāvīgā darbā un lopkopības tehnikas remontdarbu laikā. Izprot: nepieciešamību remontdarbu laikā pareizi lietot elektriskos, rotējošos mehāniskos instrumentus un mehānismus.		Lieto elektriskos, rotējošos un mehāniskos darba instrumentus pēc speciālista norādījumiem, ievēro darba drošības noteikumus.	instrumentu veidus, to izmantošanu. Izvēlas un lieto piemērotākos elektriskos, rotējošos un mehāniskos darba instrumentus, ievēro darba drošības noteikumus.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Veterinārijas minimums" APRAKSTS**

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas novērtēt lauksaimniecības dzīvnieku veselības stāvokli un sniegt tiem pirmo palīdzību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Noteikt lauksaimniecības dzīvnieku veselības stāvokli un biežāk sastopamās slimības. 2. Sniegt pirmo palīdzību slimajiem lauksaimniecības dzīvniekiem. 3. Noteikt meklēšanās pazīmes lauksaimniecības dzīvniekiem un dokumentēt tās uzņēmuma ierakstu sistēmā. 4. Pielietot speciālo dzemdību aprīkojumu palīdzībai dzemdību procesā.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa „Veterinārijas minimums" ieejas nosacījums ir apgūti moduļi „Mehanizēto darbu veikšana" un „Lauksaimniecības dzīvnieku labturība".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa „Veterinārijas minimums" apguves rezultātā izglītojamais kārto pārbaudījumu - atbild uz jautājumiem par lauksaimniecības dzīvnieku veselības stāvokli, meklēšanās pazīmēm un biežāk sastopamajām slimībām, veic praktisko uzdevumu: sniedz pirmo palīdzību dzīvniekiem vieglu traumu gadījumā, asistē speciālistu dzīvnieku dzemdību palīdzības sniegšanā un lieto instrumentus dzemdību palīdzības sniegšanai.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Veterinārijas minimums" ir B daļas modulis. Modulis "Veterinārijas minimums" ir apgūstams paralēli modulim "Lopkopības produkcijas ieguve".

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Veterinārijas minimums" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: noteikt izmaiņas dzīvnieku fizioloģiskajos rādītājos, kā arī noteikt meklēšanās pazīmes sievišķajiem lauksaimniecības dzīvniekiem. Zina: veselu lauksaimniecības dzīvnieku fizioloģiskos rādītājus, lauksaimniecības dzīvnieku ārējās meklēšanās pazīmes un to ierakstu sistēmu uzņēmuma dokumentācijā. Izprot: detalizētas un savlaicīgas informācijas nodošanas nozīmi ganāmpulka atražošanā un veselības uzturēšanā.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosaka vesela un slima dzīvnieka fizioloģiskos rādītājus. Nosauc dzimumcikla stadijas, atpazīst un nosauc meklēšanās pazīmes. Nosauc meklēšanās noteikšanas metodes. Nosaka meklēšanās pazīmes un dokumentē apsēklošanas pieteikumus.	Analizē vesela dzīvnieka fizioloģiskos rādītājus salīdzinājumā ar slimo dzīvnieku. Raksturo dzimumcikla stadijas, izskaidro un analizē meklēšanās pazīmes. Raksturo meklēšanās noteikšanas metodes. Izskaidro meklēšanās pazīmes un dokumentē apsēklošanas pieteikumus.
2. Spēj: savlaicīgi sniegt pirmo palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. Zina: pirmās palīdzības sniegšanas kārtību un vienkāršas veterinārmedicīniskas manipulācijas. Izprot: savlaicīgi sniegtas veterinārmedicīniskās palīdzības	35 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus, sniedzot lauksaimniecības dzīvniekiem pirmo palīdzību. Fiksē lauksaimniecības dzīvniekus. Izmanto speciālista norādītās lauksaimniecības dzīvnieku fiksācijas metodes. Nosauc galvenos pirmās palīdzības sniegšanas kārtības punktus lauksaimniecības dzīvniekam. Atpazīst un nosauc instrumentus	Raksturo drošības noteikumus, sniedzot pirmo palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. Izvērtē dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku iespējamās bīstamības pakāpi pirmās palīdzības sniegšanas laikā. Fiksē lauksaimniecības dzīvniekus.

nozīmi lauksaimniecības dzīvnieku veselības saglabāšanā un zooantroponožu izplatības bīstamību.		un materiālus pirmās palīdzības sniegšanai lauksaimniecības dzīvniekam. Atšķir un nosauc lauksaimniecības dzīvnieku infekcijas slimībām raksturīgās pazīmes.	Izmanto situācijai atbilstošākās lauksaimniecības dzīvnieku fiksācijas metodes. Izveido pirmās palīdzības sniegšanas kārtības domu karti lauksaimniecības dzīvniekam. Izvēlas un izskaidro instrumentu un materiālu pielietošanu pirmās palīdzības sniegšanai lauksaimniecības dzīvniekam. Izskaidro situācijas bīstamību lauksaimniecības dzīvnieku infekcijas slimību gadījumā.
3. Spēj: atšķirt normālas un apgrūtinātas dzemdības lauksaimniecības dzīvniekiem. Zina: dzemdību tuvošanās pazīmes un dzemdību procesu. Izprot: savlaicīgi sniegtas dzemdību palīdzības nozīmi.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc dzemdību tuvošanās pazīmes. Nosauc galvenos darbus sagatavojot dzemdību vietu un dzemdētāju dzemdībām. Nosauc dzemdību procesa norises stadijas. Nosaka augļa novietojumu dzemdību laikā. Nosauc galvenos darbus jaundzimušā un dzemdētājas apkopšanā pēc dzemdībām. Identificē situācijas, kad nepieciešama dzemdību palīdzības sniegšana.	Nosauc un izskaidro dzemdību tuvošanās pazīmju secību. Raksturo galvenos darbus sagatavojot dzemdību vietu un dzemdētāju dzemdībām. Identificē dzemdību procesa norises stadijas. Izskaidro normāla augļa novietojuma atšķirību no patoloģiskā. Raksturo galvenos darbus jaundzimušā un dzemdētājas apkopšanā pēc dzemdībām. Identificē un raksturo situācijas, kad nepieciešama dzemdību palīdzības sniegšana.
4. Spēj: palīdzēt speciālistam pieņemt apgrūtinātas dzemdības. Zina: speciālo dzemdību palīdzības sniegšanas aprīkojumu, tā pielietošanas un darbības principus, drošus darba paņēmienus, sanitārijas un higiēnas prasības.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus, sanitārijas un higiēnas prasības, sniedzot dzemdību palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. Nosauc un atpazīst dzemdību palīdzībā izmantojamos instrumentus. Palīdz speciālistam pieņemt apgrūtinātas dzemdības.	Raksturo drošības noteikumus sanitārijas un higiēnas prasības, sniedzot dzemdību palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. Pamato to nepieciešamību. Nosauc un izvēlas dzemdību palīdzībā izmantojamos instrumentus.

Izprot: speciālā dzemdību aprīkojuma lietošanas nepieciešamību, savlaicīgi sniegtas dzemdību palīdzības nozīmi.		Ievēro speciālista norādījumus un drošus darba paņēmienus.	Izskaidro to darbības principus. Palīdz speciālistam pieņemt apgrūtinātas dzemdības. Izvēlas un pielieto nepieciešamos instrumentus. Ievēro drošus darba paņēmienus.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lopkopības produkcijas ieguve" APRAKSTS**

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas sagatavot dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekus realizācijai, pārbaudīt slaukšanas iekārtu darbību un iegūt kvalitatīvu lopkopības produkciju.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt šādas izglītojamā prasmes: 1. Noteikt dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku ražības rādītājus. 2. Darboties ar slaukšanas iekārtu. 3. Iegūt dažādu lopkopības produkciju. 4. Aizpildīt saražotās lopkopības produkcijas pirmdokumentus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Lopkopības produkcijas ieguve" ieejas nosacījums ir apgūti moduļi "Mehanizēto darbu veikšana" un "Lauksaimniecības dzīvnieku labturība".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lopkopības produkcijas ieguve" apguves rezultātā izglītojamais kārto pārbaudījumu - atbild uz jautājumiem par dažādu sugu lauksaimniecības dzīvnieku ražības rādītājiem, dažādu lopkopības produkcijas ieguvi un kvalitātes rādītājiem, veic praktisko uzdevumu: aizpilda saražotās lopkopības produkcijas pirmdokumentus, iegūst lopkopības produkciju, lieto slaukšanas iekārtas.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lopkopības produkcijas ieguve" ir B daļas modulis. Modulis ir apgūstams paralēli modulim "Veterinārijas minimums". B daļas moduļu apguves laikā izglītojamie paralēli apgūst C daļas moduļus "Zirgkopība" vai "Netradicionālā lopkopība".

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Lopkopības produkcijas ieguve" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: sagatavot dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekus realizācijai. Zina: realizācijai paredzēto lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas veidus un lopkopības produkcijas kvalitātes prasības. Izprot: drošu lauksaimniecības dzīvnieku atlases paņēmienu ietekmi uz lopkopības produkcijas kvalitātes rādītājiem.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem. Nosauc dažādus lauksaimniecības dzīvnieku ķermeņu apvidus, to barojuma pakāpi produkcijas ražošanai. Apraksta lauksaimniecības dzīvnieku organisma attīstības izmaiņas to augšanas laikā. Atšķir un nosauc dažādu lauksaimniecības dzīvnieku produkcijas kvalitātes rādītājus. Apzīmē realizācijai paredzētos lauksaimniecības dzīvniekus pēc speciālista norādījumiem.	Raksturo drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem. Izvērtē situācijas bīstamības pakāpi. Izskaidro lauksaimniecības dzīvnieku dažādu ķermeņa apvidu barojuma pakāpi, to piemērotību dažādas produkcijas ražošanai. Izskaidro lauksaimniecības dzīvnieku organisma attīstības izmaiņas to augšanas laikā. Izskaidro dažādu lauksaimniecības dzīvnieku lopkopības produkcijas kvalitātes prasības. Patstāvīgi apzīmē realizācijai paredzētos lauksaimniecības dzīvniekus.
2. Spēj: pārbaudīt slaukšanas iekārtu darbību. Zina: slaukšanas iekārtu darbības principus.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības pasākumus darbā ar slaukšanas iekārtām. Nosauc slaukšanas iekārtu darbības veidus un to darbības principus. Apraksta slaukšanas iekārtu ietekmi uz lauksaimniecības	Izskaidro darba drošības pasākumus darbā ar slaukšanas iekārtām. Izskaidro slaukšanas iekārtu darbības veidus un to darbības principus.

Izprot: pareizi noregulētu slaukšanas iekārtu ietekmi uz tesmens veselību.		dzīvnieku tesmens veselību. Nosauc slaukšanas iekārtu tehniskos rādītājus, regulēšanu un iekārtas ikdienas apkopes gaitu.	Izskaidro slaukšanas iekārtu ietekmi uz lauksaimniecības dzīvnieku tesmens veselību. Izskaidro slaukšanas iekārtu tehniskos rādītājus, regulēšanu un iekārtas ikdienas apkopes darbu secību.
3. Spēj: slaukt piena mājlopus. Zina: piena mājlopu sagatavošanu slaukšanai, prasības slaukšanas laikā un pēc slaukšanas, svaigpiena kvalitātes rādītājus, piesārņojuma veidus un to avotus. Izprot: dzīvnieka piena atdeves refleksus, kvalitātes kritērijus svaigpiena ražošanā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta tesmeņa formas un uzbūvi. Apraksta piena sekrēcijas procesu. Nosauc piena ķīmisko sastāvu. Nosauc piena atšķirības dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem. Nosauc piena piesārņojuma veidus un to avotus. Veic piena mājlopu sagatavošanu slaukšanai. Slauc piena mājlopus speciālista vadībā. Veic piena pirmapstrādi. Ievēro darba drošības noteikumus.	Raksturo tesmeņa formas un uzbūvi. Izskaidro tesmeņa formas un uzbūves nozīmi uz lauksaimniecības dzīvnieku veselību un piena ražošanu. Izskaidro piena sekrēcijas procesu. Izskaidro faktorus piena ķīmiskā sastāva izmaiņām un atšķirības dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekiem. Raksturo galvenās prasības piena kvalitātes nodrošināšanai. Izskaidro un raksturo piena piesārņojuma veidus un to avotus. Patstāvīgi veic piena mājlopu sagatavošanu slaukšanai. Izvēlas racionālus paņēmienus. Patstāvīgi slauc piena mājlopus. Veic piena pirmapstrādi. Ievēro darba drošības noteikumus.
4. Spēj: cirpt mājlopus. Zina: cirpšanas tehniku un instrumentus, drošus darba paņēmienus.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc drošus darba paņēmienus vilnas produkcijas ieguvei. Nosauc un atšķir mājlopu cirpšanas instrumentus. Izvēlas un sagatavo tos mājlopu cirpšanai.	Izskaidro drošus darba paņēmienus vilnas produkcijas ieguvei. Patstāvīgi izvēlas mājlopu cirpšanas instrumentus. Sagatavo tos mājlopu cirpšanai.

Izprot: darba veikšanas precizitātes ietekmi uz vilnas kvalitāti.		Sagatavo dzīvnieku cirpšanai pēc speciālista norādījumiem. Nosauc vilnas veidus un pirmapstrādi pēc nocirpšanas. Iegūst vilnu. Ievēro drošus darba paņēmienus. Veic nocirptās vilnas pirmapstrādi pēc speciālista norādījumiem. Aprēķina tīrās vilnas iznākumu.	Patstāvīgi sagatavo dzīvnieku cirpšanai. Raksturo vilnas veidus un pirmapstrādi pēc nocirpšanas. Patstāvīgi iegūst vilnu. Ievēro drošus darba paņēmienus. Patstāvīgi veic nocirptās vilnas pirmapstrādi. Aprēķina tīrās vilnas iznākumu. Analizē un pamato iegūtos rezultātus.
5. Spēj: iegūt kvalitatīvas mājputnu olas. Zina: mājputnu olu kvalitātes rādītājus, piesārņojuma veidus un to avotus. Izprot: mājputnu olu savākšanas un uzglabāšanas nozīmi.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus olu ieguvē. Atpazīst dažādu mājputnu sugu olas un nosauc to kvalitātes kritērijus. Vāc un šķiro mājputnu olas. Nosauc mājputnu olu piesārņojuma veidus un to avotus.	Izskaidro drošības noteikumus olu ieguvē. Atpazīst un raksturo dažādu mājputnu sugu olas, tās salīdzina, nosaka atšķirības. Izskaidro dažādu mājputnu olu kvalitātes rādītājus. Patstāvīgi vāc un šķiro mājputnu olas, izskaidro mājputnu olu savākšanas un uzglabāšanas nozīmi. Izskaidro mājputnu olu piesārņojuma veidus un to avotus.
6. Spēj: veikt saražotās lopkopības produkcijas pirmuzskaiti. Zina: saražotās lopkopības produkcijas pirmdokumentu aizpildīšanas kārtību un uzskaites principus. Izprot: lopkopības produkcijas ražošanas rādītāju uzskaites nozīmi atbilstošu saimniecisku lēmumu pieņemšanā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc lopkopības produkcijas izsekojamības pirmdokumentus. Aizpilda lopkopības produkcijas pirmuzskaites dokumentus pēc speciālista norādījumiem.	Nosauc lopkopības produkcijas izsekojamības pirmdokumentus un izskaidro to nozīmi saimniecisko lēmumu pieņemšanā. Patstāvīgi aizpilda lopkopības produkcijas pirmuzskaites dokumentus. Pamato ierakstu nepieciešamību.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lopkopības produkcijas fasēšana un marķēšana" APRAKSTS**

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas fasēt un marķēt lopkopības produkciju un blakus produkciju.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt šādas izglītojamā prasmes: 1. Apgūt lopkopības produkcijas rādītājus un standarta prasības. 2. Fasēt un marķēt lopkopības produkciju un blakus produkciju, izmantojot fasēšanas tehnoloģijas un aprīkojumu. 3. Aizpildīt produkcijas realizācijas pirmdokumentāciju.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Lopkopības produkcijas fasēšana un marķēšana" ieejas nosacījums ir apgūts modulis "Lopkopības produkcijas ieguve".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lopkopības produkcijas fasēšana un marķēšana" apguves rezultātā izglītojamais kārto pārbaudījumu - atbild uz jautājumiem par lopkopības produkcijas rādītājiem un standartprasībām, izmantotajām fasēšanas tehnoloģijām un aprīkojumu, veic praktisko uzdevumu – safasē un nomarķē kādu no lopkopības produkcijas veidiem un aizpilda produkcijas realizācijas pirmdokumentāciju.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lopkopības produkcijas fasēšana un marķēšana" ir B daļas modulis. Pēc B un C daļas moduļu apguves seko modulis "Lopkopja prakse".

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Lopkopības produkcijas fasēšana un marķēšana" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: fasēt svaigpienu. Zina: higiēnas prasības svaigpiena fasēšanai, svaigpiena fasēšanas tehnoloģiju, kvalitātes rādītājus un darba drošības noteikumus. Izprot: higiēnas noteikumus un vides, tehnoloģiju un aprīkojumu tīrības ietekmi uz produkta kvalitāti.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus, fasējot svaigpienu. Apraksta higiēnas prasības svaigpiena fasēšanai. Nosauc svaigpiena kvalitātes rādītājus. Atpazīst un nosauc fasēšanas tehnoloģijas un aprīkojumu. Fasē svaigpienu pēc speciālista norādījumiem. Ievēro darba drošības noteikumus un higiēnas prasības.	Nosauc un izvērtē darba drošības noteikumus, fasējot svaigpienu. Skaidro un izvērtē higiēnas prasības svaigpiena fasēšanai. Nosauc un raksturo svaigpiena kvalitātes rādītājus. Nosauc un raksturo fasēšanas tehnoloģijas un aprīkojumu. Fasē svaigpienu patstāvīgi. Ievēro darba drošības noteikumus un higiēnas prasības.
2. Spēj: fasēt un marķēt mājputnu olas. Zina: mājputnu olu fasēšanas un marķēšanas tehnoloģiju, realizācijas standartu, piesārņojuma veidus un avotus. Izprot: videi draudzīgu tehnoloģiju izmantošanu mājputnu olu ražošanā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc mājputnu olu realizācijas standarta prasības. Nosauc mājputnu olu fasēšanas un marķēšanas veidus. Nosauc mājputnu olu piesārņojuma veidus un avotus. Fasē mājputnu olas speciālista vadībā. Ievēro darba drošības noteikumus un pielieto drošus darba paņēmienus.	Nosauc un raksturo mājputnu olu realizācijas standarta prasības. Nosauc un raksturo mājputnu olu fasēšanas un marķēšanas tehnoloģijas. Nosauc un raksturo mājputnu olu piesārņojuma veidus un avotus. Fasē patstāvīgi mājputnu olas. Ievēro darba drošības noteikumus un pielieto drošus darba paņēmienus.
3. Spēj: fasēt un marķēt lopkopības blakusproduktus.	30 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba drošības noteikumus, fasējot un marķējot lopkopības blakusproduktus.	Nosauc un izvērtē darba drošības noteikumus, fasējot un marķējot lopkopības blakusproduktus. Nosauc un izvērtē lopkopības

Zina: lopkopības blakusproduktus, to fasēšanas, marķēšanas un lopkopības ražošanas atkritumu apsaimniekošanas noteikumus, kā arī noteikumus par blakusproduktu aprites kārtību un drošas darba metodes. Izprot: videi draudzīgu tehnoloģiju izmantošanu lopkopības blakusproduktu ražošanā.		Nosauc lopkopības blakusproduktu veidus. Fasē, marķē un novieto uzglabāšanā lopkopības blakusproduktus speciālista vadībā. Ievēro darba drošības noteikumus. Nosauc lopkopības ražošanas atkritumu apsaimniekošanas veidus. Nosauc lopkopības blakusproduktu aprites kārtību.	blakusproduktu veidus. Patstāvīgi fasē, marķē un novieto uzglabāšanā lopkopības blakusproduktus. Ievēro darba drošības noteikumus. Nosauc un raksturo lopkopības ražošanas atkritumu apsaimniekošanas veidus. Izskaidro lopkopības blakusproduktu aprites kārtību.
4. Spēj: veikt fasētās un marķētās lopkopības produkcijas pirmuzskaiti. Zina: fasētās un marķētās lopkopības produkcijas pirmdokumentu aizpildīšanas kārtību. Izprot: fasētās un marķētās lopkopības produkcijas uzskaites izsekojamību.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Pamato uzskaites nepieciešamību un nozīmi produkcijas izsekojamībai. Aizpilda realizācijai paredzētās lopkopības produkcijas pirmdokumentus.	Pamato uzskaites nepieciešamību un izskaidro to nozīmi produkcijas izsekojamībai. Aizpilda realizācijai paredzētās lopkopības produkcijas pirmdokumentus patstāvīgi. Pamato to nozīmi.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Lopkopja prakse" APRAKSTS**

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot izglītojamā spējas ēdināt un dzirdināt, tīrīt un kopt dažādus lauksaimniecības dzīvniekus, strādāt ar lopkopības tehniku un iegūt lopkopības produkciju darba vidē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt šādas izglītojamā prasmes: 1. Ēdināt un dzirdināt dažādu sugu lauksaimniecības dzīvniekus. 2. Tīrīt un kopt lauksaimniecības dzīvniekus, dzīvnieku novietnes un aprīkojumu un nodrošināt dzīvnieku novietnēs optimālu mikroklimatu. 3. Savlaicīgi sniegt pirmo medicīnisko palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. 4. Iegūt kvalitātes standartiem atbilstošu lopkopības produkciju un blakus produkciju, strādāt ar atbilstošu tehniku, aprīkojumu un instrumentiem.
Moduļa ieejas nosacījumi	Moduļa "Lopkopja prakse" ieejas nosacījums ir apgūti programmas A, B un C daļas profesionālās kvalifikācijas "Lopkopis" iegūšanai nepieciešamie moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Lopkopja prakse" apguves rezultātā izglītojamie kārto ieskaiti, iesniedz prakses dokumentus un atskaitās par prakses laikā veiktajiem uzdevumiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Lopkopja prakse" ir apgūstams programmas B daļā. Modulis "Lopkopja prakse" ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas "Lopkopis" iegūšanai un paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē. Pēc moduļa "Lopkopja prakse" sekmīgas apguves izglītojamie kārto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, kas dod tiesības iegūt profesionālo kvalifikāciju "Lopkopis".

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Lopkopja prakse" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: ēdināt un dzirdināt lauksaimniecības dzīvniekus, sagatavojot izēdināmos barības līdzekļus dažādiem lauksaimniecības dzīvniekiem, ievērojot ēdināšanas metodes, izmantojot sastādītās barības devas un ievērojot darba drošības un vides aizsardzības prasības.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem, ar lopbarības sagatavošanas un izbarošanas tehniku. Iepazīstas ar lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas metodēm un veidiem, kā saglabāt lopbarības krājumu atlikumus, lai nepazeminās to kvalitāte. Atpazīst tehniku un iekārtas lopbarības sagatavošanai pirms izēdināšanas: - graudu dzirnavas, - graudu placinātāji, - sakņu un bumbuļaugu mazgātāji, smalcinātāji, - dozētāji un svari, - barības padeves iekārtas, - barības maisītāji, izdalītāji un cita tehnika, ko šim mērķim izmanto mācību prakses saimniecībās. Sagatavo lopbarības līdzekļus pirms izēdināšanas speciālista vadībā. Sagatavo barības normu lauksaimniecības dzīvniekiem, pēc norādītās barības devas.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem, ar lopbarības sagatavošanas un izbarošanas tehniku. Pamato darba drošības ievērošanas būtiskumu. Iepazīstas ar lauksaimniecības dzīvnieku ēdināšanas metodēm un veidiem, kā saglabāt lopbarības krājumu atlikumus, lai nepazeminās to kvalitāte. Izvērtē ēdināšanas metožu atbilstību ražošanas tehnoloģijai. Raksturo tehniku un iekārtas lopbarības sagatavošanai pirms izēdināšanas: - graudu dzirnavas, - graudu placinātāji, - sakņu un bumbuļaugu mazgātāji, smalcinātāji, - dozētāji un svari, - barības padeves iekārtas, - barības maisītāji, izdalītāji - un cita tehnika, ko šim mērķim izmanto mācību prakses saimniecībās. Raksturo to darbības principus. Sagatavo patstāvīgi lopbarības līdzekļus pirms izēdināšanas.

		Ēdina un dzirdina lauksaimniecības dzīvniekus.	Sagatavo barības normu lauksaimniecības dzīvniekiem, pēc norādītās barības devas. Sastāda alternatīvu rīcības plānu bojātu barības līdzekļu gadījumā. Ēdina un dzirdina lauksaimniecības dzīvniekus. Veic padarītā pašnovērtējumu.
2. Spēj: tīrīt un kopt dažādus lauksaimniecības dzīvniekus, to novietnes, ievērojot labas lauksaimniecības prakses nosacījumus.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvnieku un novietņu tīrīšanas un kopšanas aprīkojumu. Nosaka novietnes tipu, veidu un to pielietojumu. Iepazīstas ar novietņu aprīkojumu un tā pielietojumu. Lieto novietnes aprīkojumu, instrumentus un materiālus novietnes, palīgtelpu, lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanā. Veic dezinfekciju lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs un palīgtelpās pēc speciālista norādījumiem. Iepazīstas ar lauksaimniecības dzīvnieku individuālo kopšanas aprīkojumu, tā darbību. Kopj lauksaimniecības dzīvniekus, lieto individuālo kopšanas aprīkojumu. Ievēro drošības noteikumus. Nosaka novietnes mikroklimata parametrus, izvērtē stāvokli. Nosauc piemērus trūkumu novēršanai.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvnieku un novietņu tīrīšanas un kopšanas aprīkojumu. Pamato to ievērošanas nepieciešamību. Nosaka novietnes tipu, veidu un to pielietojumu. Raksturo tās atbilstību konkrēto dzīvnieku attiecīgo izmantošanas grupu turēšanai. Iepazīstas un izvērtē novietņu aprīkojumu un tā pielietojumu. Lieto novietnes aprīkojumu, instrumentus un materiālus novietnes, palīgtelpu, lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu tīrīšanā. Izvērtē padarīto darbu. Veic dezinfekciju lauksaimniecības dzīvnieku novietnēs un palīgtelpās. Pamato tās nepieciešamību. Iepazīstas un izvērtē lauksaimniecības dzīvnieku individuālo kopšanas aprīkojumu, tā darbību.

		Novērtē lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma faktorus. Izvēlas pasākumus lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma faktoru novēršanai.	Kopj lauksaimniecības dzīvniekus, lieto individuālo kopšanas aprīkojumu. Ievēro darba drošības noteikumus. Nosaka novietnes mikroklimata parametrus, izvērtē stāvokli. Izvēlas piemērotākos pasākumus mikroklimata uzlabošanai. Novērtē un analizē lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma faktorus. Izvēlas piemērotākos pasākumus lauksaimniecības dzīvnieku stresa un traumatisma faktoru novēršanai.
3. Spēj: strādāt ar atbilstošu lopkopības tehniku, aprīkojumu un instrumentiem.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lopkopības tehniku, aprīkojumu un instrumentiem. Atpazīst un nosauc lopkopības tehniku, aprīkojumu un darba instrumentus. Novērtē lopkopības tehnikas tehnisko stāvokli speciālista vadībā. Pievieno lopkopības tehnikas uzkabes traktoram. Strādā ar lopkopībā izmantojamo traktortehniku. Ievēro darba drošības noteikumus. Izmanto elektriskos, rotējošos un mehāniskos instrumentus sīku remontdarbu veikšanai.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lopkopības tehniku, aprīkojumu un instrumentiem. Pamato to ievērošanas būtiskumu. Nosauc un raksturo lopkopības tehniku, aprīkojumu un darba instrumentus. Izskaidro to pielietošanu. Novērtē lopkopības tehnikas tehnisko stāvokli un pieņem lēmumu par tehnikas turpmāko izmantošanu vai tās nepiemērotību drošam darbam. Pievieno lopkopības tehnikas uzkabes traktoram. Pārbauda savienojuma drošību. Strādā ar lopkopībā izmantojamo traktortehniku. Ievēro darba drošības noteikumus.

			Izmanto elektriskos, rotējošos un mehāniskos instrumentus sīku remontdarbu veikšanai. Pārbauda darba kvalitāti.
4. Spēj: iegūt lopkopības produkciju: slaukt, cirpt mājdzīvniekus, savākt un šķirot olas atbilstoši kvalitātes prasībām, un aizpildīt produkcijas uzskaites pirmdokumentus.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem lopkopības produkcijas ieguvei. Atlasa un apzīmē realizācijai norādītos lauksaimniecības dzīvniekus speciālista vadībā. Ievēro darba drošības noteikumus. Iepazīstas ar slaukšanas iekārtām, to darbību. Pārbauda slaukšanas iekārtu darbību. Sagatavo piena mājlopus slaukšanai. Slauc piena mājlopus speciālista vadībā. Ievēro darba drošību, slaukšanas un personīgās higiēnas noteikumus. Nosaka svaigpiena piesārņojuma veidus un to avotus. Pārbauda un sagatavo darbam cirpšanas tehniku. Sagatavo dzīvniekus cirpšanai. Cērp mājdzīvniekus speciālista vadībā. Ievēro darba drošību un drošus cirpšanas paņēmienus. Savāc un šķiro mājputnu olas. Nosauc olu piesārņojuma avotus. Aizpilda saražotās lopkopības produkcijas pirmdokumentus speciālista vadībā.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem lopkopības produkcijas ieguvei. Pamato to ievērošanas nepieciešamību. Atlasa un apzīmē realizācijai norādītos lauksaimniecības dzīvniekus patstāvīgi. Ievēro darba drošības noteikumus. Iepazīstas un raksturo slaukšanas iekārtas, to darbību. Pārbauda slaukšanas iekārtu darbību, nepieciešamības gadījumā veic to noregulēšanu. Sagatavo piena mājlopus slaukšanai. Slauc piena mājlopus patstāvīgi. Ievēro darba drošību, slaukšanas un personīgās higiēnas noteikumus. Izvērtē svaigpiena piesārņojuma veidus un to avotus. Patstāvīgi pārbauda un sagatavo darbam cirpšanas tehniku. Sagatavo dzīvniekus cirpšanai. Cērp mājdzīvniekus. Ievēro darba drošību un drošus cirpšanas paņēmienus. Savāc un šķiro mājputnu olas. Izvērtē olu piesārņojuma avotus. Aizpilda saražotās lopkopības

			produkcijas pirmdokumentus patstāvīgi.
5. Spēj: sniegt pirmo palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem, veikt vienkāršas veterinārmedicīniskas manipulācijas un lietot speciālo dzemdību palīdzības sniegšanas aprīkojumu.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem veterinārās palīdzības sniegšanā. Fiksē lauksaimniecības dzīvniekus pēc speciālista norādījumiem. Fiksē lauksaimniecības dzīvniekus. Nosaka slimību pazīmes lauksaimniecības dzīvniekiem. Nodala slimos dzīvniekus no veselajiem speciālista vadībā. Sniedz pirmo palīdzību slimajam dzīvniekam pēc speciālista sniegtiem norādījumiem. Izdara veterinārās manipulācijas lauksaimniecības dzīvniekiem pēc speciālista norādījumiem. Ievēro darba drošību un drošus darba paņēmienus. Vada dzemdību procesu lauksaimniecības dzīvniekam pēc speciālista norādījumiem. Ievēro darba drošību un drošus darba paņēmienus. Sniedz dzemdību palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem ar speciālista norādītiem instrumentiem un aprīkojumu. Ievēro darba drošību un drošus darba paņēmienus. Nosaka meklēšanas pazīmes lauksaimniecības dzīvniekam speciālista vadībā.	Iepazīstas un ievēro darba drošības noteikumus darbā ar lauksaimniecības dzīvniekiem veterinārās palīdzības sniegšanā. Pamato to ievērošanas nepieciešamību. Pamato fiksācijas metodes izvēli. Identificē slimo dzīvnieku, nosaka slimības pazīmes lauksaimniecības dzīvniekiem. Nodala slimos dzīvniekus no veselajiem, ierobežo ēdināšanu, turpina novērot. Patstāvīgi sniedz pirmo palīdzību slimajam dzīvniekam speciālista uzraudzībā. Izdara veterinārās manipulācijas lauksaimniecības dzīvniekiem patstāvīgi, speciālista uzraudzībā. Ievēro darba drošību un drošus darba paņēmienus. Patstāvīgi pieņem dzemdības lauksaimniecības dzīvniekam. Ievēro darba drošību un drošus darba paņēmienus. Sniedz dzemdību palīdzību lauksaimniecības dzīvniekiem. Izvēlas patstāvīgi attiecīgus instrumentus. Ievēro darba drošību un drošus darba paņēmienus. Patstāvīgi nosaka ārējās meklēšanas pazīmes lauksaimniecības dzīvniekam. Raksturo meklēšanas laiku.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Sabiedrības un cilvēka drošība" (1. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Veicināt izglītojamo spējas un prasmes pieņemt fiziskajai, psihiskai un sociālajai drošībai un veselībai labvēlīgus lēmumus, preventīvi novērst nelaimes gadījumus sadzīvē un darbā, veidojot drošu un veselībai nekaitīgu apkārtējo vidi, lietot iegūtās zināšanas praksē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Apzināties veselību kā kopveselumu un vērtību, saskatot personīgo un sabiedrības atbildību par katra cilvēka veselību. 2. Analizēt cilvēku rīcību, pieņemt atbildīgus lēmumus preventīvo pasākumu veikšanai drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanā un saglabāšanā. 3. Izvērtēt situāciju un sniegt pirmo palīdzību, nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību un aprakstīt nelaimes gadījumu dispečeram. 4. Ievērot civilās aizsardzības rīcības plānus/instrukcijas, lai atbilstoši rīkotos dažādu katastrofu un apdraudējumu (t. sk. viltus ziņu) gadījumā, kā arī atskanot trauksmes sirēnai. 5. Atpazīt darba vides riskus un rīkoties atbilstoši darba aizsardzības prasībām. 6. Atpazīt ugunsnedrošas situācijas, preventīvi novērst ugunsgrēka izcelšanos, atbildīgi un droši rīkoties ugunsgrēka gadījumā, saskaņā ar ugunsdrošības noteikumiem un evakuācijas plānu. 7. Ievērot elektrodrošības noteikumus, lietojot elektroierīces un elektroiekārtas. 8. Analizēt pieejamo informāciju par vides kvalitāti Latvijā un pasaulē, rīkoties atbildīgi, saudzējot un racionāli izmantojot dabas resursus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu. Pārbaudījumā demonstrē visu modulī definēto sasniedzamo rezultātu apguvi. Pārbaudes darbā ietverta: 1) teorētisko zināšanu pārbaude (tests), iekļaujot jautājumus no visiem moduļa tematiem,

	2) situāciju analīze (prezentācija) par iepriekš izvēlētu/izlozētu problēmjautājumu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli "Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās vai neformālās izglītības programmās. Pēc moduļa apguves seko moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmenis)" apguve.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Sabiedrības un cilvēka drošība" (1. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvērtēt informāciju par veselību ietekmējošiem faktoriem, apzināties personīgo un sabiedrības atbildību par katra cilvēka veselību. Zina: veselīga dzīvesveida paradumus un pasākumus, kas ietekmē personīgo un apkārtējo cilvēku veselību, kā arī riska faktorus un veicamos preventīvos pasākumus saslimšanas risku novēršanai vai mazināšanai. Izprot: veselību kā kopveselumu un vērtību, apzinās higiēnas būtību un nozīmi drošas un cilvēka veselībai nekaitīgas vides nodrošināšanā.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc riska faktorus, kas ietekmē veselību. Nosauc dzīves kvalitātes rādītājus. Uzskaita veselīgus paradumus. Nosauc būtiskākos veselības veicināšanas pasākumus. Nosauc riska faktorus, kuri ietekmē slimību rašanos un attīstību. Nosauc higiēnas pasākumus un darbības, lai slimības novērstu, apturētu to attīstību un mazinātu to radītās sekas. Vienkāršoti izskaidro vakcinācijas un kolektīvās imunitātes veidošanas nepieciešamību. Nosauc atkarību (t. sk. no vielām, procesiem un tehnoloģijām) veidus. Skaidro, kas ir atkarību profilakse. Uzskaita ar seksuālo un reproduktīvo veselību saistītās problēmas (t. sk. neplānota grūtniecība, seksuāli transmisīvās slimības), kā arī izsargāšanās metodes. Uzskaita nepieciešamās uzturvielas veselīgu ēšanas paradumu nodrošināšanā.	Izskaidro biežāko slimību riska faktorus (sirds un asinsvadu sistēmas slimību, elpceļu slimību, ļaundabīgo audzēju, spriedzes u.c. riska faktorus). Nosauc un raksturo dzīves kvalitātes rādītājus. Izskaidro nepieciešamību un savu atbildību īstenot veselīgu dzīvesveidu. Izskaidro veselības veicināšanas pasākumus (sabalansēts uzturs, optimāla fiziskā aktivitāte, psihiskā un reproduktīvā veselība, brīvība no atkarībām; atpūtas režīma ievērošana u.c.). Izskaidro riska faktorus, kuri ietekmē slimību rašanos un attīstību. Izskaidro nosacījumus un praktisko pasākumu kopumu, kas nepieciešams, lai samazinātu vai likvidētu vides faktoru (fizikālo, ķīmisko, bioloģisko) iespējami kaitīgo iedarbību. Pamato vakcinācijas nozīmi un kolektīvās imunitātes nozīmi. Klasificē atkarību veidus, raksturo

		Nosauc drošas un veselību veicinošas fiziskās aktivitātes. Nosauc ķermeņa masas indeksa aprēķināšanas formulu un skaidro veselīgas ķermeņa masas uzturēšanas nozīmi. Nosauc faktorus, kas ietekmē psihisko veselību. Nosauc, kur nepieciešamības gadījumā vērsties pēc palīdzības.	to pazīmes un skaidro atkarību profilaksi. Skaidro ar seksuālo un reproduktīvo veselību saistītās problēmas un sekas, kā arī to profilaksi. Izskaidro nepieciešamo uzturvielu nozīmi veselības uzturēšanā. Pamato regulāru, sistemātisku un daudzveidīgu fizisko aktivitāšu nozīmi un ietekmi uz veselību, skaidro dopinga ietekmi uz organismu. Aprēķina savu ķermeņa masas indeksu un pamato veselīgas ķermeņa masas uzturēšanas nozīmi. Definē, kas ir psihiskā veselība, skaidro faktorus, kas to ietekmē. Pamatoti izklāsta viedokli par psihiskās veselības veicināšanas pasākumiem. Nosauc izplatītākos psihiskos traucējumus un skaidro, kur vērsties pēc palīdzības, ja ir raizes par savu un līdzcilvēku psihisko veselību.
2. Spēj: analizēt cilvēku rīcību, pieņemt atbildīgus lēmumus preventīvo pasākumu veikšanai drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanā un saglabāšanā. Zina: drošības un veselības riskus, nedrošu un bīstamu situāciju cēloņus, veicamos drošības pasākumus.	8 % no moduļa kopējā apjoma.	Skaidro, kā pieņemtie lēmumi un rīcība ietekmē drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanu, prognozē lēmuma pieņemšanas un rīcības iespējamās sekas. Nosauc reāli notikušas sadzīves situācijas, kurās nācies pieņemt personīgu lēmumu riskēt vai izvēlēties drošību.	Analizē, kā pieņemtie lēmumi un rīcība ietekmē drošas un veselībai nekaitīgas vides veidošanu, minot piemērus, kā preventīvi novērst nedrošu un bīstamu situāciju rašanos un nelaimes gadījumus. Analizē reāli notikušas sadzīves situācijas, kurās nācies pieņemt personīgu lēmumu riskēt vai izvēlēties drošību.

Izprot: drošas uzvedības principu ievērošanas nozīmīgumu sadzīves un ārkārtas situācijās, kā arī savas personīgās rīcības nozīmi un atbildību nelaimes gadījumā.		Sniedz nedrošas rīcības piemērus dažādās dzīves situācijās, kuru rezultātā var ciest pats indivīds vai cits sabiedrības loceklis. Nosauc ikdienas iespējamās bīstamās situācijas, kuras var apdraudēt personīgo vai līdzcilvēku drošību, paskaidro iespējamos cēloņus un sekas. Nosauc izvēlētajā profesijā (nozarē) iespējamos drošības un veselības riskus, norāda dažus būtiskākos veicamos drošības pasākumus. Nosauc iespējamos riskus, dodoties uz ārzemēm. Skaidro apdrošināšanas nepieciešamību un min dažus apdrošināšanas veidus. Nosauc institūcijas, kurās meklēt palīdzību ārkārtas situācijās ārzemēs.	Prognozē iespējamās sekas, kas varēja rasties nepareizas izvēles gadījumā. Izskaidro cilvēku rīcību dažādās sadzīves un ārkārtas situācijās, prognozē iespējamās sekas, piedāvā risinājumus. Analizē ikdienas iespējamās bīstamās situācijas, kuras var apdraudēt personīgo vai līdzcilvēku drošību, skaidro cēloņus un sekas, piedāvā risinājumus drošības jautājumu uzlabošanai. Uzskaita un izskaidro izvēlētajā profesijā (nozarē) iespējamos drošības un veselības riskus, norādot veicamos drošības pasākumus katrā no riskiem. Izskaidro iespējamos riskus, dodoties uz ārzemēm. Pamato apdrošināšanas būtību un nepieciešamību. Izvēlas no apdrošināšanas uzņēmumu piedāvājuma konkrētai situācijai piemērotāko apdrošināšanas veidu. Izskaidro, kā rīkoties un kur meklēt palīdzību ārkārtas situācijās ārzemēs.
[1]3. Spēj: izvērtēt situāciju un sniegt pirmo palīdzību, nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību un aprakstīt nelaimes gadījumu dispečeram.	2 % no moduļa kopējā apjoma.	Uzskaita, kur jāzvana un kāda informācija jāsniedz nelaimes gadījumā. Izstāsta pirmās palīdzības sniegšanas pamatprincipus. Nosauc iemeslus, kādēļ būtu jāorganizē pirmās palīdzības sniegšanas mācības uzņēmumā.	Paskaidro, kādā secībā jāsniedz informācija neatliekamās palīdzības dispečeram. Izskaidro pirmās palīdzības sniegšanas un atdzīvināšanas pasākumu ABC principus un rīcību soli pa solim.

Zina: pirmās palīdzības sniegšanas soļus un atdzīvināšanas pasākumu principus. Izprot: pirmās palīdzības nodrošināšanas nozīmīgumu un katra indivīda personiskās atbildības nozīmi pirmās palīdzības sniegšanā.		Nosauc atbildīgo(-ās) personas uzņēmumā par pirmās palīdzības nodrošināšanu. Nosauc nepieciešamās palīdzības sniegšanas paņēmienus atkarībā no veselības traucējumu veida.	Izskaidro ar piemēriem, kāpēc un kā tiek organizētas pirmās palīdzības mācības uzņēmumā. Nosauc atbildīgo(-ās) personas uzņēmumā par pirmās palīdzības nodrošināšanu. Izskaidro un demonstrē nepieciešamās palīdzības sniegšanas paņēmienus atkarībā no veselības traucējumu veida.
4. Spēj: ievērot civilās aizsardzības rīcības plānus/ instrukcijas, lai atbilstoši rīkotos dažādu katastrofu un apdraudējumu (t. sk. viltus ziņu) gadījumā, kā arī atskanot trauksmes sirēnai. Zina: dažādu ārkārtas un bīstamu situāciju pazīmes un atbilstošus civilās aizsardzības rīcības plānus/instrukcijas, kā arī paņēmienus viltus ziņu atpazīšanai un patiesas informācijas iegūšanai; individuālās aizsardzības līdzekļus un to lietošanu. Izprot: atbilstošas rīcības nozīmi ārkārtas situāciju, katastrofu gadījumā Latvijā un uzturoties ārpus tās.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc katastrofu veidus. Nosauc infekcijas slimību izplatīšanās riskus, t. sk. pārrobežu riskus, ietverot atbildību par savu un citu veselību. Nosauc epidēmiju un pandēmiju izplatības veidus un to pazīmes. Nosaka dabas katastrofu tuvošanos pēc pieejamās informācijas un rīkojas atbilstoši norādījumiem. Nosauc masu nekārtību un terorisma pazīmes. Nosauc pamatprincipus, kā jārīkojas ārkārtas situācijās. Nosauc vienu vai vairākas institūcijas, kur vērsties pēc palīdzības, ja ārkārtas situācijas laikā ir nodarīts kaitējums veselībai un drošībai. Atpazīst trauksmes sirēnu un vispārīgi apraksta, kā rīkoties un kur vērsties pēc palīdzības, tai atskanot. Nosauc paņēmienus, kā atpazīt viltus ziņas.	Raksturo katastrofu veidus, min piemērus Latvijā un pasaulē. Izskaidro nepieciešamo rīcību katastrofas gadījumā. Izskaidro infekcijas slimību izplatīšanās riskus, t. sk. pārrobežu riskus, ietverot atbildību par savu un citu veselību. Izskaidro epidēmiju un pandēmiju izplatības veidus, iespējamos cēloņus un sekas. Analizē pieejamo informāciju par dabas katastrofām, skaidro drošas rīcības soļus, izvērtē iespējamās sekas. Izskaidro, kāpēc rodas masu nekārtības, un argumentē, kāpēc tajās nevajag iesaistīties. Nosauc terorisma pazīmes un skaidro rīcību terorisma draudu gadījumā. Izskaidro būtiskākās atšķirības dažādās ārkārtas situācijās un skaidro rīcību katrā konkrētajā gadījumā. Nosauc vairākas institūcijas, kur vērsties pēc palīdzības, ja

			ārkārtas situācijas laikā ir nodarīts kaitējums veselībai un drošībai vai radīti būtiski materiālie zaudējumi. Pamato savu viedokli. Skaidro, kur atrodas skolai un dzīvesvietai tuvākā trauksmes sirēna un droša pulcēšanās vieta. Pamatoti izklāsta savu viedokli, kā pareizi rīkoties, atskanot trauksmes sirēnai, kur un pie kā vērsties pēc palīdzības. Atpazīst viltus ziņas un izskaidro to radītās sekas.
[1]5. Spēj: atpazīt darba vides riskus un rīkoties atbilstoši darba aizsardzības prasībām. Zina: darba vides riska faktorus, iespējamos kaitējumus, risku faktoru novēršanas preventīvos pasākumus (t. sk. obligātās veselības pārbaudes, vakcinācija u.c.), darba devēja un nodarbināto pienākumus (t. sk. veselības un dzīvības saglabāšanā), tiesības un atbildību darba aizsardzības jomā. Izprot: darba aizsardzības būtību un tās nozīmi, darba vides risku faktoru mazināšanas vai novēršanas pasākumu nepieciešamību.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc darba aizsardzības mērķi un pasākumus tā sasniegšanai. Nosauc darba devēja un darbinieka galvenos pienākumus un tiesības darba aizsardzības jomā. Skaidro darba aizsardzības speciālista lomu uzņēmumā. Nosauc būtiskākās darba aizsardzības prasības un darba devēja veicamos pasākumus. Nosauc darba vides riskus un to konstatēšanas metodes. Nosauc fizikālo darba vides riska faktoru novēršanas principus. Nosauc fizisko darba vides riska faktoru novēršanas principus un min piemērus. Nosauc ķīmisko darba vides riska faktoru novēršanas principus. Nosauc bioloģisko darba vides riska faktoru novēršanas principus. Nosauc psihoemocionālo darba vides riska faktorus un to novēršanas principus. Nosauc	Skaidro darba aizsardzības mērķi un nosauc darba aizsardzības likumā minētos pasākumus mērķa sasniegšanai. Izskaidro darba devēja pienākumus un tiesības darba aizsardzības jomā. Saista valsts un uzņēmuma ekonomisko stāvokli ar darba aizsardzības pasākumu īstenošanu. Nosauc un izskaidro darba aizsardzības speciālista pienākumus. Analizē darba aizsardzības prasības un skaidro veicamos darba aizsardzības pasākumus. Lieto konkrētu metodi darba vides risku novērtēšanā. Izskaidro fizikālos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu un profilaktisko pasākumu nepieciešamību. Izskaidro fiziskos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu nepieciešamību un profilaktiskos

		traumatisma riska faktorus un to novēršanas principus.	pasākumus. Izskaidro ķīmiskos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu nepieciešamību un profilaktiskos pasākumus. Izskaidro bioloģiskos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē mērījumu nepieciešamību un profilaktiskos pasākumus. Izskaidro psihoemocionālos darba vides riska faktorus ar piemēriem, izvērtē profilaktisko pasākumu nepieciešamību. Raksturo koleģiālas attiecības un kolektīva mikroklimata ietekmi uz katru indivīdu. Pamato savu viedokli. Izskaidro traumatisma riska faktorus ar piemēriem, izvērtē profilaktiskos pasākumus. Raksturo darba devēja un katra darbinieka personīgo atbildību traumatisma riska faktoru novēršanai vai mazināšanai.
6. Spēj: atpazīt ugunsnedrošas situācijas, preventīvi novērst ugunsgrēka izcelšanos, atbildīgi un droši rīkoties ugunsgrēka gadījumā, saskaņā ar ugunsdrošības noteikumiem un evakuācijas plānu. Zina: ugunsgrēka izcelšanās iemeslus, degšanas veidus, ugunsgrēka novēršanas iespējas, preventīvi veicamos pasākumus. Izprot: ugunsgrēka bīstamību un preventīvi veicamo pasākumu nozīmi.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Sniedz piemērus, kāpēc izceļas ugunsgrēks. Nosauc ugunsgrēku klases. Nosauc degšanas veidus. Nosauc svarīgākos preventīvos pasākumus, lai novērstu ugunsgrēka izcelšanos. Nosauc ugunsdzēsības aparātu iedalījumu. Nosauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tālruņa numuru un saviem vārdiem apraksta situāciju dispečeram. Nosauc konkrētus rīcības soļus, atskanot trauksmes signālam. Orientējas evakuācijas plānā, pareizi norāda evakuācijas virzienus un ceļus.	Izskaidro cilvēku rīcības ietekmi uz ugunsgrēka izcelšanos. Nosauc un izskaidro ugunsgrēku klases. Nosauc un izskaidro degšanas veidus. Izskaidro svarīgākos preventīvos pasākumus, lai novērstu ugunsgrēka izcelšanos un tālāku izplatību. Izskaidro, kādā gadījumā lieto attiecīgos ugunsdzēsības aparātus, izvēlas piemērotus ugunsdzēsības līdzekļus. Izskaidro, kā izsaukt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un kādā

			secībā jāsniedz informācija dispečeram. Detalizēti izskaidro, kā jārīkojas, atskanot trauksmes signālam, pamato savu viedokli.[1] Identificē nepilnības evakuācijas plānos, veic labojumus tā, lai atbilstoši norādēm būtu iespējams droši izkļūt no telpām.
7. Spēj: ievērot elektrodrošības noteikumus, lietojot elektroierīces un elektroiekārtas. Zina: būtiskākos darba drošības noteikumus darbā ar elektroierīcēm un elektroiekārtām, elektriskās strāvas iedarbību uz cilvēka organismu, veicamos pasākumus elektrotraumu nepieļaušanai vai mazināšanai; palīdzības sniegšanu elektrotraumu gadījumā. Izprot: elektroierīču un elektroiekārtu drošas lietošanas nozīmi veselības saglabāšanā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc elektrisko strāvu raksturojošos lielumus (spriegums, strāvas stiprums, pretestība, jauda) un to mērvienības. Nosauc strāvas iedarbības uz cilvēka organismu noteicošos faktorus. Skaidro jēdzienu "soļa spriegums" un raksturo, kā rīkoties soļa sprieguma gadījumā. Nosauc elektrotraumu mazināšanas pasākumus.[1] Nosauc rīcības secību cietušā atbrīvošanai no elektriskās strāvas iedarbības.[1] Nosauc būtiskākos darba drošības noteikumus darbā ar elektroierīcēm un elektroiekārtām.[1]	Nosauc elektrisko strāvu raksturojošos lielumus (spriegums, strāvas stiprums, pretestība, jauda) un to mērvienības. Veic vienkāršus aprēķinus. Skaidro, kas ir pazeminātie spriegumi, drošinātāji, strāvas automāti, aizsargzemējums. Raksturo strāvas iedarbības uz cilvēka organismu noteicošos faktorus. Izskaidro, kā faktoru izmaiņas ietekmē iedarbību uz organismu. Pamato "soļa sprieguma" rašanos un savu rīcību soļa sprieguma gadījumā. Izskaidro nepareizas rīcības sekas.[1] Izskaidro elektrotraumu mazināšanas pasākumus, pamato to nepieciešamību.[1] Izskaidro rīcības secību cietušā atbrīvošanai no strāvas iedarbības, paskaidro iespējamās sekas.[1] Izskaidro darba drošības noteikumus darbā ar elektroierīcēm un elektroiekārtām.[1]

[2]8. Spēj: analizēt pieejamo informāciju par vides kvalitāti Latvijā un pasaulē, rīkoties atbildīgi, saudzējot un racionāli izmantojot dabas resursus. Zina: vides aizsardzības pamatprincipus, iespējamos kaitējuma draudus videi un veicamos preventīvos pasākumus. Izprot: situāciju vides aizsardzībā Latvijā un pasaulē, dabas resursu saudzīgas izmantošanas būtību un ilgtspējīgas saimniekošanas nozīmi apgūstamajā tautsaimniecības nozarē.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc vides aizsardzības pamatprincipus Latvijā. Nosauc dabas resursus. Izskaidro dabas resursu saudzīgas izmantošanas veidus. Nosauc atkritumu saimniecības pamatprincipus. Izskaidro atkritumu savākšanas un utilizēšanas procesa nepieciešamību apgūstamajā tautsaimniecības nozarē. Sniedz piemērus par saudzīgu attieksmi pret dabu. Nosauc ekoloģiskos izstrādājumus un materiālus, nosauc ekoinovācijas pasaulē un Latvijā. Skaidro jēdzienus "atjaunojamā enerģija", "alternatīvā enerģija".	Izskaidro vides aizsardzības pamatprincipus un vispārējos Latvijas vides ilgtspējīgas attīstības pasākumus. Klasificē dabas resursus pēc to daudzuma, pieejamības. Izvērtē to racionālu izmantošanu, neapdraudot nākamo paaudžu vajadzības. Izskaidro katra dabas resursa būtību, ieguves iespējas un saudzīgas izmantošanas veidus. Izskaidro atkritumu saimniecības pamatprincipu būtību, šķirošanas procesa nepieciešamību, otrreizējo izejvielu pārstrādes nepieciešamību un inovācijas atkritumu pārstrādē apgūstamajā tautsaimniecības nozarē.

[1] Ieteicams apgūt profesionālās tālākizglītības programmā.

[2] Var atteikties, ja tiek apgūts vispārējās vidējās izglītības dabas zinību jomas mācību priekšmeta kurss profesionālās vidējās izglītības programmās.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Sabiedrības un cilvēka drošība" (2. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas un prasmes pieņemt fiziskajai, psihiskai un sociālajai drošībai un veselībai labvēlīgus lēmumus, preventīvi novērst nelaimes gadījumus sadzīvē un darbā, veidojot drošu un veselībai nekaitīgu apkārtējo vidi, lietot iegūtās zināšanas praksē.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvēlēties valsts vai pašvaldības institūcijas, kurās vērsties pēc palīdzības sabiedrības drošības jomā, sameklēt atbildīgās institūcijas/personas kontaktinformāciju un sazināties ar to. 2. Raksturot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi, analizēt nelaimes gadījumu darbā un arodslimību rašanās iemeslus. 3. Pieņemt savai un līdzcilvēku fiziskajai un garīgajai veselībai labvēlīgus lēmumus, īstenot tos. 4. Novērtēt situāciju vides aizsardzības jomā, lai ievērotu un popularizētu zaļās domāšanas principus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)" programma.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu. Pārbaudījumā demonstrē visu modulī definēto sasniedzamo rezultātu apguvi. Pārbaudījumā tiek iekļauti: 1) teorētisko zināšanu pārbaude (tests), ietverot jautājumus par visiem moduļa tematiem, 2) pētnieciskais darbs par kādu modulī apskatītu tematu/problēmu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli „Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmeni)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Sabiedrības un cilvēka drošība" (2. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvēlēties valsts vai pašvaldību institūcijas, kurās vērsties pēc palīdzības sabiedrības drošības jomā, sameklēt atbildīgās institūcijas/ personas kontaktinformāciju un sazināties ar to. Zina: valsts un pašvaldību institūciju darbības virzienus un galvenās funkcijas sabiedrības drošības jautājumu risināšanā. Izprot: valsts un pašvaldību institūciju lomu sabiedrības drošības jautājumu risināšanā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc valsts un pašvaldību institūcijas, kas veic uzraudzību sabiedrības drošības jomā. Nosauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas. Nosauc Valsts policijas un pašvaldības policijas darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas. Nosauc Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas. Apraksta situācijas, kurās nepieciešams vērsties pie ģimenes ārsta, paskaidro kā sazināties ar viņu un/vai pierakstīties vizītei. Nosauc Zemessardzes darbības pamatvirzienus un galvenās funkcijas.	Identificē valsts un pašvaldību institūcijas, kas veic uzraudzību sabiedrības drošības jomā, izskaidro to darbības virzienus, minot piemērus. Raksturo ar piemēriem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbības virzienus, galvenās funkcijas un tiesības. Izskaidro ar piemēriem Valsts policijas un pašvaldības policijas darbības virzienus, galvenās funkcijas un tiesības. Raksturo ar piemēriem Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības virzienus un galvenās funkcijas. Ar piemēriem skaidro situācijas, kurās jāvēršas pie ģimenes ārsta, nosauc veidus kā sazināties ar viņu un/vai pierakstīties vizītei, paskaidro ģimenes ārsta lomu saslimšanu diagnostikā un ārstēšanā. Raksturo ar piemēriem Zemessardzes darbības virzienus un galvenās funkcijas.

[1]2. Spēj: veidot drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi, analizēt nelaimes gadījumu darbā un arodslimību rašanās iemeslus. Zina: darba aizsardzības organizēšanas un uzraudzīšanas pamatprincipus, nozarei specifiskos darba vides riskus, to novēršanas vai samazināšanas pasākumus. Izprot: darba aizsardzības sistēmas būtību.	50 % no moduļa kopējā apjoma	Nosauc darba aizsardzības sistēmas uzraudzības posmus, veicamās darbības un galvenos darba aizsardzību reglamentējošos dokumentus. Nosauc nozarei specifiskos iespējamos darba vides riskus, to ietekmi uz veselību un saistību ar obligātajām veselības pārbaudēm. Vispārīgi apraksta konkrētu situāciju darba vides risku noteikšanai un novēršanai. Raksturo darba aizsardzības līdzekļu lietošanas nepieciešamību darbinieku veselības saglabāšanai. Nosauc darba aizsardzības prasību neievērošanas sekas (nozarei specifiskos nelaimes gadījumus darbā, arodslimības).	Izskaidro katrā darba aizsardzības sistēmas uzraudzības posmā veicamās darbības un analizē normatīvajos dokumentos atrodamo informāciju. Nosauc un skaidro nozarei specifiskos iespējamos darba vides riskus, to ietekmi uz veselību un saistību ar obligātajām veselības pārbaudēm. Analizē konkrētu situāciju darba vides risku noteikšanai un novēršanai. Raksturo darba aizsardzības līdzekļu lietošanas nepieciešamību darbinieka veselības saglabāšanai. Izskaidro nelaimes gadījumu un arodslimību rašanās cēloņus.
3. Spēj: pieņemt savai un līdzcilvēku fiziskajai un psihiskajai veselībai labvēlīgus lēmumus, īstenot tos. Zina: veselīga dzīvesveida principus, iespējamos riska faktorus (t. sk. pašvērtējums, sociālā vide, izdegšanas sindroms), psihosomatiskos traucējumus, to cēloņus, izpausmes un profilakses pasākumus, zina, kur vērsties pēc palīdzības. Izprot: veselīga dzīvesveida principus (t. sk. fiziskās un psihiskās veselības savstarpējo vienotību) un profilakses pasākumu nozīmīgumu.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc savas rīcības piemērus, kas var ietekmēt personīgo vai citu cilvēku veselību. Izstāsta, kur un pēc kādas palīdzības vērsties. Izskaidro, kas ir savai un līdzcilvēku veselībai labvēlīgs lēmums. Nosauc sociālos riska faktorus, kas spēj ietekmēt fizisko un psihisko veselību. Nosauc piemērus, kā pašvērtējums ietekmē veselību veicinošu dzīvesveidu. Skaidro, kas ir veselīgs dzīvesveids (t. sk. fiziskās un psihiskās veselības savstarpējo ietekmi).	Minot konkrētus piemērus, izskaidro saikni starp rīcību un tās radītajām sekām - slimību attīstību. Skaidro veselībai labvēlīgu lēmumu pieņemšanas un to īstenošanas nozīmību. Nosauc un izskaidro sociālos riska faktorus, kas spēj ietekmēt fizisko un psihisko veselību. Analizē situāciju cēloņus un sekas. Nosauc piemērus un izskaidro, kā pašvērtējums ietekmē veselību veicinošu dzīvesveidu.

		Nosauc psihosomatiskos traucējumus un to cēloņus.[1] [1]Nosauc izdegšanas sindroma un garīgās pārslodzes izpausmes. Nosauc jautājumus, kas jāuzdod ārstam vai farmaceitam par medikamentu drošu lietošanu. Skaidro, kas ir medikamentu (t. sk. pretsāpju zāļu, antibiotiku) atbildīga lietošana, ko nozīmē rezistences veidošanās. Nosauc jautājumus, kas jāuzdod ārstam vai farmaceitam par medikamentu drošu lietošanu, un pamato savu jautājumu izvēli. Skaidro medikamentu (t. sk. pretsāpju zāļu, antibiotiku) atbildīgas lietošanas nozīmi un rezistences veidošanos.	[1]Pamato veselīga dzīvesveida (t. sk. fiziskās un psihiskās veselības) nozīmīgumu. Raksturo ar piemēriem psihiskās veselības ietekmējošos faktorus (piem. , bioloģiskie faktori, ārējie faktori, pieredze). Izskaidro, kas ir psihosomatiskās slimības un kāda ir to profilakse. [1]Izskaidro izdegšanas sindroma un garīgās pārslodzes cēloņus, izpausmes un profilaksi. Nosauc jautājumus, kas jāuzdod ārstam vai farmaceitam par medikamentu drošu lietošanu, un pamato savu jautājumu izvēli. Skaidro medikamentu (t. sk. pretsāpju zāļu, antibiotiku) atbildīgas lietošanas nozīmi un rezistences veidošanos.
[2]4. Spēj: novērtēt situāciju vides aizsardzības jomā, lai ievērotu un popularizētu zaļās domāšanas principus. Zina: tautsaimniecības nozaru vides kvalitātes pamatprasības, kaitējuma draudus videi un veicamos preventīvos pasākumus. Izprot: vides aizsardzības problemātiku pasaulē un Latvijā, svarīgāko vides aizsardzības deklarāciju, konvenciju un direktīvu nozīmi vides ilgtspējīgas attīstības veidošanā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc vides aizsardzības problēmas pasaulē, ES un Latvijā. [1]Nosauc tautsaimniecības nozares, kurās ir jāveic vides aizsardzības pasākumi, akcentējot vides aizsardzības pasākumus apgūstamajā (profesijā) nozarē.	Raksturo svarīgākās vides aizsardzības deklarācijas, konvencijas un direktīvas. [1]Raksturo tās tautsaimniecības nozares, kurām ir jāpievērš lielāka uzmanība vides uzraudzībā. Izskaidro vides aizsardzības pasākumu nepieciešamību apgūstamajā (profesijā) nozarē.

[2]5. Spēj: atbildīgi pieņemt lēmumus par darba tiesisko attiecību uzsākšanu, darba uzdevumu veikšanu un darba tiesisko attiecību izbeigšanu. Zina: darba tiesību pamatjautājumus. Izprot: darba tiesisko attiecību normatīvā regulējuma nozīmīgumu.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	[1]Formulē darba tiesību regulējuma pamatus, darbinieka tiesības un pienākumus, darba devēja tiesības un pienākumus. Apraksta kolektīvo darba tiesību būtību, to nozīmi; darbinieka un darba devēja attiecību regulējumu.	[1]Skaidro darba tiesību regulējumu, darba līguma būtību un nozīmi. Skaidro kolektīvo darba tiesību būtību un nozīmi; izstrādā priekšlikumus darbinieka un darba devēja attiecību regulējumam.

1 Ieteicams apgūt profesionālās tālākizglītības programmā.

2 Var atteikties, ja tiek apgūts mūžizglītības kompetenču modulis "Sociālās un pilsoniskās prasmes" vai vispārējās vidējās izglītības sociālās un pilsoniskās mācību jomas mācību priekšmeta kurss profesionālās vidējās izglītības programmās.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas" (1. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas: 1) apgūt un lietot dažādas ikdienas lietotnes, lai paaugstinātu mācību un darba produktivitāti; 2) iedziļināties informācijas sistēmu un tiešsaistes rīku dažādībā un lietošanas apguvē, lai nostiprinātu digitālās prasmes un izvēlētos atbilstošāko risinājumu ikdienišķās problēmsituācijās; 3) ievērot intelektuālā īpašuma tiesības un rīkoties atbildīgi digitālo tehnoloģiju izmantošanas procesā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Ievērot normatīvo aktu prasības, kas nodrošina drošu informācijas tehnoloģiju lietošanu un informācijas apriti. 2. Lietot datortīklus un izplatītākās programmatūras datu ieguvei un apstrādei. 3. Pamatoti izvēlēties, pielāgot un lietot piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus darba uzdevumu izpildei un profesionālai pilnveidei.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta vispārējās pamatizglītības programma.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa noslēgumā izglītojamais izstrādā ar nozari vai ikdienas situācijām saistītu projektu, analizējot savus un citu paradumus un ikdienas izvēles. Projekta izstrādē ir ievērojami šādi nosacījumi: 1. Konkrētā uzdevuma veikšanai ir jāizmanto dažādas drošas detalizētas informācijas meklēšanas stratēģijas, vienkāršas datu vākšanas metodes, saziņas tīkli, sadarbības rīki un tiešsaistes pakalpojumi, pamatojot savu izvēli. 2. Iegūtie dati attēlojami prezentācijā, ievērojot informācijas atlases, attēlošanas un strukturēšanas pamatprincipus. 3. Prezentācijā iekļautie digitālie attēli, audio un video datnes izmantojami un apstrādājami atbilstoši mērķim. 4. Prezentācijā iekļaujami resursu (laika, finanšu, materiālu, tehnoloģiju un cilvēkresursu) pārvaldības risinājumu piemēri nozarē, to analīze, stiprās puses un iespējas.

	5. Projekta izstrādē un lietošanā ir ievērojami programmatūras licences nosacījumi, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzība.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Īsteno kā mūžizglītības moduli, ja netiek īstenots informātikas pamatkurss.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas" (1. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: ievērot normatīvo aktu prasības, kas nodrošina drošu informācijas tehnoloģiju lietošanu un informācijas apriti. Zina: faktorus, kas var ietekmēt un apdraudēt cilvēka fizisko un garīgo veselību, drošības riskus, lietojot atvērtu datu apmaiņu, un vides ilgtspējības un ētiskos apsvērumus. Izprot: drošas informācijas aprites nepieciešamību un drošas darba vides nozīmi veselības saglabāšanai.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Raksturo nozīmīgākos noteikumus programmatūras un lietotāja licenču, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzībai. Uzskaita būtiskos faktorus, kas var ietekmēt un apdraudēt cilvēka fizisko un garīgo veselību, un piedāvā dažus pasākumus, kā izvairīties no apdraudējumiem un atkarībām. apdraudējumiem un atkarībām. Piedāvā iespējamos variantus, kāda ir ergonomikas prasībām un darba uzdevumam atbilstoša darba vieta. Raksturo lielākos drošības riskus, veicot datu apmaiņu, un aizsardzības līdzekļu izvēles principus, skaidro dotā uzdevuma veikšanai nepieciešamo tehnoloģiju un veicamo darbību ietekmi uz lietotāju veselību un vidi.	Izskaidro un izmanto juridiskos aspektus un nozīmīgākos noteikumus programmatūras un lietotāja licenču, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzībai. Novērtē un analizē faktorus, kas var ietekmēt un apdraudēt cilvēka fizisko un garīgo veselību, un veic pasākumus, lai izvairītos no apdraudējumiem un atkarībām. Analizē savas darba vietas atbilstību ergonomikas prasībām un iekārto to atbilstoši šīm prasībām un veicamajam darba uzdevumam. Izskaidro iespējamos drošības riskus atvērtas datu apmaiņas laikā un salīdzina atvērtas un šifrētas datu apmaiņas priekšrocības un trūkumus, un ievēro darba drošības prasības atbilstoši situācijai un apdraudējumam, kā arī skaidro uzdevuma veikšanai nepieciešamo tehnoloģiju un veicamo darbību ietekmi.

2. Spēj: lietot datortīklus un izplatītākās lietotnes datu ieguvei un apstrādei. Zina: biežāk lietotos datortīkla veidus un risinājumus, programmatūras dzīves cikla galvenos posmus. Izprot: datortīklu un izplatītāko lietotņu lietošanas nozīmi drošā datu ieguvē un apstrādē.	65 % no moduļa kopējā apjoma.	Raksturo ar piemēriem biežāk lietotos datortīkla veidus un drošības risinājumus, dažādas programmvadāmas ierīces un to izmantojumu sadzīvē un ražošanā. Raksturo biežāk izplatītās operētājsistēmas, to priekšrocības, trūkumus un iespējas darbam ar dažādām programmvadāmajām ierīcēm. Piedāvā dažādas dokumentu koplietošanas iespējas. Izmantojot datu analīzes lietotnes, sagatavo un organizē mērķauditorijas aptaujas un anketēšanas formas. Veido un demonstrē prezentācijas, ievērojot informācijas attēlošanas pamatprincipus, atbilstoši mērķauditorijai un pieejamajam tehniskajam aprīkojumam.	Analizē dažādus datortīkla uzbūves principus, drošības risinājumus un piedāvā lietošanas iespējas atbilstoši lietotāja vajadzībām un drošības apsvērumiem, tai skaitā to sadzīvē un ražošanā. Izstrādā programmvadāmo ierīču komplektāciju un dokumentāciju atbilstoši lietotāja vajadzībām, piemērojot atbilstošus tehniskos parametrus nepieciešamajai funkcionalitātei, tai skaitā datorvadāmās iekārtas datorizētu telpisku modeļu, digitālu rasējumu un attēlu izveidē. Izvērtē un izmanto dažādas dokumentu koplietošanas iespējas, nosakot atšķirīgiem lietotājiem atšķirīgas tiesības un iespējas. Veic savas aptaujas iegūto datu manuālu un automatizētu apstrādi. Izveido un demonstrē prezentācijas, ievērojot informācijas atlases un strukturēšanas pamatprincipus, izvērtējot mērķauditorijas specifiku, pieejamo tehnisko aprīkojumu. Ievēro IT drošības, autortiesību un personas datu aizsardzības prasības.
3. Spēj: pamatoti izvēlēties, pielāgot un lietot piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Izvēlas piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un interneta pakalpojumus,	Izvēlas, pielāgo un lieto piemērotākos saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas

apmaiņas rīkus darba uzdevumu izpildei un profesionālai pilnveidei. Zina: dažādus saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus, pētniecības metodes. Izprot: atbilstošu rīku izvēles nozīmi informācijas ieguvei, apstrādei un saziņai un efektīvu rezultātu ieguvei.		kas paredzēti produktivitātes pilnveidošanai un mācību uzdevumu veikšanai. Noskaidro lietotāju paradumus, intereses un to, kādus risinājumus un kā ikdienā izmanto, lietojot dažādas pētniecības metodes. Raksturo mākoņprogrammas, konta izmantošanas iespējas, izmanto vienkāršas lietotnes un tiešsaistes komunikācijas platformas, un vismaz divus informācijas tehnoloģijas nodrošinātus epakalpojumus, pieprasot vai saņemot tos attālinātā veidā.	rīkus un citus interneta pakalpojumus, pilnveidojot produktivitāti mācību uzdevumu veikšanai. Pēta un analizē savus un citu ikdienas paradumus, intereses un ikdienas izvēles, izmantojot dažādas pētniecības metodes, reflektē par iespējām nākotnē savā nozarē. Izveido un uzglabā savus datus mākoņprogrammā, plaši lieto sava e-pasta konta izmantošanas iespējas, brīvi lieto informācijas tehnoloģijas nodrošinātus epakalpojumus, izvēlas situācijai piemērotāko un pamato savu izvēli.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas" (2. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas 1) apgūt un lietot dažādas ikdienas lietotnes, lai paaugstinātu sava mācību un personiskā darba produktivitāti; 2) iedziļināties informācijas sistēmu un tiešsaistes rīku dažādībā un lietošanas apguvē, lai nostiprinātu digitālās prasmes un izvēlētos atbilstošāko risinājumu ikdienišķās problēmsituācijās; 3) ievērot intelektuālā īpašuma tiesības un rīkoties atbildīgi digitālo tehnoloģiju izmantošanas procesā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veidot digitālo saturu atbilstoši profesionālās darbības specifikai, ņemot vērā iespējamos drošības riskus. 2. Atpazīt un analizēt informācijas dizaina risinājumus, to izstrādes tehnoloģiskos procesus un ietekmi uz lietotāju. 3. Lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbā, ievērojot programmatūras licences nosacījumus, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzību.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. līmenis)".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa noslēgumā izglītojamais izstrādā ar nozari saistītu projektu, kurā nepieciešams lietot dažādas lietotnes, kas paaugstina darba produktivitāti un nostiprina digitālās prasmes. Projekta izstrādē ir ievērojami šādi nosacījumi: 1. Jāanalizē nozares dizaina risinājumi, to izstrādes tehnoloģiskie procesi, jāizvērtē izmantotie materiāli, tehnoloģiskie procesi, to priekšrocības un trūkumi, jāsalīdzina to ietekme uz lietotāju veselību un vidi. 2. Jālieto droši un piemēroti saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīki un citi interneta pakalpojumi, pamatojot savu izvēli. 3. Veidojot digitālo saturu, jāievēro informācijas atlases, attēlošanas un strukturēšanas pamatprincipi, programmatūras licences nosacījumi, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzība. 4. Digitālie attēli, audio un video datnes izmantojami un apstrādājami atbilstoši mērķim. 5. Jāpiedāvā atbilstošākais risinājums, apskatot piedāvāto digitālo risinājumu problēmsituācijai darba dzīvē.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Īsteno kā mūžizglītības moduli, ja netiek īstenots informātikas pamatkurss.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas" (2. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: veidot digitālo saturu atbilstoši profesionālās darbības specifikai, ievērojot iespējamos drošības riskus. Zina: strukturētu dokumentu un izklājlapu veidošanas principus, digitālo attēlu, audio un video datņu apstrādes principus, datu analīzes metodes, datubāzes atbilstoši to mērķiem, tēmai, saturam, auditorijai un tehnoloģijām. Izprot: digitālā satura radīšanas nozīmi profesionālās darbības nodrošināšanai, ievērojot informācijas tehnoloģiju drošības un personas datu aizsardzības prasības	50 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc un raksturo ar piemēriem programmatūras dzīves cikla posmus, ikdienas darba procesus, atpazīst automatizācijai piemērotas daļas ikdienas darba procesos un plāno to automatizāciju. Sagatavo un rediģē ar palīdzību strukturētus dokumentus, iekļaujot dažādus objektus un izmantojot darba efektivitātes un automatizācijas rīkus un izklājlapas, veic nepieciešamos aprēķinus. Izmanto datu analīzes lietotnes mācību procesā iegūto datu strukturēšanai. Veido un apstrādā digitālus attēlus, audio un video datnes un raksturo praktiskus tehnoloģiskos risinājumus datorizētu telpisku modeļu, digitālu rasējumu un attēlu izveidei. Skaidro pamatjēdzienus un veic datu izguvi un apstrādi no publiski pieejamām datubāzēm, nosauc nozares specializētās datubāzes.	Analizē programmatūras dzīves cikla galvenos posmus, t. sk. specificēšanu, projektēšanu, izstrādi, testēšanu, uzturēšanu, un piedāvā automatizācijai piemērotas daļas ikdienas darba procesos un analizē to automatizācijas iespējas. Patstāvīgi sagatavo, rediģē un formatē lielus, strukturētus dokumentus, iekļaujot dažādus objektus un izklājlapas, izmanto lietotņu darba efektivitātes un automatizācijas rīkus, veic datu atlasi un aprēķinus atbilstoši kritērijiem, kā arī ievades un formulu validāciju atbilstoši lietotāja datu apstrādes vajadzībām un savam izvēlētajam risinājumam. Patstāvīgi veido savu risinājumu mācību procesā iegūto datu strukturēšanai un attēlošanai atbilstoši grafikas dizaina noformējuma pamatprincipiem, izmantojot datu analīzes automatizācijas un vizualizācijas lietotnes.

			Veido un apstrādā digitālus attēlus, audio un video datnes, izvēloties lietotnes atbilstoši dotajam uzdevumam, un salīdzina dažādus praktiskus tehnoloģiskos risinājumus datorizētu telpisku modeļu, digitālu rasējumu un attēlu izveidei, ievērojot informāciju par darba apstākļu ietekmi uz lietotāju veselību un vidi. Patstāvīgi veido datubāzes, novēršot datu dublēšanos, un veic datu izguvi un pēcapstrādi no publiski pieejamām un specializētajām datubāzēm atbilstoši nozares specifikai.
2. Spēj: atpazīt un analizēt informācijas dizaina risinājumus, to izstrādes tehnoloģiskos procesus, to ietekmi uz lietotāju. Zina: mediju veidus, medijpratības principus, informācijas ticamības kritērijus, informācijas dizaina procesu, iesaistītos darbiniekus, to lomas, uzdevumus. Izprot: informācijas dizaina risinājumu sniegtās iespējas mūsdienīgas saziņas veidošanā.	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Atrod informāciju medijos atbilstoši dotajam uzdevumam. Raksturo vismaz divos medijos izmantotus informācijas dizaina risinājumus, analizē konkrēto piemēru priekšrocības un trūkumus, nosaka, dizaina risinājuma iesaistīto darbinieku lomu risinājumu izstrādes procesā. Plāno informācijas dizaina risinājumus, veido dažādus modeļus un variantus, testē tos un piedāvā ierosinājumus izstrādes darba plāna pilnveidei.	Atrod informāciju dažādos medijos atbilstoši izvirzītajam mērķim. Salīdzina un analizē medijos izmantotos informācijas dizaina risinājumus, to priekšrocības un trūkumus un iesaistīto darbinieku lomu dizaina risinājumu izstrādes procesā, reflektē par savām prasmēm un profesionālajām interesēm. Plānojot informācijas dizaina risinājumu, veido dažādus modeļus un variantus, testē un lieto radīto risinājumu iterācijas, analizē iegūtos datus un formulē pamatotus ierosinājumus izstrādes darba plāna pilnveidei.
3. Spēj: lietot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas profesionālajā darbā, ievērojot	25 % no moduļa kopējā apjoma.	Klasificē nozares specializētās datorprogrammas, raksturo to darbības pamatprincipus un	Analizē nozares specializētās datorprogrammas, izvērtē to

programmatūras licences nosacījumus, intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzību. Zina: nozares specializētās datorprogrammas, to izmantošanas iespējas un nosacījumus. Izprot: nozares specializēto datorprogrammu un saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīku un citu interneta pakalpojumu lietošanas nepieciešamību un piemērotību profesionālajā darbībā.		apraksta to izmantošanas iespējas. Profesionālajā darbībā lieto specializētās datorprogrammas un piemērotus saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un citus interneta pakalpojumus, ievērojot īpašuma tiesību un personu datu aizsardzības nosacījumus.	darbības pamatprincipus un izmantošanas iespējas. Izvēlas, pielāgo atbilstoši situācijai un profesionālajā darbībā lieto specializētās datorprogrammas un piemērotus saziņas, informācijas ieguves un apmaiņas rīkus un citus interneta pakalpojumus, ievērojot īpašuma tiesību un personu datu aizsardzības nosacījumus.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes" (1. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas, izraisot interesi un zinātkāri par valodām un starpkultūru saziņu, pilnveidojot izglītojamo zināšanas un izpratni par vietējo, valsts un Eiropas kultūras mantojumu un tā vietu pasaulē, veicinot izpratni par valodas un kultūras daudzveidību, nodrošinot profesionālās terminoloģijas apguvi svešvalodā(-s) izvēlētajā nozarē/sektorā un izglītojamo iespējas realizēt starptautiskās mobilitātes aktivitātes profesionālajā jomā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Novērtēt kultūru kā vērtību. 2. Lietot atbilstošo nozares/sektora profesionālās leksikas krājumu. 3. Pilnveidot valodas prasmes, noteikt tālākos mācību mērķus. 4. Raksturot nacionālās kultūras vērtības kā sistēmu un identifikācijas pamatu. 5. Toleranti veidot attiecības ar dažādu kultūru un subkultūru, reliģiju un dzimumu pārstāvjiem, saglabājot savu nacionālo identitāti. 6. Skaidrot kultūras un mākslas izpausmes veidus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio. Portfolio sadaļas: Plakāts/infografika u.c. par kultūras komponentiem. Argumentētā eseja, piemēram, "Kultūra – personības attīstības instruments un resurss". Profesionālo terminu vārdnīca ar skaidrojumiem un lietojuma piemēriem. Diskusijas "Valodu prasmes loma profesionālajā un personības pilnveidē" apkopojums. Europass CV. Motivācijas vēstule. Eiropas Valodu portfeļa daļas (Valodu pase, Valodu biogrāfija, valodu dosjē). Ieskats kādā subkultūrā. Ideju karte par kultūras formu daudzveidību, to vietu un nozīmi sabiedrības veidošanā, attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā.

	Gan pedagogs novērtē paveikto 10 ballu skalā, gan izglītojamie savstarpēji novērtē darbus, gan pats izglītojamais savu sniegumu izvērtē pašnovērtējumā pēc pedagoga sagatavotas pašnovērtējuma veidlapas ar vērtēšanas kritērijiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apguvei.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes" (1. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: novērtēt kultūru kā vērtību. Zina: kultūras komponentus. Izprot: kultūru kā procesu, kurā iekļauta visa sabiedrība, un kultūras nozīmi personības attīstībā.	5 % no moduļa kopējā apjoma.	Identificē kultūras komponentus. Definē kultūru kā procesu, kurā iesaistīta visa sabiedrība. Nosauc un vispārīgi raksturo kultūras nozīmi personības attīstībā.	Raksturo un salīdzina kultūras komponentus. Ilustrē ar piemēriem kultūru kā procesu, kurā iesaistīta visa sabiedrība. Izskaidro ar vairākiem piemēriem kultūras nozīmi personības attīstībā.
2. Spēj: lietot atbilstošo nozares/sektora profesionālās leksikas krājumu. Zina: nozarē/sektorā lietoto terminoloģiju svešvalodā. Izprot: valodu prasmes nozīmīgumu profesionālajā un personības pilnveidē.	50 % no moduļa kopējā apjoma.	Ar vienkāršiem teikumiem apraksta svešvalodā profesijas mērķus un uzdevumus. Ar īsiem teikumiem veido vienkāršu aprakstu par darba procesā izmantojamajiem materiāliem/produktiem, iekārtām, darba instrumentiem, tehnoloģiskajiem procesiem. Apraksta valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā. Lieto svešvalodā terminoloģiju, kas saistīta ar profesiju. Uzdod jautājumus, uztver teksta galveno domu. Ar pedagoga palīdzību izveido Europass CV un motivācijas vēstuli.	Svešvalodā skaidri un detalizēti raksturo profesijas mērķus, uzdevumus un profesijas vietu nozarē. Veido detalizētus, sistēmiskus aprakstus un izklāstus par darba procesā izmantojamajiem materiāliem/produktiem iekārtām, darba instrumentiem, tehnoloģiskajiem procesiem. Novērtē valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā. Sazinās profesionālajā svešvalodā. Diskutē. Piedāvā problēmu risinājumu. Patstāvīgi izveido Europass CV un motivācijas vēstuli.

3. Spēj: pilnveidot valodas prasmes, noteikt tālākos mācību mērķus. Zina: jēdzienus Eiropas Valodu portfelis, Valodu pase, Valodu biogrāfija, dosjē, sociālie tīkli. Izprot: komunikācijas un kultūras savstarpējo saistību un komunikāciju kā kultūras aktivitāti.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Definē jēdzienus Eiropas Valodu portfelis, Valodu pase, Valodu biogrāfija, dosjē, sociālie tīkli. Nosauc valodas apguves iespējas, izmantojot sociālos tīklus. Nosauc valodas prasmes līmeņu kritērijus.	Izveido Valodu pasi, Valodu biogrāfiju un dosjē. Izvērtē valodas apguves iespējas, izmantojot sociālos tīklus. Veic pašvērtējumu, lai noteiktu savu valodas prasmes līmeni.
4. Spēj: raksturot nacionālās kultūras vērtības kā sistēmu un identifikācijas pamatu. Zina: jēdzienus vērtība, garīgās un materiālās vērtības, nacionālās un internacionālās vērtības, indivīda un sabiedrības vērtības, reliģija, tradīcijas, kultūras kanons. Izprot: kultūras kanona lomu un vērtību pasaules un Latvijas kultūrā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Izvērtē vērtību nozīmi savā dzīvē. Nosauc kopīgo un atšķirīgo rietumu un austrumu kultūrā. Identificē kultūras tradīciju veidošanās, saglabāšanas un pārmantojamības raksturu. Skaidro kultūru savstarpējo saistību, formu un elementu pārmantojamību, ietekmi pasaules un Latvijas kultūrā. Pamato nepieciešamību iesaistīties sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos. Nosauc izcilākos sasniegumus savā kultūrā.	Izvirza hipotēzi par vērtību nozīmi un lomu savā un sabiedrības dzīvē un pierāda to. Stiprina Latvijas kultūrtelpu kā sabiedrību saliedējošu pamatu un veicina tās popularizēšanu Eiropas un pasaules līmenī. Salīdzina un diskutē par tradīciju noturīgumu un mainību austrumu un rietumu kultūrā. Skaidro un raksturo tradīciju pārmantošanas iespējas un veidus tradicionālajā un mūsdienu kultūrā. Salīdzina pasaules un Latvijas kultūras informatīvos avotus un liecības. Sasaista vienotu vēsturisko vērtību apzināšanos ar savu piederību Latvijai. Ar vairākiem argumentiem izskaidro nepieciešamību iesaistīties sabiedrības un kultūrvides veidošanas procesos. Analizē iesaistīšanās virzienus. Novērtē un analizē izcilākos sasniegumus savā kultūrā.

5. Spēj: toleranti veidot attiecības ar dažādu kultūru un subkultūru, reliģiju un dzimumu pārstāvjiem, saglabājot savu nacionālo identitāti. Zina: jēdzienus popkultūra, subkultūra, kontrkultūra, hipiji, panki, goti, tolerance, globalizācija, kultūrdialogs, stereotipi, kultūras šoks. Izprot: sabiedrības lomu dažādu sabiedrības grupu kultūras veidošanā un pastāvēšanā.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Identificē sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūrtelpā. Paskaidro jēdzienu kontrkultūra. Identificē subkultūras pēc to pazīmēm. Raksturo savu nacionālo kultūridentitāti. Definē jēdzienu globalizācija. Definē jēdzienus stereotips un stereotipiskās domāšanas izpausmes. Raksturo kultūras šoka būtību, izpausmes radītājus un stadijas. Izskaidro tolerances jēdziena būtību un pamato nepieciešamību veidot pozitīvas attiecības ar dažādu kultūru un reliģiju pārstāvjiem. Nosauc idejas starpkultūru attiecību problēmu risināšanai.	Novērtē sabiedrības, dažādu sociālo grupu mijiedarbību un izpausmes kultūrtelpā. Novērtē kontrkultūras parādības sabiedrībā. Raksturo un analizē dažādas subkultūras, to izpausmes un liecības. Izvērtē un pamato savu vietu kultūrprocesu veidošanā. Salīdzina un raksturo globalizācijas izpausmes. Identificē stereotipiskās domāšanas veidu, analizē tā rašanās cēloņus. Analizē kultūras šoka rašanās cēloņus. Raksturo tolerances būtību, ilustrējot ar vairākiem piemēriem. Formulē secinājumus, kāpēc nepieciešams veidot pozitīvas attiecības ar dažādu kultūru, reliģiju un dzimumu pārstāvjiem. Analizē starpkultūru problēmu cēloņus, formulē ieteikumus starpkultūru komunikācijas veicināšanai.
6. Spēj: skaidrot kultūras un mākslas izpausmes veidus. Zina: mākslas veidus un moderno tehnoloģiju nozīmi kultūrā. Izprot: kultūras un mākslas formu daudzveidību, to vietu un nozīmi sabiedrības veidošanā, attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc dažādas mākslas izpausmes formas. Nosauc nozīmīgākos mākslas stilus un virzienus. Nosauc ievērojamākās kultūras vērtības pasaules muzejos. Demonstrē faktu un ideju izpratni par kultūras formu lomu sabiedrības attīstībā, sadzīves un kultūras organizācijā.	Raksturo un salīdzina dažādās mākslas izpausmes formas. Raksturo nozīmīgākos mākslas stilus un virzienus. Raksturo un novērtē izcilākās kultūras vērtības pasaules muzejos. Novērtē un raksturo mākslas darbus un kultūras objektus to kultūrvēsturiskā kontekstā.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes" (2. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas apgūt starpkultūru zināšanas un prasmes, veicinot izglītojamo interesi un zinātkāri par valodām un starpkultūru saziņu, pilnveidojot izglītojamo profesionālās saziņas prasmes svešvalodās, kultūras pastāvēšanas un darbības indikatoriem, spēju novērtēt kultūras sasniegumus, vēlmi iesaistīties kultūrprocesu veidošanā, izmantot iegūtās starpkultūru zināšanas profesionālo pienākumu veikšanā un starptautiskās mobilitātes aktivitātēs.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Formulēt savu pasaules izpratni, veidojot pozitīvas attiecības ar dažādu tautību un nacionalitāšu pārstāvjiem. 2. Novērtēt vērtību un ideālu mainības cēloņus dažādās kultūrās. 3. Apzināties savu nacionālo kultūridentitāti, saskatīt savu vietu kultūrprocesu veidošanā. 4. Salīdzināt, analizēt un vērtēt kultūras sasniegumus, liecības un informatīvos avotus. 5. Lietot profesionālajā saziņā vienu svešvalodu un izmantot profesionālo terminoloģiju vismaz divās valodās rakstiski un mutiski.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu – prezentē portfolio. Portfolio sadaļas: Intervijas, piemēram, par starpkultūru attiecībām Latvijā. Patstāvīgi izvēlēts teksts par nozares/sektora aktualitātēm (apjoms 5000 rakstu zīmes) un sagatavota prezentācija par izvēlēto tekstu, izmantojot profesionālo terminoloģiju. Argumentētā eseja par kādu no kultūrām, piemēram, "Tradīcijas rietumu un austrumu kultūrā, noturīgais un mainīgais kultūrā". Kāda UNESCO reģistrā iekļauta Latvijas kultūrvēsturiskā objekta prezentācija. Projekta darba rezultātu apkopojums, piemēram, par tādiem kultūras indikatoriem kā nauda vai svētki.

	EUROPASS CV, motivācijas vēstule (pilnveidoti pēc moduļa "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)" apguves), aizpildīta anketa, izvērtētas soft skills ("mīkstās prasmes") vienā no svešvalodām. Uzskates līdzekļi – domu kartes, shēmas, tabulas, plāni, kartes, zīmējumi par svešvalodu lietošanu profesionālajā jomā. Gan pedagogs novērtē paveikto 10 ballu skalā, gan izglītojamie savstarpēji novērtē darbus, gan pats izglītojamais savu sasniegumu izvērtē pašnovērtējumā pēc pedagoga sagatavotas pašnovērtējuma veidlapas ar vērtēšanas kritērijiem.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apguvei.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Valodas, kultūras izpratne un izpausmes" (2. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: formulēt savu pasaules izpratni, veidojot pozitīvas attiecības ar dažādu tautību un nacionalitāšu pārstāvjiem. Zina: jēdzienus integrācija, lojalitāte, starpkultūru attiecības, pozitīva domāšana, uzvedības standarts. Izprot: starpkultūru izglītības lomu integrācijas procesos un līdzdalību sabiedrības dzīvē.	6 % no moduļa kopējā apjoma.	Izskaidro valodu apguves nozīmību integrācijas procesā. Izskaidro valodas nozīmi pozitīva starpkultūru dialoga veidošanā. Definē jēdzienus integrācija, lojalitāte, starpkultūru attiecības, pozitīva domāšana, uzvedības standarts.	Novērtē valodu apguves nozīmību integrācijas procesā. Pilnveido valodu pozitīva starpkultūru dialoga veidošanai. Minot piemērus, izskaidro jēdzienus integrācija, lojalitāte, starpkultūru attiecības, pozitīva domāšana, uzvedības standarts.
2. Spēj: novērtēt vērtību un ideālu mainības cēloņus dažādās kultūrās. Zina: saistību starp vērtībām, ideāliem un tradīcijām savā un sabiedrības dzīvē. Izprot: kultūras vērtību daudzveidību, raksturojot un novērtējot sabiedrību, pieņemto ideālu, kultūrlaikmeta vērtību sistēmu un normas pasaulē un Latvijā, apzinoties kultūras mantojuma, tradīciju lomu un	12 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc vērtību un ideālu mainību cēloņus dažādās kultūrās. Definē jēdzienus kultūras normas, ideāli, nacionālās un internacionālās vērtības, kultūras mantojums, UNESCO, kultūrvaronis, līderis, elks, ģēnijs. Raksturo līdera, kultūrvaroņa, ģēnija, elka vietu un lomu sabiedrībā un kultūrā. Nosauc kultūru savstarpējo saistību pazīmes, iegaumē formu un elementu pārmantojamību pasaules un Latvijas kultūrā.	Raksturo un uzskatāmi pierāda vērtību un ideālu mainības cēloņus dažādās kultūrās. Minot piemērus, izskaidro jēdzienus kultūras normas, ideāli, nacionālās un internacionālās vērtības, kultūras mantojums, UNESCO, kultūrvaronis, līderis, elks, ģēnijs. Raksturo un novērtē sabiedrībā pieņemtos ideālus, kultūrlaikmeta vērtību sistēmu un normas pasaulē un Latvijā. Salīdzina un analizē pasaules un

vērtību pasaules un Latvijas kultūrā.		Nosauc UNESCO darbības principus. Nosauc UNESCO reģistrā iekļautos Latvijas kultūrvēsturiskos objektus.	Latvijas kultūras informatīvos avotus un liecības. Skaidro UNESCO darbības principus. Nosauc un novērtē savas kultūras izcilākos kultūrobjektus, kas iekļauti UNESCO reģistros.
3. Spēj: apzināties savu nacionālo kultūridentitāti, saskatīt savu vietu kultūrprocesu veidošanā. Zina: eirocentrisma iezīmes rietumu kultūrā un multikulturālisma pazīmes. Izprot: indivīda un sabiedrības lomu dažādu sabiedrības grupu kultūras veidošanā un pastāvēšanā, saskatot starpkultūru problēmu cēloņus, izvirzot un formulējot starpkultūru komunikācijas iespējas.	12 % no moduļa kopējā apjoma.	Apraksta masu kultūras un elitārās kultūras pazīmes. Paskaidro atšķirības starp etnisko, nacionālo un multikulturālo identitāti. Sistematizē zināšanas un prasmes par kultūras izpausmju daudzveidību un mijiedarbību mūsdienās. Definē jēdzienu eirocentrisms. Apraksta kādu no pasākumiem un identificē to kā nozīmīgu kultūras pasākumu.	Skaidro un raksturo masu un elitārās kultūras izpausmes formas un liecības. Salīdzina etnisko, nacionālo un multikulturālo identitāti. Klasificē nacionālās un multikulturālās kultūras īpatnības. Pēta un analizē kultūras piederības, konkrētu kultūru pazīmes, kultūras mantojuma, kultūru mijiedarbības un kultūras komercializācijas izpausmes. Raksturo eirocentrisma ideju kā kultūras dialoga konceptu. Argumentēti pamato savu attieksmi eirocentrisma jautājumā. Raksturo un novērtē savu nacionālo kultūridentitāti, saskata savu vietu kultūrprocesu veidošanā.
4. Spēj: salīdzināt, analizēt un vērtēt kultūras sasniegumus, liecības un informatīvos avotus. Zina: indikatoru mijiedarbību dažādās kultūrās.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Definē jēdzienu kultūras indikatori un nosauc galvenos kultūras indikatorus. Analizē kultūras norišu interpretēšanas robežas. Novērtē savas radošās prasmes.	Atklāj būtiskākos dažādu kultūru indikatorus katrā no kultūrām un min kultūras indikatoru piemērus. Interpretē dažādu indikatoru mijiedarbību dažādās kultūrās, pamato mainīguma iemeslus. Iesaistoties vietēja vai valsts mēroga kultūras notikumos, kā arī radot konkrētai

Izprot: kultūras pastāvēšanas un darbības indikatorus un to īpatsvaru kultūras veidošanā.			mērķauditorijai paredzētu kultūras produktu, reflektē savas radošās prasmes.
5. Spēj: lietot profesionālajā saziņā vienu svešvalodu un izmantot profesionālo terminoloģiju vismaz divās valodās rakstiski un mutiski. Zina: profesionālo terminoloģiju un valodas apguves iespējas profesionālo zināšanu pilnveidei. Izprot: informācijas tehnoloģiju izmantošanas nozīmīgumu valodu apguvē un darba tirgus izpētē.	50 % no moduļa kopējā apjoma.	Raksturo starpkultūru nozīmi valodas apguvē. Definē valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā, veido Europass CV, motivācijas vēstuli vienā no svešvalodām. Nosauc un analizē informācijas tehnoloģiju izmantošanas iespējas valodu apguvē un darba tirgus izpētē. Lieto profesionālo terminoloģiju. Veido vienkāršus tekstus. Aizpilda vai pēc norādījumiem veido ar profesiju saistītu dokumentāciju. Nosauc valodas apguves iespējas profesionālo zināšanu pilnveidei (piemēram, video, lasāmviela, telefonsaruna, dialogs).	Ilustrē ar piemēriem un izskaidro starpkultūru nozīmi valodas apguvē. Novērtē valodu prasmes nozīmi karjeras veidošanā. Patstāvīgi veido Europass CV, motivācijas vēstuli, aizpilda anketu. Patstāvīgi izmanto informācijas tehnoloģiju iespējas valodu apguvē un darba tirgus izpētē. Lieto plašu profesionālās leksikas krājumu profesionālajā saziņā. Veido labi strukturētus, detalizētus tekstus. Aizpilda vai patstāvīgi veido ar profesiju saistītu dokumentāciju. Definē priekšrocības un ierobežojumus valodas profesionālās pilnveides avotos. Novērtē savas klausīšanās un runāšanas prasmes līmeņus.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga MODUĻA "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Attīstīt izglītojamo spējas patstāvīgi izstrādāt biznesa ideju, izvērtēt uzņēmējdarbības priekšnosacījumus un biznesa plāna izstrādei nepieciešamo informāciju, veicinot izglītojamo interesi par komercdarbības uzsākšanu, iniciatīvu, radošumu, kritisku domāšanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izskaidrot uzņēmējdarbības pamatjēdzienus. 2. Izstrādāt biznesa ideju. 3. Izvēlēties produktu konkrētai klientu grupai. 4. Noteikt produkta unikālās īpašības. 5. Izmantot svarīgākos produktu izplatīšanas kanālus. 6. Izvēlēties efektīvāko attiecību formātu ar klientu. 7. Prognozēt ienākumu plūsmu. 8. Noteikt nepieciešamos resursus produkta ražošanai. 9. Aprēķināt nodokļus pašnodarbinātām personām. 10. Izvēlēties efektīvākās aktivitātes produkta radīšanai un mārketingam. 11. Izvēlēties atbilstošākos sadarbības partnerus. 12. Aprēķināt izmaksas. 13. Aizpildīt dokumentus, lai reģistrētos par pašnodarbinātu personu. 14. Veikt vienkāršotu grāmatvedības uzskaiti.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)" apguves gaitā izglītojamie veido portfolio par biznesa ideju, izvēlēto produktu, produkta izplatīšanas kanāliem, naudas plūsmu, nepieciešamajiem resursiem, sadarbības partneriem, piemērojamajiem nodokļiem, dokumentiem, kas nepieciešami, lai reģistrētos par pašnodarbinātu personu, vienkāršotas grāmatvedības uzskaiti un noslēgumā prezentē to.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās vai neformālās izglītības programmās. Pēc tā apguves var sekot moduļa " Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" apguve.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izskaidrot uzņēmējdarbības pamatjēdzienus. Zina: uzņēmējam nepieciešamās rakstura īpašības un kompetences. Izprot: uzņēmēja rakstura īpašību un kompetenču nozīmi uzņēmējdarbībā.	5 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc uzņēmējdarbības jēdzienus un raksturo to būtību. Nosauc uzņēmējam nepieciešamās rakstura īpašības un kompetences.	Izskaidro uzņēmējdarbības pamatjēdzienus, raksturo to būtību un nozīmi. Raksturo uzņēmējam nepieciešamās rakstura īpašības un kompetences, ilustrējot to ar vairākiem piemēriem.
2. Spēj: izstrādāt biznesa ideju. Zina: dažādas ideju ģenerēšanas "tehnikas". Izprot: biznesa idejas nozīmi uzņēmējdarbības attīstīšanai.	7 % no moduļa kopējā apjoma.	Piedalās fragmentāri diskusijā par uzņēmējdarbības sākšanu bez pamatojuma. Piedalās biznesa idejas izstrādē un skaidro to. Uzņēmumam izvēlas nosaukumu.	Pamato savu motivāciju sākt uzņēmējdarbību. Pārliecinoši pamato savu biznesa ideju. Uzņēmumam izvēlas nosaukumu un to pamato.
3. Spēj: izvēlēties produktu konkrētai klientu grupai. Zina: klientu segmentācijas (vispārīgie) pamatprincipi, klientu grupas. Izprot: klienta vajadzības un vēlmes atkarībā no klientu mērķa grupas.	5 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc produkta mērķa grupas. Nosauc klientu grupas. Nosauc klientu vajadzības. Vispārīgi raksturo potenciālo klientu. Nosauc labuma saņēmējus no produkta.	Raksturo produkta mērķa grupas. Raksturo klientu grupas. Analizē klientu vajadzības. Detalizēti raksturo potenciālo klientu. Pamato viedokli par labuma saņēmējiem no produkta.
4. Spēj: noteikt produkta unikālās īpašības.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc produktu, kuri tiks piedāvāti klientam.	Pamato produkta izvēli, kuri tiks piedāvāti klientam.

Zina: piedāvātā produkta īpašības. Izprot: produkta unikālās vērtības nozīmi klientu izvēlē.		Nosauc taustāmās un netaustāmās produkta īpašības, kuru dēļ klienti pirks produktu. Nosauc klienta ieguvumus, iegādājoties piedāvāto produktu.	Raksturo taustāmās un netaustāmās produkta īpašības, kuru dēļ klienti pirks produktu. Analizē klienta ieguvumus, iegādājoties piedāvāto produktu.
5. Spēj: izmantot efektīvus produkta izplatīšanas kanālus. Zina: produktu izplatīšanas kanālus. Izprot: efektīvu produkta izplatīšanas kanālu izmantošanu klientu piesaistē.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc galvenos produkta izplatīšanas kanālus. Izvēlas konkrētus produkta izplatīšanas kanālus.	Raksturo galvenos produkta izplatīšanas kanālus. Pamato izplatīšanas kanālu izvēli.
6. Spēj: izvēlēties efektīvāko attiecību formātu ar klientu. Zina: pirkšanas lēmumu ietekmējošos faktorus. Izprot: klientu rīcību tirgū.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc nozīmīgākos saskarsmes pamatprincipus ar klientu. Sasaista pirkšanas lēmumu ar attiecībām ar klientu Nosauc izmaksu pozīcijas attiecību uzturēšanai ar klientiem.	Raksturo nozīmīgākos saskarsmes pamatprincipus ar klientu. Sasaista un izvērtē pirkšanas lēmumu ar attiecībām ar klientu. Analizē izmaksu pozīcijas attiecību uzturēšanai ar klientiem.
7. Spēj: prognozēt ienākumu plūsmu. Zina: ienākumu veidošanās principus. Izprot: regulāru ienākumu nodrošināšanas būtību.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc kritērijus, par ko klients gatavs maksāt. Nosauc cenu politikas veidošanas principus. Nosauc maksāšanas veidus. Nosauc ienākumu avotus.	Analizē kritērijus, par ko klients gatavs maksāt. Raksturo cenu politikas veidošanas principus. Analizē maksāšanas veidu priekšrocības un trūkumus. Raksturo ienākumu avotus; analizē ienākumu plūsmu un ienākumu struktūru.
8. Spēj: noteikt nepieciešamos resursus produkta ražošanai. Zina: resursu iedalījumu. Izprot: resursu nozīmi uzņēmējdarbībā.	3 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc galvenos resursus un līdzekļus.	Analizē un izvērtē galvenos resursus un līdzekļus.

9. Spēj: aprēķināt nodokļus pašnodarbinātām personām. Zina: nodokļu veidus. Izprot: nodokļu maksāšanas nozīmi.	7 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc normatīvos dokumentus nodokļu piemērošanai. Nosauc nodokļu veidus pašnodarbinātām personām. Aprēķina nodokļus pašnodarbinātām personām.	Nosauc normatīvos dokumentus nodokļu piemērošanai. Raksturo nodokļu veidus un nosauc likmes pašnodarbinātām personām. Aprēķina nodokļus pašnodarbinātām personām un analīzē rezultātus.
10. Spēj: izvēlēties efektīvākās aktivitātes produktu radīšanai un mārketingam. Zina: dažādu aktivitāšu ietekmi uzņēmējdarbībā. Izprot: aktivitāšu nozīmi.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc galvenās aktivitātes, kas saistītas ar produkta radīšanu, izplatīšanu, klientu piesaisti, ieņēmumiem.	Pamato galvenās aktivitātes, kas saistītas ar produkta radīšanu, izplatīšanu, klientu piesaisti, ieņēmumiem.
11. Spēj: izvēlēties atbilstošākos sadarbības partnerus. Zina: sadarbības partneru darbības specifiku. Izprot: sadarbības partneru izvēles nozīmi.	5 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc galvenos sadarbības partnerus. Nosauc galvenos piegādātājus. Nosauc un raksturo iespējamās piegādātāju alternatīvas.	Izskaidro un pamato galveno sadarbības partneru izvēli. Pamato galveno piegādātāju izvēli. Pamato piegādātāju alternatīvu izvēli.
12. Spēj: aprēķināt izmaksas. Zina: izmaksu pozīcijas. Izprot: izmaksu nozīmi uzņēmējdarbībā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc izmaksu veidus un iedalījumu. Nosauc un raksturo būtiskākās izmaksu pozīcijas.	Raksturo izmaksu veidus un iedalījumu. Analizē izmaksu pozīcijas.
13. Spēj: aizpildīt dokumentus, lai reģistrētos par pašnodarbinātu personu. Zina: pašnodarbinātas personas reģistrēšanās procesu.	3 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc reģistrēšanās par pašnodarbinātu personu procesa soļus. Aizpilda uzņēmējdarbības reģistrēšanai nepieciešamos dokumentus.	Apraksta reģistrēšanās par pašnodarbinātu personu procesa secīgos soļus. Aizpilda uzņēmējdarbības reģistrēšanai vajadzīgos dokumentus, pamato to nepieciešamību.

Izprot: dokumentu aizpildīšanas nozīmi.			
14. Spēj: veikt vienkāršā ieraksta grāmatvedības uzskaiti. Zina: ieņēmumu un izdevumu pozīcijas. Izprot: grāmatvedības nozīmi uzņēmējdarbībā.	5 % no moduļa kopējā apjoma.	Skaidro grāmatvedības jēdzienus. Nosauc grāmatvedības mērķus. Nosauc grāmatvedības uzdevumus. Nosauc galvenos grāmatvedības datu izmantotājus. Veic vienkāršotu grāmatvedības uzskaiti.	Izskaidro grāmatvedības un uzskaites jēdzienu atšķirības. Klasificē grāmatvedības īpatnības, uzskaites pamatprincipus. Raksturo grāmatvedības uzdevumus un prasības. Raksturo galvenos grāmatvedības datu izmantotājus un viņu mērķus. Veic vienkāršotu grāmatvedības uzskaiti un analizē rezultātus.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi izstrādāt biznesa plānu, izvēloties atbilstošo komercdarbības tiesisko formu un optimālākos finansēšanas avotus, veicinot iniciatīvu, kritisku domāšanu un problēmu risināšanu.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvēlēties biznesa idejai piemērotāko komercdarbības formu, finanšu līdzekļu avotus, ievākt nepieciešamo informāciju. 2. Sagatavot naudas plūsmas grafiku, plānot peļņas vai zaudējumu aprēķinu. 3. Veikt tirgus izpēti un datu analīzi, izstrādāt idejas tirgzinības pasākuma plāna īstenošanai. 4. Pieņemt lēmumus par problēmu risinājumu konkrētās situācijās savas profesionālās darbības jomā. 5. Sagatavot prezentāciju un prezentēt biznesa plānu, argumentēt savu viedokli par iegūtajiem rezultātiem. 6. Izveidot un darboties izglītojamo mācību uzņēmumā.[1] [1]pēc izglītojamo izvēles
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūts modulis "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" noslēgumā izglītojamais iesniedz un prezentē (individuāli vai grupā) izstrādāto biznesa plānu, ievērojot biznesa plāna struktūru.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Moduli "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" īsteno kā mūžizglītības moduli profesionālās vidējās un profesionālās tālākizglītības programmās vai neformālās izglītības programmās.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izvēlēties biznesa idejai piemērotāko komercdarbības formu, finanšu līdzekļu avotus, ievākt nepieciešamo informāciju. Zina: komercdarbības tiesiskās formas izvēles kritērijus, uzņēmuma dibināšanas un reģistrēšanas kārtību, finansēšanas formas un avotus, biznesa plāna struktūru. Izprot: biznesa plāna mērķi un nepieciešamību, iekšējās finansēšanas būtību un ārējās finansēšanas piesaistes iespējas un noteikumus.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Atrod normatīvos aktus, kas regulē uzņēmējdarbību. Nosauc uzņēmējdarbības ierobežojumus. Nosauc uzņēmējdarbības veidus, kuriem nepieciešamas speciālās atļaujas. Nosauc iespējamos saimnieciskās darbības un uzņēmējdarbības veidus. Nosauc uzņēmējdarbības mikrovides un makrovides faktorus. Nosauc konkrētus aktuālās inovācijas piemērus uzņēmējdarbībā Latvijā. Nosauc banku un nebanku finansēšanas veidus un izvēlas savam uzņēmējdarbības veidam atbilstošāko. Sniedz piemērus, raksturojot biznesa plāna izstrādāšanas secību. Nosauc biznesa plāna struktūru un apraksta katrā no biznesa plāna daļām iekļaujamo informāciju. Nosauc uzņēmuma dibināšanai un reģistrēšanai nepieciešamos	Izskaidro normatīvos aktus, kas regulē uzņēmējdarbību un tās ierobežojumus. Izskaidro galvenās darba devēja un darba ņēmēja tiesības un pienākumus. Izskaidro patērētāju tiesības. Pamato speciālo atļauju (licenču) nepieciešamību. Analizē uzņēmējdarbības ietekmi uz apkārtējo vidi. Raksturo saimnieciskās darbības un uzņēmējdarbības veidus. Raksturo uzņēmējdarbības mikrovides un makrovides faktorus. Izskaidro makrovides faktoru ietekmi konkrētās nozares uzņēmējdarbībā. Raksturo aktuālās inovācijas uzņēmējdarbībā Latvijā un pasaulē un to lietošanas iespējas uzņēmējdarbībā. Min piemērus. Raksturo uzņēmuma finansēšanas veidus. Izvērtē pieejamos banku un nebanku finanšu avotus.

		dokumentus, daļēji tos noformē. Nosauc aktuālās uzņēmējdarbības atbalsta iespējas.	Izvēlas un pamato atbilstošāko finansēšanas veidu savas biznesa idejas īstenošanai. Izskaidro biznesa plāna struktūru, identificē ietveramo informāciju. Skaidro katras biznesa plāna daļā iekļaujamās informācijas saturu. Apraksta uzņēmuma dibināšanas un reģistrēšanas procesa soļus. Noformē nepieciešamos uzņēmuma dibināšanas un reģistrēšanas dokumentus. Novērtē aktuālos uzņēmējdarbības finansiālā atbalsta fondus un atbalsta izmantošanas iespējas.
2. Spēj: sagatavot naudas plūsmas grafiku, plānoto peļņas vai zaudējumu aprēķinu bilances izveidei. Zina: finanšu plānošanas procesu un metodes, naudas plūsmas un peļņas/zaudējumu veidošanās pamatprincipus. Izprot: grāmatvedības nozīmi un tai izvirzītās prasības.	35 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc grāmatvedības mērķus, uzdevumus, raksturo tās nozīmi uzņēmējdarbībā. Nosauc galvenos grāmatvedības datu izmantotājus. Nosauc uzņēmuma rīcībā esošos saimnieciskos līdzekļus un to veidošanās avotus. Definē saimnieciskās darbības dokumentu Nosauc katra dokumenta galvenos rekvizītus jēdzienus, raksturo tiem izvirzītās prasības. Izskaidro gada pārskata sagatavošanas nepieciešamību. Nosauc gada pārskata sastāvdaļas. Nosauc bilances sastāvu. Sastāda bilanci. Sagatavo plānotās naudas plūsmas pārskatu.	Definē grāmatvedības mērķus un uzdevumus. Izskaidro grāmatvedības nozīmi uzņēmējdarbībā. Pamato grāmatvedības uzskaitei izvirzītās prasības. Raksturo galvenos grāmatvedības datu izmantotājus un viņu mērķus. Raksturo uzņēmuma saimniecisko līdzekļu un to veidošanās avotu klasifikāciju. Raksturo saimniecisko līdzekļu grupas. Raksturo grāmatvedības dokumentu klasifikāciju. Noformē vienkāršākos grāmatvedības dokumentus. Izskaidro gada pārskata sastāvdaļu nozīmi un sagatavošanas kārtību.

		Sastāda pelņas vai zaudējumu aprēķinu.	Izskaidro bilances būtību. Sastāda bilanci. Raksturo uzņēmuma finansiālo stāvokli. Sagatavo un izvērtē plānotās naudas plūsmas pārskatu. Sastāda un izvērtē pelņas vai zaudējumu aprēķinu.
3. Spēj: izstrādāt idejas tirgzinības pasākuma plāna īstenošanai. , balstoties uz tirgus izpēti un datu analīzi. Zina: tirgus izpētes metodes, tirgzinības pasākuma kompleksa elementus. Izprot: tirgus izpētes nozīmi un tirgzinības pasākumu ietekmi uz biznesa idejas īstenošanu.	20 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc tirgzinības iekšējās un ārējās vides faktorus. Nosauc tirgus izpētes metodes, izvēlas atbilstošāko. Veic patērētāju un/vai konkurējošo uzņēmumu izpēti. Apkopo iegūtos tirgus izpētes datus. Nosauc tirgzinības pasākuma kompleksa elementus. Izstrādā tirgzinības pasākumu plānu konkrētam uzņēmumam. Nosauc piemērotākos produkta virzīšanas pasākumu veidus.	Raksturo tirgzinības iekšējās un ārējās vides faktorus. Raksturo tirgus izpētes metodes, novērtē to priekšrocības. Veic patērētāju un/ vai konkurējošo uzņēmumu izpēti. Apkopo un analizē iegūtos tirgus izpētes datus, izskaidro to lietošanas iespējas. Izsaka un pamato savu viedokli par konkrēta uzņēmuma tirgzinības pasākuma kompleksa elementiem. Izstrādā un pamato tirgzinības pasākumu plānu konkrētam uzņēmumam. Izstrādā un analizē piemērotākos produkta virzīšanas pasākumu veidus.
4. Spēj: pieņemt lēmumus par problēmu risinājumu konkrētās situācijās savas profesionālās darbības jomā. Zina: uzņēmuma vadīšanas funkcijas. Izprot: vadīšanas lomu uzņēmējdarbībā.	15 % no moduļa kopējā apjoma.	Nosauc vadīšanas funkcijas un plānu veidus. Apraksta konkrēta uzņēmuma vadības veidu un organizatorisko struktūru. Nosauc darbinieku motivēšanas veidus. Raksturo kontroles nepieciešamību un būtību. Nosauc lēmumu pieņemšanas procesa posmus.	Izskaidro vadīšanas funkcijas būtību un sniedz konkrētus piemērus. Raksturo plāna veidus, pamato to izstrādes nepieciešamību. Izstrādā konkrēta uzņēmuma organizatoriskās un pārvaldes struktūras shēmas, pamato tās. Sasaista uzņēmuma organizatoriskās un pārvaldes

		Balstoties uz konkrēto situāciju, identificē atsevišķus lēmuma pieņemšanas posmus. Paskaidro informācijas un komunikācijas nozīmi lēmumu pieņemšanā.	struktūru ar darba tiesiskajām normām. Izstrādā darbinieku motivēšanas plānu. Raksturo un izskaidro kontroles nepieciešamību un būtību. Raksturo lēmuma pieņemšanas procesu. Balstoties uz konkrēto situāciju, pieņem lēmumu un to izvērtē. Izskaidro lēmumu pieņemšanas veidus ar piemēriem. Paskaidro un pamato informācijas un komunikācijas nozīmi lēmumu pieņemšanā.
5. Spēj: sagatavot biznesa plānu un argumentēti prezentēt to. Zina: biznesa plāna struktūru, pamatprincipus un kopsakarības. Izprot: biznesa plāna lietojumu praktiskajā darbībā.	10 % no moduļa kopējā apjoma.	Noformē biznesa plānu, kas iekļauj biznesa plāna pamatelementus. Sagatavo kopsavilkumu, kas vispārīgi dod priekšstatu par izstrādāto biznesa plānu. Vispārīgi izdara secinājumus par iegūtajiem rezultātiem un apraksta priekšlikumus trūkumu novēršanai. Sagatavo vispārīgu prezentāciju, kas kopumā atbilst prasībām. Prezentē savu (savas grupas) biznesa plānu. Nosauc un vispārīgi apraksta iegūtos rezultātus. Kopumā novērtē biznesa idejas dzīvotspēju.	Noformē biznesa plānu, kas pilnībā atbilst biznesa plāna struktūras prasībām. Sagatavo kvalitatīvu biznesa plāna kopsavilkumu, kas dod pilnu un pārliecinošu priekšstatu par izstrādāto biznesa plānu. Apkopo un izdara secinājumus par iegūtajiem aprēķiniem, novērtē tos. Izstrādā kvalitatīvus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai, trūkumu novēršanai un efektivitātes paaugstināšanai. Sagatavo prasībām atbilstošu detalizētu prezentāciju. Argumentēti prezentē savu (savas grupas) biznesa plānu, pamato un aizstāv iegūtos rezultātus un analītiski novērtē biznesa idejas dzīvotspēju tirgus apstākļos.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas novērtēt demokrātijas pamatprincipus, pilsoņu tiesības un cilvēktiesības, veidojot aktīvu pozīciju – efektīvi darboties tirgus ekonomikā balstītā sabiedrībā, līdzdarboties sabiedriskajā dzīvē, aizstāvēt savas un citu tiesības un analizēt pieejamos datus par sociālajiem, ekonomiskajiem un politiskajiem procesiem sabiedrībā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Skaidrot sabiedrības struktūru un indivīdu savstarpējās attiecības. 2. Patstāvīgi un mērķtiecīgi meklēt, izvērtēt un radoši izmantot informāciju mācību vai profesionālo darba uzdevumu izpildei un problēmu risinājumiem. 3. Veidot un kritiski analizēt mijiedarbību ar citiem cilvēkiem, sadarboties, respektējot sabiedrības daudzveidību, un rīkoties saskaņā ar morāles principiem. 4. Plānot pašpilnveidi un profesionālo karjeru. 5. Uzņemties atbildību par sava dzīvesveida kvalitāti.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)" apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu – veido prezentācijas par sociālo attiecību daudzveidību un cilvēku mijiedarbību saskarsmes procesā un izvērtē pieejamos datus par sociālajiem, ekonomiskajiem un politiskajiem procesiem sabiedrībā.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis iekļaujams profesionālās izglītības programmās 3. un 4. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu profesionālās kvalifikācijas apguvei.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Sociālās un pilsoniskās prasmes (2. līmenis)" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: skaidrot sabiedrības struktūru un indivīdu savstarpējās attiecības. Zina: sabiedrību un indivīdu vienojošās vērtības. Izprot: pilsoniskās un tiesiskās ietekmes veidus lokālā un globālā mērogā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir juridiskās atbildības veidus, min konkrētus piemērus dažādās dzīves situācijās. Vispārīgi analizē dažādus tiesiskos strīdus un tiesiskās attiecības tajos, piemeklē tiem atbilstošas tiesību normas. Diskutē par cilvēku vajadzībām, vērtībām un analizē dažādas taisnīguma izpratnes. Ar piemēriem skaidro, kāpēc sociālā identitāte ir mainīga. Vispārīgi raksturo sabiedrības noslāņošanos un sociālās mobilitātes iespējas dažādos laikos un vidēs, saistot to ar personisko pieredzi.	Skaidro indivīda tiesību nozīmi indivīda tiesību aizsardzībā, sabiedrības attīstībā un efektīvā pārvaldībā. Prognozē tiesisko risinājumu situācijām, veido argumentētus secinājumus par tiesībaizsardzības mehānismiem. Piedalās sabiedrības labklājības veicināšanas un sabiedrības kopīgo interešu īstenošanas aktivitātēs. Piedāvā un īsteno konkrētas rīcības iniciatīvas, kas vērstas uz nacionālās, reģionālās vai vietējās identitātes apzināšanos. Modelē lokālo un globālo procesu ietekmi uz dažādiem sabiedrības slāņiem/grupām.
2. Spēj: patstāvīgi un mērķtiecīgi meklēt, izvērtēt un radoši izmantot informāciju mācību vai profesionālo darba uzdevumu izpildei un problēmu risinājumiem. Zina: tiesisko interešu aizstāvības veidus un iespējas.	15% no moduļa kopējā apjoma	Definē tiesisko interešu aizstāvības veidus un institūcijas, šķīrējtiesu lomu un funkcijas. Izskaidro administratīvo lietu virzību iestādē. Nosauc Latvijas Republikas tiesu sistēmas darbības principus administratīvajā procesā.	Skaidro tiesībsargājošo, kontroles un uzraudzības institūciju funkcijas Latvijā. Analizē šķīrējtiesu un Latvijas Republikas vispārējās jurisdikcijas tiesu darbības atšķirības. Modelē administratīvo lietu virzību iestādē. Skaidro Latvijas

Izprot: tiesībsargājošo, kontroles un uzraudzības institūciju funkcijas.		Definē Satversmes tiesas izveides mērķi un tās nozīmi. Nosauc Eiropas Savienības tiesas un citu starptautisko tiesu veidus. Uzskaita starptautiskās organizācijas, kas ietekmē starptautisko politiku. Nosauc mūsdienu pasaules galvenos starptautiskos konfliktu cēloņus. Definē Eiropas Savienības izveidošanas mērķus un darbības pamatprincipus. Skaidro ar piemēriem Latvijas dalības Eiropas Savienībā nozīmi un mērķus. Nosauc Eiropas Savienības galvenās institūcijas.	Republikas tiesu sistēmas darbību administratīvajā procesā Izskaidro konstitucionālās sūdzības iesniegšanas gadījumus un kārtību. Izskaidro vēršanās Eiropas Savienības un starptautiskajās tiesās principus. Izskaidro starptautisko organizāciju ietekmi uz starptautiskās politikas veidošanu. Raksturo mūsdienu pasaules galvenos starptautiskos konfliktu cēloņus. Izskaidro Eiropas Savienības izveidošanas mērķus un darbības pamatprincipus. Novērtē Eiropas Savienības mērķus un Latvijas dalības ietekmi un nozīmi. Raksturo Eiropas Savienības galvenās institūcijas.
3. Spēj: veidot un kritiski analizēt mijiedarbību ar citiem cilvēkiem, sadarboties, respektējot sabiedrības daudzveidību, un rīkoties saskaņā ar morāles principiem. Zina: efektīvas saskarsmes priekšnosacījumus. Izprot: sociālo attiecību dažādību.	20% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro jēdzienus stereotipi (piemēram, sociālie, vecuma, dzimuma u.c.), aizspriedumi (piemēram, par kādu cilvēku, cilvēku grupu vai sabiedrības parādību u.c.). Izmantojot piemērus, analizē komunikācijas veidus. Nosauc efektīvas saskarsmes priekšnosacījumus un konfliktu cēloņus, attīstību un risināšanas stratēģijas. Atpazīst situāciju, kad notiek manipulācija.	Argumentē ar personības īpašībām saistītos stereotipus. Novērtē verbālās un neverbālās saskarsmes aktualitāti. Izmanto dažādus efektīvas saskarsmes paņēmienus modelētā vienkāršā konfliktsituācijā. Salīdzina un analizē pretējus argumentus. Vispārēji analizē agresijas pazīmes un to ietekmi uz attiecībām. Raksturo dažādu grupu veidus un atpazīst dažādus procesus

		Vispārēji skaidro ar piemēriem jēdzienus manipulācija, pārliecināšana, viedokļu apmaiņa. Skaidro jēdzienu grupa. Nosauc grupu veidus un procesus grupā, lēmuma pieņemšanas posmus grupā. Atšķir sociālās lomas un statusa nozīmi grupā. Argumentē indivīda uzvedību pūlī un masu ietekmēšanas veidus. Analizē līdera lomu grupā, zina līdera pozīciju un līderības stilus. Analizē un vērtē mūsdienu sabiedrības un dabas vides ētiskās problēmas. Diskutē un vada diskusiju par mūsdienu ētiskajām problēmām, piedāvā to risinājumus.	grupā, raksturo tos, piedalās grupas lēmuma pieņemšanas procesā modelētā situācijā. Skaidro atšķirības starp sociālajām lomām un statusiem. Saskata indivīdu vai dažādu grupu vērtību sistēmu atšķirības, salīdzina un analizē tās. Novēro un analizē grupas dalībnieku un līdera uzvedību grupā. Argumentē ekoloģiski pieļaujamu attieksmi pret dabu un pamato savu viedokli par dzīvnieku tiesībām, veģetārismu. Izmantojot vairākus piemērus, kritiski izvērtē dažādas ētikas teorijas, saistot tās ar savu pieredzi, skaidro to lietojuma problēmas un iespējas.
4. Spēj: plānot pašpilnveidi un profesionālo karjeru. Zina: plānošanas un lēmumu pieņemšanas principus. Izprot: darbinieka motivēšanas un talantu attīstīšanas nozīmi darba kvalitātes paaugstināšanā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Raksturo mācīšanās un pašmācību prasmes kā veidu, lai uzlabotu karjeras iespējas saskaņā ar jau izdarītajām izvēlēm. Uzskaita pārmaiņu pieņemšanas posmus darba zaudējuma/ maiņas gadījumā. Novērtē efektīvu uzvedības modeli, kas sekmētu karjeras attīstību nākotnē, iegūstot jaunas zināšanas un prasmes par sociālajām attiecībām. Vispārīgi formulē nacionālo un Eiropas institūciju aktivitātes un īstenotās programmas darba, izglītības un apmācību jomās.	Novērtē mācīšanās un pašmācību prasmes kā veidu, lai uzlabotu karjeras iespējas saskaņā ar jau izdarītajām izvēlēm Izprot pārmaiņu pieņemšanas posmus darba zaudējuma/ maiņas gadījumā. Iegūstot jaunas zināšanas un prasmes par sociālajām attiecībām, veido efektīvu uzvedības modeli, kas sekmē profesionālo izaugsmi. Salīdzina un analizē darba procesus integrētajā perspektīvā, lai izvēlētos sev piemērotu karjeru saskaņā ar personības stiprajām pusēm.

5. Spēj: uzņemties atbildību par sava dzīvesveida kvalitāti. Zina: saslimstības struktūras izmaiņas pēdējās desmitgadēs. Izprot: saistību starp cilvēka dzīvesveidu un veselību.	20% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro jēdzienus dzīvesveids, veselīgs dzīvesveids, dzīves stils, dzīves kvalitāte u.c. un pamato ar piemēriem no savas pieredzes. Vispārēji izvērtē saistību starp cilvēka dzīvesveidu un veselību. Vispārēji raksturo, kas ir tā saucamās "civilizācijas" slimības. Diskutē par iedzīvotāju veselīgu uzturu un fizisko aktivitāšu veicināšanas pasākumiem.	Kritiski izvērtē savu dzīvesveidu un dzīves kvalitāti. Analizē sava un/vai citu cilvēku dzīvesveida (paradumu) iespējamo ietekmi uz veselību. Raksturo "civilizācijas" slimību pazīmes/ simptomus, mijiedarbību ar veselīgu dzīvesveidu, fiziskām aktivitātēm un veselīgu uzturu. Argumentē savu uztura izvēli un izvērtē piemērotākās/atbilstošākās fiziskās aktivitātes.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Zaļās prasmes" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamā spējas veikt savu profesionālo darbību atbilstoši vides ilgtspējīgai attīstībai, resursus taupošai un energoefektīvai saimniekošanai, kā arī ikdienā pieņemt videi labvēlīgus un zaļajai domāšanai atbilstošus lēmumus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Izskaidrot konkrētai situācijai svarīgākos ilgtspējīgas attīstības kritērijus. 2. Sasaistīt ilgtspējīgas attīstības ideju ar dabas resursu racionālu izmantošanu. 3. Novērtēt cilvēku saimnieciskās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. 4. Analizēt informāciju par efektīvu energoresursu izmantošanu. 5. Šķirot atkritumus, ievērojot videi draudzīgas apsaimniekošanas pamatprincipus. 6. Ievērot veselīga uztura pamatprincipus dzīvildzes nodrošināšanai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūta pamatizglītība.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa "Zaļās prasmes" apguves noslēgumā izglītojamais kārto pārbaudījumu – veido prezentāciju, kurā iekļauj priekšlikumus un secinājumus par ilgtspējīgu resursu izmantošanu savā ikdienā.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Zaļās prasmes" ir mūžizglītības modulis. Modulis ir integrējams citos moduļos, ja saturs dublējas nozares profesionālās programmas moduļos.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga
MODUĻA "Zaļās prasmes" SATURS

Sasniedzamais mācīšanās rezultāts	Sasniedzamā mācīšanās rezultāta īpatsvars %	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti	
		Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis
1. Spēj: izskaidrot konkrētai situācijai svarīgākos ilgtspējīgas attīstības kritērijus. Zina: jēdziena "ilgtspējīga attīstība" skaidrojumu. Izprot: ilgtspējīgas attīstības un zaļās domāšanas nozīmīgumu vides un dabas daudzveidības saglabāšanā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc ilgtspējības pamatideju. Raksturo trīs būtiskākās stratēģijas prioritātes (Latvijas kultūrtelpas attīstība, dabas resursu vērtība, cilvēkkapitāls). Apraksta cilvēka un dabas mijiedarbību, kultūras, zinātnes, izglītības un pieredzes nozīmi cilvēka dzīvesveida veidošanā. Definē jēdzienu "ilgtspējīga nākotne".	Izskaidro un pamato ilgtspējības pamatideju. Pamato ar piemēru katru no būtiskākajām stratēģijas prioritātēm (Latvijas kultūrtelpas attīstība, dabas resursu vērtība, cilvēkkapitāls). Izvērtē cilvēka un dabas mijiedarbību, kultūras, zinātnes, izglītības un pieredzes nozīmi cilvēka pasaules uzskata veidošanā.
2. Spēj: sasaistīt ilgtspējīgas attīstības ideju ar dabas resursu racionālu izmantošanu. Zina: dabas resursu racionālas un ilgtspējīgas izmantošanas pamatprincipus. Izprot: dabas kapitāla resursu ilgtspējīgas izmantošanas nozīmīgumu apkārtējās vides saglabāšanā.	20% no moduļa kopējā apjoma	Skaidro atjaunojamo dabas resursu (vēja, saules, ūdens, augu, dzīvnieku, gaisa) nozīmi ilgtspējīga dzīvesveida veicināšanā. Skaidro neatjaunojamo resursu (naftas, dabasgāzes, minerālu) limitu nepārsniegšanas un racionālas izmantošanas nozīmi/būtību. Skaidro ekosistēmu un vides kvalitātes saglabāšanas nozīmi.	Izskaidro jēdzienu "zaļā domāšana", izvērtējot konkrētas situācijas. Analizē atjaunojamo dabas resursu (vēja, saules, ūdens, augu, dzīvnieku, gaisa) nozīmi ilgtspējīga dzīvesveida veicināšanā. Analizē neatjaunojamo resursu (naftas, dabasgāzes, minerālu) limitu nepārsniegšanas un racionālas izmantošanas iespējas. Izvērtē ekosistēmu un vides kvalitātes saglabāšanas iespējas.

3. Spēj: novērtēt cilvēka saimnieciskās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību. Zina: bioloģiskās daudzveidības līmeņus; floras un faunas aizsargājamās sugas; invazīvo augu un dzīvnieku sugas; bioloģiskās daudzveidības fragmentāciju; saimnieciskās darbības priekšrocības un trūkumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās; bioloģiskās daudzveidības monitoringu; ekoloģiskās pēdas nospiedumu. Izprot: īpaši aizsargājamo teritoriju un bioloģiskās daudzveidības saistību, saimnieciskās darbības ietekmi uz dabas un klimata pārmaiņām.	20% no moduļa kopējā apjoma	Atpazīst cilvēka saimnieciskās darbības veidus, kas ietekmē bioloģiskās daudzveidības pamatnosacījumus. Nosauc bioloģiskās daudzveidības četrus līmeņus, minot divus raksturojošus piemērus. Vispārīgi raksturo Latvijas floru un faunu, to aizsargājamās sugas. Nosauc desmit Latvijas invazīvo augu un dzīvnieku sugas. Raksturo ar trīs piemēriem saimnieciskās darbības priekšrocības un trūkumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Nosauc trīs bioloģiskās daudzveidības monitoringa piemērus. Nosauc piecus saimnieciskās darbības veidus, kas ietekmē dabas un klimata pārmaiņas. Aprēķina ekoloģiskās pēdas nospiedumu.	Izskaidro cilvēka saimnieciskās darbības veidus, kas ietekmē bioloģiskās daudzveidības pamatnosacījumus. Izskaidro dzīvības procesu daudzveidību, saskatot to vienojošās likumsakarības. Skaidro Latvijas floras un faunas aizsargājamo sugu nozīmi ekosistēmā. Raksturo Latvijas invazīvo augu un dzīvnieku sugu ietekmi uz vietējo ekosistēmu. Pamato ar pieciem piemēriem saimnieciskās darbības priekšrocības un trūkumus īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Analizē piecus bioloģiskās daudzveidības monitoringa piemērus. Novērtē saimnieciskās darbības veidu (vismaz piecu) ietekmi uz dabas un klimata pārmaiņām – kā saimnieciskā darbība var ietekmēt apkārtējo vidi. Izskaidro ekoloģiskās pēdas nospieduma rezultātus.
4. Spēj: analizēt informāciju par efektīvu energoresursu izmantošanu. Zina: atjaunojamo energoresursu veidus. Izprot: atjaunojamo energoresursu izmantošanas iespējas saimniekošanā un sadzīvē, fosilās	15% no moduļa kopējā apjoma	Vispārēji skaidro kaitējumus, ko videi rada fosilās enerģijas izmantošana. Izvērtē fosilās enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi. Vispārīgi raksturo videi draudzīgu enerģiju. Nosauc piecus piemērus, kā saimniekošanā un sadzīvē izmanto atjaunojamos energoresursus.	Analizē kaitējumus, ko videi rada fosilās enerģijas izmantošana. Analizē fosilās enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi. Raksturo videi draudzīgas enerģijas veidus, to izmantošanas iespējas saimniekošanā un sadzīvē. Izskaidro, kā pēc energoefektivitātes marķējuma izvēlēties iekārtas un

enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi, energoefektivitātes nozīmi mūsdienās.		Identificē iekārtas, uz kurām attiecas energoefektivitātes marķējums.	instrumentus darbam un sadzīvei ar iespējami mazāku enerģijas patēriņu.
5. Spēj: šķirot atkritumus, ievērojot videi draudzīgas apsaimniekošanas pamatprincipus. Zina: atkritumu veidus un videi draudzīgu to apsaimniekošanu; videi draudzīgus sadzīves atkritumu likvidēšanas pasākumus un ieguvumus. Izprot: atkritumu šķirošanas nepieciešamību, atkritumu rašanos sadzīvē un ražošanā.	10% no moduļa kopējā apjoma	Nosauc galvenos atkritumu veidus (mājsaimniecības, rūpnieciskie, speciālie, bīstamie, inertie u.c.), minot trīs piemērus no katra veida, t.sk. otrreizējās pārstrādes atkritumus. Risina atkritumu šķirošanas uzdevumus. Nosauc galvenos atkritumu radītos kaitējumus videi savā pilsētā vai pagastā. Uzskaita piecus videi draudzīgus atkritumu likvidēšanas un utilizēšanas piemērus. Atpazīst sadzīves atkritumu veidus, bīstamos un ražošanas atkritumus. Izskaidro jēdziena "ilgtspējīga atkritumu apsaimniekošana" būtību.	Raksturo galvenos atkritumu veidus (mājsaimniecības, rūpnieciskie, speciālie, bīstamie, inertie u.c.) un otrreizējās pārstrādes atkritumus. Risina atkritumu šķirošanas uzdevumus. Izskaidro un ar piemēriem pamato atkritumu radītos kaitējumus videi savā pilsētā vai pagastā. Izvērtē iedzīvotāju atkritumu likvidēšanas un utilizēšanas iespējas videi draudzīgā veidā. Novērtē sadzīves atkritumu veidus, pamatojoties uz to lietderīgu izmantošanu, identificē bīstamos un ražošanas atkritumus. Pamato ilgtspējīgas atkritumu apsaimniekošanas nepieciešamību.
6. Spēj: ievērot veselīga uztura pamatprincipus dzīvildzes nodrošināšanai. Zina: jēdzienu "cilvēkam veselīga pārtika", "bioloģiskā pārtika", "ģenētiski modificēta pārtika", "E vielas" u.c. skaidrojumu, to būtiskās pazīmes un/vai atšķirības. Izprot: veselīga uztura nozīmi dzīvildzes nodrošināšanā.	15% no moduļa kopējā apjoma	Atšķir organismam nepieciešamās uzturvielas un pārtikas piedevas. Identificē bioloģiski un industriāli ražotās pārtikas atšķirības. Nosauc E vielu iedalījumu un vismaz piecas E vielas, vispārīgi raksturo to ietekmi uz cilvēka veselību. Raksturo praktiski izmantojamos ekomarķējumus.	Izskaidro organismam nepieciešamo uzturvielu un pārtikas piedevu atšķirības. Novērtē atšķirības starp bioloģisko un industriāli ražoto pārtiku. Analizē E vielu iedalījumu, detalizēti raksturo vismaz trīs E vielas no katras grupas, izvērtē zināmākās E vielas uzturā. Analizē un raksturo ekomarķējumus un prot izvēlēties atbilstošākos konkrētai situācijai.

Modulārās profesionālās izglītības programmas parauga

Programmas īstenošanai obligāti nepieciešamie materiālie līdzekļi

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	**Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti**	
	Lopkopības tehniķis	
1.1.	Mācību kabinets ar IT aprīkojumu: printeris, multimediju projektors, ekrāns	1 uz izglītojamo grupu
1.2.	Dators ar interneta pieslēgumu	1 katram izglītojamam
1.3.	Kalkulators	1 katram izglītojamam
1.4.	Dokumentu kamera	1 uz izglītojamo grupu
1.5.	Kultūraugu herbārijs, sēklas (komplekts)	1 katram izglītojamam
1.6.	Sensors mikroklimata parametru noteikšanai (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.7.	Dzīvnieku kopšanas aprīkojums (skrāpis, suka, ķemme, šķēres) – komplekts	1 katram izglītojamam
1.8.	Mikroklimata noteikšanas mērierīces (trokšņu, temperatūras, mitruma un apgaismojuma mērierīces) – komplekts	3 uz izglītojamo grupu
1.9.	Aparāts apspalvojuma cirpšanai dzīvnieku kopšanai (elektriskais)	3 uz izglītojamo grupu
1.10.	Dzirkles – mehāniskās, elektriskās (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.11.	Nagu apkopšanas knaibles	3 uz izglītojamo grupu
1.12.	Svari elektroniskie lauksaimniecības dzīvnieku svēršanai > 100 kg	1 uz izglītojamo grupu
1.13.	Ūdens termometrs	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.14.	Termometrs dzīvnieka temperatūras mērīšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.15.	Roku darba instrumenti – grābeklis, lāpsta, dakša, skrāpis (komplekts)	1 katram izglītojamam
1.16.	Dārza ķerra	2 uz izglītojamo grupu
1.17.	Lopbarības rati	2 uz izglītojamo grupu
1.18.	Dezinfekcijas instrumenti – rokas smidzinātājs 12 l (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
1.19.	Jaudīgs mazgājamais aparāts ar maināmu spiedienu un mazgājamā līdzekļa dozatoru (profesionālais)	1 uz izglītojamo grupu
1.20.	Būvniecības darbiem paredzēts putekļu sūcējs (profesionālais)	1 uz izglītojamo grupu
1.21.	Aprīkojums lauksaimniecības dzīvnieku fiksēšanai (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.22.	Instrumenti pirmās palīdzības sniegšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.23.	Ovoskops	1 uz izglītojamo grupu
1.24.	Fonendoskops	1 katram izglītojamam
1.25.	Dzemdību auklas un dzemdību ķēde	1 uz izglītojamo grupu
1.26.	Dzemdību kruķis	1 uz izglītojamo grupu
1.27.	Vienkāršie un dubultie acu āķi	1 uz izglītojamo grupu

1.28.	Ierīce teļu vilkšanai	1 uz izglītojamo grupu
1.29.	Teļa makets	1 uz izglītojamo grupu
1.30.	Dzemdību stangas	1 uz izglītojamo grupu
1.31.	Pudele zāļu ievadīšanai caur muti	1 uz izglītojamo grupu
1.32.	Troakārs	1 uz izglītojamo grupu
1.33.	Sterilizators	1 uz izglītojamo grupu
1.34.	Slaukšanas aparāts	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.35.	Slaukšanas iekārtu stends	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.36.	Rati dzīvnieku pārvietošanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.37.	Inventārs olu savākšani	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.38.	Barības sagatavošanas iekārtas	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.39.	Pudele jaundzimušo barošanai (ar zondi; ar pupu) - komplekts	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.40.	Skaneris cūku grūsnības noteikšanai	2 uz izglītojamo grupu
1.41.	Sonogrāfs aitu grūsnības noteikšanai	1 uz izglītojamo grupu
1.42.	Sterilizators	1 uz izglītojamo grupu
1.43.	Govju mākslīgās apsēklošanas instrumentu komplekts (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.44.	Fonendoskops	1 uz izglītojamo grupu
1.45.	Djuāra trauks	2 uz izglītojamo grupu
1.46.	Mikroskops	1 katram izglītojamam
1.47.	Ovoskops	1 uz izglītojamo grupu
1.48.	Paješu atkausētājs	1 uz izglītojamo grupu
1.49.	Troakārs	1 uz izglītojamo grupu
1.50.	Mērierīču komplekts lopbarības krājumu uzmērīšanai (komplekts)	3 uz izglītojamo grupu
1.51.	Zonde lopbarības paraugu noņemšanai	1 uz izglītojamo grupu
1.52.	Dzemdību kruķis, dzemdību stangas, vienkāršie un dubultie acu āķi, ginekoloģiskais spogulis (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1.53.	Svari – elektroniskie un mehāniskie (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1.54.	Elektriskais gans (zirgiem, govīm, aitām) (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1.55.	Skalpelis	1 katram izglītojamam
1.56.	Mēraparāts imūnglobulīnu daudzuma noteikšanai jaunpienā	1 uz izglītojamo grupu
1.57.	Kausiņš piena paraugu noņemšanai	1 uz izglītojamo grupu
1.58.	Ragu piededzināmais aparāts	1 uz izglītojamo grupu
1.59.	Piena paraugu stobriņi (iepakojums)	1 uz izglītojamo grupu
1.60.	Krotāliju ieliekamās stangas	1 uz izglītojamo grupu
1.61.	Mērspieķis, mērcilindrs (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1.62.	Šļirces – dažāda tilpuma un adatas injekcijām (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai

1.63.	Mikroklimata noteikšanas mērierīces: trokšņu, temperatūras, mitruma un apgaismojuma mērierīces (komplekts)	3 uz izglītojamo grupu
1.64.	Individuālie darba instrumenti (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
	Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	
1.1.	Mācību kabinets ar IT aprīkojumu: printeris, multimediju projektors, ekrāns	1 uz izglītojamo grupu
1.2.	Dators ar interneta pieslēgumu	1 katram izglītojamam
1.3.	Kalkulators	1 katram izglītojamam
1.4.	Dokumentu kamera	1 uz izglītojamo grupu
1.5.	Svari lauksaimniecības dzīvnieku svēršanai	1 uz izglītojamo grupu
1.6.	Jaudīgs mazgājamais aparāts ar maināmu spiedienu un mazgājamā līdzekļa dozatoru (profesionālais)	1 uz izglītojamo grupu
1.7.	Dezinfekcijai paredzēto instrumentu un aprīkojuma (piemērm, rokas smidzinātājs ar tilpumu ~ 12 l) komplekts	5 uz izglītojamo grupu
1.8.	Lopbarības rati	2 uz izglītojamo grupu
1.9.	Dārza ķerra	2 uz izglītojamo grupu
1.10.	Darba instrumenti - grābeklis, dakša, lāpsta, cirvis, skrāpis (komplekts)	1 katram izglītojamajam
1.11.	Mikroklimata noteikšanas mērierīces - trokšņu, temperatūras, mitruma un apgaismojuma mērierīces (komplekts)	3 uz izglītojamo grupu
1.12.	Instrumenti zirgu fiksācijai	1 uz izglītojamo grupu
1.13.	Aparāts apspalvojuma cirpšanai dzīvnieku kopšanai	3 uz izglītojamo grupu
1.14.	Nagu griežamais nazis	3 uz izglītojamo grupu
1.15.	Nagu kniebjamās stangas	3 uz izglītojamo grupu
1.16.	Nagu testējamās stangas	3 uz izglītojamo grupu
1.17.	Nagu tīrāmais āķis	3 uz izglītojamo grupu
1.18.	Zirgu nagu vīle	3 uz izglītojamo grupu
1.19.	Nagu apkopšanas knaibles	3 uz izglītojamo grupu
1.20.	Sonogrāfs grūsnības noteikšanai	1 uz izglītojamo grupu
1.21.	Dzemdību palīdzības komplekts	1 uz izglītojamo grupu
1.22.	Instrumentu komplekts medikamentu ievadīšanai dzīvnieku organismā, pirmās palīdzības sniegšanai	1 katram izglītojamajam
1.23.	Instrumentu komplekts zirgu izmeklēšanai	1 katram izglītojamajam
1.24.	Zondes skābbarības paraugu noņemšanai – dažādas (komplekts)	5 uz izglītojamo grupu
1.25.	Ūdens termometrs	3 uz izglītojamo grupu
1.26.	Āmurs (naglu izvilkšanai)	3 uz izglītojamo grupu
1.27.	Āmurs	3 uz izglītojamo grupu
1.28.	Zāģis (parastais un elektriskais)	3 uz izglītojamo grupu
1.29.	Rokas elektriskā urbjmašīna	3 uz izglītojamo grupu

1.30.	Uzgriežņu atslēgu komplekts	3 uz izglītojamo grupu
1.31.	Lauznis	3 uz izglītojamo grupu
1.32.	Nazis	3 uz izglītojamo grupu
1.33.	Tehniskās šķēres, pincete (liels izmērs)	3 uz izglītojamo grupu
1.34.	Rati (instrumentu novietošanai un pārvietošanai novietnē)	2 uz izglītojamo grupu
1.35.	Voltmetrs	3 uz izglītojamo grupu
1.36.	Gaisa pumpis (elektriskais un mehāniskais)	3 uz izglītojamo grupu
1.37.	Pārvietojamā elektriskā spuldze tehniskiem darbiem (profesionālā)	3 uz izglītojamo grupu
	Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā	
1.1.	Mācību kabinets ar IT aprīkojumu: printeris, multimediju projektors, ekrāns	1 uz izglītojamo grupu
1.2.	Dators ar interneta pieslēgumu	1 katram izglītojamam
1.3.	Kalkulators	1 katram izglītojamam
1.4.	Dokumentu kamera	1 uz izglītojamo grupu
1.5.	Svari lauksaimniecības dzīvnieku svēršanai	1 uz izglītojamo grupu
1.6.	Jaudīgs mazgājamais aparāts ar maināmu spiedienu un mazgājamā līdzekļa dozatoru (profesionālais)	1 uz izglītojamo grupu
1.7.	Dezinfekcijai paredzēto instrumentu un aprīkojuma (piem., rokas smidzinātājs ar tilpumu ~ 12 *l*) komplekts	5 uz izglītojamo grupu
1.8.	Lopbarības rati	2 uz izglītojamo grupu
1.9.	Dārza ķerra	2 uz izglītojamo grupu
1.10.	Darba instrumenti - grābeklis, dakša, lāpsta, cirvis, skrāpis (komplekts)	1 katram izglītojamajam
1.11.	Mikroklimata noteikšanas mērierīces - trokšņu, temperatūras, mitruma un apgaismojuma mērierīces (komplekts)	3 uz izglītojamo grupu
1.12.	Fonendoskops	1 uz izglītojamo grupu
1.13.	Instrumenti aitas klīniskai izmeklēšanai (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1.14.	Zāļu ievadīšanas instrumenti (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1.15.	Sonogrāfs grūsnības noteikšanai	1 uz izglītojamo grupu
1.16.	Dzirkles aitu cirpšanai	1 uz izglītojamo grupu
1.17.	Aitu cirpšanas mašīna	1 uz izglītojamo grupu
1.18.	Asmeņi, ķemmes cirpšanas mašīnai (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1.19.	Instrumenti nagu apkopšanai (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1.20.	Aitu fiksēšanas iekārta	1 uz izglītojamo grupu
1.21.	Instrumenti jaundzimušā jēra apkopšanai (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1.22.	Zondes skābbarības paraugu noņemšanai – dažādas	5 uz izglītojamo grupu
1.23.	Instrumentu komplekts dzīvnieku izmeklēšanai	1 uz izglītojamo grupu
1.24.	Instrumentu komplekts medikamentu ievadīšanai dzīvnieku organismā, pirmās palīdzības sniegšanai	1 uz izglītojamo grupu

1.25.	Dzemdību palīdzības komplekts	1 uz izglītojamo grupu
1.26.	Ūdens termometrs	3 uz izglītojamo grupu
1.27.	Tehniskās šķēres, pincete (liels izmērs)	3 uz izglītojamo grupu
1.28.	Rati (instrumentu novietošanai un pārvietošanai novietnē)	2 uz izglītojamo grupu
1.29.	Mikroskops	1 katram izglītojamajam
1.30.	Termometrs	1 katram izglītojamajam
	Lopkopis	
1.1.	Mācību kabinets ar IT aprīkojumu: printeris, multimediju projektors, datorizēta novērošanas iekārta, ekrāns	1 uz izglītojamo grupu
1. 2.	Dators ar interneta pieslēgumu	15 uz izglītojamo grupu
1. 3.	Fotoaparāts	2 uz izglītojamo grupu
1. 4.	Kalkulators	15 uz izglītojamo grupu
1. 5.	Sadarbības līgumi ar lauksaimniecības nozares specializētajām saimniecībām – cūkkopībā, aitkopībā, liellopu audzēšanā, piena ražošanā, kazkopībā, zirgkopībā, putnkopībā, biškopībā, netradicionālā lopkopībā	Atbilstoši programmas īstenošanai
1. 6.	Roku darba instrumenti – cirvis, āmurs, zāģis, lauznis, lāpsta, dakša, tehniskās šķēres, nazis, uzgriežņu atslēgu komplekts (komplekts)	3 uz izglītojamo grupu
1. 7.	Metināšanas aparāts (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
1. 8.	Lodēšanas aparāts (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 9.	Elektriskā rokas urbjmašīna (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
1. 10.	Leņķa slīpmašīna (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 11.	Rati instrumentu novietošanai un pārvietošanai (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 12.	Pārvietojamā elektriskā spuldze (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 13.	Dzirkles – mehāniskās, elektriskās (komplekts)	4 uz izglītojamo grupu
1. 14.	Svari – mehāniskie, elektroniskie (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
1. 15.	Slaukšanas aparāti	3 uz izglītojamo grupu
1. 16.	Slaukšanas iekārtu stendi	1 uz izglītojamo grupu
1. 17.	Kāpnes saliekamās, profesionālās	3 uz izglītojamo grupu
1. 18.	Aprīkojums lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošanai – apauši, pavada, iemaukti, elektriskā pātaga, virve (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 19.	Aprīkojums lauksaimniecības dzīvnieku fiksācijai (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 20.	Zirglietas un pajūga inventārs – kordas, krūšu siksnas, vēdersiksnas, pieši, kāpšļi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 21.	Elektriskais gans (zirgiem, govīm, aitām) (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 22.	Dezinfekcijas instrumenti – rokas smidzinātājs 12 l (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 23.	Pupu dezinfekcijas trauks	1 uz izglītojamo grupu

1. 24.	Inventārs dzemdību palīdzības sniegšanai – dzemdību auklas, dzemdību ķēde (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 25.	Termometrs	10 uz izglītojamo grupu
1. 26.	Pudele zāļu ievadīšanai caur muti	1 uz izglītojamo grupu
1. 27.	Pudele teļu barošanai un dzirdināšanai (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
1. 28.	Pudele ar pupu teļu dzirdināšanai	1 uz izglītojamo grupu
1. 29.	Dzīvnieku kopšanas aprīkojums: skrāpis, sukas, birste, ķemme, šķēres, knaibles nagiem, birste nagu kopšanai, nazis nagu kopšanai	1 uz izglītojamo grupu
1. 30.	Dažādi lauksaimniecības dzīvnieku sugu maketi un mulāžas (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 31.	Barības līdzekļu un piedevu paraugi – katrai sugai (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 32.	Mikroklimata noteikšanas mērierīces – troksnim, mitrumam, temperatūrai, apgaismojumam (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
1. 33.	Līgums ar Lauksaimniecības datu centru par datu bāzes bezmaksas lietošanu	1 uz izglītojamo grupu
1. 34.	Individuālie darba instrumenti: grābekļi, slotas, liekšķeres, spaiņi, sniega lāpstas (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.	**Materiāli, palīgmateriāli u.tml.**	
	Lopkopības tehniķis	
2.1.	Individuālie aizsardzības līdzekļi: respiratori, aizsargbrilles, austiņas, ausu aizbāžņi, gumijas cimdi, auduma cimdi, vienreizējās lietošanas apģērbs, darba kombinezons, bahilas (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.2.	Zābaki – mitruma un aukstuma izturīgi (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.3.	Dažādas lopkopības produkcijas un blakusproduktu iepakojuma un fasēšanas taras paraugi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.4.	Katalogi: dezinfekcijas līdzekļu, veterināro zāļu, dzīvnieku novietņu un aprīkojuma, lopbarības uzglabāšanas un sagatavošanas laukumu, netradicionālās lopkopības savvaļas dzīvnieku (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.5.	Plakāti par lauksaimniecības dzīvnieku sugām un šķirnēm, foto materiāli, video materiāli (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.6.	Lopkopības produkcijas izsekojamības, realizācijas uzskaites pirmdokumenti, notikumu reģistrācijas žurnāls (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.7.	Roku dezinfekcijas līdzekļi, papīra dvieļi (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
2.8.	Darba drošības instrukcijas (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.9.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas komplekts (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
2.10.	Individuālie aizsardzības līdzekļi: cimdi dažādu materiālu un izmēru, darba kombinezons, vienreizlietojamais tērps,, mitrumizturīgi zābaki (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu

2.11.	Katalogi: dezinfekcijas līdzekļu, dzīvnieku novietņu un aprīkojuma, kūtsmēslu izvākšanas tehnoloģiju, dzīvnieku tīrīšanas un kopšanas līdzekļu, lopbarības produktu piedāvājumu, lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumu, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.12.	Plakāti un uzskates materiāli (komplekts)	5 uz izglītojamo grupu
2.13.	Dažādu uzskaites dokumentu veidlapas un žurnāli (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.14.	Dažādi taras paraugi produkcijas fasēšanai (komplekts)	10 uz izglītojamo grupu
2.15.	Dzīvnieku apzīmēšanas krotālijas (komplekts)	10 uz izglītojamo grupu
2.16.	Barības līdzekļu un sēklas materiāla paraugi un iepakojums (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.17.	Veterināro zāļu paraugi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.18.	Roku dezinfekcijas līdzekļi, papīra dvieļi (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
2.19.	Pārsienamais materiāls dzīvniekiem (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.20.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas komplekts (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
	Lopkopības tehniķis ar specializāciju zirgkopībā	
2.1.	Respirators	1 katram izglītojamajam
2.2.	Vienreiz lietojamais tērps, individuālie aizsardzības līdzekļi - aizsargbrilles, cimdi (gumijas un auduma, dažāda izmēra), bahilas (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.3.	Zābaki (mitruma un aukstumizturīgi līdz ~ mīnus 30 grādiem C)	1 katram izglītojamajam
2.4.	Darba kombinezons	1 katram izglītojamajam
2.5.	Žurnāls notikumu reģistrācijai	1 katram izglītojamajam
2.6.	Praktisko darbu apraksti un darba lapas (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.7.	Filmas u.c. audio – video mācību materiāli	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.8.	Fotomateriāli (komplekti)	2 uz izglītojamo grupu
2.9.	Dezinfekcijas līdzekļu katalogi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.10.	Katalogs – dzīvnieku novietnes (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.11.	Novietņu dezinfekcijas līdzeklis (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.12.	Roku dezinfekcijas līdzeklis	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.13.	Ziepes	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.14.	Papīra dvieļi (iepakojumos)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.15.	Lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumi – dažādi katalogi, foto materiāli (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.16.	Novietņu aprīkojumu katalogi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.17.	Graudaugu sēklu paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.18.	Konservētu graudu paraugi (dažādi)	1 katram izglītojamajam
2.19.	Lopbarības paraugu kolekcija (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.20.	Medikamentu paraugi ar lietošanas instrukcijām (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.21.	Minerālvielu piedevu paraugu kolekcija (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu

2.22.	Vitamīni un mikro-makro elementu piedevas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.23.	Salmu paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.24.	Siena paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.25.	Skābbarības paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.26.	Skābsiena paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.27.	Zālāju sēklu un maisījumu paraugi	1 katram izglītojamajam
2.28.	Nezāļu herbāriji	1 katram izglītojamajam
2.29.	Sēklu kolekcija (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.30.	Plakāti par lauksaimniecības dzīvnieku sugām un šķirnēm (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.31.	Plakāti	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.32.	Tara, polietilēna maisiņi barības paraugu iesaiņošanai un noformēšanai (iepakojums)	1 uz izglītojamo grupu
2.33.	Testēšanas pārskatu piemēri – dažādi varianti	1 katram izglītojamajam
2.34.	Ķēves dzimumorgānu mulāžas, modeļi (komplekts)	1uz izglītojamo grupu
2.35.	Lauksaimniecības dzīvnieku mulāžas (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.36.	Mulāžas un konservēti preparāti	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.37.	Ķēves dzimumorgānu makropreparāti (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.38.	Dzīvnieku kopšanas aprīkojums - skrāpji, sukas, ķemmes, šķēres (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.39.	Aprīkojums dzīvnieku pārvietošanai - virves, iemaukti (komplekts)	3 uz izglītojamo grupu
2.40.	Dzirdņu, transportieru, šneku u.tml. tehnoloģisko iekārtu rezerves daļas, darba rīku kāti (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.41.	Norobežojošās sētas koridoru veidošanai, dzīvnieku pārdzīšanai un norobežošanai (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.42.	Apauši ar vedamām pavadām	1 uz izglītojamo grupu
2.43.	Apauši, pavada (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.44.	Jāšanas iemaukti ar trenzi un pavadām	1 uz izglītojamo grupu
2.45.	Segli konkūram	1 uz izglītojamo grupu
2.46.	Segli iejādei	1 uz izglītojamo grupu
2.47.	Kāpšļi un kāpšļu siksnas	1 uz izglītojamo grupu
2.48.	Seglu vēderjosta konkūram	1 uz izglītojamo grupu
2.49.	Seglu vēderjosta iejādei	1 uz izglītojamo grupu
2.50.	Seglu sviedrene konkūram	1 uz izglītojamo grupu
2.51.	Seglu sviedrene iejādes	1 uz izglītojamo grupu
2.52.	Jātnieku aizsargķivere	1 uz izglītojamo grupu
2.53.	Aizsargveste	1 uz izglītojamo grupu
2.54.	Treniņu steks	1 uz izglītojamo grupu
2.55.	Korda ar karabīni	1 uz izglītojamo grupu

2.56.	Kordojamā josta	1 uz izglītojamo grupu
2.57.	Atsaite kordošanai	1 uz izglītojamo grupu
2.58.	Kājsargi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.59.	Binte (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.60.	Voltižēšanas josta	1 uz izglītojamo grupu
2.61.	Zirgu tīrīšanas piederumi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.62.	Šķēršļu kārtis (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.63.	Šķēršļu statīvs (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.64.	Barjeru turētājs (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.65.	Iejādes nožogojuma sētiņa (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.66.	Iejādes burtu komplekts (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.67.	Pātagas zirga kordošanai un braukšanai ar zirga pajūgu	1 uz izglītojamo grupu
2.68.	Iemaukti *(Kavesons)*	1 uz izglītojamo grupu
2.69.	Zirgu tīrīšanas piederumi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.70.	Zirgvilkmes rati	1 uz izglītojamo grupu
2.71.	Zirgvilkmes ragavas	1 uz izglītojamo grupu
2.72.	Sakas	1 uz izglītojamo grupu
2.73.	Slejas aizjūgam	1 uz izglītojamo grupu
2.74.	Sedulka	1 uz izglītojamo grupu
2.75.	Sedulkas siksnas	1 uz izglītojamo grupu
2.76.	Sedulkas vēderjosta	1 uz izglītojamo grupu
2.77.	Loks aizjūgam	1 uz izglītojamo grupu
2.78.	Groži	1 uz izglītojamo grupu
2.79.	Iemaukti braukšanai ar ratiem	1 uz izglītojamo grupu
2.80.	Iejūgs rikšotājam	1 uz izglītojamo grupu
2.81.	Divriči	1 uz izglītojamo grupu
2.82.	Jāšanas aprīkojums	1 katram izglītojamajam
2.83.	Iejādes aprīkojums	1 katram izglītojamajam
2.84.	Instrumentu kaste	3 uz izglītojamo grupu
2.85.	Pirmās palīdzības aptieciņa	5 uz izglītojamo grupu
2.86.	Kāpnes (saliekamās – profesionālās)	1 uz izglītojamo grupu
2.87.	Smērvielas (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.88.	Stieple (dažāda materiāla, komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.89.	Naglas, skrūves, uzgriežņi, kniedes (komplekti)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.90.	Līme (universālā)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.91.	Elektriskā spuldze (rezerves, komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.92.	Atkritumu konteiners	2 uz izglītojamo grupu

2.93.	Savilcēji, izolācijas lenta, līmlente (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.94.	Slota, liekšķere (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
	Lopkopības tehniķis ar specializāciju aitkopībā	
2.1.	Respirators	1 katram izglītojamajam
2.2.	Vienreiz lietojamais tērps, individuālie aizsardzības līdzekļi - aizsargbrilles, cimdi (gumijas un auduma, dažāda izmēra) bahilas (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.3.	Zābaki (mitruma un aukstumizturīgi līdz ~ mīnus 30 grādiem C)	1 katram izglītojamajam
2.4.	Specapģērbs (darbs kombinzons, cepurīte) (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.5.	Aitkopības nozares dokumentu veidlapas (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.6.	Praktisko darbu apraksti un darba lapas (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.7.	Žurnāls notikumu reģistrācijai	1 katram izglītojamajam
2.8.	Filmas u.c. audio – video mācību materiāli	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.9.	Fotomateriāli (komplekti)	2 uz izglītojamo grupu
2.10.	Dezinfekcijas līdzekļu katalogi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.11.	Novietņu aprīkojumu katalogi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.12.	Katalogi – dzīvnieku novietnes (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.13.	Katalogi vai plakāti un uzskates materiāli par aitu šķirnēm (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.14.	Katalogi vai plakāti par ganu un sargsuņu šķirnēm (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.15.	Lopbarības sagatavošanas un uzglabāšanas laukumi – dažādi katalogi, foto materiāli (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.16.	Katalogi vai plakāti par ganu un sargsuņu apmācību un dresūru (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.17.	Graudaugu sēklu paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.18.	Insekticīdo preparātu paraugi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.19.	Parazitāro preparātu paraugi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.20.	Konservētu graudu paraugi (dažādi)	1 katram izglītojamajam
2.21.	Lopbarības paraugu kolekcija (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.22.	Medikamentu paraugu kolekcijas (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.23.	Minerālvielu un papildbarību paraugi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.24.	Salmu paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.25.	Siena paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.26.	Skābbarības paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.27.	Skābsiena paraugi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.28.	Vilnas paraugi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.29.	Zālāju sēklu un maisījumu paraugi	1 katram izglītojamajam
2.30.	Nezāļu herbāriji	1 katram izglītojamajam
2.31.	Plakāti par lauksaimniecības dzīvnieku sugām un šķirnēm (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu

2.32.	Tara, polietilēna maisiņi barības paraugu iesaiņošanai un noformēšanai (iepakojums)	1 uz izglītojamo grupu
2.33.	Aitu dzimumorgānu mulāžas, modeļi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.34.	Aitu naga uzbūves makets	1 uz izglītojamo grupu
2.35.	Gremošanas orgānu mulāžas, modeļi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.36.	Lauksaimniecības dzīvnieku mulāžas (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.37.	Aitu dzimumorgānu makropreparāti (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.38.	Gremošanas orgānu makropreparāti (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.39.	Aprīkojums dzīvnieku pārvietošanai - virves, iemaukti (komplekts)	3 uz izglītojamo grupu
2.40.	Dzirdņu, transportieru, šneku u.tml. tehnoloģisko iekārtu rezerves daļas, darba rīku kāti (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.41.	Dzīvnieku kopšanas aprīkojums - skrāpji, sukas, ķemmes, šķēres (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.42.	Krotāliju stangas un krotālijas (parastās un elektroniskās) (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.43.	Apauši, pavada (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.44.	Testēšanas pārskatu piemēri – dažādi varianti	1 katram izglītojamajam
2.45.	Maisi vilnas savākšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.46.	Norobežojošās sētas koridoru veidošanai, dzīvnieku pārdzīšanai un norobežošanai (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.47.	Elektriskā žoga strāvas indikators	1 uz izglītojamo grupu
2.48.	Elektriskais eļļas radiators	3 uz izglītojamo grupu
2.49.	Instrumentu kaste	3 uz izglītojamo grupu
2.50.	Kāpnes (saliekamās – profesionālās)	1 uz izglītojamo grupu
2.51.	Smērvielas (komplekti)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.52.	Stieples (dažāda materiāla, komplekti)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.53.	Naglas, skrūves, uzgriežņi, kniedes (komplekti)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.54.	Līme (universālā)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.55.	Elektriskā spuldze (rezerves, komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.56.	Atkritumu konteiners	2 uz izglītojamo grupu
2.57.	Savilcēji, izolācijas lenta, līmlente (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.58.	Slota, liekšķere (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.59.	Dezinfekcijas līdzekļi (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.60.	Dezinfekcijas līdzekļu paraugi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.61.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas līdzekļi un aprīkojums (komplekts)	1 katram izglītojamajam
2.62.	Papīra dvieļi (iepakojumos)	Atbilstoši programmas īstenošanai
	Lopkopis	

2.1.	Individuālie aizsardzības līdzekļi: respiratori, aizsargbrilles, austiņas, ausu aizbāžņi, gumijas cimdi, auduma cimdi, vienreizējās lietošanas apģērbs, darba kombinezons, bahilas (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.2.	Zābaki – mitruma un aukstuma izturīgi (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.3.	Dažādas lopkopības produkcijas un blakusproduktu iepakojuma un fasēšanas taras paraugi (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.4.	Katalogi: dezinfekcijas līdzekļu, veterināro zāļu, dzīvnieku novietņu un aprīkojuma, lopbarības uzglabāšanas un sagatavošanas laukumu, netradicionālās lopkopības savvaļas dzīvnieku (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.5.	Plakāti par lauksaimniecības dzīvnieku sugām un šķirnēm, foto materiāli, video materiāli (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.6.	Lopkopības produkcijas izsekojamības, realizācijas uzskaites pirmdokumenti, notikumu reģistrācijas žurnāls (komplekts)	15 uz izglītojamo grupu
2.7.	Roku dezinfekcijas līdzekļi, papīra dvieļi (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
2.8.	Darba drošības instrukcijas (komplekts)	1 uz izglītojamo grupu
2.9.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas komplekts (komplekts)	2 uz izglītojamo grupu
2.10.	Dažādas smērvielas, līme (komplekts)	3 uz izglītojamo grupu